

ဓမ္မပိတာပိ အရိယဓမ္မများ

အမှတ်(၃)

ဓမ္မပိတာပိ ဘဒ္ဒန္တပိမိတ္တသာဓကသီရိ
(ငါးဘွဲ့ရ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝိသိဋ္ဌပါကဋ)

(၁၃၇၉) ခုနှစ် ပြာသိုလပြည့်နေ့၊ (၂၀၁၈) ခုနှစ်
ဇန်နဝါရီလ (၁)ရက် တနင်္လာနေ့

အရိယဓမ္မသမဂ္ဂဝင်များ ဖတ်ရှုလေ့လာ
သိမ်းဆည်းရန်
အတွက်သာ ပုံနှိပ်ပါသည်။
ဤစာမူသည် “အရိယဓမ္မသမဂ္ဂ” ပိုင်
စာမူဖြစ်ပါသည်။
ဤစာမူကို မည်သူမဆို ကူးယူဖတ်ရှု
လေ့လာနိုင်ပါသည်။

မာတိကာ		
စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	-မိတိဆက်နိဒါန်း	၄
အခန်း(၁)		
၁။	ဗုဒ္ဓဘာသာလုပ်နေကြတာ အရိယာဖြစ်ဖို့	၁၁
၂။	ဘာကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားက လူတွေကို “အရိယာဇာတ်” သွင်းရတာလဲ	၁၃
၃။	နိဗ္ဗာန်ကို မသိဘဲ လိုချင်တယ်ဆိုတာဟာ ပလီတာ	၁၉
၄။	ဘာမှ မရှိတာကို မွတ်ဆလင်တွေက ငရဲ	၂၅
၅။	ရှင်သန်ထမြောက်တယ်ဆိုတာ	၂၆
၆။	ပါရမီဆိုတာ အရိယာလှိုင်းကို မိအောင်ဖမ်းတဲ့ ဖရိုကွမ်စီ	၂၈
၇။	ဒီစနစ်က တကယ့်ကို ရန်မီးငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ စနစ်	၃၁
၈။	မကောင်းတာကို လူကလုပ်တာ မဟုတ်	၃၈
၉။	ရန်ငြိုးရန်ငြောင့်တွေကို ပယ်နှုတ်ပေးတတ်တဲ့တရား	၄၄
၁၀။	ရိုးသားတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုတွေ ရိုးသားရမလဲ	၄၈
၁၁။	ကံမြောက်တဲ့သတ်မှတ်ချက်က ဘာတွေ ဖြစ်မလဲ	၅၃
အခန်း(၂)		
၁၂။	လူက မွေးလာလိုက်တာနဲ့ လူသားဖြစ်တာ မဟုတ်	၅၉
၁၃။	လူသားလောကကို မသိလို့ ဖောက်ပြန်	၆၁
၁၄။	ကံတွေကို မလုပ်ဘဲ နေရုံမျှနဲ့လည်း ကံက မလွတ်မြောက်	၆၇

အခန်း(၃)

၁၅။	ဒီလူဟာ လူ့လောကအတွက် အန္တရာယ်လူ	၁၂၄
၁၆။	ဗြဟ္မာ့တရားဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်	၁၂၆
၁၇။	ဒေဝတရားကလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်	၁၃၀
၁၈။	ကံလေးမျိုးကို အမြစ်ပါမကျန် ပယ်နှုတ်သတ်ဖြတ် ပစ်တဲ့ကံ	၁၃၁
၁၉။	အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ အကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်ပုံ	၁၃၈
၂၀။	အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်ပုံ	၁၄၁
၂၁။	အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ ရူပအရူပကုသိုလ်ကံကိုသတ်ပစ်ပုံ ၁၅၁	
၂၂။	လူမှာ အရေးကြီးဆုံးက ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်ပြန်ရဖို့	၁၅၆
၂၃။	ကံတွေဟာ ငါတို့ တိုက်ရမယ့် ရန်သူ	၁၅၉

မိတ်ဆက်နိဒါန်း

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏနဲ့ ပရိသတ်ကို ရှေးဦးစွာ မိတ်ဆက်ပေးချင်ပါတယ်။ ပရိသတ်များအနေနဲ့ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မမှန်ကန်တဲ့ အသိပေးချက်ရထားလို့ ခေါင်းထဲမှာ သိချင်နေတာတွေ သိစရာတွေလည်း ရှိကောင်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏနဲ့ ပရိသတ်ကို မိတ်ဆက်ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏနဲ့ စပ်လို့ သိချင်စရာတွေက ‘ဓမ္မဝိဟာရီ’ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလဲ၊ ဘယ်တုန်းက တရား သိမြင်တယ်လို့ ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့တာလဲ၊ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ဘာတွေ လုပ်လို့ ဘာတွေဖြစ်နေတာလဲ ဆိုတာတွေကို မေးချင် မြန်းချင် သိချင်ကြ ပါလိမ့်မယ်။ ဒါတွေကိုပဲ ပရိသတ်နဲ့ မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ပါတယ်။

‘ဓမ္မဝိဟာရီ’ ဆိုတာ အရိုးရှင်းဆုံးပြောရင် ‘တရားနဲ့ပဲနေသူ’ လို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။ ‘တရား’ဆိုတာတွေက မတရားတာ မမျှတတာ တွေရဲ့ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက်တွေမှန်သမျှဟာ တရားတာ မျှတတာတွေပါပဲ။ အဲဒီ‘တရား’ဆိုတာ ရှောင်ကြဉ်စရာ ဒုစရိုက်=မကောင်း မွန်တဲ့အကျင့်ဆိုးတွေကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး ဆောင်စရာ သုစရိုက်= ကောင်းမွန်တဲ့အကျင့် မျှတတဲ့အကျင့်တွေကို ဆောင်နေတာပါပဲ။

ရှောင်ကြဉ်စရာ မကောင်းမွန်တဲ့အကျင့်ဆိုးတွေဆိုတာက ကံသင်္ခါရတရားတွေပဲ၊ ဆောင်စရာ ကောင်းမွန်တဲ့အကျင့် မျှတတဲ့အကျင့် တွေဆိုတာက အဲဒီ ကံသင်္ခါရတရားတွေကို ရှောင်ကြဉ်လို့ဖြစ်တဲ့ ဝိသင်္ခါရတရားတွေပဲ။ ဒီတော့ ကံသင်္ခါရတရားတွေဟာ မတရားတာ မမျှတတာတွေဘဲ၊ မတရားတာ မမျှတတာတွေဖြစ်လို့ အဲဒီ ကံသင်္ခါရတရားတွေကို လူရှောင်ကြဉ်ရတာပဲ။ လူရှောင်ကြဉ်ရမှာတွေကို မရှောင်ကြဉ်ရင် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်း လူသားလောကကြီး တစ်ခုလုံး ဘယ်တော့မှ ငြိမ်းချမ်း

သာယာမှု မဖြစ်ဘူး။

ရှောင်ကြဉ်စရာတွေကို ရှောင်ကြဉ်ရုံလေးမျှနဲ့ မပြီးသေးဘူး၊ လူဆောင်စရာ ကောင်းမွန်တဲ့အကျင့် မျှတတဲ့အကျင့်ဖြစ်တဲ့ ဝိသင်္ခါရတရားတွေကိုလည်း ဆောင်ပါမှ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်း လူသားလောကကြီးဟာ ငြိမ်းချမ်းသာယာ ဖြစ်လိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်လာဖို့ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏက ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် စံပြပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်နဲ့ မတရားတာ မမျှတတာတွေကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး တရားတာ မျှတတာတွေကို ဆောင်ပြီး နေပြသူဖြစ်လို့ ‘ဓမ္မဝိဟာရီ’ လို့ခေါ်ပါတယ်။

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော်ကို ကောဇာနှစ် (၁၃၀၀) ပြည့်နှစ်၊ နယုန်လဆန်း (၃) ရက်၊ ခရစ်နှစ် (၁၉၃၈) ခုနှစ်၊ မေလ (၃၁) ရက်၊ အင်္ဂါနေ့မှာ အရှေ့တောင်အာရှ၊ အာစီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့နယ်၊ ခေါင်းကွကျေးရွာနေ ဦးမြဒင်+ဒေါ်လှဒွန်းတို့မှ မွေးဖွားခဲ့ပါတယ်။

(၁၉၄၃) ခုနှစ်မှ (၁၉၅၂)ခုနှစ်ထိ ဆရာတော် အသက်(၅)နှစ်သား အရွယ်မှ (၁၄)နှစ်သား အရွယ်ထိ ကျောင်းသားဘဝဖြင့် နန္ဒာရာမရွာဦးကျောင်း ဆရာတော် ဦးပညာထံမှာ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာကို သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ပါတယ်။

ကောဇာနှစ် (၁၃၁၄)ခုနှစ် နယုန်လကွယ်နေ့၊ ခရစ်နှစ် (၁၉၅၂) ခုနှစ် ဇွန်လမှာ နန္ဒာရာမရွာဦးကျောင်းဆရာတော် ဦးပညာကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုပြီး ရှင်သာမဏေ ဘဝအဖြစ်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနှစ်မှာပဲ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးခရိုင်၊ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်သို့ စာပေပရိယတ္တိ သင်ကြားဆည်းပူးရန် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကောဇာနှစ် (၁၃၂၀) ခုနှစ် နယုန်လဆန်း (၃)ရက်၊ ခရစ်နှစ် (၁၉၅၈)ခုနှစ် မေလ(၂၀)ရက်၊ အင်္ဂါနေ့မှာ နန္ဒာရာမရွာဦးကျောင်း ဆရာတော် ဦးပညာကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းဘဝအဖြစ် ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

(၁၉၅၂)ခုနှစ်မှ (၁၉၆၂)ခုနှစ်ထိ မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်၌ နေထိုင် သီတင်းသုံးကာ ဆရာတော် သက်တော်(၂၅)နှစ်ထိ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်စာချာယက ဆရာတော်များ၊ မိုးကောင်းကျောင်းတိုက် ဒေးဝန်းဆရာတော်ဦးဇောတိကာဘိဝံသ၊

ဝေယံဘုံသာကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးကလျာဏဘိဝံသ၊ တောင်သမန်ကျောင်း တိုက်ဆရာတော် ဦးကေသဝါဘိဝံသတို့ထံ ငယ်၊ လတ်၊ ကြီး၊ စာချတန်း စာပေပရိယတ္တိ များကိုသင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ပါတယ်။

(၁၉၆၂) ခုနှစ်မှ (၁၉၆၇) ခုနှစ်ထိ ဆရာတော် သက်တော်(၂၅)နှစ် ရဟန်း (၅)ဝါရပြီးမှာ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ ရေစကြိုမြို့နယ်၊ ရှင်မတောင်အရပ် တောရကျောင်းသို့ တောထွက်ခဲ့ပါတယ်။ နောက် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့နယ်၊ ခေါင်းကွဲကျေးရွာအနီး အရွက်မကြွေတောရကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပါတယ်။ နောက် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းမြို့နယ်၊ မင်းကွန်းတောင်ရိုး စံတော်မူ တောင်သို့ပြောင်းရွှေ့ကာ တောရကျောင်းမှာပဲ သီတင်းသုံး နေထိုင်ကာ ပဋိပတ္တိအလုပ်ကို အားထုတ်နေခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုနေရင်း တစ်နေ့မှာ ကိုယ့်မှာ ငြိမ်းချမ်းနေလို့ ကိုယ်ရထားတဲ့ တရားကို ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးကြည့်မိပြီး ကိုယ်ရတဲ့ ကိုယ်တွေ့တရားဟာ တကယ် တရားဟုတ် မဟုတ်၊ သူများတွေ တရားပြရိပ်သာကြီးငယ် တည်ထောင်ပြီး တရားပြနေကြသူတွေ ရထားတဲ့တရားနှင့် တူမတူ နှိုင်းယှဉ်ပြီး တိုက်စစ်ကြည့်ချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာလို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာတရား ရတယ်လို့ ထင်ရှားကျော်ကြားကြတဲ့ ဆရာတော်တွေထံချဉ်းကပ်ပြီး တရားတိုက်စစ်ဆေးကြည့်တာလည်း လုပ်ခဲ့တယ်။

အဲဒီလို တိုက်စစ်ဆေးကြည့်ရာမှာလည်း ရည်ရွယ်ချက်(၃)ချက် ထားပြီး မေးမြန်း လျှောက်ထားခဲ့တယ်။

- (၁) အချက်က - **‘တရားလုပ်ငန်းရဲ့ ပန်းတိုင် ဘာဖြစ်တယ်’** ဆိုတာ သိရတဲ့အထိ ပေါ်ဖို့ မေးမြန်းစစ်ဆေးလျှောက်ထားမယ်။
- (၂) အချက်က - **‘အဲဒီဆရာတော်တွေရဲ့ဟောပြောချက်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဟော ပြောချက်ဒေသနာအစဉ်နဲ့ ကွာဟနေလျှင် ဘာကြောင့်ကွာဟနေသလဲ’** သိအောင် မေးမြန်းစစ်ဆေး လျှောက်ထားမယ်။
- (၃) အချက်က - **‘ရလဒ်တွေဟာ လောကလူသားလူ့အဖွဲ့အစည်းအနေနဲ့ ဘယ်လို အသုံးကျသလဲ’** ဆိုတာသိအောင်မေးမြန်း စစ်ဆေးလျှောက်

ထားမယ်လို့ ရည်ရွယ်ချက်ထားပြီး ‘တရားရနေကြတယ်လို့ ထင်ရှားကျော်ကြားကြတဲ့ ဆရာတော်’ တွေထံ ချဉ်းကပ်မေးမြန်းခဲ့တယ်။

အဲဒီအချက်(၃)ချက်မှာ တစ်ချက်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ချက်ဖြစ်စေ ချွတ်ယွင်းနေတာတွေ့ရင် အဲဒီတရားကို ဆက်မလုပ်ဘူးလို့လည်း ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ တရားလုပ်ငန်းရဲ့ ပန်းတိုင် မဖော်နိုင်ရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒီပန်းတိုင်ဟာ ဗုဒ္ဓဟောပြောချက်ဒေသနာအစဉ်နဲ့ ဆန့်ကျင်နေရင် ဖြစ်ဖြစ်၊ လက်တွေ့မျက်မှောက်ဘဝမှာ ဘာမှ အသုံးချမရဘူးဆိုရင်ဖြစ်ဖြစ် မလိုလားလို့ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ရခြင်းဖြစ်တယ်။

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ချဉ်းကပ်ပြီးမေးမြန်းခံရတဲ့ ဆရာတော်တွေကတော့ စစ်ကိုင်း ပရက္ကမ္မဆရာတော်၊ ဉာဏစာဂီဆရာတော်၊ မိုးကုတ်ဆရာတော်၊ ကျောက်သင်္ဘောဆရာတော်၊ ဝေဘူဆရာတော်၊ သဲအင်းဂူ ဆရာတော်၊ သန်လျင်တောရ ဆရာတော်၊ တောင်တွင်းကြီး ဆရာတော်ရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကြောင်ပန်းတောရဆရာတော် တွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆရာတော်တွေရထားလို့ ဟောပြောတဲ့တရားတွေကို တိုက်စစ် ဆေးကြည့်ခဲ့တယ်။

အဲဒီလိုတိုက်စစ်ဆေးကြည့်တာလုပ်တော့ ‘သူတို့တွေရနေကြတာဟာလည်း တရားမဟုတ်သလို ကိုယ်ရနေတာဟာလည်း တရားမဟုတ်ဘူး’ဆိုတာ သိခွင့်ရခဲ့တယ်။ ဆရာတော်ဟာ ‘သူများတွေရနေကြတာဟာလည်း တရားမဟုတ်သလို ကိုယ်ရနေတာဟာလည်း တရားမဟုတ်ဘူး’ဆိုတာ သိခွင့်ရသွားတော့ ‘တရားဆိုတာ ဘာလဲ’ သိဖို့ သံဃာတော်တွေထံ ငါ ချဉ်းကပ်မေးမြန်းခဲ့ပြီးပြီ။

နောက်ဆုံးမေးစရာတစ်ခုပဲ ကျန်တော့တယ်။ အဲဒါကတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဟောပြောချက်တွေဆီ ငါ ပြန်ချဉ်းကပ်ပြီး ဗုဒ္ဓဟောပြောချက်တွေကို ဆက်စပ်ကြည့်ဖို့ပဲလို့ စိတ်ကူးရခဲ့တယ်။ ဒီလောက်ဆိုရင် ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလဲ မေးတာအတွက် အဖြေသိနိုင်လောက်ပြီ ထင်ပါတယ်။

(၁၉၆၇)ခုနှစ် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့နယ်၊ ခေါင်းကွဲကျေးရွာ အနီး၊ အရွက်မကြွေတောရကျောင်းမှာ အရိယသစ္စာတရားကို ဖော်ထုတ်သိမြင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်လို့ ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့တာကြောင့် ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ ဘယ်တုန်းက တရား

သိမြင်ခဲ့ပါတယ်လို့ ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့တာလဲ မေးတာအတွက်လည်း အဖြေသိနိုင် လောက်ပါပြီ။

(၁၉၅၈)ခုနှစ် မေလ (၂၀)ရက်မှ (၁၉၈၃) ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၉)ရက်နေ့ထိ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ အဝါရောင်ဝတ် ထေရဝါဒထဲမှာ ရဟန်းပါ(၂၅)ဝါထိ နေထိုင်ခဲ့ပြီး မိုးပြာရောင်ဝတ်ကာ ဓမ္မဝိဟာရီအဖြစ်ဖြင့် ယနေ့အချိန်အထိ ဗုဒ္ဓဟောပြောချက် အရိယသစ္စာတရားတွေနဲ့ စပ်တဲ့အကြောင်းအရာတွေကိုပဲ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ဟောပြော ရေးသားတာတွေကိုသာ တစိုက်မတ်မတ် မလျှော့သောဖွဲ့နဲ့ အားထုတ်နေခဲ့ပါတယ်။ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏရဲ့ ဟောပြောချက် အသံဖိုင် တရားပုဒ်ပေါင်း(၁၀၀၀)ကျော်ထိ ရှိပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်သိမြင်တဲ့ဒဿနဖြင့် ရေးသားပြီး စာအုပ်ပေါင်း(၆၀)ကျော် စာမျက်နှာပေါင်း (၁၁၅၀၀)ကျော်ထိ ရှိနေပါပြီ။

နောက် ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ **‘လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်း လူသားလောကကြီး အကျိုးစီးပွားဖြစ်ကာ ငြိမ်းချမ်းသာယာဖြစ်ဖို့ ဗုဒ္ဓဟောပြောချက် အရိယသစ္စာတရားတွေနဲ့စပ်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကိုပဲ ဟောပြောရေးသားတာကြောင့်’** ယခင် စစ်အစိုးရလက်ထက်က ပုဒ်မတွေအမျိုးမျိုးတပ်ပြီး (၁၉၈၃)ခုနှစ်မှာ ထောင်ဒဏ်(၅)နှစ်၊ (၁၉၉၁) ခုနှစ်မှာ ထောင်ဒဏ် (၁၀)နှစ်၊ (၂၀၁၀) ခုနှစ်မှာ ထောင်ဒဏ် (၂၀)နှစ် မတရားအချခံရတာအပြင် ဆရာတော်ရဲ့ ဒကာ ဒကာမ ဂေါပက တွေထံမှအလှူငွေ သိန်း(၂၀၀)ကျော်၊ ရန်ကုန်မြောက်ဥက္ကလာပ မိုးပြာခြံ၊ ပဲခူး(၁၀)မိုင်ကုန်း အရိယဓမ္မဥယျာဉ်ခြံ၊ မန္တလေးရန်ကင်းတောင်ခြေ မိုးပြာခြံတို့ကိုပါ သိမ်းဆည်း ချိတ်ပိတ်ထားတာ ခံနေရပါတယ်။

ဒါတွေကတော့ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ သူ့ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး ဘာတွေလုပ်လို့ ဘာတွေဖြစ်နေတာလဲ မေးတာအတွက် အဖြေကို အကျဉ်းချုပ်ပြီး ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ အကျယ်သိလိုပါက ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော်ရဲ့ ဟောပြောရေး သားချက်တွေကို [www. ariya thitsa.org](http://www.ariya.thitsa.org) /www. ariyathit sa.eu.pn မှာ လေ့လာဆည်းပူး မှတ်သားနိုင်ကြစေရန် ပရိသတ်ကို မိတ်ဆက်ပေးတဲ့အနေနဲ့ အသိပေးလိုက်ပါတယ်။

အရိယသစ္စာ သာသနာ ရောင်ဝါနေသို့ထွန်းပါစေ။

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော်ဦးဉာဏ၏ ဟောကြားချက်များကို ‘**နွေရာမ အရိယဓမ္မများ**’ အမည်ဖြင့် နောင်လာနောက်သား လူသားမျိုးဆက်သစ်တွေ လူ့အမှန်တရားဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာကို အမှန်အတိုင်း ဖတ်ရှုလေ့လာကြပြီး သိရှိနိုင်ကြဖို့ရန်အတွက် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒီ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော်၏ တပည့်ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ(ငါးဘွဲ့ရဓမ္မာစရိယ၊ဝိသိဋ္ဌပါကဋ)က တည်းဖြတ်ပြီး မှတ်တမ်းတင်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကတော့ လူ့အမှန်တရားဖြစ်တဲ့အရိယသစ္စာကို သိရှိနားလည်ကြပြီး လူ့အမှန်တရားမှ သွေဖည်နေကြတဲ့ လူသားလောကကြီးကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တည့်မတ်ပေးနိုင်ကြဖို့ပါပဲ။

(မှတ်တမ်းတင်သူ)

ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ
 ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ(သကျသီဟ) ဓမ္မာစရိယ
 စေတီယင်္ဂဏ ပရိယတ္တိ ဓမ္မာစရိယ၊ ဂဏဝါစက
 ပရိယတ္တိ သဒ္ဓမ္မပါလ ဓမ္မာစရိယ
 သုဓမ္မာပရိယတ္တိ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝိသိဋ္ဌပါကဋ
 အစိုးရသာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယ
 မဟာဂန္ထဝါစက ပဏ္ဍိတ
 ကျောင်းအုပ် ဆရာတော်(ဟောင်း)
 ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး သင်တန်းကျောင်း
 မြစ်ကြီးနားမြို့၊ ကချင်ပြည်နယ်

အစန်း(၁)

ဗုဒ္ဓဘာသာလုပ်နေကြတာ အရိယာဖြစ်ဖို့

လူ့လောကကြီးမှာ ကျုပ်တို့တွေဟာ ကြားဖူးနားဝလည်း အင်မတန်နည်းတဲ့ အမြတ်တနိုးလည်း သိပ်ထားရတဲ့ အရာတစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင် လူတွေ အရိယာ ဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ ဒါလေးကို ပြန်ပြောပါမယ်။ ကျုပ်တို့တွေ သိပ်လည်း ကြားရဲတဲ့ သိရဲတဲ့ ကြားဖူးနားဝလည်း ရှိနေတဲ့ အရာတစ်ခု ရှိတယ်ဆိုရင် အဲဒါဟာ အရိယာ အဖြစ်ပါပဲ။ ကျုပ်တို့တရားတွေ နာကြားကြရတာဟာ အရိယာဖြစ်ဖို့ကိုပဲ ရည်ရွယ်ကြရမှာပါ။

အရိယာဖြစ်ဖို့ဆိုတာထဲမှာ ပထမအရိယာဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒုတိယအရိယာ ဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ တတိယအရိယာဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီအရိယာတွေက တော့ ကျင့်တော့နေကြတယ်ဆိုပေမယ့် ကျင့်လို့မပြီးသေးတဲ့ အရိယာတွေပဲ။ စတုတ္ထအရိယာကတော့ အကျင့်ဆုံးသွားလို့ ကျင့်လို့ကို ပြီးသွားတဲ့ အကျင့်ဆီကို လုံးလုံးလျားလျား ရောက်ပြီးဖြစ်တဲ့ သူကို ခေါ်တဲ့စကားပဲ။

အဲဒီတော့ အရိယာဆိုတာ လေးမျိုးတောင်ရှိတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ အဲဒီတော့ ပထမအရိယာ၊ ဒုတိယအရိယာ၊ တတိယအရိယာတွေက သေက္ခအရိယာ၊ ကျင့်ဆဲအရိယာ တွေပေါ့။ နောက်ဆုံးပိတ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ အရိယာကတော့ အသေက္ခအရိယာ၊ အကျင့်

ပြီးပြီဖြစ်တဲ့အရိယာပေါ့လို့ ပြောရမှာပဲ။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့တွေဟာ ကျင့်ဆဲအရိယာလောကံကတော့ နံပါတ်တစ် အနေနဲ့ ဖြစ်အောင်လုပ်သင့်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးပိတ်အနေနဲ့ကတော့ အကျင့် ပြီးကြတဲ့သူတွေ ဖြစ်ကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ လူတွေဟာ အကျင့်ပြီးကြတဲ့သူတွေ ဖြစ်ဖို့များတောင် မထိုက်တန်ဘူးလို့ ဆိုတဲ့အထိ ရှေးအခါကတော့ အကျင့်ပြီးတဲ့ အရိယာအပေါ်မှာ အထင်ရောက်ကြတယ်။ အကျင့်ပြီးတဲ့အရိယာ၊ အသေကွဲအရိယာဆိုတာ ဖြစ်ရင်တဲ့ (၇)ရက်အတွင်း သင်္ကန်းဝတ်ရင်ဝတ်၊ မဝတ်ဘဲ လူအဖြစ်နဲ့နေရင်ကတော့ သေတောင်သေမှာ လို့အထိတောင် ပြောကြတာ ရှိတယ်။

ဒီလိုဆိုရင် စတုတ္ထအရိယာဖြစ်တဲ့ အကျင့်ပြီးတဲ့ အရိယာအဖြစ်ကလည်း လူသတ်လက်နက်ကြီးလို့ပဲ ဖြစ်တော့တာပေါ့။ ဒါကို ရှေးအခါက လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်လောက်က ရေးခဲ့တဲ့ စာတစ်စောင်ရှိတယ်။ အဲဒါက မိလိန္ဒပဉ္စဝတ္ထုကျမ်းပဲ။ သူက ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်လောက်က ရေးခဲ့တဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ပေါ့။ မိလိန္ဒပဉ္စဝတ္ထုကျမ်းပါ။ အဲဒီကျမ်းထဲမှာ ဘာပြောထားသလဲဆိုတော့ အကျင့်ပြီးတဲ့အရိယာ ဖြစ်သွားရင်တော့ ဘုန်းကြီးလုပ်ပေးတော့တဲ့၊ တကယ်လို့ ဘုန်းကြီးမလုပ်ရင်တော့ သေမှာတဲ့၊ သူက အဲဒီလို ပြောပါတယ်။ ဟင် ဒီလိုဆိုရင်တော့ ဒီ စတုတ္ထအရိယာဖြစ်တဲ့ အကျင့်ပြီးတဲ့ အရိယာအဖြစ်ကလည်း လူသတ်လက်နက်ကြီးလို့ ဖြစ်နေတယ်။

အမှန်အတိုင်းကတော့ သူ မသိလို့ပြောတာပါ။ အကျင့်ပြီးတာဖြစ်တဲ့အတွက်က တော့ ဘယ်သေသွားပါ့မလဲ၊ မသေပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ရဟန်းမလုပ်လည်း မသေပါဘူး၊ မသေပါဘူးလို့တင် ပြောချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေက အဲဒီအရိယာ ဖြစ်အောင်ကို လုပ်ကြရမှာပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ အခုတော့ လွန်လွန်မင်းမင်း ပြောတယ်လို့တော့ ဖြစ်တာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပထမအရိယာ၊ ဒုတိယအရိယာလောက်တောင်မှ လူတွေ မမျှော်မှန်းနိုင်နေတဲ့ ခေတ်ကာလမှာ ဒီစတုတ္ထအရိယာဖြစ်တဲ့ အကျင့်ပြီးတဲ့အရိယာ ဖြစ်ဖို့ကို လူတိုင်း မျှော်လင့်သင့်တယ်။ လူတိုင်း မျှော်လင့်ရမယ်လို့ ဆိုတဲ့စကားကို ကျုပ်တို့က

ပြောတာ ဖြစ်နေလို့ပဲ။ တကယ်ဆိုတော့ အဲဒီအရိယာဟာ လူတိုင်းဖြစ်ရမယ့် အရိယာပါ။ ကျုပ်တို့ဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့တပည့်သားမြေးအဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာလုပ်နေကြတာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့တပည့်သားမြေးအဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာလုပ်တဲ့သူတွေဟာ ဘာဖြစ်ဖို့ လုပ်တာတုန်းလို့မေးရင် အဲဒီအရိယာဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားကလည်း လောကကို တရားဟောတယ်ဆိုတာ ဘာဖြစ်ဖို့ တရားဟောတာတုန်းဆိုရင် လူတွေ အဲဒီအရိယာ ဖြစ်ကြဖို့ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တော်ဟာ သိပ် မြင့်မြတ်လွန်းတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

ဘာကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားက လူတွေကို “အရိယာဇာတ်” သွင်းရတာလဲ

ဘယ်လောက်ထိ မြင့်မြတ်လွန်းသလဲဆိုရင် လူခပ်သိမ်းကို သူ ဇာတ်ပြောင်း ပစ်ချင်တဲ့ သဘောပဲ။ လူခပ်သိမ်းဆီမှာ သူ့ဇာတ်နဲ့သူ ရှိနေကြတယ်။ အဲဒီလို သူ့ဇာတ်နဲ့သူ ရှိနေတာတွေကလည်း လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် လူစု ကွဲစေကြောင်းတွေပဲ။

မနေ့ညကတင် ဂေါ်ရခါးလူမျိုး တစ်ယောက်ကို “ခင်ဗျားတို့ ဂေါ်ရခါးထဲမှာ ဇာတ်တွေ ဘယ်လောက်များတုန်း”လို့ မေးရပါတယ်။ ခင်ဗျားတို့ “ ဇာတ် ဘယ်လောက်ရှိတုန်း”လို့ မေးတော့ သူက တပည့်တော်တို့ ဂေါ်ရခါးထဲမှာတောင်မှ ဇာတ်တွေကလည်း အများကြီးပဲတဲ့။ ဇာတ်နိမ့်၊ ဇာတ်မြင့်၊ ဇာတ်လတ်၊ ဇာတ်က အမျိုးမျိုးပေါ့တဲ့။ လေး ငါးဆယ်မျိုးလောက်ထိအောင်တောင် သူ ပြောပါတယ်။

ဟိန္ဒူထဲမှာဆိုရင်လည်း ဒီထက် အများကြီး ဖြစ်မှာပေါ့။ သူတို့ ဇာတ်တွေ အမျိုးမျိုးရှိတာက ဘာဖြစ်လဲဆိုရင်တော့ ဇာတ်ကွဲတာက လူကွဲတာပဲ။ လူကွဲတာဟာ လူ့သမဂ္ဂ မဖြစ်တာဘဲ။ လူ့သမဂ္ဂ မဖြစ်ဘူးဆိုတာ လူတွေ မညီညွတ်တာကို ပြောတာပါလို့ ပြောရမှာပေါ့။ အဲဒီတော့ အဲဒီဟိန္ဒူတွေ ဇာတ်ကွဲတာလောက်လေး ကျုပ်တို့က ပြောချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ တကယ်တော့ ကျုပ်တို့ ဗမာပြည်ထဲမှာလည်း ဇာတ်ကွဲတာပါပဲ။

ကျုပ်တို့ ဗမာပြည်ထဲမှာ ရှမ်းတွေ ရှိတယ်။ ကချင်တွေရှိတယ်။ ကရင်တွေ ရှိတယ်။ ဗမာတွေ ရှိတယ်။ အစရှိသည်ဖြင့် လူမျိုးစုတွေ ရှိကြတယ်။ အဲဒါတွေလည်း ကိုယ့်ဇာတ်နဲ့ကိုယ် ကွဲနေကြတာပါပဲ။ ငါတို့ဖြင့် ဇာတ်မရှိပေါင်လို့ ကျုပ်တို့က ကိုယ့်ကိုယ်ကို

ထင်တယ်။ အံ့မယ် ငါတို့လည်း ဇာတ်ရှိတာပဲဟလို သိလိုက်မိတယ်။

ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ အဲဒီလိုပဲ ယောက်ျားနဲ့မိန်းမ ယှဉ်လိုက်ရင်ကိုပဲ တစ်ခါတည်း ယောက်ျားကမြတ်တယ်။ မိန်းမကညံ့တယ်ဆိုတာမျိုး ထင်ကြတာပဲ။ မိန်းမရေချိုးခန်းက တစ်ခု၊ ယောက်ျား ရေချိုးခန်းက တစ်ခု လုပ်နေကြတယ်။ မိန်းမအိမ်သာက တစ်ခု၊ ယောက်ျားအိမ်သာက တစ်ခု လုပ်နေကြရတာပဲ။

များသောအားဖြင့်တော့ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေပါပဲ။ ဇာတ်စနစ်ကို အလွန် တိုက်ဖျက်ပေးခဲ့တဲ့ ဘုရားရဲ့ တပည့်သားဖြစ်တဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ၊ မွန်ပြည်နယ်တို့ ဘက် သွားလိုက်လို့ရှိရင် ဒကာမ မတက်ရတဲ့ဘုရားတွေ၊ ဒကာမ မတက်ရတဲ့ ကျောင်းတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီကျောင်းပေါ်ကို ဒကာမ မတက်ရဘူး၊ ရွာထဲက ဆွမ်းလာ ပို့တယ်ဆိုရင်တောင်မှ ဟိုးအထက် ပူတာအိုတို့လောက်ရောက်သွားရင် ကျောင်းပေါ် ကို တက်ပြီး ဆွမ်းပို့ခွင့် မရှိဘူး။ ဆွမ်းအုပ်ကို ကျောင်းပေါ်ကနေ ယူလိုက်ရတာ၊ အောက်ပြည်ရောက်သွားတဲ့အခါ မွန်ပြည်နယ်တို့လောက် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဒကာမ တက်ရတဲ့နေရာလေးက ကျောင်းရဲ့ကြမ်းပြင်မှာ အနိမ့်တစ်နေရာလေးပဲ ရှိတယ်။

ဒီလိုလုပ်တာကလည်း ဇာတ်ခွဲတာပါပဲ။ ဒကာဇာတ်၊ ဒကာမဇာတ်ပေါ့။ ဒီလို ဇာတ်ခွဲထားတာရှိတယ်လို့ ပြောရမှာပါပဲ။ တကယ်တော့ လူတွေဟာ အဲဒီလို ဇာတ်မကွဲ ထိုက်ပါဘူး။ ဇာတ်မကွဲထိုက်ပေမယ့်လည်း ဇာတ်ကွဲနေကြတာပဲ။ ဒီထက် နောက်တစ်မျိုး ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ဘာသာရေးဇာတ်တွေ ကွဲကြတာပါပဲ။

ဒီသူက ဟိန္ဒူဇာတ်၊ ဒီသူက ခရစ်ယာန်ဇာတ်၊ ဒီသူက မွတ်ဆလင်ဇာတ်၊ ဒီသူကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဇာတ် အစရှိသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ ခရစ်ယာန်ဆိုလည်း စပ်လို့တောင် သိပ်မရသလိုဘဲ။ ခရစ်ယာန်နဲ့မွတ်ဆလင်ဆိုလည်း စပ်လို့တောင်မရသလို၊ မွတ်ဆလင်နဲ့ ဟိန္ဒူနဲ့ အစရှိသဖြင့် ကိုယ့်ဟာနဲ့ကိုယ်ပဲ ဆက်စပ်ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ဟာနဲ့ လွဲတဲ့ လူတွေနဲ့ဆိုရင်တော့ စပ်လို့မရသလိုချည်းပါဘဲလို့ ပြောရမှာပါ။ လူတွေ အကုန် ဇာတ်တွေ ကွဲနေကြပါတယ်။

နောက်ဆုံးပိတ် ဒီထက်မှ ဇာတ်ကွဲတာတစ်ခု ပြောရမယ်ဆိုရင် ဘုန်းကြီးနဲ့ လူဆိုရင်တောင် ဇာတ်က တော်တော်ကွဲသွားပြီပဲ။ ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းကဆိုရင်

ဘုန်းကြီး သောက်ရေအိုးစင်ဆိုရင် လူမသောက်ရဘူး၊ ဘုန်းကြီး ကုဋီအိမ်သာဆိုရင် လူမတက်ရဘူး၊ ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက “ ဪ ခီလိုတွေပါလား” လို့ သိခဲ့ရတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေပေါ့၊ နောက်ဆုံးပိတ် ဗမာပြည်ထဲမှာ ဇာတ်ကွဲတာ မရှိဘူးဆိုလည်း ဇာတ်ကွဲနေကြတာပါပဲလို့ သိလိုက်ရတယ်။

တကယ်ကျတော့ ဒါတွေဟာ တကယ် မကွဲသင့်တဲ့အရာတွေပါဘဲ၊ ဒါပေမယ့်လို့ သူ့လူနေမှုစနစ်က တစ်မျိုး၊ ကိုယ့်လူနေမှုစနစ်က တစ်မျိုး ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်လူနေမှုစနစ်က အဆင့်မြင့်တယ်ဆိုရင်၊ သူ့ရဲ့လူနေမှုစနစ်က အဆင့်နိမ့်တယ်ဆိုရင်၊ အဆင့်နိမ့်တဲ့သူနဲ့ အဆင့်မြင့်တဲ့သူကို တစ်တန်းတစ်စားတည်း မထားချင်တတ်ကြဘူး။

တစ်တန်းတစ်စားတည်း မထားချင်ကြဘူးဆိုတာ ကိုယ့်သောက်ရေအိုးကို သူ မသောက်စေချင်ဘူး ဖြစ်တာ၊ ကိုယ့်ထက် အဆင့်နိမ့်တဲ့သူရဲ့ သောက်ရေအိုးဆိုရင် ကိုယ်က လည်း မသောက်ချင်ဘူး၊ အဲဒီလို အဆင့်အတန်းခွဲထားတာပေါ့။

အနေအထားတွေ အရပ်ရပ်အရ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဆက်ဆံရေး တွေကလည်း ညံ့နေတဲ့အလျောက်အတိုင်း ကွဲသွားကြတာပေါ့၊ အဲဒီကနေပြီးတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ သောက်ရေအိုးကို လူတွေက မသောက်ရတာတို့ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲဆို လူတွေက ဖိနပ်မစီးရတာတို့ပေါ့၊ ဘုန်းကြီးရဲ့အိမ်သာကိုတောင်မှ လူက မတက်ရတာတို့ ဖြစ်လာတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

လူတွေ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်ဟာ လူသားအချင်းချင်းပဲ၊ ဇာတ်တူရမှာပေါ့၊ အဲဒါကို ဇာတ်တွေလည်း ကွဲကြတယ်၊ ဒီဇာတ်ကွဲတာလည်း တစ်ချိန်တုန်းက သဘာဝကျတဲ့ အဖြစ်နေမှာပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် ခုခေတ်လောက် ရောက်လာပြီဆိုရင်တော့ ဒီဇာတ်တွေတော့ မကွဲထိုက်တော့ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လူသားအချင်းချင်းဟာ စုကြမှ အားအင်ဆိုတာလည်း ဖြစ်လာလို့ပဲ၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ မစုကြလို့ရှိရင် အားအင်ဆိုတာလည်း မရှိတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကွဲကြမှာပါပဲလို့ ပြောရမှာပါပဲ။

အဲဒါကို ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ အင်မတန် စောစောစီးစီး ကတည်းက ဇာတ်စနစ်တွေကို ဖျက်ပစ်လိုက်တယ်၊ ဗုဒ္ဓဘုရားက ဘာဇာတ်လုပ်လိုက်သလဲဆိုတော့ လူတွေအားလုံးကို အရိယာဇာတ်ထဲ သွင်းတာ လုပ်လိုက်တယ်၊ “အရိယာယ ဇာတိယာ

ဇာတာ နာဘိဇာနာမိ သဗ္ဗိစ္စ ပါဏံ”နဲ့ အင်္ဂုလိမာလသုတ္တံထဲမှာ အင်္ဂုလိမာလနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ပြောထားတဲ့ စကားတစ်ခွန်းရှိတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ အရိယာဇာတ်ပဲ။ ဒီအရိယာဇာတ်ဆိုတာကတော့ ဇာတ်ဆိုတာ တကယ်တော့ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို **“ဇာတ်”**လို့ ပြောတာပါပဲ။ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုဆိုတော့ အဖြစ်အပျက်တွေ အားလုံးကို ချုပ်လိုက်လို့ရှိရင် ရလာတဲ့ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုက ဘယ်သူနဲ့မှ မဆန့်ကျင်တဲ့ ဘယ်သူနဲ့မှကိုလည်း မငြင်းခုံတဲ့ ဘယ်သူနဲ့မှ မတိုက်ခိုက်တဲ့ အရာတစ်ခုဆီကို ရောက်အောင် လူကို တင်ပေးလိုက်ရင် အဲဒီ ရောက်တဲ့နေရာဟာ **“အရိယာဇာတ်”**လို့ ပြောချင်တယ်။ ဒါကို နားမလည်ချင်စရာကြီး ဖြစ်တော့တာပေါ့။

လူတွေ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးရဲ့ ခံယူချက်ချင်း တူနေတဲ့အရာကို ရှာလိုက်တာ။ လူတွေ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးရဲ့ ကွဲပြားနေတဲ့ ဇာတ်အနေအထားအရ ကွဲပြားနေတဲ့ ကွဲပြားချက် တွေကို အကုန်လုံး တစ်ဦးချင်းပဲ ဖြစ်တယ်။ လူတွေ အကုန်လုံး ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ လူသားအားလုံးရဲ့ အကုန်လုံးရဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို ရှာကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ အဲဒါကို ရအောင်ရှာလိုက်တော့ **“အရိယာဇာတ်အဖြစ်”**ကို သွားတွေ့တယ်။ အဲဒီ**“အရိယာဇာတ်အဖြစ်”**ဆိုတာကို တကယ်ကျတော့ ဘုရားကနေစပြီး **“အရိယာဇာတ်”** လုပ်လိုက်တယ်။

လူဟာ အရိယာဇာတ် ဝင်သွားပြီဆိုရင် ဘယ်ဇာတ်ရှိသူဖြစ်ဖြစ် ဒီလူ အကုန်စွန့်ပြီး လို့ပြောရပါမယ်။ အရိယာဇာတ်ဝင်သွားပြီးသူဟာ ဘယ်ဇာတ်ဖြစ်ဖြစ် အကုန် စွန့်တော့တာပဲ။ အရိယာဇာတ်က လူသားရဲ့ တကယ့်စစ်မှန်တဲ့ အမူအကျင့်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်ပဲလို့ ပြောရမယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားက လူတွေကို **“အရိယာဇာတ်”** သွင်းတဲ့အနေနဲ့ တရားတွေကို ဟောတာပဲ ဖြစ်တယ်။

အရိယာ ဖြစ်ဖို့ရန် ပါရမီတွေထဲက အနုပါရမီ

အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓဘုရား နောက်ကနေ ကျုပ်တို့တွေက ဗုဒ္ဓဘာသာတို့တတွေက လိုက်နေကြတယ်။ လိုက်နေကြပေမယ့်လည်း အဲဒါကို မိအောင် မလုပ်နိုင်ကြဘူး။ မလုပ်နိုင်ကြဘူးဆိုတာ အဲဒီ အရိယာဇာတ်ဆိုတဲ့ဟာကို စကားလုံး လောက်ပဲ ကျန်ခဲ့ပြီး

သူ့အကြောင်းအရာဟာ ပျောက်ခဲ့တာ နှစ်ပေါင်းကို နှစ်ထောင်နဲ့ သုံးရာကျော် လောက်ရှိပြီလို့ပြောရမယ်။

ဘုရားပွင့်တာမှ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ငါးရာကျော်လေးဘဲ ရှိသေးတယ်။ အခုကျုပ်တို့ အဲဒီပွင့်ထားခဲ့တဲ့ “အရိယတရား”ပဲ ဟောထားခဲ့တဲ့ ဒီဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဟောကြားချက် ပျောက်တာ ဒီနှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်နဲ့ သုံးရာကျော်လောက်ဆိုတာကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားပွင့်ခဲ့တာဖြင့် မပြောပလောက်လေးဘဲလို့တောင် ပြောရတော့မလို့ဖြစ်နေပြီ။

ဒါပေမယ့် သူ့ဟောကြားချက်တွေကတော့ အနက်အဓိပ္ပာယ် မသိတော့ပေမယ့် ဟိုနေရာမှာကျန် ဒီနေရာမှာကျန်နဲ့ အများကြီးတော့ကျန်နေတာပေါ့။ အဲဒီ ကျန်တာတွေကို လည်း ဝတ်ကျေတန်းကျေလောက်ပဲ လုပ်ကြတဲ့ အခါကျတော့ မစပ်ကြဘူး၊ မစုကြဘူး၊ ဒေသနာတစ်ခုနှင့်တစ်ခုကို ဆက်စပ် ညှိနှိုင်းပြီး မကြည့်ကြဘူး၊ ပြီးတော့ ကိုယ်ကိုယ် တိုင်ကလည်း ဗုဒ္ဓဘုရားဟောပြောချက် စကားလုံးတွေကို ကြားနိုင်လောက်တဲ့ နားမျိုးရှိအောင် တည်ဆောက်မထားကြဘူး။

အဲဒီလို တည်ဆောက်မထားဘဲ ဗုဒ္ဓဘုရားဟောပြောချက်တွေကို ဖတ်တာတွေ၊ မှတ်တာတွေ၊ နားထောင်တာတွေ လုပ်တော့လည်း မကြားတော့ဘူး၊ ခက်တာက နားမရှိနေတော့လည်း မကြားတော့ဘူး၊ အဲဒီတော့ နားမရှိနေတော့ဘူးဆို နားကလည်း ဘယ်လိုလုပ် ရှိရမှာတုန်းလို့ ပြောစရာရှိတယ်။ လူတိုင်းမှာ နားရှိနေတာပဲ၊ နားက အတူတူပဲလား၊ အတူတူပဲ မဟုတ်ဘူးလားလို့မေးရင် နားကလည်း အတူတူ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အခုခေတ် ရေဒီယိုတွေလိုပေါ့၊ ရေဒီယိုတွေဟာ တကယ်တော့ သူ့မှာ အသံဖမ်းတဲ့ “ဖရီကွမ်စီ”ဆိုတာလေးတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ “ဖရီကွမ်စီ”ဆိုတာလေးတွေရှိတော့ သူ့“ဖရီကွမ်စီ”က ဥပမာ နှစ်ဆယ့်ငါး ဖရီကွမ်စီကို ဖွင့်ရင် နှစ်ဆယ့်ငါးဖရီကွမ်စီနဲ့ လွှင့်ထားတဲ့လှိုင်းပဲ မိလိမ့်မယ်၊ ငါးဆယ်ဖရီကွမ်စီက၊ လေးဆယ့်ငါးဖရီကွမ်စီက၊ ခြောက်ဆယ်ဖရီကွမ်စီက လွှင့်တဲ့လှိုင်းတွေ မမိတော့ဘူး။

ဘယ်လောက်များနေနေ မမိဘူး၊ ကိုယ်အနားလေးကနေ ကပ်ပြီးလွှင့်နေလည်း မမိဘူး၊ ဘယ်လောက် အဝေးကြီးကနေ လွှင့်လွှင့်၊ ကိုယ်က နှစ်ဆယ့်ငါးဖရီကွမ်စီကို

ဖွင့်ထားတယ်ဆိုရင် နှစ်ဆယ့်ငါးဖရိက္ခမစီနဲ့ လွှင့်နေတဲ့လှိုင်းပဲ မိမှာပဲ။ အဝေးကြီးက လွှင့်လည်း မိနေမှာပဲ။ တကယ်လို့ သုံးဆယ့်ဖရိက္ခမစီ၊ သုံးဆယ့်တစ်ဖရိက္ခမစီ အစရှိသဖြင့် အဲဒါတွေနဲ့ ကိုယ်အနားလေးက ကပ်လွှင့်နေလည်း မမိဘူး။

အခုလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ စကားတော်တွေဖြစ်တဲ့ အဆိုအဆုံးမ တော်တွေဟာ သူ့ဖရိက္ခမစီနဲ့သူ ရှိနေတယ်။ အဲဒါကို ကြားကြရတဲ့သူတွေက ဒါကို ကိုယ့်မှာ အဲဒီဖရိက္ခမစီနဲ့ကိုက်တဲ့ နားမျိုးရှိအောင် မလုပ်နိုင်ကြဘူး၊ ဦးနှောက်မျိုးရှိအောင် မလုပ်နိုင်ကြဘူး၊ အဲဒီလို ဦးနှောက်မျိုးရှိအောင် မလုပ်နိုင်တဲ့အခါကျတော့ စာတွေကို အများကြီးဖတ်၊ အများကြီးသင်၊ အများကြီးလေ့ကျက်၊ အဲဒီ ဖတ်နေ၊ မှတ်နေ၊ လေ့ကျက်နေ၊ သင်ကြားနေလည်း ဗုဒ္ဓဘုရား ဘာပြောလိုတာလဲ ဆိုတာကို သိမသွားကြဘူး။

ဗုဒ္ဓဘုရားပြောတဲ့ လွှင့်ချက်ဖရိက္ခမစီနဲ့ ကိုယ်ဖမ်းတဲ့ ကိုယ်ရဲ့ ဦးနှောက် ဖရိက္ခမစီနဲ့က မကိုက်လို့ဘဲ ဖြစ်တယ်လို့ပြောရမှာပါ။ ဒီလိုဆိုတော့ အဲဒါကို ဘယ်လိုကိုက်အောင် လုပ်ရမှာတုန်းဆိုတာလည်း ဘယ်သူကမှ မသိကြတော့ဘူး။

ပါရမီတွေ ဖြည့်ရမှာလို့တော့ စကားလေး သဲ့သဲ့လေး သိနေတယ်။ ပါရမီတွေဆိုတာ ဘယ်လိုဖြည့်ရမှာတုန်းဆိုတော့ ဒါနပါရမီ၊ သီလပါရမီ၊ နိက္ခမပါရမီ၊ ပညာပါရမီ အစရှိသဖြင့် ပါရမီတွေရှိတယ်။ အဲဒီ ပါရမီတွေဆိုတာကိုကလည်း တကယ်တော့ ပါရမီမြောက်အောင် မလုပ်တတ်ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့ ပါရမီမြောက်အောင် မလုပ်တတ်တာတုန်းဆိုရင် ဒါနတွေ မပြုကြတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပြုကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါနပါရမီ မဖြစ်ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒါနပါရမီ မဖြစ်သတုန်းဆိုရင် ဒါနပြုကြတာတွေက ကိုယ့်တွက်ကိုယ်တာ ပြုနေကြတယ်။ ကိုယ်ရဖို့ အတွက် ဒါနတွေ ပြုနေကြတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်တဲ့အတွက် တကယ် ပါရမီဒါန မဖြစ်ဘူး။

သီလတွေလည်း ဆောက်တည်ကြပါရဲ့၊ သီလတွေ ဆောက်တည်ကြတာ ကလည်း ကိုယ်တွက်ကိုယ်တာအတွက်ပဲ သီလတွေ ဆောက်တည်နေကြတယ်။ ဘာတဲ့ “သီလဖက်ရင် အသက်ရှည်တယ်”ဆိုတဲ့ ပြောစကားအရ ကိုယ့်အသက်ရှည်မယ်၊ ကျန်းမာမယ်၊ အဲဒါကတော့ဖြင့် သီလကျေးဇူးတရားပဲ။

အဲဒီလို သိပြီး ကိုယ်လည်း ဖြစ်လေရာဘဝမှာတော့ အသက်ရှည်ရှည်လေးနဲ့

ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုတော့ သီလတွေဆောက်တည်ကြတာတို့ ဆိုတာ လုပ်တာပဲ။ တကယ်တော့ အဲဒီသီလ ဆောက်တည်ရတာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကလည်း မမှန်ဘူး၊ မမှန်တော့ သီလကလည်း ပါရမီမြောက်အောင် မဖြစ်ဘူး။

ဒီလိုပါပဲ။ အားလုံး ပါရမီတွေဖြစ်တဲ့ ခန္တီပါရမီတွေ၊ နိက္ခမပါရမီဆိုတဲ့ သည်းခံတဲ့ ပါရမီတွေ၊ တောထွက်တဲ့ ပါရမီတွေ အစရှိသဖြင့် ပါရမီတွေ အမျိုးမျိုး ကျင့်ကြတယ်။ ကျင့်ကြတယ် ဆိုပေမယ့်လည်း သူတို့ဟာတွေက ပါရမီ မမြောက်ဘူး၊ တကယ်တော့ ဒါနပါရမီမြောက် ပြုတယ်ဆိုတာက ကိုယ့်အတွက်ဒါနပြုတာလည်း မဟုတ်ရဘူး၊ တစ်ဖက်သူအတွက် ဒါနပြုတာလည်း မဟုတ်ရဘူး။

တစ်ဖက်သူအတွက် ဒါနပြုတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်အတွက် ဒါနပြုတာလည်း မဟုတ်ဘူးဆိုတော့ ဘယ်လို ဒါနပြုတာလဲဆိုရင် တစ်ဖက်သူရဲ့ ပြုလုပ်တဲ့အမှုဟာ အလွန် ကောင်းမွန်တယ်၊ ဒါပေမယ့် အဲဒီ အလွန်ကောင်းမွန်တဲ့အမှုကို ပြုနိုင်ဖို့ရန်အတွက် တစ်ဖက်သူမှာ စားစရာလိုမယ်၊ ဝတ်စရာလိုမယ် အစရှိသဖြင့် ကိုယ်က အဲဒီစားစရာ၊ ဝတ်စရာကို ဖြည့်ဆည်းပေးမယ်ဆိုရင် အဲဒီလူကို ဖြည့်ဆည်းပေးမှာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလူရဲ့ အမှုက လူ့လောကအတွက် ကောင်းလွန်းနေတာဖြစ်လို့ ဒီအမှုကို အောင်မြင်ပေါက်မြောက်အောင် လုပ်နိုင်ပါစေဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အဲဒီအမှုကိုပဲ ပြီးမြောက်ဖို့ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဒါနပြုကြရမှာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ဒါနပြုတာမျိုးဆိုရင်တော့ တကယ့်ကိုပဲ “အရိယာ ဖြစ်ဖို့ရန် ပါရမီတွေထဲက ဒါနပါရမီ” လို့ ပြောရမှာပေါ့။

နိဗ္ဗာန်ကို မသိဘဲ လိုချင်တယ်ဆိုတာဟာ ပလိတာ

အဲဒီလို ဒါနမျိုးကလည်း ပြုကြတာ ရှားပါးလိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်းပဲ။ အဲဒီလိုပဲ သီလကလည်း ပါရမီအဖြစ် ဖြစ်ဖို့ရန်အတွက် သီလဆောက်တည်နိုင်ကြတာကလည်း ရှားပါးလိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်းပဲ။ အဲဒီလိုပဲ နိက္ခမပါရမီတို့၊ ပညာပါရမီတို့၊ အစရှိသဖြင့် အဲဒီပါရမီတွေကလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ၊ တစ်ခုတိုင်း တစ်ခုတိုင်းက အလွဲလွဲအချော်ချော် တွေ့နဲ့ချည်းပဲ ပြုကြတာဆိုတော့ လိုင်းချင်းက မကိုက်တော့တာ ဖြစ်လို့ “အရိယာအဖြစ်” ဖြစ်ဖို့ ပါရမီမြောက် မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီလိုဆိုတော့လည်း အဲဒီလို ပါရမီ မရှိတာနဲ့ဘဲ ဗုဒ္ဓဘုရား ဟောခဲ့တာ ပျောက်သွားပြီဖြစ်ပေမယ့်လည်း ဘုရားစကားတော်ဖြစ်တဲ့ ပိဋကစာပေတွေထဲမှာ ရှိနေတဲ့ အရိယာရဲ့ ကျင့်စဉ်တွေတို့၊ အရိယာရဲ့ အနေအထားတွေတို့ဆိုတာ နားမလည် အောင်ရှိကြတယ်လို့ ပြောရတော့မှာပေါ့။ အဲဒီထဲမှာ ကျုပ်တို့တွေက အဖတ်ဆယ်နေတာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရတော့မှာပေါ့။

ဘယ်လို အဖတ်ဆယ်နေတာလဲဆိုရင် ကျုပ်တို့ တကယ်မတော်ပါဘူး၊ ကျုပ်တို့ ဆိုရင် တကယ်လူညံ့ထဲက ပါနေတယ်လို့ ပြောရမယ့်အနေအထား ရှိပါတယ်။ လူညံ့ထဲက ပါတယ်လို့ ပြောရတဲ့အနေအထားဆိုတာ ခပ်တုံးတုံး လူ့အနေအထားဖြစ်တာကို လူညံ့ထဲက ပါတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။ ကျုပ်တို့ ဘယ်လောက် ခပ်တုံးတုံးလူ ဖြစ်သလဲဆိုရင် ကျုပ်တို့အတွက် ဘာလုပ်ချင်ရကောင်းမှန်း မသိဘူး၊ ဘာလိုချင်ရကောင်းမှန်း မသိဘူး၊ ကိုယ့်ကိုလည်း လွှမ်းမိုးဖို့နိပ်တဲ့ ဖိနှိပ်ချက်ကလေးတွေကလည်း ရှိတာပေါ့။

ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်ရဲ့ ဇီနတ္ထပကာသနီကျမ်းတို့ ဆိုတာတွေ၊ ဒီကျမ်းကြီးတွေဟာ တကယ်တော့ သူတို့လည်း လွဲချော်ပြီး ဖိနှိပ်တဲ့ကျမ်းကြီးတွေအဖြစ်နဲ့ ကျုပ်တို့အပေါ်မှာ လွှမ်းမိုးခဲ့တယ်။ ကျုပ်တို့ကလည်း ဒါကို ဆယ်နှစ်၊ ဆယ့်တစ်နှစ် လောက်အရွယ်က ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ ဆယ်နှစ်၊ ဆယ့်တစ်နှစ်လောက်အရွယ်က ဖတ်ခဲ့ရတဲ့စာဆိုတော့ သူတို့ကလည်း ကျုပ်တို့အပေါ်ကို လွှမ်းမိုးထားတယ်။ လွှမ်းမိုးထားတော့ ကျုပ်တို့က ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ အဲဒီစာထဲပေထဲက အနေအထားအရ ကျုပ်တို့ဖြင့် ဘုန်းကြီးလုပ်ချင်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ဘာဖြစ်လို့ ဘုန်းကြီးလုပ်ချင်တာတုန်းဆိုရင် တို့ဗုဒ္ဓဘုရားတောင် ဘုန်းကြီး အဖြစ်က အနည်းအပါးလောက် ရဖူးတာ၊ အခု သူကျွတ်တမ်းဝင်ပြီ၊ ကျုပ်တို့ကလည်း အဲဒီအချိန်တုန်းက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုရင်တော့ ကျုပ်တို့က ဟိုရှေးဘဝတွေက လာခဲ့ရတယ်လို့ ထင်တာ၊ ဟို နောင်ဘဝတွေအထိ ကျုပ်တို့ကလည်း သွားကြရဦးမှာလို့ မြင်တာ။ အဲဒီလိုဆိုတော့ မှားယွင်းတဲ့အမြင်တွေတော့ ဖြစ်တော့တာပေါ့။ အဲဒီ မှားယွင်းတဲ့အမြင်တွေကလည်း ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘာသာ လောကကြီး တစ်ခုလုံးက ပေးနေတဲ့ အမြင်ပဲ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလိုဆိုတော့ ကျုပ်တို့ကလည်း အဲဒီကျောင်းမှာပဲ တက်ပြီး အဲဒီကျောင်းမှာပဲ စာသင်ရတာဆိုတော့ အဲဒီစာတွေကလည်း တတ်နေတာဆိုတော့ ကျုပ်တို့လည်း နောက်ဘဝတွေကနေ လာခဲ့ပြီးတော့ နောင်ဘဝတွေသွားရမှာလို့ မြင်နေတဲ့သူပဲ ဖြစ်တော့တာပေါ့။ အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့အကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးထားတော့လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပါပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရားကလည်း ဟို အစမထင် တစ်နေရာကတည်းက လာခဲ့ရတာ၊ အဲဒီလောက် အစမထင်တစ်နေရာကနေပြီး လာခဲ့ရတာတောင်မှ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားက အဆုံးထိ ပန်းတိုင်ရောက်နေပြီ။ အဲဒီ အဆုံးပန်းတိုင်ရောက်တဲ့ အချိန်ထိတောင်မှ သူ ဘုန်းကြီးအဖြစ် သာသနာ့ဘောင်မှာ ရောက်ခဲ့ဖူးတာက အနည်းအပါးလေးအဖြစ်နဲ့ တွေ့ရတယ်။

ဟာ ဒီလို ဆိုရင်တော့ ဗုဒ္ဓဘုရားနဲ့ယှဉ်လိုက်ရင် တို့ကတော့ ပါမ္မာဒလေးပဲ၊ တို့လို ပါမ္မာဒလေးကတော့ တစ်ခါမှ သာသနာ့တော်ဆိုတာလည်း ရောက်ဖူးမှာတောင် မဟုတ်ဘူးလို့ ဒါကို တစ်ရှည်တစ်ဝေး ကျုပ်တို့မြင်လိုက်တယ်။ တို့လို ပါမ္မာဒလေးကတော့ သာသနာ့ဘောင် ဆိုတာကတော့ ရောက်တောင်ရောက်ဖူးမှာ မဟုတ်ဘူးပေါ့။

ကဲ ဒီလောက်ရှိလှတာ တို့ ဒီဘဝကတော့ သာသနာ့ဘောင်နဲ့ တိုးနေပြီ။ သာသနာ့ဘောင်နဲ့ တိုးနေပြီဆိုတော့ ငါ ဒီဘဝကတော့ ဘာကြီးဖြစ်ချင်ဖြစ်ချင်၊ ဘာကြီး မဖြစ်ချင်မဖြစ်ချင်၊ ဘုန်းကြီးကတော့ လုပ်ကို လုပ်မှဖြစ်မှာ၊ ဘဝတွေအများကြီးလည်းပဲ ငါတို့ လာခဲ့ရတာတို့၊ သွားခဲ့ရတာတို့၊ သွားရဦးမှာတို့ ဆိုတာတွေ ရှိနေတယ်။ အဲဒီလို မြင်နေတာဆိုတော့ ဟောဒီဘဝကတော့ ငါ့ဘဝတစ်ခုလုံးကို သာသနာ့တော်ပဲ ပေးလိုက်တော့မယ်လို့ ငယ်ငယ်နှောင်းနှောင်းလေးနဲ့ ကျုပ်တို့လည်း အဲဒီအမြင် ပေါက်ခဲ့ရတယ်။

ငယ်ငယ်နှောင်းနှောင်းလေးနဲ့ အဲဒီအမြင် ပေါက်ခဲ့ရတော့ ဟာ ငါ ဘုန်းကြီး လုပ်မယ်၊ ဘုန်းကြီးကို လုပ်မယ်၊ အဲဒီလို စိတ်ဖြစ်တာပေါ့။ စိတ်ဖြစ်တော့ ခပ်ငယ်ငယ် ကတည်းကလည်း ဘုန်းကြီးလုပ်မယ်လို့ စိတ်ထားနေတယ်ဆိုတော့လည်း ဘုန်းကြီး ဆိုဒ်လည်း နည်းနည်းတော့ ပေါက်နေမယ်နဲ့ တူပါတယ်။ ကျုပ်တို့ရဲ့ အဖွားလုပ်တဲ့

သူကတော့ ပြောတယ်။ ဘယ်လိုပြောတုန်းဆိုရင် “ငါ့မြေးက ဘုန်းကြီးလုပ်မှာ”တဲ့။

သူကတော့ ချီးမွမ်းပြီး ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ ရှုံ့ချပြီး ပြောတာ၊ ဘာလို့တုန်းဆိုတော့ သူက ဘာမှ မလုပ်ချင်ဘူး၊ ပျင်းတယ်တဲ့၊ အဲဒါကြောင့် သူက ဘုန်းကြီးလုပ်မှာတဲ့၊ အဲဒီလို ကျုပ်တို့ရှေ့မှာပဲ ကျုပ်တို့ကိုလည်း နည်းနည်းပါးပါး သရော်တဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ ပြောတာပေါ့။

တကယ်တော့ ကျုပ်တို့ အဖွားတို့ဆိုတာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်တဲ့အတွက် ဘုန်းကြီးတော့ လုပ်စေချင်မှာဖြစ်ပေမယ့် သူတို့သုံးဖို့ရန်အတွက် ကျုပ်တို့ကလည်း ရှိသေးတာဆိုတော့ သူတို့က ဘုန်းကြီး မလုပ်စေချင်လောက်ဘူး၊ ဒါပေမယ့် ကျုပ်တို့ကလည်း သူတို့အလုပ်ထဲမှာ ဘာမှကို မပါတာလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ ဘာမှကို မပါတာဆိုတာ သူတို့ ဘာလုပ်လုပ် ကျုပ်တို့က အိမ်အလုပ်ဆို ဘာမှ မလုပ်ဖူးဘူးလို့ကို ပြောရမှာပါ။

အဲဒီလိုဆိုတော့ ကျုပ်တို့ကို အဲဒီလို မဖြစ်စေချင်တာ ဖြစ်မှာပေါ့၊ အဲဒီတော့ ငါ့မြေးက ကြီးရင် ဘုန်းကြီးလုပ်မှာ၊ ဘုန်းကြီးဖြစ်မှာနဲ့၊ အဖွားက အဲဒီလို ပြောတတ်တဲ့ အလေ့အထ ရှိတယ်၊ အဖွားက ဝမ်းသာအယ်လဲ ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဝမ်းနည်းပက်လက်နဲ့ ပြောတာလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့ရဲ့ စိတ်ဆန္ဒကလည်း ဘုန်းကြီးလုပ်မယ်ဆိုတာပဲ စိတ်ဖြစ်ထားတယ်၊ အဲ နည်းနည်းလေး ကြီးလာတဲ့အခါကျတော့ အရွယ်လေးလည်း ဝင်လာတယ်ဆိုရင်ပဲ ဖိုစိတ်မစိတ်ကလေး ဝင်လာပြီ၊ ဖိုစိတ်မစိတ်တွေဖြစ်လာတော့ ဟင် ဒီလိုသာဆိုရင် ငါ့ ဘုန်းကြီးမှ ဝတ်နိုင်ပါတော့မလားလို့ စိတ်ပူပန်ရတယ်၊ ပူပန်လို့လည်း အမျိုးမျိုးဖျောက်ပေမယ့် ဒီဖိုစိတ်မစိတ်ဆိုတာ အရွယ်အလျောက် ဖြစ်တာဆိုတော့ ဘယ်ပျောက်ပါမလဲ၊ မပျောက်တော့ အင်း ခက်ပြီကွာ၊ ငါကတော့ ဘုန်းကြီး လုပ်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပူပန်တယ်။

အဲဒါနဲ့ပဲ ဒီပူပန်တာကို ဖျောက်လိုလည်း မပျောက်တော့ ဘုရားရှေ့သွားသွားပြီး ရှိခိုးတယ်၊ ကျုပ်ကို ဘုရားရှိခိုးရမယ်လို့ ဘယ်သူကမှလည်း မပြောပါဘူး၊ နေ့စဉ် ဝတ်တက်တဲ့သဘောမျိုးနဲ့ ရှိခိုးတာကတော့ နေ့တိုင်း ရှိခိုးပါတယ်၊ အခုရှိခိုးတယ်ဆိုတာ အဲဒီလို သွားရှိခိုးတာမျိုးမဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားဆီသွားသွားလျှောက်ထားတာ၊ တပည့်တော်

ဒီလို ဖိုစိတ်မစိတ်တွေ မပေါ်အောင်နေပါ့မယ်ဘုရား၊ တကယ်လို့ ပေါ်ရင် တပည့်တော် အဝီစိငရဲအိုး အောက်ဆုံးအထပ်က ချိုးကပ်ပါစေလို့ကို ကျိန်ရတာ။

အံ့မယ်လေး ကျိန်လို့များနဲ့တော့ ရလိမ့်မယ်လို့ မအောက်မေ့နဲ့၊ မရပါဘူး၊ မရရုံတင်မကဘူး၊ တိုးတောင် တိုးလာသေးတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ အစတုန်းက စိတ်ကူးရုံလောက် တတ်တာ၊ နောက်ကျတော့ စိတ်ကူးတာက ရင့်လာတဲ့အခါကျတော့ တွေ့ချင်တယ်၊ ကြည့်ချင်တယ်၊ မြင်ချင်တယ်၊ သူတို့ပြောတဲ့ စကားသံတွေ ကြားချင်တယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်လာတယ်၊ ဟာ တိုးတောင်လာတယ်ဟ၊ ဘုရားတော့ ပြန်လျှောက်ထားဦးမှပဲဆိုပြီး ဘုရား လျှောက်ထားပြန်တာပေါ့။

ဘုရား ဘယ်လိုလျှောက်ထားလဲဆိုတော့ “ မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော် အရင်တုန်းက ပြောထားတာတော့ဖြင့် မနိုင်တော့ဘူးဘုရား”လို့၊ ဒါလေးတော့ တပည့်တော်ကို ပြန်ပြီး ခွင့်ပြုပေးပါဦးဘုရား၊ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို စိတ်ထဲမှာ ရှိတာအတိုင်း ကြည့်ချင်တာတို့၊ မြင်ချင်တာတို့၊ စကားပြောတာ နားထောင်ချင်တာတို့ ဆိုတာတော့ တပည့်တော် မလုပ်တော့ပါဘူးဘုရား၊ တကယ်လို့ လုပ်မိခဲ့လို့ရှိရင် ခုနအတိုင်းပဲ ကျိန်လိုက်ပြန်ပြီ။

တကယ်ကတော့ ဘာနဲ့မှ မရပါဘူး၊ ဘာလို့လဲဆိုရင်တော့ သူ့အဖြစ်နဲ့သူ ဖြစ်နေလို့ပဲ၊ နောက်တော့ ငါတော့ ဒါနဲ့တော့ မရတော့ဘူး၊ ဒီဟာတွေ ငါ မနိုင်တော့ဘူး၊ ကျုပ်တို့က ငယ်ငယ်ကတည်းက ကိုယ့်ကိုယ်ကို စိစိစပ်စပ်သမားနဲ့ တူတယ်၊ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ငါဟာ မလုပ်ရတဲ့ ကျင့်စရာဆိုရင် အကုန်လုပ်နိုင်တယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိနေတယ်၊ မလုပ်ရဘူးဆိုတဲ့ ကျင့်စရာဆိုရင်တော့ ငါ မကျင့်နိုင်တာ မရှိဘူး၊ ငါ ဘာမလုပ်ရဘူးဆို မလုပ်ဘဲ နေနိုင်တယ်။

လုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ကျင့်စရာတော့ ငါ မလုပ်နိုင်ဘူး၊ လုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ကျင့်စရာဆိုတာ ဥပမာ ပိဿာချိန် ငါးဆယ်လောက်ရှိတဲ့ဟာ တစ်ခုကို မ စမ်းဆိုရင် ဘယ် ကိုယ် မ နိုင်လိမ့်မတုန်း၊ ဒါ လုပ်ရမယ့်အရာ၊ အဲဒီလိုပဲ ကိုယ်လုပ်ရမယ့် အရာကတော့ ကိုယ်မနိုင်တဲ့ဟာဆိုရင်တော့ မလုပ်နိုင်ဘူး၊ မလုပ်ရမယ့် အရာဆိုတာကတော့ ကိုယ်မလုပ်ဘဲ နေတာ ဘာခက်သလဲ၊ အဲဒါကိုတော့ ငါ လိုက်နာနိုင်တယ်လို့

ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဲဒီလို သိထားတယ်။

ခုနက ပြောသလိုပဲ၊ အဲဒီအာရုံတွေဆီကို စိတ်ရောက်တာကျတော့ ဒါမလုပ်ရ မယ့်ဟာ ဖြစ်လာပြီ၊ အဲဒီ မလုပ်ရမယ့်ဟာကို မနိုင်ဘူးဆိုတာ သိလာတယ်၊ အဲဒါကနေ အဲ ငါမနိုင်တဲ့ဟာ ဖြစ်လာပြီလို့ စသိလာတာပဲ။

ဒါဆိုရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ ဆိုတော့ ငါကြီးလာလို့ ရဟန်းဖြစ်ရင် တောကျောင်း ဘုန်းကြီးပဲ လုပ်တော့မယ်၊ တောကျောင်းဘုန်းကြီးလုပ်ရင် ဒီအာရုံတွေရဲ့ ဆွဲဆောင်မှုကို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ လွတ်ကင်းနိုင်လိမ့်မယ် ဆိုပြီးတော့ ကျုပ်တို့ တောကျောင်းဘုန်းကြီး လုပ်တယ်၊ တောကျောင်းဘုန်းကြီး လုပ်လိုက်တော့ ကိုယ့်က လမ်းကတော့ တော်တော်မှန်သွားတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

တောကျောင်းဘုန်းကြီး လုပ်ပေမယ့်လည်း ကျုပ် တောကျောင်းဘုန်းကြီး လုပ်တာက ကိုယ် သေတပန်သက်တစ်ဆုံး ဘုန်းကြီးအဖြစ် ရှိရုံပဲ၊ တရားအားထုတ်ချင်လို့ တောကျောင်းဘုန်းကြီး လုပ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်လို့ တောကျောင်း ဘုန်းကြီး လုပ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ တရားအားထုတ်ချင်တာတုန်းဆို ရင် ကိုယ်က နိဗ္ဗာန်မှ မရောက်ချင်တာဆိုတော့ တရားအားထုတ်ချင်ဘူး ဖြစ်တော့တာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့ နိဗ္ဗာန် မရောက်ချင်တာတုန်းဆိုတာကို သေသေချာချာ ပြန်စစ်ကြည့်ရင် အစတုန်းကတော့ သူများကို ပြောတောင်မပြောဝံ့ဘူး၊ ဘုန်းကြီးလုပ်ပြီး နိဗ္ဗာန်မှ မရောက်ချင်ရဘူးရယ်လို့ ပြောစရာဖြစ်လို့ပဲ၊ နောက် သေသေချာချာ ပြန်စစ်ကြည့်တော့ ကိုယ်မှ နိဗ္ဗာန်ကို မသိဘဲ နိဗ္ဗာန်လိုချင်တာ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲလို့ပေါ့။

လိုချင်တယ်ဆိုတာ ကိုယ်သိတဲ့အရာထဲကပဲ လိုချင်ရမှာပေါ့၊ အခုတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ကိုယ်မသိဘူး၊ ကိုယ်မသိတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်တဲ့စိတ် မပေါက်ခဲ့ဘူး၊ အဲဒါလေးတစ်ချက်လည်း ကျုပ်ဖြင့် ဒီနေရာမှာ ပြောခဲ့ချင်ပါတယ်၊ ပြောခဲ့ချင်တာက နိဗ္ဗာန်ကို မသိဘဲ လိုချင်တယ်ဆိုပြီးတော့ တရားအားထုတ် ကြတဲ့သူတွေဟာ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ပလီတာပဲ။

ဘာမှ မရှိတာကို ဖွတ်ဆလင်တွေက ငရဲ

အဲဒါလေးလည်း ခင်ဗျားတို့တော့ ကြားဖူးအောင် ပြောလိုက်တာပါ။ ဒါကိုလည်း ကျုပ် အထပ်ထပ် ဆန်းစစ်ပြီးတော့ သိသွားတဲ့အရာပဲ။ နိဗ္ဗာန်ကို မသိဘဲ လိုချင်တယ်ဆိုတာမှာ လိုချင်တာကတော့ “အာသီ” ဆိုတဲ့ အလင်္ကာလောက် သဘောပါပဲ။ တကယ် လိုချင်တာတော့ မဟုတ်ကြဘူး။

ဘာလို့လဲဆိုရင် မသိမှ မသိတာဘဲ။ တကယ်လိုချင်တာ ဘယ်ဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲပေါ့။ အာသီအလင်္ကာဆိုတာ အာသီဆိုတာ တောင်းတတဲ့ အဖြစ်ကလေးလောက်ပဲ။ တောင်းတတဲ့ အဖြစ်ကလေးဆိုတာ တစ်ခါတစ်ခါ ငှက်ကလေးတွေ ကောင်းကင်မှာ ဝဲပြီး ပျံနေတာ တွေ့တယ်။ ကျုပ်တို့က ကောင်းကင်မှ မပျံနိုင်တာဆိုတော့ ငါ့နှယ်နော် ငှက်ကလေး ဖြစ်လိုက်ရရင် ကောင်းမှာပဲလို့ ကျုပ်တို့စိတ်ထဲမှာ အာသီသဖြစ်သလို တောင်းတတာပေါ့။

ကဲ အခု မင်း ငှက်ဖြစ်တော့လို့သာ တစ်ယောက်ယောက်ကနေပြီးတော့ ကျုပ်တို့ကို ပြောလိုက်ရင် အံ့မယ်လေး မလုပ်လိုက်ပါနဲ့။ ငှက်တော့ မဖြစ်ပါရစေနဲ့လို့ ပြန်ပြောလောက်တယ်။ ဒီလိုဆိုတော့ အာသီအဖြစ်နဲ့ကတော့ ငါ ငှက်ကလေးလိုသာ ကောင်းကင်ကို ပျံပြီးတော့ နေလိုက်ချင်တော့တယ်။ ငှက်ကလေးသာ ဖြစ်လိုက်ချင် တော့တယ်လို့ စိတ်တော့ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပေမယ်လည်း ငှက် ဖြစ်ရမယ်ဆိုရင်လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အဖြစ် မခံနိုင်ဘူးပေါ့။ အဲဒီလိုပါပဲ။ တကယ်တော့ နိဗ္ဗာန်လိုချင်တယ်လို့ ဆိုတဲ့လူတွေလည်း အာသီပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အာသီအလင်္ကာမြောက်တဲ့ အတွေးအခေါ်ပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ပြောချင်တယ်။

တကယ်ဖြစ်ရမယ်ဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ကို တကယ်လိုချင်ကြမှာ မဟုတ်ကြပါဘူးလို့ ပြောချင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ အပြစ်ရတဲ့နိဗ္ဗာန်က ဘာမှ မရှိတာကြီးဆီကို ရောက်ရမှာဆိုတော့ ဘာမှမရှိတာကြီးဆီ ဘယ်သူရောက်ချင်မှာတုန်း၊ အဲဒါကို ကျုပ် အသက်သုံးဆယ်ကျော် လောက်တုန်းက ဆရာတော်ရှင်ဥက္ကဋ္ဌဆီကို ရောက်တယ်။ အဲဒီတုန်းက ဆရာတော်ရှင်ဥက္ကဋ္ဌကလည်း အသက်(၇၀)လောက်မှာ ရှိမယ်။ ကျုပ် ရောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ သူ့ကိုမေးတယ်။ မေးခွန်းလေး သုံးခုလောက်တော့

မေးပါရစေဘုရားဆိုပြီး မေးရင်းနဲ့ မေးခွန်းတစ်ခုကို မေးတာရဲ့ အဖြေအဖြစ်နဲ့ သူကပြောတယ်။

ဘာပြောလဲဆိုတော့ ငါတို့ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရတာကလည်း မကောင်းပါဘူးဟ၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဘုရားဆိုတော့ “ငါတို့က နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်တယ်တဲ့ကွာ”တဲ့၊ ပြီးတော့ “ငါတို့နိဗ္ဗာန်ကလည်း ဘာမှ မရှိဘူးတဲ့ကွာ”တဲ့၊ “ဘာမှ မရှိတာကို မွတ်ဆလင်တွေကတော့ မင်း အဲဒါ ငရဲဗျ”တဲ့၊ သူက ပြောတယ်၊ မွတ်ဆလင်တွေက ငရဲကျရင် ဘာမှမရှိတော့ဘူး၊ ကိုယ်ကို မရှိတော့ဘူး၊ နောက် အကောင်ပလောင်လည်း တစ်ခုမှ မရှိတော့ဘူး၊ ကိုယ်လည်း မရှိတော့ဘူး၊ ဘဝပျောက်သွားတာတဲ့၊ အဲဗျာ မွတ်ဆလင်တွေက ဘဝပျောက်သွားမှာ အကြောက်ဆုံးပဲတဲ့။

ရှင်သန်ထမြောက်တယ်ဆိုတာ

တစ်နေ့က မွတ်ဆလင်ကြီးတစ်ယောက် ဒီနွေစံရာမှာ လာတွေ့ပြီး ပြောရတယ်၊ “ဘုန်းကြီး နောက်ဘဝကို ဖြစ်တယ်”ဆိုတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရင်းပြောရင်းကနေပြီးတော့ ဘုန်းကြီး နောင်ဘဝမဖြစ်ဘူးလို့ဆိုတာဆီများ ရောက်နေမလားတဲ့၊ ဘုန်းကြီး အဲဒီဆီတော့ ရောက်ဖို့မကောင်းဘူး ထင်တယ်တဲ့ ”သူကပြောတယ်။

ဟ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဗျ ဆိုတော့၊ အမှန်ကတော့ တပည့်တော်တို့ရဲ့ ဉာဏ်အလင်းရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပြောတယ်တဲ့၊ ဘယ်လိုပြောသလဲဆိုတော့ မရှိရာကနေတောင် အခုရှိရာကို ရောက်လာပြီတဲ့၊ လူဆိုတာ နဂိုတုန်းက မရှိဘူးတဲ့၊ သူတို့ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းလိုက်မှ ရှိတဲ့အဖြစ်ရောက်လာပြီ၊ ရှိရာရောက်ပြီးတဲ့ လူတစ်ယောက်က ဘာမှမရှိရာဆီ သွားရမယ်ဆိုရင် တော်ပါ့မလားတဲ့” သူက ပြောတယ်။

အဲဒီတော့ သေပြီးနောက် ဘာမှမဖြစ်ဘူးဆီကိုတော့ဖြင့် ရောက်လို့ မကိုက်ဘူး၊ “ရှင်သန်ထမြောက်တယ်”ဆိုတာတော့ လုပ်ဦးမှကိုက်မှာတဲ့၊ သူတို့ကလည်း ရှင်သန်ထမြောက် ချင်သေးတယ်လေ၊ ရှင်သန်ထမြောက်ချင်သေးတော့ ရှင်သန်ထမြောက် တယ်ဆိုတာ နောင်ဘဝရှိသေးတာပဲလို့ ပြောလိုက်ရတယ်။

ဒီလိုဆိုတော့ နောင်ဘဝကို မွတ်ဆလင်တွေက ရှိချင်သေးတာ ဖြစ်တယ်။ ရှိချင်သေးတာဆိုတော့ ကျုပ်ကနေပြီးတော့ “**နောင်ဘဝရှိတယ်၊ မရှိဘူးဆိုတာတွေ၊ ဖြစ်တယ်၊ မဖြစ်ဘူးဆိုတာတွေကို ယူဖို့မဟုတ်ဘူး**”လို့ ပြောတာဟာ သူက “နောင်ဘဝမရှိဘူးလို့ ပြောတာနဲ့ ထပ်တူ ဖြစ်များနေမလားတဲ့၊ ဟုတ်တာပေါ့၊ ကျုပ်တို့က နေပြီတော့ “နောင်ဘဝကို လက်မခံရဘူး”လို့ ပြောတဲ့အခါ သူလည်း အဲဒါတော့ နည်းနည်း အခက်အခဲတွေ့သွားတာတော့ ဖြစ်တာပေါ့။

သူက ကျုပ်ဆီကိုလာရင် နာရီတွေလည်း အများကြီးနေတယ်၊ ငါးနာရီလောက် စကားပြောတယ်၊ (၁၂)နာရီလောက်က စကားပြောတာ နာရီကြည့်လိုက်တော့ ညနေ(၅)နာရီထိုးသွားပြီ၊ ခင်ဗျားပြန်တော့လို့ ပြောယူရတယ်၊ ကျုပ်ဆီ ဒီမှာ သုံးခါလာပြီးပြီ၊ တစ်ခါလာတိုင်း တစ်ခါလာတိုင်း ကျုပ်ဆီ ညနေ(၅)နာရီကျမှ ပြန်တော့လို့ ပြောလွှတ် ရတယ်၊ အဲဒီလူကလည်း အလွန်စကားပြောတဲ့သူပဲပေါ့။

ကျုပ်တို့ နောင်ဘဝကို မယူဘူးလို့ ဆိုတာကလည်း မရှိဘူးလို့ ဆိုတဲ့ဟာဆီ သူက ရောက်ကို မရောက်စေချင်ဘူး၊ ဘာလို့လဲဆိုရင် ရှင်သန် ထမြောက်ရဦးမှာ ဖြစ်လို့ပဲ၊ ခင်ဗျားပြောတဲ့အနေအထားအရ စကားလုံးတွေရဲ့ စကားနက်တွေ မသိကြလို့ပါလို့ ခင်ဗျားက ပြောတယ်။

အဲဒီပြောတဲ့အထဲမှာ “**ခင်ဗျားရဲ့ ရှင်သန်ထမြောက်မှု**”ဆိုတဲ့ စကားလုံးလည်း စကားနက် မသိတာဘဲလို့ ကျုပ်ကပြောလိုက်တယ်၊ ဘယ်လိုစကားနက် မသိတာတုန်း ဘုရားတဲ့၊ တကယ်တော့ ရှင်သန်ထမြောက်တယ်ဆိုတာ အခု ကျုပ်တို့လည်း ရှင်သန်ထမြောက်ကြတာပဲလို့ ပြောလိုက်တယ်။

ဥပမာ တောင်ပြီးက မင်းညီနောင်၊ သူတို့လည်း ရှင်သန်ထမြောက်နေတယ်၊ အမှန်တိုင်းကတော့ သူတို့သေပြီ၊ အခုထိ သူတို့ကို တစ်ခါတည်း ပွဲကြီးတွေ လမ်းကြီးတွေလုပ်ပြီး ပူဇော်မှုတွေ ပသမှုတွေ လုပ်နေရတာ သူတို့ ရှင်သန်ထမြောက် နေလို့ပဲ၊ မင်းညီနောင်တင် မဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ်ပဲ၊ ကျုပ်တို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ သူလည်း ရှင်သန်ထမြောက်နေတာပဲ ဖြစ်တယ်၊

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတင် သေပြီးနောက် သေရာကနေပြီးတော့ ရှင်သန်ထမြောက်

နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဂဠုန်ဦးစောလည်း ရှင်သန်ထမြောက်တာပဲ။ အခု ဦးသန်းရွှေ မသေသေးပါဘူး၊ သေရင် သူလည်း ရှင်သန်ထမြောက်မှာပဲ။ ပြိတ္တာကောင်ကြီးအဖြစ်နဲ့ တစ်ခါတည်း ရှင်သန်ထမြောက်မှာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ လူဟာ သေပြီးနောက် ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး နာမည်က မသေဘူး၊ ကျန်ရစ်ခဲ့ရတာပဲ။

တကယ်တော့ ရှင်သန်ထမြောက်တယ်ဆိုတာ လောကမှာ အကောင်းလုပ်ရင် အကောင်းကျန်ရစ်ခဲ့ရတာ၊ အဆိုးလုပ်ရင် အဆိုးကျန်ရစ်ခဲ့ရတာကို ပြောတာ ဖြစ်တယ်။ အနည်းနဲ့အများပဲ ကွာတာ ဖြစ်တယ်။ ရှင်သန်ထမြောက်ကြမှာချည်းပဲ။ တကယ် ရှင်သန်ထမြောက်တာရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်က အဲဒီလို ယူရမှာ ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ သူက အဲဒါလည်း အခက်တွေ့သွား ပြန်တယ်။

ပါရမီဆိုတာ အရိယာလှိုင်းကို မိအောင်ဖမ်းတဲ့ ဖရိုက်ကပ်စိ

ကျုပ်နဲ့တွေ့ရင် ကျုပ်ဆီ တစ်ခေါက်လာလို့ရှိရင် ပြဿနာ တစ်ခု နှစ်ခုကတော့ အဲဒါ ထုတ်စည်းတိုးကြရတာပဲ။ ပထမတစ်ခါတုန်းကတော့ သဘာဝတွေဟာ တရားလို့ လုပ်လို့ “ဒီနားက ကျောက်ခဲလေးတွေ ခင်းထားတာ သဘာဝတွေပဲ။ အဲဒါက တရားလား”လို့ ကျုပ်ကလည်း အဲဒီလို ပြောတာပေါ့။ သဘာဝက တရား မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလို မလုပ်နဲ့လို့ ပြောရတယ်။

ဆိုလိုတာကတော့ဖြင့် အဲဒီတိုင်းပဲ။ ကျုပ်လည်း အဲဒီ ဘုန်းကြီးဘောင်ကို ရောက်အောင်လုပ်တော့ နိဗ္ဗာန် မရချင်ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်မရချင်တော့ တရားလည်း အားမထုတ်ဘူး၊ ဘာလုပ်နေတာတုန်းဆိုရင် တောထဲမှာနေတာ ဘာမှ မလုပ်ဘူး၊ ဟာ ဘာမှမလုပ်ဘဲ နေတာကြီးကတော့ ကောင်းပါ့မလား၊ ဒါနဲ့ ကျုပ် တစ်ခုခု လုပ်ရတာပေါ့။ ကျုပ်ဟာ ပျာယီးပျာယာနဲ့ ဟိုဟာလုပ် ဒီဟာလုပ်နဲ့၊ အဲဒီလိုလုပ်တာ မဟုတ်ဘဲ အေးအေးဆေးဆေးနဲ့ ကျုပ်က လုပ်တယ်။

ဘာအေးအေးဆေးဆေး လုပ်သလဲဆိုရင် ငါ ဘယ်တုန်းကမှ ဘုန်းကြီး မဖြစ်ဖူးလောက်ဘူး၊ တစ်သံသရာလုံး ငါ ကျင်လည်လာခဲ့တာ၊ အခု ဒီဘဝကတော့

ဘုန်းကြီးလုပ်မယ်၊ ဘုန်းကြီးအဖြစ်ကို ငါ့ရဲ့ဘဝလေးကို ပေးလိုက်မယ်၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ ကျုပ် လုပ်စရာက ဒါပဲ ပြီးပြီ၊ ဒီအပြင် ဘာလုပ်ဖို့မှ မဟုတ်ဘူး၊ ဘာမှ လုပ်ချင်စိတ်လည်း မရှိဘူး၊ တောထဲရောက်တော့လည်း ကျောင်းဆောက်ချင်တာလည်း မဖြစ်ဘူး၊ လမ်းဖောက်ချင်တာလည်း မဖြစ်ဘူး၊ ဘုရားတည်ချင်တာလည်း မဖြစ်ဘူး၊ ရေကန်ဆောက်ချင်တာလည်း မဖြစ်ဘူး၊ ကျုပ် တောထဲမှာ ဘာဆို ဘာမှ မလုပ်ဘူး။

အဲဒီလို ဘာမှမလုပ်တော့ အေးအေးဆေးဆေး နေနေတယ်ဆိုတော့ ဒါ ရိုးရိုးသားသား နေတာပဲ၊ အဲဒီတော့ မြင်တာတွေကလည်း ရိုးရိုးသားသား မြင်တာပဲ၊ အစောပိုင်းတုန်းက ပြောသလိုပဲ၊ ဘုန်းကြီးဆိုတာ တောကျောင်းနေဖို့ဆိုတာတောင် တော်တော်ခဲယဉ်းတယ်၊ တောကျောင်းနေပြီလို့ ဆိုရင်တော့ တရားအားမထုတ်ဘဲ နေဖို့ဆိုတာကလည်း တော်တော်ခဲယဉ်းတယ်။

ဘုန်းကြီးဆို နိဗ္ဗာန်လိုချင်ရမှာပေါ့၊ အခုတော့ နိဗ္ဗာန်လိုချင်တာလည်း မဖြစ်ဘူး၊ မဖြစ်တော့ တရားအားထုတ်ချင်တာလည်း မဖြစ်ဘူးဆိုတော့ ကျုပ် ဘာမှမလုပ်သလို အေးအေးဆေးဆေး နေတာပဲ၊ ဒီတော့ အဲဒီလိုလူက ပြောရမယ်ဆိုရင် လူဟာ ဘာတစ်ခုခုမှ လွဲလောက်တဲ့ အနေအထားမရှိအောင် နေဖို့ရာ တော်တော်ခဲယဉ်းတယ်၊ ဒါက ကျုပ်ဘဝလေးနဲ့ နည်းနည်း ပုံဖော်ပေးတာပါ။

ခုနက ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေ အများကြီးရှိတယ်၊ အဲဒီတရားတော်တွေ ကိုလည်း အများကြီးတတ်ကြတဲ့သူတွေ ရှိတယ်၊ အဲဒီ အများကြီးတတ်ကြတဲ့သူတွေဟာ အရိယာ မဖြစ်ကြဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ အရိယာ မဖြစ်ကြတာတုန်းဆိုရင် သူတို့တတ်ကြတာ တွေကို တတ်သူဖြစ်တဲ့ သူတို့ရဲ့ ရပ်တည်နေတဲ့ ရပ်တည်ချက်ဖြစ်တဲ့ ဖရိက္ခမစီပေါ့၊

ခုနကလို ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ လှိုင်းပေါ့၊ သူတို့ရဲ့ ရပ်တည်ချက်လှိုင်းက အရိယာလှိုင်းနဲ့ မနီးစပ်ဘူး၊ မနီးစပ်တဲ့အတွက် အရိယာဖြစ်ဖို့ အကြောင်းအရာတွေ ပြောထားတဲ့ စကားတော်တွေဖြစ်ပေမယ့်လည်း အဲဒါတွေကို အနက်အဓိပ္ပာယ် မပေါက်ဘူး၊ အဲဒီလို မပေါက်တဲ့အတွက် အရိယာ မဖြစ်ကြဘူးလို့ ပြောရမယ်။

ကျုပ်တို့ကတော့ အဲဒီလို လှိုင်းမရှုပ်ဘူး၊ အလွတ်နေလိုက်တယ်၊ အလွတ်နေ လိုက်တော့မှ အားနားလွန်းနေတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဘာလုပ်မလဲလို့ဆိုတာလေးကို

ကြည့်လိုက်တော့၊ ဪ ပစ္စဝက္ခဏာ ဆင်ခြင်တာလေးတွေ လုပ်တာကောင်းပါရဲ့ပေါ့၊ ရှေးအခါက ပုတီးစိပ်လေးပုဒ်လို့ ပြောရတဲ့ ပစ္စဝက္ခဏာပေါ့၊ စားစရာလေးတွေ ကို ဘာကြောင့် စားစရာကို စားရသလဲလို့ ဆင်ခြင်တယ်၊ ဝတ်စရာလေးတွေကို ဘာကြောင့် ဝတ်စရာကို ဝတ်ရသလဲလို့ ဆင်ခြင်တယ်၊ နေစရာလေးကို ဘာကြောင့် နေစရာကို သုံးဆောင်ရသလဲလို့ ဆင်ခြင်တယ်၊ ဆေးဝါးလေးတွေကို ဘာကြောင့် ဆေးဝါးကို သုံးစွဲရသလဲလို့ ဆင်ခြင်တယ်၊ သူ့အကြောင်းလေးနဲ့သူ အလုပ်လုပ်ကြရတာဆိုတော့ အလုပ်လုပ်တာ တစ်ခုတိုင်းကို သူ့အကြောင်းလေးတွေကို သိ သိ ပြီးတော့ ကျုပ် အဲဒါလေးကို လုပ်တယ်။

အဲဒီလိုဆိုတော့ ဒါဟာ အင်မတန်ရှိုးသားတဲ့ အဖြစ်ပဲ၊ နောက်တစ်ခါ ဆန်းပြားစရာ လည်း ကျုပ်ဆိုမှာ မရှိဘူး၊ ဆန်းပြားစရာမရှိဘူးဆို ကျုပ်က တောကျောင်းနေတာဆို တော့ တောကျောင်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဝိနည်းသိက္ခာတွေကလည်း တစ်စက်မှ ချိုးဖောက် စရာမရှိဘူး၊ ကိုယ်မှာ အပြည့်ရှိနေတယ်၊ နောက်တစ်ခါ ဣန္ဒြေစောင့်စရာဆိုတာလည်း ကိုယ့်တောကျောင်းမှာဆိုတော့ မျက်စိတလှုပ်လှုပ် လုပ်စရာလည်း မရှိဘူး၊ နားတစွင့်စွင့် လုပ်စရာလည်း မရှိဘူး၊ **ဒီဣန္ဒြေသံဝရသီလ**ဆိုတဲ့ သီလကလည်း ကိုယ်မှာ အပြည့်ရှိနေတယ်။

နောက်တစ်ခါ ဆွမ်းလေးခံစားတာ ဆိုတော့လည်း ငါ့ကို ဆွမ်းတွေ လာလှူအောင် ဆွမ်းတွေပေါလာအောင် လာဘ်တွေပေါလာအောင် ဆိုပြီးတော့ ဟောတာပြောတာ ဗေဒင်ဟောတာတို့ ဆေးကုတာတို့ အစရှိသဖြင့် လူမှုကိစ္စ ဆောင်ရွက် တာတို့ဆိုတဲ့ မဟုတ်ကဟုတ်က အလုပ်တွေလည်း ကျုပ် တစက်မှ မလုပ်ဘူး၊ ဒါက **အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ**လို့ ပြောရမှာပေါ့၊ အဲဒီလို ကျုပ်မှာ သီလတွေဟာ အလို့အလျောက် လုံခြုံနေတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ အဲဒီတော့ လူက အဖြောင့်မတ်ဆုံးအခြေအနေကို ရောက်နေတယ်လို့ ပြောချင်တယ်။

အဖြောင့်မတ်ဆုံးအခြေအနေကို ရောက်နေတာမှာ နောက်ဘဝ ငါ နတ်သားကြီးဖြစ်ချင်လို့၊ နတ်သမီးတွေ ရချင်လို့ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့လုပ်တာ တစ်ခုမှ မပါဘူး၊ ကိုယ့်ပကတိအနေဖြစ်လို့ အဲဒီအတိုင်း နေတယ်ဆိုတော့ ဒါကို တကယ့်

“ပါရမီ” မြောက်ဖြစ်နေတာတွေလို့ ပြောရမှာပါ။ အဲဒီလို “ပါရမီ” မြောက်ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတော့ ကျုပ်က ဖရိုက္ကမ်စီချင်းက တိုက်နေတာ ဖြစ်တယ်။ ဖရိုက္ကမ်စီချင်းက တိုက်နေတော့ တစ်နေ့မဟုတ် တစ်နေ့မှာတော့ အရိယာအဖြစ်ကို ကျုပ်သိရတဲ့အဖြစ် ရောက်တော့တာပဲ။ အဲဒီပါရမီဆိုတာ အရိယာဖြစ်ဖို့အတွက် အရိယာလှိုင်းမိဖို့အတွက် အရိယာလှိုင်းကို မိအောင်ဖမ်းတဲ့ ဖမ်းသူဆီက ဖရိုက္ကမ်စီလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ ကျုပ်က အရိယာလှိုင်း မိလာခဲ့တယ်။

ဒီစနစ်က တကယ့်ကို ရန်ဒီးငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ စနစ်

အရိယာအဖြစ်ကို တည်ဆောက်နိုင်တဲ့အဖြစ် ရောက်လာခဲ့တယ်။ ရောက်လာလို့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဟာ ဒီအရိယာအဖြစ်ဟာ ငါတို့ကလေးတင် ရောက်ရမယ့် ရရမယ့်ဟာ မဟုတ်ဘူး။ ငါတို့လူတွေလည်း ဒီအရိယာအဖြစ်ကို ရောက်ကြရမှာ ဖြစ်တယ်။

ငါတို့လူတွေလည်း ဒီအရိယာအဖြစ် ရကြရမှာ။ အရိယာတောင်မှ သေက္ခအရိယာ လောက်တင် ကျေနပ်အားရ တင်းတိမ်ပြီး နေရမှာမဟုတ်ဘူး။ အသေက္ခအရိယာလို့ဆိုတဲ့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အဆင့်ထိ ရောက်ကြရမှာ။ ရဟန္တာဆိုတာ အရဟန္တာပါပဲ။ အရဟတ္တမဂ်ကို ရပြီးနောက် အဆုံးတိုင်သွားတဲ့အတွက် သူ့ကို အရဟန္တာလို့ ပြောတာပါပဲ။

အရဟန္တာဖြစ်အောင် ဒါကို ဗမာလို ပြောရင် ရဟန္တာလို့ ပြောရတယ်။ ဘုန်းကြီးကို ပြောရတာ ဖြစ်တယ်။ အခုဟာက ဘုန်းကြီး ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် အရဟန္တာ ဖြစ်ရမယ်။ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရောက်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပေါ့။ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုလို့ ခင်ဗျားတို့ ကြောက်တောင် ကြောက်သွားကြမလား မသိဘူး။

ဘာဖြစ်လို့ဘုန်းဆိုရင်တော့ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်လို့ရှိရင် တို့ ရွှေလည်း မဝတ်ရတော့ဘူးတဲ့၊ ငွေလည်း မကိုင်ရတော့ဘူးတဲ့၊ နေ့ဖို့ညစာတောင်မှ စုဆောင်းပြီး မထားရတော့ဘူးတဲ့၊ ငါတို့ အိမ်ထောင် သားမယားဆိုတာလည်း ကင်းရတော့မှာတဲ့၊ ရှေးအခါက အဲဒီလို သိထားကြတယ်။ တစ်ဖြတ်တည်းဖြတ် သိထားတာ အဲဒီအတိုင်းကို သိထားကြတာပဲ။ အဲဒီ သိထားတဲ့အသိဟာ အသိမှန် မဟုတ်ဘူး။

ဘယ်လို အသိမမှန်တာလဲလို့ မေးရင် အဲဒီရဟန္တာက ဘာရဟန္တာ ဖြစ်နေမတုန်း ဆိုရင်တော့ အရူပရဟန္တာကြီး ဖြစ်နေတယ်။ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ အတ္တကိလမထ ဆိုက်ရောက်နေတဲ့ရဟန္တာကြီးပေါ့။ အတ္တကိလမထဆိုက်ရောက်နေတဲ့ ရဟန္တာဆိုတာကတော့ ဘာမှကို သိပ်မသိတော့ဘူး။ သူက သစ်ငှက်ကြီးတစ်ငှက်လိုပဲ။ ဒါမှမဟုတ်လည်းဘဲ ကျောက်တုံးကြီးတစ်တုံးလိုပဲ။ ခိုင်ခိုင်မာမာကြီးပေါ့။ မလှုပ်မယှက်ကြီးပေါ့။ ဘာကောင်းတာ မကောင်းတာလည်း မသိတော့ဘူး။ အဲဒီလို အနေအထားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ရှေးအခါက ရဟန္တာလို့ ပြောကြတယ်။

ရှေးအခါဆိုတာ ဟိုးဗုဒ္ဓဘုရားလက်ထက် ရှေးအခါ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘုရား လက်ထက်ကနေ ဒီဘက်ကြားထဲက ရှေးအခါပေါ့။ ကျုပ်တို့ ဒီကနေ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ သိနေတဲ့ ရဟန္တာဆိုတာ အဲဒီ ဂိုက်ဆိုင်မျိုးရှိတဲ့ ရဟန္တာပဲ။ တကယ်တော့ အဲဒါတကယ့် ရဟန္တာမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီရဟန္တာရဲ့ အနေအထားကို ခင်ဗျားတို့ခေတ်မှာ သိနေကြတာ ရှိမှာပါ။

အိန္ဒိယမှာ ဂျိန်းတွေဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီ ဂျိန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေလိုပေါ့။ ဂျိန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တကယ်ကျတော့ ခုနက ရဟန္တာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ ရဟန္တာလို့ ပြောရမတုန်းဆိုရင် သူတို့မှာ ထကြွတဲ့စိတ်ဓာတ်မျိုး၊ သောင်းကျန်းတဲ့စိတ်ဓာတ်မျိုး၊ လှုပ်ရှားတဲ့စိတ်ဓာတ်မျိုး၊ တုန်လှုပ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုး ဘာစိတ်မှ မရှိတော့ဘူး။ သူတို့က အဝတ်တောင်မဝတ်တော့ဘူး။

တကယ်တော့ အဝတ်တောင် မဝတ်တော့ဘူး။ အဝတ်မဝတ်တာတော့ သိနေကြတာပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့ အဝတ်မဝတ်တာတုန်းလို့မေးရင်တော့ စိစိစစ်စစ် သိချင်မှ သိကြမယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အဝတ် မဝတ်တာတုန်းလို့ မေးရင် အခုခေတ်မှာ ဘာဖြစ်လို့ အဝတ် ဝတ်တာတုန်းလို့မေးတာရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အဝတ် ဝတ်ရတယ်ဆိုတဲ့အဖြေဟာ အဝတ်ဝတ်တာရဲ့ အကြောင်းက အဲဒီအဖြေရဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ရမယ်။

ဘာဖြစ်လို့ အဝတ်ဝတ်ကြတာတုန်း ဆိုတဲ့အခါမှာ အဝတ်ဝတ်တာကတော့ အကြောင်းတွေ အများကြီး ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် လိုရင်းအကြောင်းကတော့ ပူတာကာကွယ်ဖို့လည်း အကြောင်းထဲမှာ ပါပါတယ်။ အေးတာကာကွယ်ဖို့လည်း

အကြောင်းထဲမှာ ပါပါတယ်။ မက်ခြင်တွေ ယင်တွေ ကိုက်တာကာကွယ်ဖို့လည်း အကြောင်းထဲမှာ ပါပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တကယ့်အကြောင်းအရင်းကတော့ အရှက်အကြောက်ကြီးငယ်ကို ကာကွယ်ဖို့ပါပဲ။ အရှက်အကြောက်ကြီးငယ် ကာကွယ်ဖို့ဆိုတာက လူဟာ ကလေးလေးတွေ ဆိုရင် ရှက်စရာလည်း မရှိဘူး၊ ကြောက်စရာလည်း မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် ကလေးလေးတွေ အဝတ်မဝတ်ထားလည်း ကောင်းနေတာပါပဲ။ နည်းနည်းကြီးလာတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလိုမဟုတ်တော့ဘဲ စိတ်တွေကလည်း လှုပ်တတ် ရှားတတ် ဖောက်ပြန်တတ်တွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ စိတ်တွေလှုပ်ရှားလာကြပြီ၊ ဖောက်ပြန်လာကြပြီ ဆိုရင်တော့ ဒါဟာ ရှက်စရာကြီးဖြစ်လာပြီပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် စိတ်လှုပ်ရှားလာရင် ရုပ်တွေကလည်း လှုပ်ရှားလာကြ တယ်။ ရုပ်တွေ လှုပ်ရှားတော့ ဒီရုပ် လှုပ်ရှားတာကြီးက မြင်နေရ ထင်နေရတာကြီးက မလှပဘူးလို့ပြောရမှာပေါ့။ လူတိုင်း မြင်ဖို့အတွက် လူတိုင်း သိဖို့အတွက် မတော်ဘူးဆိုပြီးတော့ ဖုံးကြရ ဖိကြရတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဝတ်ဝတ်ကြရတာပေါ့။

ဂျိန်းတွေဆိုရင် အဝတ်တောင် မဝတ်တော့ဘူး၊ သူတို့ကိလေသာတွေ ကုန်လိုက်သမှ ဖြစ်ခြင်းလို့ ဆိုတာပေါ့။ အဲဒီလိုမျိုးက ဘယ်လို ကိလေသာကုန်တာ တုန်းဆိုရင် အရူပဆိုက်နေလို့ ကိလေသာ ကုန်တာ၊ သူတို့က မရှိဘူးလို့ သိပြီး မတပ်မက်တော့တာလို့ ပြောရမှာပေါ့။

သူတို့လည်း မရှိဘူးလို့ သိပြီးတော့ မတပ်မက်တော့တာဖြစ်တဲ့အတွက် ရှိတာသိရင်တော့ ပြန်တပ်မက်မှာပဲ။ သူတို့က ရှိတာအသိကို ပြန်မရောက်အောင်ကို လေ့ကျင့်ထားရတယ်။ အဲဒီလိုမျိုး ရှိတာကိုသိရင် ပြန်တပ်မက်လာမှာ၊ ရှိတာကို ပြန်မသိအောင်လို့ကို အထပ်ထပ် လေ့ကျင့်ထားရတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီရဟန္တာမျိုးကို ကျုပ်တို့ ဗမာပြည်က ဗုဒ္ဓဘာသာတွေသိနေတဲ့ ရဟန္တာဆိုတဲ့သူတွေရဲ့ ဂိုက်ဆိုဒ်က သူတို့ရဲ့ ဂိုက်ဆိုဒ်အတိုင်းပဲ။

အဲဒီလိုဆိုတော့ ရဟန္တာဆိုတာက အရိယာတို့ရဲ့အဆုံးကို ရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသေကွလို့ ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒါ ရဟန္တာပါပဲ။ အဲဒီရဟန္တာက ခုနက ပြောခဲ့သလို

ဂျိန်းရဟန္တာမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့လူတွေ ရဟန္တာဖြစ်လို့ ရပါတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့ ဖြစ်ကို ဖြစ်ရမှာပေါ့။ “ဖြစ်ရင်ရပါတယ်”ဆိုတာ မဖြစ်လည်း ရပါတယ်ဆိုတဲ့ အနေအထားကို ရောက်ပါတယ်၊ ဖြစ်ကို ဖြစ်ထိုက်တာပါ။ ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘုရား ရည်ရွယ်ချက်တော်အရဆိုရင် ဖြစ်ကို ဖြစ်ရမှာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုရင်တော့ လူလောကကြီးက မငြိမ်းချမ်းဘူး၊ လူ့လောကကြီး မငြိမ်းချမ်းဘူးလို့ဆိုတာ ဘယ်လိုပြောရမလဲဆိုရင် လူ့လောကကြီး သာယာနေတာပဲ။ ကောင်းမွန်နေတာပဲလို့ မြင်မယ်ဆိုရင် မြင်စရာရှိပေမယ့် လူ့လောကကြီးက မကောင်းမွန် နေဘူး၊ မကောင်းမွန်စရာ အပြည့်ရှိနေတယ်။

အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင် ရန်ဖြစ်တာပဲ။ လူတွေမှာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ ကိုယ့်အမေနဲ့ ကိုယ့်အဖေလည်း ရန်ဖြစ်တာပဲ။ ကိုယ့်အမေအဖေနဲ့ ကိုယ့်နဲ့လည်း ရန်ဖြစ်တာပဲ။ ကိုယ့်ညီတွေ အကိုတွေနဲ့လည်း ရန်ဖြစ်တာပဲ။ ကိုယ့်အစ်မညီမတွေနဲ့လည်း ရန်ဖြစ်တာပဲ။ လူ့လောကကြီးက ရန်ဖြစ်တတ်တဲ့သူ ဖြစ်နေတယ်။

လူရဲ့ ပကတိကိုယ်တိုင်ကိုက ရန်ဖြစ်တတ်တဲ့သူ ဖြစ်နေတယ်။ ရန်ဖြစ်တတ်တဲ့သူ ဖြစ်တော့ တော်တော်ကြီးရန်စတဲ့သူ နည်းပါးနေတယ်ဆိုရင်တော့ ရန်ဖြစ်တာ သိပ်မရှိ သလိုဘဲပေါ့။ ဒါပေမယ့် တစ်ဖက်ကသာ ရန်လေးသာ နည်းနည်း ထောင်လာမယ် ဆိုရင်တော့ ကျုပ်တို့ လူတွေမှာကလည်း စိန်ခေါ်ရင် တိမ်ပေါ်ထိ လိုက်ဖို့ရန်အသင့် ဆိုတဲ့သူမျိုးက များတယ်။ အဲဒီတော့ လူတွေဆီမှာ ရန်ဖြစ်တတ်တာကြီး ရှိနေတယ်။

အဲဒီလို ရန်ဖြစ်တတ်တာကြီးရှိနေရင် ရန်ကလည်း ဖြစ်မှာပဲ။ ကိုယ့်ဆီမှာမှ ရန်ဖြစ်တတ်တာက ရှိတာမဟုတ်ဘဲ သူများဆီမှာလည်း ရန်ဖြစ်တတ်တာက ရှိနေတာဆိုတော့၊ သူများကလည်း သူ့ဆီမှာမှ ရန်ဖြစ်တတ်တာမဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်ဆီမှာလည်း ရန်ဖြစ်တတ်တာ ရှိတာဆိုတော့၊ ရန်ဖြစ်တတ်တဲ့သူ အချင်းချင်း သွားပြီးတော့ နည်းနည်းလေး မပွတ်တိုက်လိုက်မိနဲ့ ပွတ်တိုက်လိုက်မိရင် မီးထွက်လာပြီး ရန်ဖြစ်တော့မှာပဲ။

အဲဒီလိုမျိုး ရန်ဖြစ်တတ်တာတွေက လူ့လောကကြီးကို လွှမ်းမိုးနေတယ်။ လူတိုင်းဆီမှာ ရန်ဖြစ်တတ်တာကြီး ရှိနေတယ်ဆိုတော့ အဲဒါကြီးကိုက တော်တော်

မတော်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ယမ်းအိုးကြီးလို ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ မီးတောက်ဖို့ရန် အသင့်ရှိနေတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အတော်ကြီးကို မတိုးမိအောင် နေနေရတယ်လို့ ပြောရမယ်။

အခု ခင်ဗျားတို့ ခေတ်ထဲမှာဆိုရင် နိုင်ငံရေးတွေလည်း သိနေကြတာဆိုတော့ နိုင်ငံရေးတွေဆို ရန်ဖြစ်နေကြတာပဲ။ လူမှုရေးတွေကို ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင် ကျင်လည်လာတာ ဆိုတော့လည်း ရန်ဖြစ်တတ်တာကို ပိုပြီး သိမှာပေါ့။ ရန်ဖြစ်ရင် လူဟာ တစ်ယောက် တစ်ကွဲစီ ကွဲကုန်ရောလားဆိုရင် အဲဒီလိုလည်း ကွဲမသွားဝံ့ဘူး။

ကွဲမသွားဝံ့ဘူးဆိုတာ ရန်ဖြစ်တုန်းက ဖြစ်ပေမယ်လည်း ရန်ဖြစ်လိုက်တိုင်းသာ ကွဲသွားရတော့မယ်ဆိုရင် တစ်ယောက်တည်း နေရတော့မယ့်ပုံ ရှိတယ်။ တစ်ယောက်တည်း နေရင်လည်း မဟန်သေးပါဘူးဆိုပြီး ရန်ဖြစ်လည်း ပြန်ပြီးတော့ တည့်တည့်ပေးကြ ရတာပေါ့။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ လူ့လောကကြီးက နေနေရတာ ဖြစ်တယ်။

လူတွေဟာ ရန်မဖြစ်ဝံ့လို့ ရန်မဖြစ်ကြတာလို့ ပြောရမယ်။ ရန်ဖြစ်ပြီးလည်း ပြန်ပြီးတော့ သင့်မြတ်အောင် နေတာကလည်း တစ်ယောက်တည်း မနေဝံ့လို့ ပြောရမှာပဲ။ အဲဒါက ကျုပ်တို့ လူတွေတင်မကဘူး။ နိုင်ငံတွေလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ။ လူတွေက ရန်ဖြစ်တော့ နိုင်ငံတွေလည်း ရန်ဖြစ်တာပေါ့။ နိုင်ငံချင်းနိုင်ငံ ရန်ဖြစ်ပြီး စစ်တိုက်တာပေါ့။ တကယ်တော့ သူတို့ဟာ တည့်နေရဖို့ အကြောင်းမရှိဘူး။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သူတို့ဟာ သူတို့ကောင်းဖို့အတွက်ပဲ သူတို့လုပ်တာ။ ကိုယ်ကလည်း ကိုယ်ကောင်းဖို့အတွက်ပဲ ကိုယ်လုပ်တာဆိုတော့၊ သူကောင်းဖို့နဲ့ ကိုယ်ကောင်းဖို့ လွန်ဆွဲကြရတာ ကြုံလာပြီဆိုရင် နောက်ဆုံးပိတ် သေနတ်တွေ ကိုင်ကြပြီး၊ စစ်ဖြစ်ကြရမှာပဲ။

အဲဒီလိုနဲ့ စစ်ဖြစ်ကြရတာပဲ။ နောက်ဆုံးပိတ် စစ်က ဒီလိုဆိုရင် ဖြစ်ကြ ပါလား။ စစ်ဖြစ်တာနဲ့ စစ်မဖြစ်တာ ဘယ်သူကများတုန်းဆိုရင် မဖြစ်တာကတော့ များပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ မဖြစ်တာ များတာတုန်းဆိုရင် ကြောက်ကြလို့ပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ ကြောက်ကြတာတုန်းဆိုရင် စစ်ဖြစ်ရင် သူတင်သေမှာ မဟုတ်ဘူးဟ၊ ကိုယ်လည်း သေမှာ၊ သူတင်ဆုံးရှုံးမှာ မဟုတ်ဘူးဟ၊ ကိုယ်လည်းဆုံးရှုံးမှာ ဆိုတာလေးကို ပြန်ပဲပြီးတော့

စစ် မဖြစ်ဘဲနဲ့နေကြတာ၊ မဖြစ်ချင်လို့တော့ မဟုတ်ဘူး၊ စစ်မတိုက်ချင်လို့တော့ မဟုတ်ဘူး၊ တစ်နိုင်ငံနဲ့တစ်နိုင်ငံ တည့်နေကြလို့တော့ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။

နောက်ဆုံးပိတ် တကယ့်ကို စစ်ဖြစ်ကြလို့ရှိရင် ဟောဒီကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးကို ပျက်စီးသွားမှာ ဆိုတဲ့အဖြစ်ကို ဒီကနေ့ခေတ်တော့ ရောက်နေပြီ၊ အဲဒီလိုဖျက်နိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေ အဏုမြူဗုံးတွေ လက်ထဲမှာကို အပြည့်ရှိနေကြပြီပေါ့၊ တစ်ယောက်ကသာ ချကြည့်၊ အကုန်လုံးကို ပျက်စီးရချည်ရဲ့လို့ ပြောရမှာပါ၊ သူချရင် ကိုယ်လည်းချမှာ၊ သူလည်းချ ကိုယ်လည်းချ ဆိုရင်တော့ ဒီကမ္ဘာကြီးမှာ သစ်ပင်တောင် ရှိမှာမဟုတ်ဘူး၊ ပိုးမွှားတွေ တိရစ္ဆာန်တွေ လူတွေဆိုတာတော့ ဝေလာဝေးပေါ့။

အဲဒီတော့ လူဆိုတာတော့ ဘယ်လိုမှကို မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ လူမျိုးကို တုန်းသွားမှာ လို့ ပြောရမယ်၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ အဲဒီလို လူမျိုးတောင် တုန်းလောက်တဲ့ ရန်ဖြစ်ရတာမျိုး ကြီးကို မဖြစ်ဝံ့ဘူး၊ မဖြစ်ဝံ့တော့ အဏုမြူကြီးကို ကိုင်ထားပြီးတော့ပဲ တစ်ခါတည်း တခြိမ်းခြောက်ခြောက်နဲ့ နေနေရတာပေါ့၊ လုပ်တော့မလုပ်ဝံ့ဘူး၊ ဘယ်သူမှ မလုပ်ဝံ့ဘူး၊ ဘယ်သူမှ မလုပ်ဝံ့လို့ ရန်မဖြစ်တာ၊ သူတို့ဆီမှာ ရန်ဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်ဓာတ်တွေကတော့ မရှိဘူးလို့ မဟုတ်ဘူး၊ လူတိုင်းလူတိုင်းဆီမှာ လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟယမ်းအိုးကြီးကတော့ ရှိနေတာပဲ၊ အဲဒီတော့ အဲဒီယမ်းအိုးကြီးက တကယ်ငြိမ်းသွားဖို့ ကောင်းတာပေါ့။

တကယ်ငြိမ်းသွားဖို့ ကောင်းပေမယ်လို့ လူတစ်ယောက်ချင်းစီမှာကိုက ရန်ဖြစ်တတ်တဲ့စိတ်ဓာတ်က ရှိနေတာဆိုတော့ မငြိမ်းနိုင်ဘူး၊ အဲဒါကို ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘုရားက လမ်းစဖောက်ပြီ၊ တစ်လောကလုံးအတွက် အရိယာဆိုတဲ့လမ်းစ၊ အဲဒီ အရိယာလမ်းစက ရန်ငြိမ်းတဲ့ လမ်းစဘဲ၊ ရန်ငြိမ်းတဲ့လမ်းစဆိုတော့ ဒီလမ်းစကို သူချပေးတယ်၊ ချပေးလို့ ကျင့်ဆဲအရိယာဖြစ်တဲ့ သောတာပန် အရိယာလည်းဖြစ်မယ်၊ သကဒါဂါမ် အရိယာလည်း ဖြစ်မယ်၊ အနာဂါမ် အရိယာလည်းဖြစ်မယ်၊ ကျင့်တာပြီးဆုံးသွားတဲ့ အရဟတ် အရိယာ လည်းဖြစ်မယ်။

အရဟတ် အရိယာရောက်ရင်တော့ လူဟာငြိမ်းသွားပြီ၊ ရန်မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီသူဆီမှာ ရန်ကို မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီလို မရှိတော့တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီလို အရဟတ် အရိယာထိအောင်များ လူတွေအကုန်လုံးကို ရောက်အောင် လုပ်ပြီးသွားပြီဆိုရင်၊

လုပ်ပြီးသွားပြီဆိုတာ ခုတော့ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူးလို့ဘဲ ပြောရမယ်။ ဘယ်နှယ် တစ်ယောက်မှမရှိဘဲနဲ့ကို စိတ်ကူးယဉ်ပြီး လုပ်ပြီးသွားပြီးလို့ ပြောရသလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။

ဟာ စနစ်က ရှိနေပြီပဲ။ စနစ်ရှိနေပြီးပြီ ဆိုရင်တော့ လုပ်ဖို့ရာကတော့ အသင့်ပဲလို့ ပြောရမှာပဲ။ တစ်ယောက်မှ မရှိပေမယ့်လို့ စနစ်လည်း မရှိဘူးဆိုရင်တော့ တစ်ယောက်မှ ဒီကျင့်စရာ မရှိတော့ဘူး၊ မရှိရင် ရန်မရှိတော့ဘူးလို့ ပြောဖို့ ဘယ်သင့်ပါ့မလဲပေါ့။ ဒါကို ပြောရင် စိတ်ကူးယဉ် သက်သက် ဖြစ်မှာပဲပေါ့။

အခုဟာက အဆုံးတိုင်သွားတဲ့လူ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူးလို့ ပြောလောက်တဲ့ အနေအထားမှာရှိနေပေမယ့် စနစ်က ရှိနေပြီ။ အဲဒီစနစ်ကလည်း ပေါ်အောင်ကိုလည်း ကျုပ်တို့ ဖော်နိုင်နေကြပြီလို့ ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ဒီစနစ်ဟာ တော်တော်ကို ကောင်းမွန်တဲ့ စနစ်ပဲ။ အကုန်လုံးဆီ ရောက်ရမှာ၊ တစ်လောကလုံး ငြိမ်းချမ်းရမှာလို့ ကျုပ်တို့က ဒီလိုမြင်တယ်။

တစ်လောလေးက ကျုပ်ဆီကို မုံရွာက ဦးချစ်လှိုင်ဆိုတာ လာတယ်။ ကျုပ်က ဒီအကြောင်းအရာကို ပြောပြတော့ ဘုန်းကြီး ဒါက မဖြစ်နိုင်ဘူး ထင်တယ်လို့ သူကပြောတယ်။ အေးပေါ့လေ ခင်ဗျားမှ သဘောမပေါက်သေးတာဆိုတော့ ဘယ်ဖြစ်နိုင်မှာလဲလို့ပဲ ပြောရမှာပေါ့လို့ ကျုပ်က ဒီလိုပဲ ပြန်ပြောလိုက်ရပါတယ်။

တကယ်စနစ်တစ်ခု ရပြီးပြီဆိုရင် ဒီစနစ်ကို တပ်ဆင်ဖို့ပဲ ရှိတော့တာပဲ။ တပ်ဆင်တယ်ဆိုတာ စနစ်ရှိရင် မခက်ပါဘူး၊ နည်းနည်းခက်နေသေးတာကတော့ ဟိုဟာလေးက သူ့ဟာ ဟုတ်တယ်။ တစ်ဖက်ကလည်း ကိုယ့်ဟာ ဟုတ်တယ်နဲ့ အဲဒီလို လုပ်နေသေးတဲ့အတွက်ကတော့ နည်းနည်းတော့ ခက်နေသေးတာပေါ့။ ဒါကလည်းပဲ တကယ် ချပြလိုက်လို့ရှိရင် သူတို့စနစ်ကို ဖျက်ပစ်ဖို့ ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သူတို့စနစ်က ဘာမှမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူး။

ဒီစနစ်ဟာ လူသားအားလုံးရဲ့ ဆောင်နိုင်တဲ့အနေအထား ရှိတဲ့စနစ်။ အဲဒီလို ဖြစ်တဲ့အတွက် ဟာ ဒါလေးကတော့ ဆောင်လို့ကောင်းတာပဲဆိုတာ မွတ်ဆလင်တွေ တွေ့ရင် မွတ်ဆလင်တွေကလည်း လက်ခံမှာပဲ။ ခရစ်ယာန်တွေ တွေ့ရင် ခရစ်ယာန်တွေ

ကလည်း လက်ခံမှာပဲ။ ဟိန္ဒူတွေ တွေ့ရင် ဟိန္ဒူတွေကလည်း လက်ခံမှာပဲ။ ရိုးရာဗုဒ္ဓ ဘာသာတွေ တွေ့ရင် ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာတွေကလည်း လိပ်ပတ်လည်အောင်သာ သိလိုက်၊ ဒါကို လက်ခံမှာပဲလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီတော့ ဒီစနစ်က တကယ့်ကို ထင်သာမြင်သာရှိတဲ့ စနစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် လက်ခံကြမှာပါလို့ ပြောရမယ်။ ဒါကြောင့် “**ဒီစနစ်က တကယ့်ကို ရန်မီးငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ စနစ်ပါ**”လို့ ပြောရမယ်။

မကောင်းတာကို လူကလုပ်တာ မဟုတ်

အဲဒီတော့ ဒီစနစ်ကို ကျုပ်တို့ ဖော်နိုင်သွားပြီဖြစ်လို့ ငါတို့က အရိယာအဖြစ်ကို ရောက်အောင် လုပ်ကြရမှာ။ အရိယာမှ အဆုံးတိုင် အရိယာအဖြစ်ကို ငါတို့ ရောက်ကြရမှာ။ အဆုံးတိုင် အရိယာအဖြစ်ရောက်လို့ အကုန်လုံး ဆွမ်းခံစားနေမလား ဆိုရင်တော့ ဆွမ်းဘယ်သူ လောင်းမှာလဲ၊ လောင်းတဲ့သူ ဘယ်ရှိတော့မလဲပေါ့။ အကုန်လုံးက အရိယာတွေ ဆွမ်းခံစားသူတွေချည်းပဲတော့ ဖြစ်ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အခုတိုင်းပဲ အလုပ်လုပ်ကြမှာပါပဲ။

ယာစိုက်တဲ့သူကလည်း စိုက်မယ်၊ အဲဒီလိုပဲ ကားမောင်းတဲ့သူကလည်း မောင်းမယ်၊ လေယာဉ်မောင်းတဲ့သူကလည်း မောင်းမယ်၊ ကုန်သွယ်တဲ့သူကလည်း သွယ်မယ်၊ ဒီလိုလုပ်နေကြမှာပါပဲ။ ဒီအလုပ်တွေ မလုပ်ရဘူးလို့ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်အိမ်ထောင်နဲ့ ကိုယ့်သားနဲ့ ကိုယ့်မယားနဲ့လည်း နေကြမှာပါပဲ။ အိမ်ထောင်ပြု မယ့်သူကလည်း အိမ်ထောင်ပြုမယ်၊ သားမွေးမယ့်သူကလည်း သားမွေးမယ်၊ လုပ်နေကြမှာပါပဲ။

အဲဒီအထဲမှာမှ အရိုးသား အဖြူစင်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အဲဒီအဆုံးဆီကို ရောက်နေတဲ့ အရိယာစနစ်ကို ရောက်လို့ရှိရင် ရန်ငြိမ်းတာတစ်ခုပဲ၊ လူတွေဆီမှာ ရန်မီး မရှိတော့ဘူး၊ သူတို့ဆီမှာကိုက ရန်အကြွင်းအကျန် အစအန မရှိတော့ဘူးဆိုတော့ ဘယ်သူနဲ့မှ ရန်မဖြစ်တော့ဘူး၊ ဘယ်သူနဲ့မှ ရန်မဖြစ်ရင် တစ်တိုင်းပြည်နဲ့ တစ်တိုင်းပြည်လည်း ရန်မဖြစ်တော့ဘူး၊ တစ်တိုင်းပြည်နဲ့ တစ်တိုင်းပြည်လည်း စစ်မဖြစ်တော့ဘူး၊ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်ကမ္ဘာလုံး ငြိမ်းချမ်းသွားမှာပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။

အဲဒီလို တစ်ကမ္ဘာလုံး ငြိမ်းချမ်းသွားတဲ့အဖြစ်မျိုးကို ရောက်အောင် အဆုံးတိုင် အရိယာအဖြစ်ကို ကျုပ်တို့လူတွေ ရောက်ကြရမှာပါလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒါက ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကနေပြီးတော့ သူဘယ်လိုရှာခဲ့ရတုန်းဆိုတော့ သဘာဝတရားတွေထဲမှာ ဒီရန်မီးငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ဟာကို သူရှာတယ်။ မတွေ့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သဘာဝတရားတွေက ရန်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးဟ။ ဒါကို သူ သိသွားတာဖြစ်လို့ပဲ။

နောက်တစ်ခါ အကောင်ပလောင်တွေ အချင်းချင်းထဲမှာ ရန်ငြိမ်းစေတတ်တဲ့ စနစ်ကို သူမရှာဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ အကောင်ပလောင်တွေကတော့ သူကလည်းပဲ ခေါင်းတစ်လုံးနဲ့၊ ကိုယ်ကလည်း ခေါင်းတစ်လုံးနဲ့၊ အခြားသူကလည်း ခေါင်းတစ်လုံးနဲ့၊ အကောင်ပလောင်တွေဆီမှာ ကိုယ်ပိုင်ခေါင်းတွေနဲ့ ရှိကြတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ခေါင်းတွေနဲ့ ရှိကြတာမှာ ခေါင်းတွေတိုင်း ခေါင်းတွေတိုင်းမှာလည်း မျက်စိကလည်းပါ၊ နားကလည်းပါ၊ နှာခေါင်းတွေ လျှာတွေ ကိုယ်တွေ ဦးနှောက်တွေကလည်းပါ၊ ဒီလိုဆိုတော့ တစ်ခေါင်း တစ်ဦးနှောက်နဲ့ပဲ၊ တစ်ခေါင်း တစ်မျက်စိနဲ့ပဲ။

အဲဒီလိုဆိုတော့ သူ့မျက်စိနဲ့ သူ့မျက်စိရှေ့မှောက် ရောက်တဲ့ဟာကို သူ မြင်မှာပေါ့။ သူ့နားရှေ့မှောက် ရောက်တဲ့အသံကို သူကြားမှာပေါ့။ သူ့ဦးနှောက်နဲ့ တွေးခေါ်ဖို့ အခွင့် ရောက်တဲ့ဟာကို သူသိမှာပေါ့။ ဒီလိုဆိုရင်တော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အသိကလည်း မတူနိုင်ဘူးဆိုတော့ လူတွေဟာ မငြိမ်းချမ်းတာ မဟုတ်ပေမယ့် ငြိမ်းချမ်းရာဆီ မရောက်စေနိုင်ဘူးလို့ သိသွားတယ်။

အဲဒီလိုဆိုတော့ အကောင်ပလောင်တွေကို သူ မကြည့်ဘူး။ သူ့ရဲ့ **“ဒဿန”** က **“အကောင်ပလောင်ဒဿန”** မဟုတ်ဘူး။ အကောင်ပလောင်တွေကို လေ့လာတဲ့ဒဿန မဟုတ်ဘူး။ အကောင်ပလောင်တွေ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဘယ်လို တူညီရမယ်၊ ဘယ်လို ကွဲပြားရမယ်နဲ့ အစရှိသဖြင့် ရှေးအခါက မိသားစု စနစ်တွေ ဘာတွေ ဖွဲ့ခဲ့တယ် ဆိုတာ အကောင်ပလောင်စနစ်တွေပဲပေါ့။

ရှေးအခါက တိုင်းတွေပြည်တွေ အုပ်ချုပ်ရေးတွေ ဖွဲ့ခဲ့တာကလည်း အကောင် ပလောင်စနစ်ပဲလို့ ပြောရမယ်။ ဒီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ် မမှန်လို့သာ မငြိမ်းချမ်းတာ၊ နောက်ထပ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် တစ်မျိုး ပြောင်းလိုက်လို့ရှိရင်တော့ ငြိမ်းချမ်းမှာပဲနဲ့ လူတွေကို

ဘယ်လိုနေကြမယ်၊ ဘယ်လိုထိုင်ကြမယ်၊ ဘယ်လိုလုပ်ကိုင်ကြမယ်နဲ့၊ ဝေဖန်တာဟာ ဝေဖန်တဲ့စနစ်ဟာ အကောင်ပလောင်စနစ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီအကောင်ပလောင်စနစ်လည်း ဗုဒ္ဓဘုရားက ဒဿနအဖြစ်နဲ့ မကြည့်ဘူး၊ အဲဒီလို မဟုတ်လို့ ဒါဖြင့် သဘာဝဒဿနတွေ ငါ့ကို မရှိဘူး၊ သူ့ကို မရှိဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ယောက်ျား မိန်းမဆိုတာကို မရှိဘူးဆိုတဲ့ သဘာဝဒဿနကို ခံယူမလားဆိုတော့ သဘာဝဒဿနလည်း သူ့မှာ မရှိပါဘူး၊ သဘာဝကိုလည်း သူမကြည့်ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

သူ့မှာ သဘာဝဒဿန မရှိဘူးဆိုတာ သဘာဝတွေကို သူ မသုံးသပ်ဘူး၊ သူ မကြည့်ဘူး၊ အကောင်ပလောင်တွေကို သူ မသုံးသပ်ဘူး၊ သူ မကြည့်ဘူး၊ သူက ဘာကြည့်မြင်သလဲဆိုတော့ ထူးထူးခြားခြားနဲ့ ဘယ်သူမှ မကြည့်မြင်တာတစ်ခုကို သူတွေ့မြင်သွားတယ်၊ အဲဒါ ဘာကို တွေ့မြင်သွားသလဲဆိုတော့ **“အမှုအမြင်ဒဿန”**ပဲ။

အမှုအမြင်ဒဿနကို တွေ့မြင်သွားတဲ့အခါကျတော့ သူလည်း တအားကို ဝမ်းသာ အယ်လဲ ဖြစ်သွားတော့တာပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ကျုပ်တို့ လူသားတွေရဲ့ ပင်ကိုသဘာဝကိုက အမှုကြည့်တာပဲ၊ အဲဒါကို သူ သိသွားတဲ့အခါကျတော့ ဟာ ဒါတော့ ဟုတ်သွားပြီ ဆိုပြီးတော့ သူ့ဒဿနကို တကယ် သူ ဟောပြောတော့တာပေါ့။

လူက အမှုကြည့်တဲ့ သဘာဝပဲ၊ လူက အမှု ဘယ်လိုကြည့်သလဲလို့ ဆိုရင် အနည်းဆုံး ကိုယ့်မိဘကို ကိုယ်ချစ်တယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ ချစ်တာတုန်းလို့ ပြန်ဆန်းစစ် လိုက်ရင် တို့အမေနဲ့တို့အဖေ ဖြစ်လို့ပေါ့လို့ ဖြေမိလိမ့်မယ်၊ ဒီလိုဆိုရင် တို့အမေနဲ့ တို့အဖေဆိုတာ ဆိုးသွမ်းပြီး ကိုယ့်ကိုတောင်မှ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း တစ်ခါတည်း ကြိုးနဲ့တုပ် တုပ်ပြီး ရိုက်နေတယ်ဆိုရင် ဟာ ဒီအဖေ၊အမေတော့ မကြည့်ချင်တော့ပါဘူးလို့ ဖြစ်မှာ၊ ကိုယ့်ကို နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း နှိပ်စက်နေရင်လည်း အဖေအမေကတော့ အဖေအမေပါပဲ၊ အဖေအမေဖြစ်လို့ ချစ်တာဆိုရင် ကိုယ့်ကို နှိပ်စက်ပြီးနေလည်း ချစ်နေရမှာပဲပေါ့။

အခုတော့ အဲဒီလောက်ကြီး နှိပ်စက်ပြီး တော်တော်ကို မျက်နှာတွေ လိုက်ပြီး ကိုယ့်ကို မုန်းတီးပြီးနေတယ်ဆိုရင် အဲဒီအဖေအမေလည်း ဒီသားသမီးက မချစ်တော့ပါဘူး၊ အဲဒီတော့ တို့ချစ်တာက အဖေအမေချစ်တာ မှတ်တယ်၊ အဖေအမေချစ်တာ

မဟုတ်ပါလား၊ ဒါကို ကြည့်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ ဒါဖြင့် ဘာကို ချစ်တာတုန်း၊ အဖေအမေက သူများအပေါ်မှာ ဘယ်လိုကောင်းကောင်း မကောင်းကောင်း ကိုယ့်အပေါ်မှာတော့ ယေဘုယျအားဖြင့်တော့ ကောင်းတတ်တယ်။

ကိုယ့်အလိုလေးကို လိုက်ပြီး ကိုယ် ရေသောက်ချင်တယ်ဆို ရေတိုက်တယ်၊ ကိုယ် နို့စို့ချင်တယ်ဆို နို့တိုက်တယ်၊ အစရှိသဖြင့် ကိုယ် ထမင်းဆာတယ်ဆို ထမင်းကျွေးတယ်၊ ကိုယ် ဘာလေးညာလေး သုံးစွဲချင်တယ်ဆို သုံးစွဲစရာပေးတယ်ဆိုတော့ ကိုယ့်အလို ကိုယ့်အကြိုက်တွေကို လိုက်ပြီး သူက ကိုယ့်အပေါ် မှာတော့ ကောင်းပေးနေတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကိုယ်က ချစ်တာဆိုတော့၊ ဪ အဖေအမေရဲ့ ကောင်းတဲ့အမှုကို ငါတို့က ချစ်တာပါလားလို့ သိကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ အဖေအမေကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ့်သားသမီးကို ချစ်တယ်လို့ ပြောမှာပါပဲ၊ သူတို့သားသမီးကို ချစ်တယ်ဆိုတော့ ဘာဖြစ်လို့ သူတို့သားသမီးကို ချစ်တာတုန်းဆို တို့မွေးထားတဲ့ တို့ရင်ထဲက ကလေးလေးဖြစ်လို့ တို့ချစ်တာပေါ့လို့ ပြောမှာပါပဲ၊ တကယ်တော့ အဲဒီကလေးလေးက မဟုတ်ကဟုတ်ကနဲ့ တစ်ခါတည်း ဒီမိဘနဖူးကို သိုက်တူးတယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ အကုန်လုံး ဖျက်ဆီးပစ်နေရင် မိဘရဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာလည်း ဖျက်ဆီးတယ်၊ မိဘရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကိုလည်း ညှင်းဆဲတယ်၊ မိဘရဲ့ ကိုယ်ကာယကိုလည်း အမျိုးမျိုး ဒုက္ခရောက်အောင် သူညှင်းဆဲတယ်ဆိုရင် ဒီသားသမီးဖြင့် တော်ပါပြီ၊ မလိုချင်တော့ပါဘူး၊ သားသမီးအဖြစ်က စွန့်လွှတ်လိုက်ပါတော့မယ်ဆိုပြီး စွန့်လွှတ်ကြမှာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလိုစွန့်လွှတ်ကြတော့ သားသမီးမဟုတ်ဘူးလားဆိုရင် သားသမီးကတော့ သားသမီးပါပဲ၊ သားသမီးဖြစ်ပေမယ့်လည်း သူကတော့ဖြင့် တော်တော်ကို ဒုက္ခပေးနေပြီ ဖြစ်တဲ့အတွက် မခံနိုင်တော့တာဖြစ်လို့ သားသမီးကို စွန့်လွှတ်တယ်ဆိုပြီး စွန့်လွှတ်မှာပဲ၊ အဲဒီတော့ ချစ်တာက သားသမီးကို ချစ်တာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားတယ်၊ သားသမီးရဲ့ သူများအပေါ်မှာ ဘယ်လောက် ကောင်းကောင်း မကောင်းကောင်း၊ သူတို့မိဘ အပေါ်မှာတော့ ယေဘုယျ ကောင်းပြတတ်တယ်၊ အဲဒီ ကောင်းတဲ့ဖြစ်ရပ်ကို မှီပြီး မိဘတွေက ငါ့သားလေးက လူကောင်းလေးဆိုပြီးတော့ ကောင်းနေတာဖြစ်လို့ ချစ်တာ။

ကောင်းတယ်ဆိုတာ အမှုပဲ။ အဲဒီတော့ အမှုကိုပဲ လူတွေက ချစ်တာ၊ မုန်းတယ်ဆိုတာလည်း အတူပဲ။ ကိုယ့်ရန်သူကို မုန်းတယ်ဆိုတာလည်း အမှုကိုပဲ မုန်းတာ၊ အဲဒီအကောင်ကို မုန်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုဆိုတော့ ဟာ လူ့လောကက ကြည့်တာက အကောင်ပလောင်ကို မကြည့်ပါလား၊ အမှုပဲ ကြည့်တာပါလားလို့ ဖြစ်တော့တာပေါ့။

ဥပမာ ဒီအဆောက်အဦကြီးက ကောင်းတယ်။ ဒီအဆောက်အဦကြီးကို ငါသဘောကျတယ် ပြောမယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ကိုယ့်ကို မိုးရွာလို့ရှိရင်လည်း သူကနေပြီးတော့ မိုးမစွတ်အောင် အုပ်မိုးပေးတယ်။ လေတိုက်ရင်လည်း အတန်အရံ လေကွယ်ပေးတယ်။ ဒီလို ကိုယ့်ကို သူကနေပြီးတော့ ပေးတဲ့အမှုကို ချစ်တာ၊ ဒီအဆောက်အဦကြီးကို ချစ်တာ မဟုတ်ဘူး။

ဒီအဆောက်အဦမှ မဟုတ်ဘူး၊ ဟောဒီ မော်တော်ဆိုင်ကယ် တစ်စီးလောက်၊ ဟောဒီ မော်တော်ကား တစ်စီးလောက်ကို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ချစ်တယ် လို့ပြောမယ်။ ဒီမော်တော်ဆိုင်ကယ်က ဘာလုပ်ပေးလို့လဲ၊ ကိုယ့်ကို ကိုယ်သွားချင်ရာကို သယ်ဆောင် ပေးတဲ့အမှုကို ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။

တကယ်လို့ သူက မပေးတော့ဘူး၊ သူကနေပြီး ဟိုနားကြ ဖွတ်ချက်ဖွတ်ချက်နဲ့ ပျက်လို့ နောက်ထပ် ပစ္စည်းတစ်ခု ထည့်လိုက်ဦး၊ နောက်ထပ် ဟိုနားသွားလိုက် ဖွတ်ချက်ဖွတ်ချက်နဲ့ပျက်လို့ ပစ္စည်းတစ်ခုကို ထည့်လိုက်ဦးဆိုရင်တော့ ဒီဆိုင်ကယ်ကြီးတော့ သွားပါကွာ၊ ရောင်းပစ်လိုက်တာ ကောင်းပါတယ်လို့ ဖြစ်တော့မှာ၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် အမှုမကောင်းတော့ရင် မချစ်တော့ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ အမှုကောင်းလို့သာ သူ့အပေါ်မှာ ချစ်တာပါလို့ ပြောရမယ်။

ကဲ နောက်ဆုံးပိတ် ပြောရမယ်။ ယောက်ျားနဲ့မိန်းမတွေလည်း ဒီနည်း လည်းကောင်းပါပဲ။ ယောက်ျားက မိန်းမကို ချစ်တယ်ဆိုတာ ဘာကို ချစ်တာတုန်းဆိုတော့ သူ့ရဲ့ ပြုစုယုယမှုအပိုင်းဆိုင်ရာ အမှုတွေမှာ အချော်အချွတ်မရှိဘဲ ကောင်းမွန်နေတာ ဖြစ်လို့ ချစ်တာပါပဲ။ မိန်းမက ယောက်ျားကို ချစ်တယ်ဆိုတာလည်း ဒီနည်း လည်းကောင်းပါပဲ။ တကယ်လို့ အဲဒီလိုမဟုတ်တော့ဘူး၊ ကိုးလို့ကန့်လန့်ချည်းပဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဒုက္ခပဲ များနေတယ်ဆိုရင်တော့ ဒီမိန်းမလည်း ကွာလိုက်မှာပါပဲ။ ဒီယောက်ျားလည်း စွန့်လိုက်မှာပါပဲလို့ ပြောရမယ်။

ဒီတော့ လူ့လောကကြီးက ကြည့်တယ် ကြည့်တယ်ဆိုတာ ဘာကိုကြည့်တာ တုန်းလို့ မေးရင် အကောင်ပလောင်တွေ ကြည့်တာလို့တော့ ထင်ရတယ်။ ယေဘုယျကြည့် လိုက်ရင်တော့ အကောင်ပလောင်တွေပဲ ကြည့်ပြီးတော့ အလုပ်လုပ်နေကြတာလို့ ထင်ရတယ်။ တကယ်တော့ မဟုတ်ဘူး၊ အမှုကြည့်ကြတာပဲ။

အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားကလည်း သူ့ရဲ့အမှုအမြင်ဒဿနကို သူ ခံယူတော့မယ် ဆိုတော့ လောကကြီးရဲ့ အမှုကြည့်ပုံကို သူမြင်သွားပြီ၊ ဪ ဒီလိုဆိုရင် လူတွေလုပ်ရမှာက လူတွေ တကယ်လုပ်နေကြတာက အမှုအမြင်ကို လုပ်နေကြတာပဲ။

ဒီလိုဆိုရင် ငါတို့က အမှုကြည့်ရမှာပေါ့ဆိုတော့ အမှုက လူမှာ ဘာတွေရှိမလဲ၊ ပါးစပ်ရှိတဲ့အတွက် ပြောမှုရှိတယ်။ ကိုယ်လက်ရှိတဲ့အတွက် လုပ်ကိုင်မှုလည်းရှိတယ်။ စိတ်ရှိတဲ့အတွက် မျက်စိမျက်နှာထား ဟန်ပန်အမူအရာ နေထိုင်မှုလည်းရှိတယ်ဆိုတော့ ကာယ၊ ဝစီ၊ မနောဆိုတဲ့ ဒီအပြောရယ်၊ အပြုရယ်၊ အနေရယ်ဆိုတဲ့ အမှုသုံးခုရှိတယ်။

ဒီအမှုသုံးခုက မကောင်းဘူးဆိုရင် မကောင်းတာ ဘယ်လို့ကြောင့် မကောင်းတာလဲ၊ မကောင်းတာကို တကယ် လူက လုပ်လိုက်တာလားဆိုရင် လူက မကောင်းတာ မလုပ်ဘူး၊ ဒါပေမယ့် လူတိုင်း မကောင်းတာ လုပ်နေတာလည်း တွေ့ရတယ်။ လူတိုင်း မကောင်းတာလုပ်နေပေမယ့် အဲဒီမကောင်းတာက လူလုပ်ပစ္စည်း မဟုတ်ဘူး၊ မတော်တဆ မှားယွင်းပြီး လုပ်မိရာကနေ အဲဒီလုပ်ရပ်က ဇီဝစက်စက်လည်ပြီးတော့ အဲဒီအမှုက ဖြစ်နေတာပဲ။ ဘုရားက အဲဒါကို သိမြင်သွားရော၊ သိမြင်သွားတော့ ဟာ ဒီအမှုကို တို့ ပယ်ဖျောက်ပစ်ရမယ်၊ တကယ်တော့ လူဟာ မကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး၊ လူက မှားတာကို ဘယ်လူကမှ မလုပ်ချင်ဘူး။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် မှားတာလုပ်ရင် လူတွေကလည်း လက်မခံဘူး၊ လူတွေက လက်မခံတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သူလည်း လူ့ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်တဲ့အတွက် မှားတာကို သူမလုပ်ချင်ဘူး၊ ဒါပေမယ့် သူ မှားနေတာမှန်း သူမသိဘူး၊ မှားတာမှန်း မသိတော့ သူလုပ်နေတယ်၊ သူလုပ်တာက မကောင်းတာဖြစ်တာဘဲ၊ အဲဒီ မကောင်းတာဖြစ်တာက အဲဒီ “မကောင်းတာကို လူကလုပ်တာလား” ဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ဇီဝစက်ကနေ လုပ်နေတာ၊ ဒီလိုဆိုတော့ အဲဒီဇီဝစက်ကို ဖြတ်ပစ်ရမယ်။

ရန်ငြိုးရန်ပြောင့်တွေကို ပယ်နှုတ်ပေးတတ်တဲ့တရား

ဇီဝစက်ကို ဖြတ်ပစ်လိုက်လို့ရှိရင် ဖြတ်ပစ်လိုက်နိုင်ပြီဆိုရင် လူက ကောင်းတဲ့လူဖြစ် သွားပြီ။ အမှုပဲ ကြည့်ပြီးတော့ အမှုတွေပဲလုပ်နေမှာ။ အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားကနေပြီး အရိယာလမ်းကြောင်းဆိုပြီးတော့ **“မဂ္ဂင်လမ်းကြောင်း”**ကို ပြောပြီ။ အဲဒီ **“မဂ္ဂင်လမ်း ကြောင်း”**ပြောတော့ ဘယ်လိုပြောတာတုန်းဆိုရင် လူ့ရဲ့ မှားယွင်းနေတဲ့ အမှုတွေကို ဖြတ်ပစ်တဲ့စနစ်ကို ဗုဒ္ဓဘုရားက **“အရိယမဂ်”**အဖြစ်နဲ့ ပြောတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီအရိယမဂ်အဖြစ်နဲ့ ပြောတာလေးကို ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ သိကြရပြီ၊ မြင်ကြရပြီ။ ကျင့်သုံးကြရပြီဆိုတော့ ဒီစနစ်သာ အတိအကျလေး ပေါ်လာပြီးပြီဆိုရင် ဘယ်မကျင့်သုံးဘဲ နေကြရမှာလဲ။ မသိသေးတဲ့သူတော့ မကျင့်သုံးနိုင်သေးဘူးပေါ့။ သိပြီဆိုတဲ့သူက ကျင့်သုံးကြမှာပါ။

ကျုပ်တို့အခု တရားဓမ္မ နားကြားနေကြရတယ်ဆိုတဲ့ သူတွေကလည်း ကိုယ်လည်း လုပ်ဥစ္စာ မှားမှန်းသိရင် မှားတာ ဘယ်သူလုပ်ချင်မှာတုန်း၊ မကောင်းမှန်း သိရင်တော့ မကောင်းတာ ဘယ်သူလုပ်ချင်မှာတုန်း၊ မဟုတ်မှန်းသိရင်တော့ မဟုတ်တာ ဘယ်သူလုပ်ချင်မှာတုန်း၊ မသိသေးလို့သာ လုပ်ချင်နေတာ။ ဒါကို သိအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုရင် **“အရိယမဂ်”**ကို ကျုပ်တို့က သိမြင်နားလည်အောင် လုပ်ပေးကြရမှာပါ။

အရိယမဂ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ်ရမှာတုန်း ဆိုတော့ ဟုတ်တာလေးတွေကိုပဲ လုပ်မယ်၊ မှန်တာလေးတွေကိုပဲ ပြောမယ်။ အဲဒီလိုလေး အလေ့အကျင့်လေးတွေ လုပ်လုပ်သွားတော့ မဟုတ်တာ လုပ်တဲ့ဟာက သေ၊ မမှန်တာ ပြောတဲ့ဟာကလည်း သေ၊ ဟုတ်တာကိုလုပ်ရင် မဟုတ်တာ လုပ်တဲ့ဟာက သေ၊ မှန်တာကိုပြောရင် မမှန်တာ ပြောတဲ့ဟာက သေ၊ မှန်တဲ့အနေမျိုး နေနေလိုက်ရင် မမှန်တဲ့အနေက သေတာပဲ။ အဲဒါကို အဲဒီလိုလေး လုပ်ဖန်များလာလို့ရှိရင် ဘာဖြစ်လာတုန်းဆိုရင် အဲဒါ ပွားလာပြီ။

အဲဒါကို ပွားပြီလို့ ဆိုတော့ တကယ်လို့မှ မမှန်တာကို မလုပ်ဘူးလို့ ဆိုတဲ့အထဲက တစ်ခါတစ်ရံလေး ဖောက်ပြီးတော့ မမှန်တာ လုပ်မိမယ်။ အဲဒီ မမှန်တာလုပ်မိရင် အေး

အဲဒီမမှန်တာ နောက် ဘယ်တော့မှ ငါ မလုပ်တော့ဘူး၊ ဒီမမှန်တာ လုပ်မိတာဟာ ငါ အတွက် နောက်ဆုံးပိတ် ဖြစ်ရမယ်လို့ ကြိုးစားရမယ်၊ ကြိုးစားတယ်ဆိုတာ ဝီရိယ ထားတာပေါ့၊ အဲဒီလို ဝီရိယထားတာ အထူးကြီး ဘယ်လိုကြီး ဝီရိယ ထားနေရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်လုပ်မိတဲ့ မဟုတ်တာတစ်ခုတွေ့ရင် အဲဒီ မဟုတ်တာတစ်ခုကို တော်ပြီ၊ နောက်တော့ ဒီမဟုတ်တာမျိုး မဖြစ်စေရဘူးလို့ အဲဒီလိုမျိုး လုပ်တာဟာ ကြိုးစားတာပါ၊ ဒီလိုလုပ်တာကို ဝီရိယထားတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီလို ကြိုးစားရုံတင်မကဘဲ အဲဒီမဟုတ်တာမျိုး မလုပ်မိအောင် သတိထားဦးမယ်၊ ဒါက သတိထားတာပါ၊ ဒီမဟုတ်တာမျိုးလေးကို သတိထားရုံတင်မကဘဲ ဒီမဟုတ်တာ မျိုးကတော့ဖြင့် ဘယ်လို အပြစ်အနာအဆာတွေ ဖြစ်စေသလဲဆိုတာ စိတ်ဝင်တ စားကြည့်မယ်၊ အဲဒီလို ကြည့်လို့ရှိရင် အဲဒီမဟုတ်တာရဲ့ မဟုတ်တာလုပ်တဲ့ဟာရဲ့ အပြစ်အနာအဆာတွေကို သူက မြင်ပြီ၊ အဲဒီလို မြင်တဲ့အခါကျတော့ ပညာဖြစ်ပြီ၊ သင်္ကပ္ပဆိုတဲ့ အတွေးကလည်း ဖြစ်ပြီ၊ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ချက် အဲဒီလို ကျင့်ရတယ်။

ကျုပ်တို့က အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ ဥပုသ်စောင့် သွားတယ်၊ ဥပုသ်ကလည်း တစ်ခါတစ်ရံမှ စောင့်တာဆိုတော့ ဥပုသ်ကြီးတော့ ယူလာပါရဲ့၊ ရွာထဲ ပြန်ရောက်တဲ့အခါ ကျတော့ ဥပုသ်မယူတဲ့သူ တချို့မှာ ရေနွေးကြမ်းတွေ သောက်နေတယ်၊ စားစရာတွေ သောက်စရာတွေ၊ သူလည်း မေ့လျော့ပြီး ဝင်စားလိုက်တယ်၊ ဝင်စားလိုက်တော့ ဟာ ငါ ဥပုသ်ကြီးနဲ့ဟ၊ စားတာ တစ်ဝက်တစ်ပျက် ရှိတဲ့အခါကျတော့ သူက သတိရသွားတယ်၊ မထူးပါဘူးကွာ၊ ညစာလည်း ငါစားတော့မယ် ဆိုပြီးတော့ သူက လုပ်ပစ်လိုက်တယ်၊ အဲဒါ မထူးဇာတ် ခင်းလိုက်တာပဲ၊ ကြိုးစားတယ်လို့ မခေါ်ဘူး၊

တကယ်တော့ ဥပုသ်စောင့်တာ အဲဒီလို စောင့်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ညစာ မစားဘူးလို့ ဥပုသ်စောင့်တယ်၊ “ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရာမဏိ”လို့ သူလုပ်လာခဲ့ပြီ ဆိုရင် ဟုတ်ပြီ၊ ဒီလိုဆိုရင် သူ မေ့ပြီးစားမိတယ်၊ စားတာကဖြင့် မျှတောင်မမျှရသေးဘူး၊ ဝါးနေတုန်းရှိသေးတယ် ဆိုပါတော့၊ ဝါးနေတုန်းရှိသေးတယ်ဆိုရင် အေး ဒါ ငါမျှလို့ မဖြစ်ဘူးဟ၊ ဒါတော့ ငါ ထွေးရမှာပဲ၊ မျှပြီးသွားပြီ၊ နှစ်လုတ်သုံးလုတ်တောင် စားပြီးသွားပြီဆိုရင်လည်း အဲဒီ နှစ်လုတ်သုံးလုတ်ပဲ ရပ်တော့ဟေ့၊ နောက်ထပ် ဆက်ပြီးတော့

ငါ မမျှတော့ဘူး၊ အဲဒီလို သိတဲ့အချိန်ကနေ စရပ်ပြီး နဂို ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရာမဏိလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း “ဝေရာမဏိ” ထပ်လုပ်ရမှာပေါ့၊ သူ့အသိကနေပြီးတော့ ဝေရာမဏိ ထပ်လုပ်တာဟာ ဝီရိယ လုပ်တာပဲ၊ ဒါကို ကြိုးစားတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီလို ဝီရိယလုပ်သလို သတိလည်း ထားပြီး ပညာလည်းပွားတယ်ဆိုရင် ဒါဟာ မဂ္ဂင်ပွားတာပဲ၊ အရိယလမ်းကြောင်းမှန်ကို ပီပီ ခင်းမပြကြသေးခင်၊ ခင်းပြတာကို မရသေးခင်၊ အရိယလမ်းကြောင်းမှန်ကို မသိဘူး၊ လမ်းကြောင်းမှန်ကို မသိလို့ရှိရင် ဒါကို မလုပ်တတ်ဘူး၊ မလုပ်တတ်ရင်တော့ လူတွေဟာ ရိုးသားတဲ့အဖြစ်၊ ရိုးသားတာကို ကျင့်တဲ့အဖြစ်နဲ့ အဆုံးစွန် ရိုးသားတဲ့အဖြစ် ဆိုတာကို မျှော်လင့်လို့ မရပါဘူး၊ မျှော်လင့်စရာ မရှိဘူး။

အခုတော့ အရိယမဂ်လမ်းကြောင်းကြီးက သေသေချာချာ ပီပီသသ သိနေပြီဖြစ်တဲ့အတွက် တကယ့်ကို အလုံးစုံ ရိုးသားတဲ့အဖြစ်ကို ရောက်ကြရမှာ၊ လူတိုင်း ရိုးသားတဲ့အဖြစ်ကို ရောက်ကြရမှာလို့ ကျုပ်တို့က ပြောတာပါ၊ အဲဒီတော့ အဲဒီရိုးသားတဲ့ အဖြစ်ဟာ တကယ် လောကကြီးရဲ့ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ အဆင့်ပါပဲလို့ ပြောချင်ပါတယ်၊ လောကကြီး တစ်ခုလုံး ငြိမ်းချမ်းဖို့အတွက် လမ်းကြောင်းဆိုလို့ ဒီလမ်းကြောင်း တစ်ခုတည်းပဲ ရှိတယ်။

ဒီတစ်ခုတည်းဖြစ်တဲ့ လမ်းကြောင်းကို ခရစ်ယာန်က ငြင်းမလားဆိုရင် ခရစ်ယာန်ကလည်း မငြင်းဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် လူ့ကိုယ်ကျင့်တရားဖြစ်လို့ပဲ၊ သိပ္ပံပညာတွေရဲ့ အဏုမြူတွေ အီလက်ထရွန်တွေ နယူထရွန်တွေ အကုန်လုံး သူတို့ရဲ့ ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းတယ်လို့ ပြောနေတဲ့အထဲကနေပြီး အီလက်ထရွန်တွေ၊ နယူထရွန်တွေ၊ ပရိုတွန်တွေကို ပြလိုက်တဲ့အခါကျတော့ သူတို့မငြင်းတော့ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ဒီလက်တွေ့ ရှိနေတယ်၊ လက်တွေ့ သိနေရတဲ့အရာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါမဟုတ်ဘူးလို့ မလုပ်နိုင်ဘူး။

အဲဒီလို သိပ္ပံရဲ့ ဖော်ထုတ်ထားတဲ့ ပညာရပ်တွေကို ဘာသာရေးတွေက နေပြီးတော့ မငြင်းနိုင်သလိုပဲ၊ အခု ဒီလူထဲမှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ပျက်ရပ်တွေကို ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရား ပြောထားခဲ့ချက်တွေက အကွက်စေ အကုန်လုံး လူတိုင်းလူတိုင်း

ထင်သာမြင်သာတဲ့ အဖြစ်ရှိတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ်တိုင်သိနိုင်တဲ့ အဖြစ်ရှိတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း အချိန်သီးခြား ယူနေဖို့မလိုဘဲ ရနိုင်တဲ့ အဖြစ်ရှိတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း သူများကိုလည်း ကိုယ်သိတဲ့အတိုင်း ပြောပြလို့ရတဲ့ အဖြစ်ရှိတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ်ရပြီးထားတာကလည်း အမှန်ဆိုတော့ ဖျောက်ဖျက်လို့မရဘူး၊ မပျောက်ဘူး၊ မပျောက်မပျက် ရှိတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ်ရထားတဲ့ဟာကလည်း ဟိုတစ်ချိန်ကျမှ ခုရတဲ့ဟာက အကျိုးဖြစ်မှာလို့ ပြမှာ မဟုတ်ဘဲ အခုလက်ငင်း အကျိုးဖြစ်တာကို ပြနိုင်တယ်။

အဲဒီလို ဂုဏ်ရည်တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေတာဖြစ်တဲ့အတွက် တွေ့တဲ့လူက လက်ခံမှာပဲ။ ခရစ်ယာန်ကတွေ့ရင် ခရစ်ယာန်က လက်ခံမှာပဲ။ မွတ်ဆလင်က တွေ့ရင်လည်း မွတ်ဆလင်လည်း လက်ခံမှာပဲ။ ဟိန္ဒူကတွေ့ရင် ဟိန္ဒူလည်း လက်ခံမှာပဲ။ ကွန်မြူနစ်ကတွေ့ရင်လည်း ကွန်မြူနစ်လည်း အေး-ဒါကောင်းတယ်ဟဆိုပြီး လက်ခံမှာပဲ။ ဒါကို လက်ခံသွားကြပြီဆိုရင် ရန်ငြိုးရန်ညှောင့်တွေက ကုန်ပြီလေ။ ဒါကို အဆုံးတိုင် ကျင့်သွားပြီးလို့ရှိရင် ကျင့်လို့ ကျင့်တဲ့အဆုံးကို ရောက်ပြီးသွားပြီဆိုရင် ရန်မရှိတော့ဘူး။ ရန်မရှိတော့ဘူးဆိုရင် ငြိမ်းချမ်းတဲ့အဖြစ် ရောက်ပြီပေါ့။ ရန်ငြိုးရန်ငြောင့်တွေကို ပယ်နှုတ်ပေးတတ်တဲ့ ဒီတရားကို လူတွေ လက်ခံကျင့်သုံးကြပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် တစ်လောကလုံး ငြိမ်းချမ်းနိုင်အောင် အရိယာအဖြစ်ကို ခင်ဗျားတို့က ဖြင့် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေ။ အရိယာအဖြစ် ရောက်စေနိုင်တဲ့ တရားဓမ္မကိုလည်း ဆက်လက်ပြီး လေ့လာနိုင်ကြပါစေ။ ဒါလောက်နဲ့ပဲ ကျုပ်တို့ ဒီကနေ့ ပြောဆိုတာဖြင့် နိဂုံးချုပ်ပါ့မယ်။ ဒါလေးကိုပဲ ဝမ်းသာနိုင်ကြတယ်ဆိုရင် ဝမ်းသာတာကို ဖော်ပြတဲ့အနေနဲ့ သုံးကြိမ်လောက် သာဓုခေါ် ပြီးတော့ နိဂုံးချုပ်ကြပါစို့။

(သာဓု - သာဓု - သာဓု)

ရိုးသားတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုတွေ ရိုးသားရမလဲ

မေး - ရိုးသားတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုတွေ ရိုးသားရမယ်ဆိုတာကို ခုနက လေးဆင့်နဲ့ပေါ့ဘုရား၊ ရိုးသားတာကတော့ အကြမ်းအားဖြင့်တော့ သိကြရပြီပေါ့ဘုရား၊ ဘယ်လို တိုင်းတာရတယ် ဆိုတာမျိုးလေး သိချင်ပါတယ်ဘုရား။

ဖြေ - ဟုတ်ပါတယ်၊ ဟိုးတစ်နေ့က နယုန်လဆန်း (၃)ရက်နေ့ကပေါ့၊ နယုန်လဆန်း (၃)ရက်က ကျုပ်ရဲ့ မွေးနေ့ပေါ့၊ ကျုပ်လည်း မသိပါဘူး၊ နယုန်လဆန်း (၃)ရက်လိုတော့ သိပါတယ်၊ မွေးနေ့ရယ်လို့လည်း တစ်ခါမှ မလုပ်ဖူးပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် ရန်ကုန်ကရှိတဲ့ သူတွေကတော့ အဲဒီ နယုန်လဆန်း (၃)ရက်နေ့ကို မွေးနေ့ပွဲ လုပ်ကြမယ်လို့ သူတို့က ကျုပ်ဆီကို ဖုန်းနဲ့ လှမ်းပြောတယ်၊ အဲဒီမွေးနေ့ပွဲကြရင်တော့ ရောက်လာတဲ့ လူလေးတွေအတွက် ဒီကနေ ဖုန်းနဲ့ တရားတစ်ပုဒ် ဟောပေးပါလို့ပြောတယ်။

အခုခေတ်ကလည်း ရန်ကုန်ကိုတောင် မန္တလေးကနေ လှမ်းပြီးတော့ တရားဟောလို့လည်း ရနေပါပြီကောလို့ ကျုပ်စိတ်ထဲ ဖြစ်တယ်၊ ကောင်းပြီလို့ ပြောတာပေါ့ဆိုပြီး ခင်ဗျားတို့ အခမ်းအနားဖွင့်တဲ့အခါကျတော့ ကျုပ်ဆီကို ဖုန်းခေါ်လိုက်ပါဆိုပြီး ဖုန်းခေါ်ခိုင်းလိုက်တယ်၊ (၁၀)နာရီလောက်ကျတော့ သူတို့ ကျုပ်ဆီကို ဖုန်းခေါ်ပါတယ်။

ဖုန်းခေါ်တော့ ကျုပ်က သူတို့ကို မေးတယ်၊ ပရိသတ်က ဘယ်သူတွေတုန်း ဆိုတာကို ကျုပ်ကိုလည်း နည်းနည်းပြောပြပေးဦးလို့ ပြောတော့ သူတို့ ပြောပြပါတယ်၊ နာမည် ဘယ်သူ၊ ဘယ်သူ၊ ဘယ်သူတွေပေါ့၊ လူအများအပြားကြီးလည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ နည်းနည်းပါးပါးပါပဲ၊ ပြီးတော့လည်း ကျုပ်တို့နဲ့ ဆက်စပ်တဲ့သူတွေ ဆက်စပ်ဖူးတဲ့ သူတွေချည်းပါပဲ၊ သူစိမ်းတစ်ရံစာ တစ်ယောက်မှ ပါတာလည်း မတွေ့ရပါဘူး၊ အဲဒီတော့ ကျုပ်ကလည်း ပြောတယ်၊ ဒါဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားတို့ထဲမှာ လူစိမ်းလည်း မပါပါဘူး၊ လူစိမ်းမပါတဲ့အတွက် သူတို့ကို သိဖို့ရန်လည်း အားတင်းပြီး သိပ်ပြောနေစရာ မရှိဘူး။

အဲဒီတော့ ခင်ဗျားတို့ကိုပဲ ပြောမယ်၊ ခင်ဗျားတို့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်က သိပ်ပြီး မသင့်မမြတ် ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတာ ကျုပ် ကြားရတယ်၊ ဘယ်သူက ဘယ်လို၊ ဘယ်သူကတော့ ဘယ်ဟာ ဘယ်လိုလုပ်တယ်၊ ဘယ်သူကတော့ ဘယ်လိုကျိုးပျက်တယ် အစရှိသဖြင့်ပေါ့၊ ငြင်းကြခုံကြနဲ့ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် သိပ်မကြည့်ချင်ကြသလို ဖြစ်တာပေါ့၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့ကိုယ် ခင်ဗျားတို့များတောင် သံသယတွေ ဝင်ချင်ရင်ဝင်လေမလား၊ ငါတို့ဟာ အရိယာ ဆိုပြီးတော့ အရိယာတရားကို နာနေကြတယ်၊ ငါတို့လည်း အရိယာ မဖြစ်ပါလားလို့၊ ခင်ဗျားတို့ ထင်ချင် ထင်ကြမယ်။

တကယ်တော့ ဒါဟာ အရိယာအဖြစ်ကို ကျိုးပျက်စေနိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေလား လို့ မေးရင်၊ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်ဟာ အမြင်မတူတာကြောင့် ဖြစ်တဲ့ဖြစ်ရပ်ဟာ အရိယာအဖြစ်ကို မကျိုးပျက်စေနိုင်ပါဘူးလို့ ကျုပ်က ပြောတယ်။

အမြင်မတူတာကလည်း မတူကြရပေဘူးပေါ့၊ ခင်ဗျားတို့ကလည်း နေကြတာ ထိုင်ကြတာက တစ်မြို့နယ်နဲ့ တစ်မြို့နယ်၊ ကိုယ့်လူနဲ့ သူလူ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား၊ ကိုယ့်ခေါင်းထဲ ရှိတဲ့ဟာနဲ့ ကိုယ်ဆင်ခြင်မှာပဲ၊ ကိုယ့်မျက်စိရှိတာနဲ့ပဲ မြင်စရာကိုလည်း ကိုယ်မြင်မှာပဲ၊ သူ့မျက်စိက မြင်တာမျိုး ကိုယ့်မျက်စိက မမြင်နိုင်ဘူး၊ သူတွေ့တာမျိုး ကိုယ်လည်း မတွေ့နိုင်ရဘူး၊ သူကြားတာမျိုးလည်း ကိုယ် မကြားနိုင်ရဘူး၊ အဲဒီလိုပဲ ကိုယ်မြင်တာ၊ ကြားတာ၊ တွေ့တာလိုပဲ သူကလည်းပဲ မြင်မှာ၊ ကြားမှာ၊ တွေ့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီလိုဆိုတော့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးဟာ အမြင်တွေ၊ အကြားတွေ၊ အတွေ့တွေက ကွဲနေကြတယ်။

အဲဒီလို ကွဲနေတာဆိုတော့လည်း တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်ကလည်း မတူကြဘူး၊ မတူရင် ကိုယ့်ဟာမှ မှန်တယ်လို့ကလည်း ထင်ရမှာပဲ၊ သူကလည်း သူ့ဟာမှ မှန်တယ်ဆိုတာလည်း ထင်မှာပဲ၊ အဲဒီလို ထင်တဲ့အခါကျတော့ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်ကတော့ ငြင်းခုံရမှာပဲ၊ ကိုယ်မှန်တယ်ထင်တဲ့အတိုင်း လုပ်တာနဲ့ သူမှန်တယ် ထင်တဲ့အတိုင်း လုပ်တာနဲ့ မတူညီတာလည်း ရှိမှာပဲ၊ သူကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ သူမှန်တယ် ထင်ပြီးလုပ်တဲ့ဟာက ကိုယ့်ဘက်ကကြည့်လိုက်တဲ့အခါ သူ့ဟာ မမှန်ဘူးလို့ ထင်တာမျိုးလည်း ရှိမှာပဲ။

ဒါဟာ လူမှုခိုက်ရန်ဒေါသ ဖြစ်ရလောက်တဲ့အနေအထားထိ မရောက်ဘူး၊ ခိုက်ရန်ဒေါသဖြစ်ရလောက်တဲ့ အနေအထားထိ ရောက်ပြီး ခိုက်ရန် ဒေါသ မဖြစ်ကြဘူးဆိုရင် ဒါဟာ ဖြစ်ထိုက်တဲ့အရာပါပဲ။ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်ကတော့ ငြင်းခုံနေရမှာပဲ။ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်လည်း ပြောဆိုနေရမှာပဲ။ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်လည်း အမြင်မတူ ဖြစ်နေရမှာပဲ။

အဲဒီလို ဖြစ်တဲ့အတွက်တော့ဖြင့် ငါတို့ အရိယာဖြစ်အောင် ကျင့်နေတာလည်း ကြာလှပြီ။ အမြင်ကလည်း မညီနိုင်ပါလား၊ အတွေးကလည်း မညီနိုင်ပါလားနဲ့ ခင်ဗျားတို့ ဆိုရင်လည်း ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မှာပဲ။ တကယ်တော့ အဲဒီလိုကလည်း မညီနိုင်ပါဘူး၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်က အမြင်မတူနိုင်ပါဘူး၊ ညီလည်း မညီနိုင်ပါဘူး။

ဒါပေမယ့် အရိယာအဆုံးဆီထိ သွားနေကြပြီဆိုရင်တော့ ညှိတဲ့လုပ်ငန်းလေးတော့ လုပ်ကြရမယ်၊ နုနုပြောသလို မြင်တဲ့အတွက်ကတော့ အရိယာအဖြစ်ကလည်း ပျက်သွားတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ ပျက်သွားတာမဟုတ်ဘူးလဲဆိုရင် ကံမမြောက်လို့ပါပဲ။ ကိုယ်ပြောတာက ကံမမြောက်ဘူး၊ ကိုယ်ပြုတာလည်း ကံမမြောက်ဘူး၊ ကိုယ်က သူ့အပေါ်မှာ သဘောထားတာလည်း ကံမမြောက်ဘူးဆိုရင် ကံပျက်တဲ့အထိ မရောက်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကတော့ အရိယာအဖြစ် ပျက်တာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ကျုပ်က ပြောရတယ်။

အရိယာအမြင်တွေကနေပြီးတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် သွေဖည်ပြီး သွားရလောက်အောင် မင်းကို မုန်းတယ်ကွာ၊ မင်းမြင်တဲ့ အမြင်မျိုး ငါ မလုပ်တော့ဘူး ဆိုပြီးတော့ ကတ်ဖဲ့တိုက်ပစ်တာမျိုး ခင်ဗျားတို့ မလုပ်ပါဘူး၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အဲဒီလို ဖြစ်တဲ့အတွက်ကတော့ ခင်ဗျားတို့ ဖြစ်ခွင့်ရှိပါတယ်၊ ဖြစ်ခွင့်ရှိပေမယ့်လည်း အရိယာတွေ ဖြစ်ကြပြီဆိုတော့ အရိယာတွေကလည်း တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် ကျင့်ဆဲကနေပြီး ကျင့်ပြီးထိအောင် ပြီးသွားတဲ့အဆင့်ထိ ကျင့်ကြရတာဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့က တတ်နိုင်သမျှအထိ ညှိနှိုင်းပေးကြပါ။

ခုခေတ်မှာ နိုင်ငံရေးမှာတောင်မှပဲ ဒီမိုကရေစီဆိုတာဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး တူညီတဲ့အဖြစ် မဟုတ်ဘူး၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးကို ပြဿနာတစ်ရပ်အတွက် ကွဲပြားမှုကို ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ချနိုင်တဲ့ အနေအထားရောက်အောင် ညှိနှိုင်းကြရတာပဲ။ ညှိနှိုင်းတာက

တန်ဖိုးပါ။ အဲဒီတော့ ခင်ဗျားတို့ ညှိနှိုင်းပြီး နေထိုင်ကြပါ။ လုပ်ကိုင်ကြပါ။ လုပ်ကိုင်နိုင်ကြပါစေလို့ ကျုပ်ကနေပြီးတော့ ဒါကို အဆိုပြု ပြောဆိုလိုက်တယ်လို့ ပြောရပါတယ်။

အဲဒီတော့ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ရိုးသားမှုပမာဏ ဆိုတာကတော့ ရိုးသားတဲ့အတွက် သူမြင်သလို ကိုယ်မြင်လိမ့်မယ်တော့ မထင်ပါနဲ့။ ရိုးသားတဲ့အတွက် ကိုယ်မြင်သလိုလည်း သူကလည်း လိုက်မြင်လိမ့်မယ်လို့လည်း မထင်ပါနဲ့လို့ ပြောရမှာပေါ့။ တကယ်ပဲ လူမှုမှာ လွန်ကဲတဲ့အဖြစ်ကို ကျူးလွန်တယ် ခေါ်တာပေါ့။ လူမှုက လက်မခံနိုင်တဲ့အရာမှာ လူမှုက လက်မခံနိုင်တဲ့အရာကို သူက လုပ်ပြီဆိုရင်တော့ သူလွန်ကျူးတယ်။ လွန်ကဲတယ်လို့ ပြောရတာပေါ့။ အဲဒီလို လူမှုက လက်မခံနိုင်တဲ့ လွန်ကဲတာမျိုးကို လုပ်တာဆိုရင်ကတော့ သူ့သက်ဆိုင်ရာ အရိယာအဖြစ်က သူမှတ်ယူနေတဲ့ဟာက ပျက်ပြယ်တာလို့ ပြောရမှာပါ။

အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ လူမှုက လက်မခံနိုင်တဲ့ အနေအထားထိ ပျက်ပြယ် တဲ့အမှုကို လွန်တဲ့အဖြစ်အထိ မရောက်ဘူးဆိုရင်တော့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးကလည်း ငြင်းခုံပိုင်ခွင့်လည်း ရှိပါတယ်။ အမြင် ကွဲလွဲပိုင်ခွင့်လည်း ရှိပါတယ်လို့ ဒီလို ကျုပ်က ပြောရပါမယ်။

အဲဒီတော့ ရိုးသားတယ်ဆိုတာ ရိုးသားတဲ့အတွက် ဘယ်သူနဲ့မှ မငြင်းခုံဘူး၊ ဘယ်သူငြင်းခုံတာမှလည်း ကိုယ်က မခံရဘူးလို့ ဆိုတဲ့အဖြစ် မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ တကယ်တော့ မတိုက်ဆိုင်မှုတွေကတော့ ရှိနေရမှာပါပဲ။ မတိုက်ဆိုင်မှုတွေ ရှိနေပေမယ့်လည်း အဲဒီ မတိုက်ဆိုင်မှုကြောင့် ကိုယ်ကနေပြီးတော့ စိတ်ဆိုးပြီး သတ်ပစ်လိုက်ကြတယ်တို့၊ ရိုက်ပစ်လိုက်ကြတယ်တို့ ဆိုတာ မဖြစ်ကြဘူးဆိုရင် အဲဒါဟာ ရိုးသားတာပါပဲ။

ဥပမာ မန္တလေးထောင်ထဲမှာ ပထမကျတော့ ကျုပ်တို့ကလည်း ဘုန်းကြီး ဆိုတော့ ကြိုးတိုက်ထဲမှာ ကျုပ်ကို ပို့ထားတယ်။ ပထမတော့ (၄)တိုက်ထဲမှာပဲ။ မန္တလေး ထောင်ဟောင်းမှာပေါ့။ (၄)တိုက်ထဲမှာ နေရင်းကနေ ကျုပ်က အစာကျွေးတဲ့အချိန်ကျတော့ အစာမစားဘဲနေလိုက်တော့ ဒီလိုဆိုရင် ဒီထက်တိတ်ဆိတ်အေးမြတဲ့ နေရာတစ်နေရာကို ဘုန်းကြီးကို ပို့ပေးမယ်ဆိုပြီးတော့ အဆောင်မှူးလုပ်တဲ့သူကနေပြီး ကျုပ်ကို ခေါ်သွားပြီး ကြိုးတိုက်ထဲကို ပို့ထားတယ်။ ကြိုးတိုက်ထဲ ပို့ထားတော့ ကြိုးသမားတွေရဲ့

ပြောကြဆိုကြတာတွေကို ကြားရတယ်။ သူတို့ရဲ့ မိတ်ပြုတာကိုလည်း ခံရပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဘာသွားတွေ့ရသလဲဆိုတော့ ကြိုးသမားနှစ်ယောက်၊ မန္တလေး ပိုက်ကျွန်းက ဦးအေးဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်ပါတယ်။ ခုတော့ သေပြီလား၊ ရှင်သေးသလား မသိဘူး၊ ကြိုးတော့ကျသွားတယ်လို့ မကြားရဘူး၊ လယ်ဝေးက ကြိုးသမားတစ်ယောက်၊ သူ့နာမည်တော့ မေ့သွားပြီ၊ အဲဒီကြိုးသမားနှစ်ယောက်က တစ်ခန်းစီနေရပေမယ့် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် သိပ်ချစ်ခင်ကြတယ်။

များသောအားဖြင့် ကြိုးတိုက်က နည်းနေပြီးတော့ ကြိုးသမားက နည်းနည်းများ တဲ့အခါမှာတော့ နှစ်ယောက် နှစ်ယောက်လောက် တွဲ တွဲ ထားတတ်တယ်။ တွဲထားတဲ့အခါမှာလည်း တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် သင့်မြတ်တယ်လို့ ထင်ရတဲ့သူတွေ တွဲထားတာပေါ့။ အဲဒီလို တစ်ခန်းစီ နေနေရရာကနေပြီးတော့ တစ်နေ့တော့ ကြိုးတိုက်ကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်တဲ့ ထောင်မှူးကို ပြောလိုက်တယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ သိပ်ချစ်ခင်ကြ ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် သူတို့ အတူတူ နေပါရစေပေါ့။

အတူတူနေပါရစေလို့ ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ထောင်မှူးကလည်း အလွယ်တကူပဲ ကောင်းပြီ၊ ဒီလိုဆိုရင် ရပါတယ်ဆိုပြီး သူတို့နှစ်ယောက်ကို တစ်ခန်း ပေးလိုက်တယ်။ သူတို့ ပျော်ပျော်ပါးပါးပဲ နေကြထိုင်ကြတယ်။ ပျော်ပျော်ပါးပါးနဲ့ နေကြထိုင်ကြရင်းကနေ တစ်နေ့တော့ ကြက်အကြောင်း သူတို့ ပြောကြတယ်။ တိုက်ကြက်ကြီး တစ်ကောင်ဟာ ဘယ်နှစ်ပိဿာ ရှိတယ်ဆိုတာကို တစ်ယောက်က ပြောတာပေါ့။

ဟာ မင်းတိုက်ကြက် အဲဒီလောက်ကြီး ရှိလို့မဖြစ်ဘူးကွ၊ ဟုတ်တယ်ပေါ့၊ ရှိတယ်ပေါ့၊ ဟာ မရှိဘူးပေါ့၊ တိုက်ကြက်ကြီးတစ်ကောင်ရဲ့ အလေးချိန်ဟာ အဲဒီလောက် ရှိရမယ်၊ မရှိရဘူး၊ ရှိရမယ်၊ မရှိရဘူးလို့ ငြင်းရာကနေပြီးတော့ နောက်ဆုံးကျတော့ ထပြီး ဂန်ဖလားနဲ့ ကောက်ထုတာတို့ထိ ရောက်သွားတယ်။ အတွင်းထဲမှာလည်း လက်နက်ဆိုလို့ ဂန်ဖလားပဲ ရှိနေတာဆိုတော့ ဒါနဲ့ပဲ ချကြတော့တာပေါ့၊ ဝရန်းသုန်းကားနဲ့ ဖြစ်ပြီး မဟားတရား သော့ဖွင့်ပြီး နှစ်ယောက်ကို ခွဲရတော့တာပေါ့။

တကယ်တော့ ဒါလေးက ဒီလောက်ထိ အငြင်းပွားစရာလား၊ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် အမြင်မတူတာကတော့ လူတွေရဲ့ အမြင် မတူရမယ့်သဘော ရှိတဲ့အတိုင်း

မတူတာကတော့ မတူဘဲ ရှိမှာပေါ့။ အဲဒီမတူတာကို တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် မတူရကောင်းလားဆိုပြီးတော့ ငါနဲ့မတူရင် ငါ့ရန်သူကွ ဆိုပြီး ချေဖျက်ပစ်တာမျိုးကိုတော့ မလုပ်သင့်ဘူးပေါ့။

အဲဒီလို လုပ်တဲ့အဖြစ်ဟာ ထင်သာမြင်သာရှိအောင် ပြောမယ်ဆိုရင် မရိုးသားမှု တစ်ခုပါပဲ။ အဲဒီလို လူတစ်ယောက်က လူတစ်ယောက်ကို ဖျက်ဆီးတဲ့ အနေအထား ရောက်အောင် လုပ်တဲ့ လွန်ကျူးတဲ့အမှု မရောက်သေးဘူးဆိုရင် ဒါကတော့ ရိုးသားတယ်လို့ပဲ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်။

အရပ်ထဲမှာ မရိုးသားဘူးလို့ ပြောရတဲ့ ကိုယ့်အလုပ်တော့ လုပ်ပြီးတော့ ကိုယ်က ပိုက်ဆံပေးဖို့အတွက် ပျက်ကွက်နေတာတို့လို့၊ ဒါ သူ့အလုပ်တော့ ကိုယ်က လုပ်ရပြီး သူ့အလုပ်လုပ်ပြီးနောက် သူကနေပြီး ပိုက်ဆံမပေးတာတို့၊ သူ့အလုပ် လုပ်ခိုင်းတာကို ပိုက်ဆံတော့ ယူထားပြီးတော့ အလုပ် မလုပ်တာတို့ ဒီလို မရိုးသားတဲ့အဖြစ်တွေလည်း ရှိမှာပေါ့။ အဲဒီလိုပဲ ကံမြောက်တယ်ဆိုတဲ့ လွန်ကျူးတဲ့အဖြစ် ရောက်ရင်တော့ ဒါဟာ မရိုးသားတော့တာပါဘဲ။ ကံမြောက်တဲ့အဆင့်ထိ မရောက်ဘူးဆိုရင်တော့ မရိုးသားဘူးလို့ ပြောလို့မရပါဘူး။ အမြင်ကွဲလွဲခွင့် ရှိပါတယ်လို့ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်။

ကံမြောက်တဲ့သတ်မှတ်ချက်က ဘာတွေ ဖြစ်မလဲ

မေး - ကံမြောက်တဲ့သတ်မှတ်ချက်က ဘာတွေ ဖြစ်မလဲ သိချင်ပါတယ်ဘုရား။

ဖြေ-ကံမြောက်တဲ့သတ်မှတ်ချက်လည်း သတ်မှတ်တာ ညံ့ကြတယ်။ စေတနာဆိုပြီး သူတို့က ဒီလိုပြောကြတယ်။ ကံဆိုတာ စေတနာပဲ။ ခိုးရင် ခိုးချင်တဲ့ စေတနာပေါ့။ သတ်ရင် သတ်ချင်တဲ့ စေတနာပေါ့။ ပေးရင်လည်း ပေးချင်တဲ့ စေတနာပေါ့။ အဲဒီလို စေတနာကို အဓိက ထားထားပြောကြတယ်။ **စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိနံ**။ အဲဒီလိုတောင်မှပဲ ဘုရားက ဟောတယ်လို့ ဆိုတာမျိုးထိ ပြောကြတယ်။

အဲဒီစကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ဘိက္ခဝေ = ရဟန်းတို့၊ အဟံ= ငါဘုရားက၊ စေတနာ= စေတနာကို၊ ကမ္မံ= ကံဟူ၍၊ ဝဒါမိ= ဟောတော်မူတယ်လို့ပေါ့။ တကယ်တော့ ဒီစာက တကယ့် ဘုရားဟောတရား ဟုတ်တဲ့ပုံ မရှိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုရင်တော့

ဧဝံမေသုတံနိဒါန်းခံထားတဲ့ ဘုရားဆီကနေပြီး နာခဲ့ရပါတယ်လို့ ရှင်အာနန္ဒာ ပြောတဲ့စာထဲမှာ မပါဘူး။

ဘယ်မှာ သွားပါသလဲလို့ ဆိုတော့ နောက်နှောင်းရေးတဲ့စာပေါ့။ နောက်နှောင်း ရေးတဲ့ ကျမ်းစာတစ်အုပ်ထဲမှာ အဲဒီစာ သွားတွေ့တယ်။ ကျုပ်တို့လည်းပဲ ဒီစာက ဘယ်လိုလဲ၊ တကယ်ပဲများ ဘုရားဟောသလားဆိုပြီးတော့ လိုက်ရှာတဲ့အခါမှာမှ အဲဒီမှာ သွားတွေ့တယ်ပေါ့။ တကယ်တော့ စေတနာကို ကံလို့ပြောတာဖြင့် မပြောထိုက်ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။

တကယ်ပြောရမှာက ကံဆိုတာ လုပ်တာသက်သက်ကလေး မဟုတ်ဘူး၊ လုပ်တာသက်သက်ဆိုတာ တချို့ ခိုးတယ်၊ ခိုးတာသက်သက်ကလေး မဟုတ်ဘူး၊ မပေးဘဲ ယူတာ ခိုးတာပဲမဟုတ်လား၊ မပေးဘဲ ယူတာ ခိုးတာပဲဆိုရင် ခင်ဗျားနဲ့ကျုပ် ရင်းနှီးတယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားဆီက တောင်းလည်း မတောင်းဖူးဘူး၊ ခင်ဗျားကလည်း ကျုပ်ကို ပေးမထားဘူး။

ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားဆီ ခင်ဗျားမရှိခိုက်မှာ ကျုပ်ကနေပြီး ခင်ဗျားပစ္စည်းကို သုံးချင်နေတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ခင်ဗျားပေးတဲ့ အဆင့်ထိလည်း ကျုပ်က မငဲ့နိုင်ဘူးဆိုရင် ကျုပ်ဟာ ကျုပ် ဆွဲသုံးလိုက်တယ်ဆိုပါတော့၊ ဆွဲသုံးလိုက်တယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားမပေးဘဲ ယူတာကတော့ ဖြစ်တာပဲနော်၊ ဒါဆိုရင် ခိုးတာလား၊ သူခိုးမြှောက်ပြီလား၊ သူခိုးဖြစ်ပြီလားပေါ့၊ ဒါ ပြောရမှာပဲ။

တကယ်ကျတော့ သူခိုးဖြစ်ပြီလားဆိုရင် ဟာ သူမှ မပေးဘဲ သူခိုးဖြစ်ပြီလို့ ပြောရစရာရှိတာပေါ့၊ ဒါပေမယ့်လို့ ဒါ အကျွမ်းဝင်လို့ ယူတာ၊ ငါယူလည်း သူက ဘာမှ ပြောမှာမဟုတ်ပါဘူး ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ အကျွမ်းဝင်ရင်လည်း ယူပိုင်ခွင့် ရှိသွားပြန်ပြီပေါ့။

အဲဒီတော့ ဒါလေးကို ကြည့်ပြီး ဘာပြောရမလဲ ဆိုရင်တော့ ကံမြောက်တယ်၊ ကံမြောက်တယ်ဆိုတာ ကိလေသာနဲ့ လုပ်တာဟာ ကံမြောက်တာပဲ၊ ကိလေသာနဲ့ လုပ်တယ်ဆိုတာ တဏှာနဲ့ လုပ်တာပဲ၊ ဗမာစကားမှ မဟုတ်တာတွေဆိုတော့ တဏှာလို့ပြောလည်း ရှုပ်ပါတယ်၊ ကိလေသာလို့ပြောလည်း ရှုပ်တာပဲ။

ဗမာစကားနဲ့ဆိုရင်တော့ စိတ်ဆိုးစိတ်ဆာတွေနဲ့ လုပ်တာတွေပေါ့၊ မှားယွင်းတဲ့

အသိနဲ့ လုပ်တယ်လို့ ပြောရင်လည်း သင့်မြတ်ပါတယ်။ မှားယွင်းတဲ့အသိနဲ့ ဒီကံကို လုပ်ကို လုပ်ချင်တယ်။ ဒီအမှုကို လုပ်ကို လုပ်ချင်တယ်ဆိုပြီး လုပ်လိုက်တာကတော့ဖြင့် အဲဒီအမှုရဲ့အကြောင်းခံဟာ ကိလေသာပဲလို့ ပြောရမှာပဲ။ အဲဒီ ကိလေသာမပါဘဲ လုပ်တာဆိုရင် ကံမမြောက်ပါဘူး။ ကိလေသာနဲ့ လုပ်တာဆိုရင်တော့ ကံမြောက်ပါတယ်လို့ ပြောရမယ်။

ကိလေသာဆိုတာလည်း ဘယ်ကရလာတာတုန်းလို့ မေးစရာကတော့ ဖြစ်လာ ပြန်တယ်။ ကိလေသာဆိုတာ မြင်ရာကနေပြီး အဲဒီမြင်တာက အရှိအတိုင်း မမြင်ဘူး။ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မြင်တယ်။ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မြင်တယ်ဆိုတာက မြင်တာဟာ တကယ်တမ်းတော့ အရှိအတိုင်းပဲ မြင်ထိုက်တယ်။

ဒါကို နားလည်ပြောရင် ကျုပ်က လွန်ကျော်ရဲဘက်စခန်းမှာ ရောက်နေတော့ အကျဉ်းသား တစ်ယောက်ပေါ့။ သူကလည်း ထောင်ထဲမှာ ရောက်နေတယ်။ သူလည်း ကျုပ်ရဲ့တရားကို နာပါတယ်။ နာရင်းကနေပြီး တစ်နေ့ကျတော့ မေးလာတယ်။ ဘုန်းကြီးဟောတဲ့တရား ဘုန်းကြီးပြောလို့ တပည့်တော် သိနေပြီ။ တပည့်တော် တစ်ခုမေးချင်တယ်ဘုရားတဲ့။

မေးပါဆိုတော့ တပည့်တော်တဲ့ ကိုယ်ကလည်း အကျဉ်းသားဖြစ်နေတဲ့ အခါကျတော့ အိမ်ထောင်သားမယားနဲ့လည်း ဝေးနေတယ်ဆိုတော့တဲ့ အဲဒီလိုပဲ ကိုယ့်အိမ်ထောင် မယားရဲ့အရွယ် အခြားအမျိုးသမီး တစ်ယောက်ယောက်ကို တွေ့ရလို့ရှိရင် တပည့်တော်စိတ်ထဲမှာ ပြစ်မှားမိတယ်ဘုရားတဲ့။ အဲဒီလိုပြစ်မှားမိတာ မဖြစ်အောင် ဘယ်လို လုပ်ရမှာတုန်းတဲ့။ သူက အဲဒီလိုမေးပါတယ်။

ဒါကတော့ ခင်ဗျား ပြစ်မှားတာက ခင်ဗျားရဲ့ မှားခဲ့ဖူးတဲ့အဖြစ်ကို မှီပြီး ပြစ်မှားတာပဲ ဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားက ခင်ဗျားရဲ့ ဇနီးမယား ဆိုရင်ကတော့ ခင်ဗျားရဲ့ ကာမဂုဏ်မှု ခံစားရတဲ့ပစ္စည်းပဲလို့ သိတယ်။ တစ်ခါ အဲဒီ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အခြားအမျိုးသမီး တစ်ယောက်ယောက်ကို တွေ့ပြီးဆိုရင်လည်း ခင်ဗျားဇနီးမယားနဲ့ ထပ်တူပြုပြီး ခင်ဗျား ကြည့်လိုက်လိမ့်မယ်။

ခင်ဗျားရဲ့ အမြင်ထဲမှာ ခင်ဗျားဇနီးမယားနဲ့ ထပ်တူပြုပြီး ကြည့်တဲ့အခါကျတော့

ခင်ဗျားဇနီးမယားပေါ်မှာ ခင်ဗျားစိတ်ဓာတ်တွေ ဖောက်ပြန်လာသလိုပဲ။ အဲဒီ ခုနက ခင်ဗျားမြင်တဲ့ ခင်ဗျားဇနီးမယားနဲ့ ထပ်တူပြုပြီး အကြည့်ခံရတဲ့ အခြားအမျိုးသမီး တစ်ယောက်ယောက် အပေါ်မှာလည်း ခင်ဗျား ဖောက်ပြန်တဲ့စိတ် ဖြစ်တာပေါ့။

တကယ်လို့သာ ခင်ဗျားကနေပြီး အဲဒီအခြားအမျိုးသမီး တစ်ယောက်ယောက်ကို ခင်ဗျားဇနီးမယားနဲ့ ထပ်တူပြုပြီး ခင်ဗျားမကြည့်ဘူးဆိုရင် ခင်ဗျား အဲဒီလို မှားယွင်းချင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ထကြွမှုမျိုး မဖြစ်ဘူး ဖြစ်မှာပါ။ တကယ်ဆိုတော့ ဒါဟာ အမြင်ပဲ။ အဲဒီအမြင်ဟာ ဖောက်ပြန်တဲ့အမြင်ပဲ။ ဖောက်ပြန်တဲ့အမြင်ဆိုတာက ခင်ဗျားဇနီးသာလျှင် ခင်ဗျားဇနီးဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားဇနီး မဟုတ်တဲ့သူတွေဟာ ခင်ဗျားဇနီး မဟုတ်တဲ့သူတွေဘဲ။ ခင်ဗျားဇနီးမဟုတ်တဲ့ အခြားအမျိုးသမီး တစ်ယောက်ယောက် အပေါ်မှာ ခင်ဗျားဇနီးနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ ထပ်ကြည့်ရသလဲ။

တကယ်တမ်းတော့ ခင်ဗျားဇနီးမှ မဟုတ်တာဘဲ။ ခင်ဗျားဇနီးနဲ့ မတူဘူး။ ခင်ဗျားဇနီး မဟုတ်တဲ့သူပဲ။ သူက ဈေးရောင်းတယ်ဆိုပါတော့။ ဈေးရောင်းတဲ့သူဆိုကို ခင်ဗျား ဈေးဝယ်မယ်ဆိုရင် အဲဒီဈေးရောင်းတဲ့သူဟာ ခင်ဗျား ဇနီးမယားနဲ့ ထပ်တူပြုပြီးတော့ ကြည့်ရမယ့်သူ မဟုတ်ဘူး။ တကယ်ကြည့်ရမှာက သူ့ဆီက ငါဘာပစ္စည်း ဝယ်ရမလဲသာ ကြည့်စရာ မဟုတ်လား။

ကိုယ့်ဇနီးမယားဆီမှာတော့ သူ့ဆီကလည်း ကိုယ်ခံစားမှုကို ကြည့်လို့ရတယ်။ အဲဒီဈေးသည်ဆီကကျတော့ ကိုယ်ခံစားမှုနဲ့ သူ့ကြည့်ရမယ့်လူ မဟုတ်ဘူး။ တကယ်ကြည့်ရမှာက သူ့ဘာရောင်းသလဲ၊ ငါဘာဝယ်ရမလဲသာ ကြည့်ရမှာပါ။ သူက ငါ ဝယ်ချင်တဲ့ဟာကို တင်ပြီး ရောင်းပေးတဲ့အတွက် ငါ ကျေးဇူးတင်ရမှာပဲလို့ မြင်ရမှာပါ။ အဲဒီတော့ တကယ့်အစစ်အမှန်က ဈေးသည်နဲ့ဈေးဝယ်က ဈေးသည်နဲ့ ဈေးဝယ်ပဲ ဖြစ်ရမှာပါ။ ဈေးသည်ကို ကိုယ့်ဇနီးမယားနဲ့ ထပ်တူပြုပြီး ကြည့်မိလို့ အဲဒီလိုမြင်မိရင်တော့ အဲဒီဈေးသည်အပေါ်မှာလည်း ကိုယ့်စိတ်ဖောက်ပြန်တာ ဖြစ်မှာပဲလို့ ပြောရတယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် အမြင်က ဖောက်ပြန်တာ ဖြစ်လို့ပဲ။ အဲဒီအမြင် ဖောက်ပြန်တာဟာ ခုနက ဖြစ်သင့်တာမဟုတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုး ကိလေသာ ဖြစ်တာပဲ။ ကိလေသာဆိုတာ ပုံမှန်စိတ် မဟုတ်ဘူး။ ပုံမှန်စိတ် မဟုတ်တဲ့စိတ်ကို ကိလေသာလို့

ခေါ်တယ်။ ပုံမှန်စိတ် မဟုတ်ဘူးဆိုတာက ခုနက ပုံမှန်အာရုံမဟုတ်တာကို အာရုံပြုပြီး သိတဲ့အသိဖြစ်လို့ပဲ။ ပုံမှန်အာရုံမဟုတ်တာကို မဟုတ်တဲ့အာရုံအတိုင်း မြင်ရော၊ မဟုတ်တာ မြင်တော့ အဲဒီ မဟုတ်တာ မြင်တာကနေ ဖြစ်တတ်တဲ့ဓမ္မာအတိုင်း စိတ်ဓာတ်ကလည်း ဖောက်ပြန်တာ ဖြစ်တော့တာပဲ။

အဲဒီလိုဖြစ်တော့ ကိလေသာဖြစ်ရော၊ အဲဒီကိလေသာ ဖြစ်တော့လည်း ကံပြုရဖို့ရန်အတွက် လုံ့လထုတ် ကြိုးစားပြီးပေါ့။ တကယ်လို့ ပြုနိုင်တဲ့ အနေအထား ရှိရင်လည်း ကံမြောက်အောင် ပြုပြီပေါ့။ အဲဒီတော့ အဲဒီကံမြောက်တာဟာ ဒီကိလေသာကြောင့်၊ ဒီကိလေသာဖြစ်တာက အဲဒီအာရုံကို ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်မြင်လို့၊ အဲဒီအာရုံကို ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဘာဖြစ်လို့ မြင်တာတုန်းဆိုရင်တော့ ကိုယ့်မျက်စိက ကိုယ့်ဇနီးမယားပေါ်မှာ ကြည့်တဲ့မျက်စိမျိုး ဖြစ်နေတယ်။ ကိုယ့်နားတွေ၊ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေ၊ ဦးနှောက်တွေကလည်း ကိုယ့်ဇနီးမယားပေါ်မှာ ဆင်ခြင်နည်းကားမျိုး တွေနဲ့ ဆင်ခြင်တဲ့ ဦးနှောက်တွေ ဖြစ်နေတယ်။

အဲဒီလိုဖြစ်လို့ ဒီမျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်က အဲဒီလို ကိုယ်ဇနီးမယား အပေါ်မှာထားတဲ့ ဦးနှောက်မျိုး၊ မျက်စိမျိုး၊ နားမျိုး ဖြစ်မနေရင် အဲဒီအာရုံကို ဈေးသည် အာရုံကို တွေ့ရင်လည်း ဈေးသည်လို့ပဲ တွေ့မှာပေါ့။ အမှန်အတိုင်းတွေ့တာက ဈေးသည်လို့ပဲ တွေ့ရမှာ၊ ကိုယ်ဇနီးမယားနဲ့ ထပ်တူဖြစ်တယ်။ ထပ်တူ ခံစားလို့ရတယ်ဆိုတဲ့ အမြင်မျိုး မမြင်ရဘူး။

အဲဒီလိုမြင်ပြီဆိုရင် ဒါဟာ ဖောက်ပြန်တဲ့ အမြင်ပဲ။ အဲဒီဖောက်ပြန်တဲ့ အမြင်မြင်တာဟာ ခုနက ကိုယ့်ရဲ့ အာရုံခံအင်္ဂါပေါ့။ အဲဒီအာရုံကို လက်ခံယူတဲ့ အစိတ်အပိုင်းပေါ့။ မျက်စိကလည်း အစိတ်အပိုင်း၊ နားလည်း အစိတ်အပိုင်း၊ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ဦးနှောက်တွေကလည်း အစိတ်အပိုင်း၊ အဲဒီအစိတ်အပိုင်းတွေ ဖောက်ပြန်လို့ မြင်တာ။ အဲဒီ အစိတ်အပိုင်းတွေက ဘာဖြစ်လို့ ဖောက်ပြန်တာတုန်းလို့ မေးလို့ရှိရင်တော့ ခုနက ကိုယ့်ဇနီးမယားအပေါ်မှာ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ဖောက်ပြန်ခဲ့တဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်မျိုး ထပ်တူပြုလို့ပဲ။

အဲဒီလိုဆိုတော့ ကိုယ့်ကံကြောင့် ကိုယ့်မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊

ဦးနှောက်ဆိုတဲ့ ဝိပါကဖြစ်တယ်။ အဲဒီဝိပါကက ကိုယ့်မှာ တိုက်ရိုက်ပေါက်ပြီး ဖြစ်နေတော့လည်း အာရုံကို ကိုယ်ကနေပြီး ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်တွေနဲ့ အဲဒီအာရုံတွေကို လက်ခံကြည့်မှာပဲ။ အဲဒီလို လက်ခံကြည့် တော့လည်း အဲဒီအာရုံမျိုးတွေ မြင်ရောပဲ။

အရှိအတိုင်း မမြင်တော့ဘူး၊ ပိုဆန်းကြယ်ပြီးတော့ မြင်ချင်သလို မြင်ရောပဲ။ အဲဒီလို မြင်တော့ ဆန်းကြယ်ပြီး မြင်တဲ့အတိုင်းကလည်း တကယ်ဖြစ်နိုင်သလားဆိုရင် တကယ်ဖြစ်နိုင်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတော့ စိတ်တွေက ထကြွပြီး အဲဒီစိတ်ကို ကိလေသာစိတ်တွေလို့ ပြောရမှာပေါ့။ အဲဒီ ကိလေသာစိတ်တွေပေါ်မှာ မှီပြီး လွန်ကျူးမှုတွေကို ပြုလုပ်ဖန်တီးတော့တာပါပဲလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ ဒီလို “**ကံမြောက်သတ်မှတ်ချက်က ကိလေသာစိတ်တွေရှိလို့**”ပဲ။ ဒီကိလေသာစိတ်တွေကလည်း အမြင်မှားလို့၊ အမြင်ဖောက်ပြန်လို့ပဲ။ အမြင်ဖောက်ပြန် တာကလည်း မြင်စရာဖြစ်တဲ့ မျက်စိတို့၊ နားတို့ စတာတွေဖောက်ပြန်နေလို့၊ မျက်စိတို့၊ နားတို့ စတာတွေက ပုံမှန်မရှိဘဲ ဘာလို့ ဖောက်ပြန်တာလဲဆိုရင်တော့ အရင်က လွန်ကျူးထားဖူးတာကြောင့် မျက်စိ၊ နား၊ နှာစတာတွေ ဖောက်ပြန်နေတာပါလို့ ပြောရမယ်။

ဒီတော့ အဲဒါကြီးကို ပျက်ချင်တယ်ဆိုရင် မှန်ကန်တဲ့အကျင့်တွေ ကျင့်ရမှာပဲ ဖြစ်တယ်။ ကံမြောက်အောင် ကံပျက်သွားအောင်ပေါ့။ အဲဒီလို ကျင့်လိုက်လို့ရှိရင်တော့ဖြင့် လူတွေ ငြိမ်းချမ်းကြမှာပါလို့ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်။

၁၈-၆-၂၀၁၆ (၂၇)

အခန်း(၂)

လူက မွေးလာလိုက်တာနဲ့ လူသားဖြစ်တာ မဟုတ်

ကျုပ်တို့တွေ တရားဓမ္မနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ပြောကြမယ်ဆိုရင် တကယ်တော့ တရားဓမ္မတိုင်း တရားဓမ္မတိုင်းကတော့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ပြောကြတာပဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေးလို့ ပြောပေမယ့်လည်း လူသူတွေမှာတော့ မငြိမ်းချမ်းနေတာပါဘဲလို့ ပြောရမယ်။ လူတွေကလည်း အဆိုးအမိုက်တွေ တော်တော်များတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။

အဆိုးအမိုက်တွေက တော်တော်များတယ်ဆိုတာကလည်း လူက သိပ်ဆိုးလွန်း လှလို့ ဆိုတာထက် ဆိုးစမိုက်စ ရှိလာရင်လည်း ဆိုးတာမိုက်တာတွေ ဖြစ်တာပေါ့။ လူ့လောကကြီး ဘယ်လောက် နှစ်နာမယ်ဆိုတာတော့ သူတို့ကလည်း သိတာ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ ဆိုးလိုက်တဲ့အတွက် သူတို့ စိတ်ထဲမှာ အာသာပြေသွားတာလေးကိုပဲ သူတို့ကတော့ ဆိုးတာ ဖြစ်စေတာပါပဲလို့ ပြောရမှာပေါ့။

မိုက်တာလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ။ သူတို့ မိုက်လိုက်တဲ့အတွက် လူ့လောကကြီး ဘယ်လောက် နှစ်နာမယ်ဆိုတာ သူတို့ သိပ်မသိကြပါဘူး။ သူတို့ဘာသာ သူတို့ အလိုမကျရင်ဖြင့် မိုက်လိုက်မယ် ဆိုတဲ့ဟာမျိုးနဲ့ပဲ မိုက်ကြတာပဲ။ ကလေးလေးတွေနဲ့ နည်းနည်းတူတယ်လို့ ပြောရမယ်။

ကလေးလေးတွေဟာ သူတို့ရဲ့ လိုအပ်ဆန္ဒတစ်ခုကို ပူဆာကြတယ်။ အဲဒီ သူတို့ ပူဆာတာဟာ ဘယ်လောက် အကြောင်းဟုတ်သလဲရယ်။ ဘယ်လောက် အကြောင်း မဟုတ်ဘူးလဲရယ်ကို သိပ်မသိကြပါဘူး။ သိပ်မသိကြပေမယ့် သူတို့ရဲ့ လိုအပ်ဆန္ဒ မပြည့်ဘူးဆိုရင် သူတို့ကတော့ ဂျီတိုက်တော့တာပဲ။ ဂျီတိုက်တော့ ကလေးမို့တော် တော်သေးတာပေါ့။ ကလေးဆိုတော့လည်း သူတို့ ဂျီတိုက်တာ သိပ်တော့

အရာမရောက်ဘူးပေါ့၊ သူတို့ ငိုတာ ယိုတာလောက်ပါပဲ။

လူကြီးတွေကတော့ ဆိုးကြပြီဆိုတော့ တော်တော် နစ်နာကြတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ အဲဒီတော့ အဲဒီလို မဖြစ်ကြရအောင်အတွက်ဆိုရင် တကယ်လူ့လောကကို နည်းနည်းလေးဖြစ်ဖြစ် သိဖို့ကောင်းတယ်၊ လူတွေမှာ လူ့လောက အသိ သိပ်နည်းနေကြတယ်၊ လူ့လောကကို ကျုပ်တို့လည်း ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်က တယ်မသိပါဘူး။

တကယ်တော့ လူတွေရဲ့ အချိတ်အဆက်ထဲမှာ ကျုပ်တို့လည်း ပါဝင်နေတဲ့သူပါပဲ၊ ပါဝင်နေတဲ့သူ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း ဘယ်လိုချိတ်သလဲ၊ ဘယ်လိုဆက်သလဲဆိုတာလည်း သိပ်မသိပါဘူး၊ အမှန်တိုင်းကတော့ ဒါလေးကို နည်းနည်းလေး လူတွေ မြင်ကြရင် ကောင်းမယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

ငါတို့ဟာ လူ့လောကရဲ့ လောကသားပဲပေါ့၊ လောကသားဆိုတာ လူသားပဲပေါ့၊ လူသားဆိုတာ “ဘယ်တုန်းက လူသားဖြစ်တာတုန်း”လို့ မေးရင် လူက မွေးလာလိုက်တာနဲ့ လူသားဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါလည်း နည်းနည်း ပြောချင်တယ်၊ လူရယ်လို့မွေးလိုက်တာနဲ့ လူက ဘာမှ မလုပ်နိုင်သေးပါဘူး၊ အသက်တော်တော် အရွယ်အထိ ဘာမှ မလုပ်နိုင်သေးပါဘူး။

ဥပမာ တစ်ဆယ့် လေးငါးနှစ်၊ ခြောက်နှစ်၊ ခုနစ်နှစ်၊ ရှစ်နှစ်ပေါ့၊ အဲဒီလောက်ထိ လူဟာ ဘာမှ မလုပ်နိုင်ကြသေးပါဘူး၊ တကယ်တော့ လူသားဆိုတာက လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ကွန်ယက်ဖြစ်ပြီး ပေးတာ ယူတာ လုပ်နေတဲ့ဖြစ်ရပ်တွေကို “လူသား”လို့ ပြောရမှာပါ၊ ဘယ်လိုပြောရမလဲဆိုရင် လူ့လောကရဲ့ ပြုစုထောက်ပံ့မှုကိုလည်း သူက ခံယူတယ်၊ သူကလည်း လူ့လောကကို ပြန်ပြီးတော့ သူ့နည်းသူ့ဟန်နဲ့ ပြုစုထောက်ပံ့မှုတွေကို ပြန်ပြုတယ်၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ လူသားက ကွန်ယက်ဖြစ်သွားတာပေါ့။

သူများဆီကလည်း ကိုယ်ယူတယ်၊ ကိုယ်ကလည်း သူများကို ပေးတယ်၊ ကိုယ်ပေးတာကလည်း ဘယ်သူ့ဆီကိုရယ်လို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်သူ့ဆီကိုရယ်လို့ မဟုတ်ပေမယ့် လူသားဆီကိုပဲ ပေးတယ်၊ တစ်ခါ ကိုယ်ယူတာကလည်း ဘယ်သူ့ဆီကရယ်လို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်သူ့ဆီကရယ်လို့ မဟုတ်ပေမယ့် လူသားဆီကပဲ ယူတယ်၊ ဒီတော့ ကိုယ်ပေးတာကလည်း လူသားဆီကိုပဲ ပေးတယ်၊ ကိုယ်ယူတာကလည်း

လူသားဆီကပဲ ယူတယ်။ ဒါကြောင့် လူက မွေးလာလိုက်တာနဲ့ လူသားဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ လူသားဆိုတာက လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ကွန်ယက်ဖြစ်ပြီး ပေးတာ ယူတာ လုပ်နေတဲ့ဖြစ်ရပ်တွေကို “လူသား” သို့မဟုတ် “လောကသား” လို့ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်။

လူသားလောကကို မသိလို့ ဖောက်ပြန်

အဲဒါ လူသားကွန်ယက်ထဲ နေနေတဲ့သူတိုင်းဟာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က လူလောက ရဲ့ ကွန်ယက်ထဲမှာ နေနေတဲ့သူတိုင်းဟာ သူများဆီကလည်း ကိုယ်ယူပါတယ်။ ကိုယ့်ဆီကလည်း သူများကို ပေးပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ယူတာနဲ့ ကိုယ်ပေးတာ မျှပြီးနေတဲ့ အနေအထားဟာ မျှတတာပဲ။ အဲဒီမျှတတာဟာ “သမ္မာ” လို့ ပြောရမှာပါ။

အဲဒီလို မျှတတဲ့ အနေအထားကို လူက လုပ်ကြရမှာဖြစ်ပေမယ့် လူဟာ သိပ်မမျှတချင်ကြဘူး။ မျှတရမှန်းကို မသိကြဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ မျှတရမှန်း မသိတာ တုန်းလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ် လူသားတွေဆီက ယူနေတယ်ဆိုတဲ့ဟာတွေလည်း မသိကြဘူး။ တစ်ခါ ကိုယ်က လူသားကို ပေးနေတယ် ဆိုတာလည်း မသိကြဘူး။ ကိုယ်က လူသားကို ပေးတာလည်း မသိသလို လူသားဆီက ယူနေတာကိုလည်း မသိဘူး။ မသိပေမယ့်လည်း လူသားဆီက ယူနေတာလည်း အမှန်ပဲ။ လူသားကို ပေးနေတာလည်း အမှန်ပဲ။ အဲဒီလို ပေးနေတာ ယူနေတာနဲ့ပဲ လူသားကွန်ယက်ထဲမှာ ချိတ်ဆက်မိနေတာလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီလို ချိတ်ဆက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီလိုမသိတော့ လူသားရဲ့အဖြစ် ခုနကလို တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးဟာ ကိုယ်ဟာ လူသားကို တစ်စုံတစ်ခုနဲ့ အလုပ်အကျွေးပြုပြီးတော့ နေရတယ်ဆိုတာကို မသိတော့။ လူသားရဲ့ အလုပ်အကျွေးပြုမှုကိုလည်း ကိုယ်ကဖြင့် ခံယူနေရတယ်ဆိုတာကို မသိတော့။ ကိုယ်လူသားအဖြစ်ကိုလည်း မသိဘူး။ မသိတော့ ဒီအတိုင်းတိုင်းပဲ နေလိုက်ကြတာပဲပေါ့။

ဒီလိုပဲ မွေးလာတယ်ဆိုရင် နည်းနည်း အရွယ်လေး ရောက်လာတယ်ဆိုရင်တော့ အလုပ်လုပ်ကြပေါ့။ အလုပ်လုပ်တော့လည်း ကိုယ်အလုပ်လုပ်တော့ ကိုယ် ပိုက်ဆံရပြီး၊ ကိုယ် ပိုက်ဆံရတဲ့ဟာကလေးနဲ့ ကိုယ် သုံးစွဲပြီးတော့ နေပေါ့။ နေတော့ တချို့လည်း

မလောက်မငှ အနေအထားမျိုးလေးတွေဖြစ်၊ တချို့လည်း ပိုပိုလျှံလျှံ နေအထားလေးတွေဖြစ်၊ ဒါတွေဟာ ဘာကြောင့်များ ဖြစ်တာပါလိမ့်မလဲဆိုတာလည်း သိကြတဲ့ပုံ မရှိဘူး။

အဲဒါကို မသိကြတော့ ဘယ်လိုပြောတုန်းဆိုရင်တော့ အဲဒီပြဿနာကို ဖြေတဲ့အခါကျတော့ ငါတို့ ကံအလျောက်ဖြစ်တာ၊ ငါတို့ မမွေးခင် ဘဝါဘဝတွေက ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကံတွေ မရှိလို့ ငါတို့ကဖြင့် မပြည့်မစုံနဲ့ မွဲမွဲတေတေ နေရတာ၊ ဘယ်သူတွေကတော့ ရှေးဘဝါဘဝတွေက ကောင်းမှုကံတွေ ရှိခဲ့တဲ့အတွက် သူတို့ဖြင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ ဖောဖောသီသီ နေရတာလို့ အဲဒီလို ရှေးကဆိုတဲ့ဟာကို အဖြေချကြ တော့တာပဲ။

တကယ်အတိုင်းကတော့ လူသားလောကကြီးထဲမှာ ကိုယ် နေနေရတာကို မသိတော့ အဲဒီရှေးကဆိုတာကြီးက ဝင်လာတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ အမှန်အတိုင်းကတော့ လူသားလောကကြီးထဲမှာ ရောက်လာတဲ့သူက သူ့မိသူဖ၊ သူ့ဆရာသူ့သမား တို့ကနေပြီးတော့ လူသားလောကထဲမှာ နေတတ်အောင် ထိုင်တတ်အောင် အလုပ် အကျွေးပြုတတ်အောင် သင်ကြားပေးရမှာပါ။

သင်ကြားပေးရမှာ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း သင်ကြားပေးတယ်လို့ မှတ်မှတ် သားသားတောင် သင်ကြားပေးကြတာ မရှိဘူး၊ ငါတို့ဟာ လူသားတွေလို့ ဆိုတာတောင်မှ သိအောင် အသိပေးတဲ့ ပုံသဏ္ဌာန် မရှိဘူး၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ လူသားရဲ့ အလုပ်အကျွေးကို ခံနေရတယ်လို့လည်း အသိပေးကြတဲ့ပုံ မရှိဘူး၊ အဲဒီလို ဆိုတော့လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမှန်အမှတ်မဲ့ နေလိုက်တာဟာတော့ဖြင့် တခြား အကောင်ပလောင်တွေလိုပဲလို့ ပြောရမှာပါ။

တခြား အကောင်ပလောင်တွေဆိုတာ ဥပမာ ပြောမယ်ဆိုရင် ခွေးတွေ၊ နွားတွေ ကြက်တွေ၊ ဝက်တွေပေါ့၊ အဲဒီ အကောင်ပလောင်တွေ သူတို့လည်း သက်ရှိမျိုး နွယ်တွေပဲ၊ ကျုပ်တို့လည်း သက်ရှိမျိုးနွယ်ပဲ၊ တစ်ချိန်တုန်းကတော့ ကျုပ်တို့လည်း သူတို့လို နေမှာပဲ။

သူတို့လို နေမှာပဲဆိုတာ သူတို့ကိုလည်း ဘယ်သူကမှ ကူညီမှာ မဟုတ်ဘူး၊ သူတို့ကလည်း ဘယ်သူ့ကိုမှ ကူညီမှာ မဟုတ်ဘူး၊ သူတို့ကလည်း ဘယ်သူ့ကိုမှ မကူညီသလို သူတို့ကိုလည်း ဘယ်သူမှ ကူညီကြမယ့် အနေထားမရှိဘူးပေါ့၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ သူတို့ဟာ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ နေတာမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။

တဖြည်းဖြည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဒီသက်ရှိလောကထဲက နေပြီး ကျုပ်တို့က နည်းနည်း အသိတွေ မြင့်မြင့် မြင့်မြင့်လာတဲ့အခါကျတော့ သူများကိုလည်း ကိုယ်က ကူညီလို့၊ သူများကိုလည်း ကိုယ်က ကူညီသလို သူများရဲ့ ကူညီမှုကိုလည်း ကိုယ်က ခံယူလို့၊ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့် မြင့်လာတာပေါ့၊ အဲဒီလို မြင့်လာတဲ့အခါကျတော့ လူသားလောကဆိုတဲ့အရာကြီး ဖြစ်ပွားလာတာလို့ ပြောရမှာပေါ့။

တကယ်တော့ ဒီလူသားလောကကြီးကို မြင်အောင်ကြည့်ကြပါ။ ဘယ်လို မြင်အောင် ကြည့်ရမှာလဲဆိုရင်တော့ ငါတို့ ရပ်တည်နေတာဟာ တို့ဟာတို့ ရပ်တည်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါတို့ ရပ်တည်နေတာဟာ လူသားရဲ့ ကိုယ့်အပေါ်မှာ အလုပ်အကျွေးပြုမှုတွေနဲ့ ကိုယ်က ရပ်တည်နေရတယ်ဆိုတာကို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ဖြန့်ကျက်ပြီး ပွားများ ကြည့်ကြပါလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီလို ဖြန့်ကျက်ပြီး ပွားများပြီးကြည့်ရင် ကိုယ့်ကို လူသားတွေကနေပြီး အလုပ်အကျွေးပြုနေတယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင်လာမှာပါ။ အဲဒီလို အလုပ်အကျွေး ပြုနိုင်အောင်အတွက် ကိုယ်ကလည်း လူသားတွေထဲမှာ ဝင်ပြီး အဲဒီလူသားတွေကို ပြန်ပြီးတော့ အလုပ်အကျွေး ပြုနေရပါတယ်၊ ဒါဟာ လူသားတွေရဲ့ တကယ့် အဖြစ်မှန်ပါ။

အဲဒီလူသားတွေရဲ့ တကယ့်အဖြစ်မှန်ကိုတောင်မှ မအောက်မေ့မိကြဘူး၊ မကြည့်ရှုမိကြဘူးဆိုတော့ ကိုယ်လုပ်နိုင်ရင် ကိုယ်ရပေါ့၊ သူလုပ်နိုင်ရင် သူယူပေါ့ ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ ဘာလို့ကိုလည်း မသိဘဲ နေကြထိုင်ကြတယ်။

ကိုယ်ကနေပြီးတော့ အလုပ်လုပ်နေရတာလည်း လူသားတွေအတွက် အလုပ်လုပ် နေရတယ်လို့ မသိဘဲ ကိုယ့်အတွက် အလုပ်လုပ်နေတယ်လို့ပဲ ထင်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ဟာ သိပ်ရှေ့တန်းရောက်လာပါတယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိပ်ရှေ့တန်းတင် သွားကြပါတယ်လို့ ပြောရမယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်က ရှေ့တန်းရောက်လာတဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိပ်ရှေ့တန်းတင်လာတဲ့ ပေါ်မှာ မှီပြီးတော့ လူတွေလည်း မိုက်ကုန်ကြတာပဲ၊ မိုက်ကုန်ကြတယ်ဆိုတာက ရထက်ရ၊ ရထက်ရ ဖြစ်အောင်၊ နိုင်ထက်နိုင်၊ နိုင်ထက်နိုင်ဖြစ်အောင်ကို ငါ လုပ်မယ် ဆိုပြီးတော့ နိုင်စရာတွေကိုလည်း နိုင်စားတယ်၊ ရယူစရာတွေကိုလည်း အတိုင်းအဆမရှိ ရယူကြ

တော့တာပေါ့။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ လူသားလောကကို သူတို့ မသိကြလို့ဘဲ။

လူသားလောက မသိတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်သိတာ ဖြစ်လာတယ်။ ကိုယ်က လူသားလောကရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု၊ လူသားကွန်ယက်ရဲ့ အကွက်တစ်ခုဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မသိဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မသိတော့ ကိုယ်က ကိုယ့်ကိုယ်တစ်ခုတည်း ကိုပဲ သိတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပဲ သိတဲ့အခါကျတော့ စိုးရိမ်ရတော့တာပေါ့။

ဘယ်လို စိုးရိမ်သလဲဆိုရင်တော့ တော်ကြာ ငါ့များ မဟုတ်ကဟုတ်က အနေအထားမျိုးနဲ့ ချွတ်မြဲကျသွားမလား၊ အဲဒီလိုလည်း စိုးရိမ်တယ်။ အဲဒီလိုစိုးရိမ်တော့လည်း စုဆောင်းရတော့တာပေါ့။ တော်တော်ကြီးကို စုဆောင်းတဲ့ အခါကျတော့လည်း စုဆောင်းလို့ ဒီလောက်ဆိုရင်တော့ တော်ပါပြီဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီ စုဆောင်းတာကဖြင့် အဆုံးအစမရှိ၊ အဆုံးဆိုတာကို မရှိတော့ဘူး။ သူရဲနိုင်သလောက် စုဆောင်းတော့တာပဲ။

သူ ဘယ်သူ့လည်ပင်းကို တက်နင်းပြီးတော့ပဲ ယူရယူရ၊ ရနိုင်သလောက် ယူတော့မှာပဲ။ ဘယ်သူဟာ ကိုယ် အနင်းခံနေရတယ်ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ် နင်းထားတဲ့သူကိုလည်း သူတို့ မကြည့်ဘူး။ အဲဒီလို မကြည့်တာဖြစ်တဲ့အတွက် လူသားတွေကတော့ တော်တော်ကို မိုက်ကန်းသွားတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ တော်တော်ကို မိုက်ကန်းသွားတယ်ဆိုတာက ဘယ်သတ္တဝါမှ လူသားတွေလောက် မိုက်ကန်းမှာ မဟုတ်ဘူး လို့ ပြောရမှာပါ။

ဘယ်သတ္တဝါမှ လူသားလောက် မိုက်ကန်းမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာက တခြားသတ္တဝါတွေက သူ့လိုအချင်းချင်းထဲက တစ်ကောင်ကောင်ကို သတ်ချင် သတ်ဖြတ်လိမ့်မယ်။ လူသားတွေကတော့ သတ်ဖြတ်တာလည်း မဟုတ်ဘဲ လူတွေကို ဆင်းရဲအောင်ကို အများကြီးလုပ်တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် လူတွေကတော့ တော်တော်ကို မိုက်ကန်းပါတယ်လို့ ပြောရပါမယ်။ တော်တော်မိုက်ကန်းတာဟာ မမိုက်ကန်းကြဖို့ရန်လည်း စည်းတွေတို့၊ ကမ်းတွေတို့၊ ကလနားတွေတို့ ဆိုတာတွေ ဖော်ကြထုတ်ကြတာကို လုပ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ပေမယ့်လည်း မရပါဘူး။

ဒီကနေ့ဆိုရင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးတို့ ဆိုတာကို ဖွဲ့ပြီးတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ရန်မဖြစ်ကြဖို့၊ စစ်မတိုက်ကြဖို့ လုံးပန်းတာပေါ့။

လုံးပန်းတယ်ဆိုလည်း ဒီအတိုင်း ဒီအတိုင်းလိုပါပဲ။ ဘယ်လို လူ့အခွင့်အရေးတွေကို စနစ်တွေထားပြီး နေထိုင်ရမယ်ဆိုတာမျိုးနဲ့ အခွင့်အရေး ကြေညာတာတွေလည်း လုပ်ကြပါတယ်။ လုပ်ကြပေမယ့်လည်း ဒီအတိုင်း ဒီအတိုင်းလိုပါပဲလို့ ပြောရပါမယ်။

တကယ်တမ်း လူသားတွေရဲ့မိုက်ကန်းမှုကို ပျောက်သွားအောင် မလုပ်နိုင်ဘူး၊ အဲဒါ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း(၂၅၀၀)ကတော့ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားဆိုတာ ပေါ်ခဲ့တယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ အဲဒီလူသားတွေရဲ့ မိုက်ကန်းတာကို အဆုံးသတ်ဖို့ရန်အတွက် တရားအကျင့် ကျင့်ပြတယ်။ အဲဒီလူသားတွေရဲ့ အဲဒီမိုက်ကန်းမှုကို အဆုံးသတ်ဖို့ရန်အတွက် ဆိုရင်တော့ လူသားတွေဟာ မျှမျှတတ မလုပ်လို့ဟာဆိုပြီး ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘုရားက ပြောတယ်။ မျှမျှတတ မလုပ်လို့ပြောပေမယ့် မျှမျှတတဆိုတာကို လူတွေ မသိကြဘူး။

တကယ်တော့ မျှမျှတတ နေဖို့ဆိုတာကို မသိဘူးဆိုတာ ဘယ်လို မသိတာတုန်းဆိုတော့ လူ့လောကရဲ့ ကွန်ယက်ကြီးထဲမှာ ကိုယ်ဟာ လူတွေဆီက နေပြီးတော့ အပြုအစု အလုပ်အကျွေးကို ကိုယ်က ခံယူနေသလို၊ ကိုယ်ကလည်း လူသားတွေကို ပြုစုလုပ်ကျွေးနေတယ်ဆိုတာကို သိရမှာပါ။ အမေရိကန် နိုင်ငံဆိုရင် ဒီနိုင်ငံကနေ ဟိုဘက်တစ်ခြမ်းမှာ ရှိတာဆိုတော့ အဝေးဆုံးလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဝေးဆုံးမှာရှိနေတဲ့ လူတွေနဲ့ ကျုပ်တို့ဟာလည်း ကွန်ယက်ကြီးနဲ့ ဆက်စပ်နေတာ၊ ကွန်ယက်ကြီးနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်ဆိုတာ အမေရိကန်ကလူတွေနဲ့ တို့ဟာ ဘယ်လိုလုပ် ဆက်ဆံကြတုန်းလို့ မေးရင် တကယ်တော့ သူတို့က ကျုပ်တို့ကို လှမ်းပြီးတော့ အလုပ်အကျွေးပြုတယ်။ သူတို့က ကျုပ်တို့ကို အလုပ်အကျွေးပြုတဲ့ အခါကျတော့ ကျုပ်တို့ကလည်း အလုပ်အကျွေးပြု ခံယူတာပေါ့။

ဥပမာ တယ်လီဖုန်းတွေပဲ ပြောကြည့်ပါမယ်။ ဒီတယ်လီဖုန်းတွေ ဆိုရင် သူတို့ပဲ ကျုပ်တို့ဆီကို လုပ်ပြီးပို့လိုက်တယ်။ ဖုန်းဘုတ်တွေတို့ တွစ်တာတွေတို့၊ ယူကျူတွေတို့ အစရှိသဖြင့်ပေါ့။ အဲဒီလို သူတို့ကနေ အင်တာနက်ကွန်ယက်တွေ လုပ်လိုက်တာ ဆိုရင် ကျုပ်တို့တွေ သုံးကြရတာပဲ။ သုံးကြရတာပဲဆိုတာ သူတို့က အလုပ်အကျွေးပြုလို့ ကျုပ်တို့တွေ သုံးရတာပေါ့။

သူတို့ကပဲ အလုပ်အကျွေး ပြုနေသလားလို့မေးရင် ကိုယ့်ကို အလုပ်အကျွေး

ပြုတဲ့သူတွေကို ကိုယ်ကလည်း ပြန်ပြီးတော့ သူတို့ကို အလုပ်အကျွေးပြုတာပဲဆိုတော့ ကျုပ်တို့လည်း ဖုန်းပြောခွင့်ပေး၊ ဖုန်းဖိုးတွေပေးပေါ့၊ အင်တာနက်ကြေးတွေ အစရှိသဖြင့် ကျုပ်တို့ကလည်း တန်ရာတန်ကြေး ပြန်ပေးတာဆိုတော့ သူတို့ကလည်း ကျုပ်တို့ကို အလုပ်အကျွေးပြုတယ်၊ ကျုပ်တို့ကလည်း သူတို့ကို ပြန်ပြီး အလုပ်အကျွေး ပြုပြန်တယ်၊ ဟော ဒီလိုကွန်ယက်ခြင်း ဆက်စပ်နေတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ အဲဒါမှာ ဘာလေးတစ်ခု လိုလာသလဲဆိုတော့ မျှမျှတတရှိ ဖို့လိုလာတယ်၊ မျှမျှတတရှိဖို့ လိုလာတယ်ဆိုတာ လူမှာ မသိတတ်တာလည်း များလွန်းတယ်လို့ ပြောရမလိုဘဲ၊ မသိတတ်တာ များလွန်းတယ်ဆိုတာ ဘယ်လို မသိတတ်တာလဲဆိုရင် ကိုယ်ပေးတာနဲ့ ယူတာ ညီမျှမှုကို ကိုယ်မသိတတ်ဘူး ဖြစ်တယ်။

ကိုယ်ပေးတာထက် မကတာလောက်ထိ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ရယူချင်တယ်၊ ကိုယ်က ပေးတာလေးကဖြင့် နည်းနည်းပါးပါးကလေးပဲ၊ ကိုယ်က ရယူတာကျတော့ အများကြီး ရယူချင်တယ်၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း ကိုယ်က ရတာလေးကတော့ နည်းပြီး ကိုယ်ကပေးတာကို အများကြီး ပေးချင်တယ်၊ ကျုပ်တို့က အများကြီး ပေးမိချင် ပေးမိ၊ အများကြီး ယူမိချင် ယူမိ၊ နည်းနည်းပေးပြီးတော့ အများကြီးယူတာတို့၊ အများကြီး ပေးပြီးတော့ နည်းနည်းပဲ ယူတာတို့၊ အဲဒါတွေဟာ မျှမျှတတ မဖြစ်တာတွေဘဲ။

မျှမျှတတရှိတယ်ဆိုတာက သူပေးတာနဲ့ တန်တဲ့ဟာလောက်ကို ကိုယ်က ပေးပြီးတော့ သူ့ဟာကို ယူရမှာပေါ့၊ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲ မတန်မရာကို ကိုယ်က လိုချင်တာတွေတို့၊ မတန်မရာကိုလည်း ကိုယ်က ပေးချင်တာတွေတို့ ဆိုတာတွေကို လုပ်ကြတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ တကယ်ကျတော့ မျှမျှတတ မရှိတာတွေပါပဲလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီတော့ အဲဒီမျှမျှတတ မရှိတာတွေ ပြောလိုရှိရင် လူတွေလည်း လက်ခံချင်စိတ် တော်တော် နည်းတယ်၊ အထူးအားဖြင့် ကိုယ်ကလည်း အများကြီး လိုချင်သလို၊ ကိုယ်ကလည်း ဘာမှ မရရ၊ အများကြီး ပေးချင်နေတတ်ကြတယ်၊ ဒါကတော့ လူသားတွေရဲ့ ဖောက်ပြန်နေတဲ့ အနေအထားပဲပေါ့။

ဖောက်ပြန်နေတဲ့ အနေအထားဆိုတာ ကိုယ်က ရယူစရာ မဟုတ်တာလည်း ရယူချင်တယ်၊ ပေးဆပ်စရာ မဟုတ်တာလည်း ပေးဆပ်ချင်တယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်နေတာ

ဟာတော့ဖြင့် လူသားတွေ ဖောက်ပြန်နေကြတာပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ ဖောက်ပြန်တာတုန်း ဆိုရင်တော့ လူသားလောကကို မသိလို့ ဖောက်ပြန်တာပဲ။ လူ့လောကကို မသိတော့ ကိုယ့်အတိုင်းအထွာ ပမာဏလည်း ကိုယ်က မသိတော့ဘူး။ အဲဒီလို မသိတော့ ရယူစရာ ပမာဏလည်း မသိဘူး။ ကိုယ်က ပေးဆပ်စရာ အလုပ်အကျွေးပြုစရာ ပမာဏလည်း မသိဘူးဖြစ်ကြတာလို့ ပြောရမယ်။

ကံတွေကို မလုပ်ဘဲ နေရုံမျှနဲ့လည်း ကံက မလွတ်မြောက်

အဲဒီတော့ လူကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရား ပြောတယ်ဆိုတဲ့ဟာလိုပေါ့။ “**ပုထုဇ္ဇနော ဥပ္ပတ္တကော**” ဆိုတဲ့အတိုင်း ရူးနှမ်းနှမ်းတွေလို့ ပြောရမှာပဲ။ သူစိတ်ပေါက်တဲ့ဟာကို သူလုပ်နေတာပဲလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ လူတွေဖြူစင်ဖို့ လူတွေဖြောင့်မတ်ဖို့ လူတွေ တော်တိမှန်ကန်တဲ့ အနေအထားရောက်ဖို့ အတွက်ဆိုရင်၊ လူ့လောကကြီး ငြိမ်သက်သွားဖို့အတွက်ဆိုရင်၊ လူ့လောကကြီး ချမ်းမြေ့သွားဖို့အတွက်ဆိုရင် အစွဲတွေ ပြုတ်ဖို့လိုတယ်ဆိုတာကို တော်တော် အဓိက ထားပြီးတော့ လမ်းညွှန်ပြသထားတယ်။

အစွဲတွေ ပြုတ်ဖို့လိုတယ်ဆိုတော့ ဘယ်အစွဲတွေ ပြုတ်ရမှာတုန်း ဆိုရင် လူဟာ မဟုတ်တာကို ဟုတ်တယ်လို့ထင်နေတဲ့ အစွဲတွေ တော်တော်များများလိုလို ပြောချင်တတ်တယ်။ တကယ်တော့ လူဟာ ကိုယ်လုပ်တာရဲ့ မှားယွင်းနေတဲ့ လူ့လောကကို အကျိုးမဖြစ်စေတဲ့ လူရာမဝင်တဲ့အရာတွေ ပြုတ်ဖို့ပါပဲ။ လူရာမဝင်တဲ့အရာတွေကို လူတွေကလည်း လုပ်ကြတယ်။ လူရာမဝင်တဲ့အရာတွေကို လူတွေက ဘယ်လို လုပ်သလဲ ဆိုရင် အစောပိုင်းတုန်းက ပြောတဲ့အတိုင်း ဘာမှ မပေးဘဲ အလကား ရယူချင်တာ မျိုးလည်း လုပ်ကြတယ်။ အဲဒါကတော့ ဘာတွေလဲဆိုရင် အကုသိုလ်အမှုတွေလို့ ပြောရမှာပေါ့။

ကျုပ်တို့ ဘာသာရေးလောကက သိတဲ့အသိဆိုရင်တော့ ဒါဟာ အကုသိုလ် အမှုပေါ့။ အကုသိုလ်အမှုဆိုတာ ကိုယ်က ဘာမှ မပေးဘူး၊ ဒါပေမယ့် ကိုယ်က

လိုချင်သလောက်ကို အများကြီး ရယူချင်တယ်။ အဲဒီအလုပ်ကလည်း အစွဲတစ်မျိုးကို ဖြစ်စေတယ်။ ဒီအစွဲကလည်း တော်တော်ကို ဆိုးတဲ့အစွဲလို့ ပြောရမယ်။

ကျန်တဲ့လုပ်ငန်း လုပ်တဲ့ဟာတွေမှာ ဒီလုပ်ငန်းက မဟုတ်ပေမယ့် ဟုတ်တယ် လို့ ထင်ပြီး လုပ်မိတယ်။ လုပ်မိတဲ့အတိုင်း မဟုတ်မှန်းသိတော့လည်း ပြေသွားတာမျိုးတော့ ရှိတာပေါ့။ အဲဒီလိုလောက်ကို အစွဲလို့ မပြောချင်ပါဘူး။

တကယ် အစွဲဆိုတာက ကိုယ် လူနဲ့လူ လူမှုကွန်ယက်မှာ ဆက်စပ်တဲ့အခါမှာ လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဆက်ဆံတဲ့အခါမှာ တကယ် ကိုယ်ကဖြင့် ဘာမှ တန်ဖိုး မပေးဘဲ အလကားရယူချင်တာမျိုးတွေကတော့ဖြင့် အဲဒီလို လုပ်တဲ့အတွက် အဲဒီလို လုပ်တာပေါ်မှာ မှီပြီးတော့ ကျုပ်တို့ရဲ့ ဦးနှောက်တွေထဲ၊ မျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ နှာတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေထဲမှာ အဲဒီအတိုင်း ဆော့ဝဲလ်ဆိုတဲ့အရာတွေ ဝင်သွားတာကို အစွဲဝင်တယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

အစွဲဆိုတာ ဘာဖြစ်လို့ ပြောရတာလဲဆိုတော့ မဟုတ်တာဖြစ်လို့၊ မဟုတ်တာ လုပ်လိုက်ရာကနေပြီးတော့ ဖြစ်လာတဲ့ ဖြစ်ရပ်ဖြစ်တဲ့အတွက် အစွဲလို့ပြောရတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအစွဲမျိုးကလည်း လူတွေကို မိုက်ကန်းစေတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

နောက်တစ်ခါ လူတွေမှာ ရှိတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ ကိုယ်က ဘာမှ မပေးဘဲ လောကဆီကနေ ယူချင်တာ မဟုတ်တော့ဘဲ ကိုယ်က နည်းနည်းပေးမယ်၊ နည်းနည်းပေးပြီးတော့ ယူတဲ့အခါ အများကြီး ယူချင်တယ်။ အဲဒါလည်း လူ့လောကမှာ တော်တော်ကို များပါတယ်။ ပေးတော့ နည်းနည်းလေးပဲ ပေးတယ်။ ယူတော့ အများကြီး ယူချင်တယ်။ အဲဒါကလည်း တော်တော်ကို မတရားဘူးလို့ ပြောရမှာပါ။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် တရားတယ်။ တရားတယ်ဆိုတာ မျှတနေမှ တရားတာ ဖြစ်တယ်။ မျှတနေဖို့အတွက်ဆိုရင် ကိုယ်ယူချင်တာဟာ ကိုယ်ပေးနိုင်တာလောက်ပဲ ဖြစ်ဖို့ကောင်းတယ်။ ကိုယ်က မပေးဘဲ ယူချင်တာဆိုတော့ ဘယ်ကောင်းပါ့တော့မလဲ။

အဲဒီတော့ ကိုယ်ပေးတာထက် အတိုင်းအဆမရှိ ကိုယ်ရယူတာမျိုးကတော့ ဒါလည်း ခုနက မပေးဘဲ ယူချင်တာလောက် ဆိုးတာပဲလို့ ပြောရမှာပဲ။ အဲဒီတော့ ဒီအမှုကလည်း ကျုပ်တို့ လူ့လောကမှာ သိပ်များတယ်လို့ ပြောရမယ်။

ဥပမာ ကုသိုလ်ပြုတယ်ဆိုတဲ့အရာတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ပြုတယ်လို့ ဆိုတဲ့အရာတွေဟာ ကိုယ့်ဟာတွေကို သူများ ပေးရတာပဲ။ ကိုယ်ဟာတွေ သူများ ပေးရတာဖြစ်ပေမယ့် သူပေးရတာလောက်တင် သူက ယူချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ တကယ်တော့ သူပေးထားတာထက် အဆပေါင်းများစွာ ကုဋေကုဋာ ချီပြီးတော့ များစွာ အဆတွေ အဆတွေထိ အဲဒီလောက် သူလိုချင်တယ်။

အဲဒီလို လိုချင်တာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီလိုချင်တာကတော့ လက်ငင်းကတော့ ဘယ်ရနိုင်မှာလဲ။ လက်ငင်းက မရတာကိုလည်း သူတို့ တွေ့ရမှာပဲ။ လက်ငင်းမရတာ တွေ့ရပေမယ့်လည်း သူတို့က တစ်ချိန်ချိန်ကတော့ ရမှာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့က အဲဒီလိုအမျှော်နဲ့ လက်ငင်းမရတာ ဖြစ်ဦးတော့တောင်မှလည်း အဲဒါကို သည်းခံစောင့်ပြီး တစ်ချိန်ချိန်တော့ ရမှာဆိုပြီးတော့ အဲဒါကို မျှော်ပြီး သူတို့တွေ ပေးကြတယ်။ အဲဒီ ပေးတာကလည်း ရှက်စရာကြီးလို့တောင် ပြောရမယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ဘယ်နှယ် ဒီလောက်နည်းနည်း ပေးတာနဲ့ အများကြီးကို လိုချင်တယ်ဆိုတာ တော်ပါ့မလား။ အဲဒါကတော့ တကယ်ကို ရှက်စရာကြီးပါ။ ရှက်စရာ ကြီးဖြစ်ပေမယ့် မရှက်နိုင်အောင်ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒါကို မရှက်နိုင်အောင် နည်းနည်းပေးပြီး အများကြီးယူချင်တာဟာ တော်တော်ကို မကောင်းတဲ့ဟာ ဖြစ်တာကို သူတို့က လောဘ သိပ်ကြီးနေတဲ့အခါကျတော့ မသိဘူး။ အဲဒီလို မသိတော့ လူတွေကို သူတို့က ပေးကြတယ်။

ပေးတယ်ဆိုတာ တကယ် ရှက်စရာကောင်းတဲ့အဖြစ် ပေါ်လာတာက လူတွေကို ရစေချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေကို ရစေချင်လို့ ပေးတာမဟုတ်ဘူး။ သူတို့ အများကြီး ရဖို့အတွက် အများကြီးရမယ့် လုပ်ငန်းအတွက် အဲဒီလူတွေကို ခုတုံး လုပ်လိုက်တာ။ အဲဒီလူတွေရဲ့ ပုခုံးပေါ်ကို တက်ရပ်လိုက်တာ။ အဲဒီလူတွေရဲ့ ခေါင်းပေါ်ကို တက်ရပ်လိုက်တာလို့ ပြောရမှာပဲပေါ့။

လူတွေကို ခုတုံးလုပ်ပြီး သူတို့ကနေပြီးတော့ သူတို့ရယူမယ့်လုပ်ငန်းကို လုပ်လိုက်တာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီပေးကမ်းတယ်ဆိုတဲ့အရာကလည်း တော်တော် စဉ်းစားစရာကြီးပါ။ မပေးလည်း မပေးကမ်းတတ်ကြဘူးလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီ နည်းလမ်းအားဖြင့် ပေးတာကတော့ (၉၉.၉)လောက်ထိ လွဲနေတယ်ဆိုတာ

မသိနိုင်အောင်ရှိတယ်။ ရာနှုန်းပြည့်လောက်လို့ ပြောရမှာပါပဲ။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လူတွေဟာ မပေးမှ မပေးကမ်းတတ်ကြတာဘဲ။ မျှတအောင် မပေးကမ်းတတ်ကြဘူး။ မျှတအောင် မပေးကမ်းတတ်တော့ အဲဒီနည်းလမ်းနဲ့ ပေးကမ်းကြတယ်။ ကိုယ်ပေးကမ်းတာဟာ တကယ်အတိုင်းကတော့ ကိုယ်ပေးကမ်းတာနဲ့ ညီမျှတာလောက်ပဲ ရယူရမှာပေါ့။ အခု အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ပေးကမ်းတာက နည်းနည်းလေးပဲ။ ကိုယ်ရယူမှာကျတော့ အများကြီးဆိုတော့ လက်တွေ့ကတော့ မရဘူး။

လက်တွေ့ကတော့ ကိုယ်ပေးကမ်းတာထက် တကယ် မရနိုင်ဘူး။ မရနိုင်တော့ သူတို့က ဘာလုပ်တုန်းဆိုရင်တော့ နောင်ဘဝကျမှရမှာလို့ ဘဝကို ရွှေ့လိုက်တယ်။ နောင်ဘဝတွေ၊ နောင်ဘဝတွေကျမှ ရမှာပေါ့ဆိုပြီး သူတို့က ရွှေ့လိုက်တယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့ သူတို့က ပေးကမ်းတယ်။ ပေးကမ်းတယ်သာဆိုတာ လူတွေကို ချစ်ကြည်ပြီး လူတွေကို ပြုစုချင်လို့၊ လူတွေကို စောင့်ရှောက်ချင်လို့ သူတို့က ပေးကမ်းတာမဟုတ်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။

အဲဒီလိုဆိုတော့ အဲဒီပေးကမ်းမှုကလည်း တကယ် ရှက်စရာကြီးပဲလို့ ပြောရမယ်။ ကျုပ်တို့ တကယ် သိလိုက်တာတော့ ဒါဟာ လူတွေကို ခုတုံးလုပ်တာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့က နောင်လိုချင်တယ်။ သူတို့လိုချင်တဲ့ လုပ်ငန်းအတွက် ရယူဖို့ရန်အတွက် လူတွေကို သူတို့ ပေးကမ်းမှုကို လက်ခံယူစေခြင်းအားဖြင့် လူတွေကို ခုတုံးလုပ်ပြီးတော့ သူတို့ရရှိတဲ့ တက်လှမ်းတယ်လို့ ပြောရလိမ့်မယ်။

အဲဒီလိုဆိုတော့ လူ့လောကကို သူက ပြုစုတာ၊ စောင့်ရှောက်တာ မဟုတ်ဘဲ သူတို့က လူတွေကို ခုတုံးလုပ်ပြီး တက်နင်းတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီလို လုပ်ငန်းဟာလည်း လူတွေကို မိုက်ကန်းစေပါတယ်လို့ ပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ နည်းနည်းလုပ်ပြီး ငါတို့ အများကြီး ရနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းဖြစ်လို့ပဲ။ အဲဒီလုပ်ငန်းဟာ တကယ်အတိုင်းကျတော့ လူအရာကို မဝင်ပါဘူး။ လူရာမဝင်ပေမယ့် ခုခေတ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒါဟာ သိပ်လူရာဝင်တဲ့ လုပ်ငန်းလို့ကို ထင်နေကြတယ်။ တကယ်တော့ ဒီ ရှက်စရာလုပ်ငန်းကို သိပ်အရာဝင်တဲ့လုပ်ငန်းလို့ မြင်နေခံရတာကိုက လောကရဲ့ အမှောင်ကျနေတဲ့ အနေအထားလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီလို မလုပ်ကြရဖို့ တော်တော်လိုတယ်။ အဲဒီပေါ်မှာလည်း တော်တော်ကြီး

အပြစ်တင်ပြနိုင်ဖို့၊ အပြစ်မြင်ပြနိုင်ဖို့ လိုတယ်။ ဘယ်လို အပြစ်တင်ပြရမှာလဲ၊ အပြစ်မြင်ပြရမှာလဲဆိုရင်၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို နည်းနည်းပေးပြီး များများလိုချင်တာကြီးက ဖြစ်တာတုန်းဆိုရင်၊ သူက နည်းနည်းပေးပြီး များများလိုချင်တဲ့အလုပ်ကို ရှေ့ကလူတွေ လုပ်ကြတာကို သူမြင်ဖူးလို့ပဲ၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း လုပ်ဖို့အတွက် ကိုယ့်ကို ဆော်ဩတာ ကို ကိုယ်ခံရဖူးလို့ပဲ။

အဲဒီလို ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ သူ့ဆီမှာ အဲဒါကို ကျေနပ်နှစ်သိမ့်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ကလေး ဝင်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် အားပေးအားမြှောက်တောင် သူ လုပ်ခဲ့ဖူးတယ် ဆိုရင် အဲဒီလုပ်ငန်းက ကံမြောက်သွားတဲ့ အနေအထားမျိုး ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့ သူ အဲဒီလို လုပ်ရပ်ကလေးကနေပြီးတော့ သူ့ဆီမှာ ဝိပါက် ကျန်ခဲ့တတ်တယ်။ အဲဒီ သူများကနေပြီး ဆော်ဩတာကို ကြားရတာနဲ့ပဲ ဝိပါက်က ဘယ်လို ကျန်တာတုန်း။

သူများလုပ်တာကို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ကူညီဝိုင်းဝန်းခြင်းအားဖြင့် ဘယ်လို ဝိပါက် ကျန်ခဲ့တာတုန်းဆိုရင် ဆော်ဩတာကို ကျေနပ်ရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း သူတို့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ကူညီဝိုင်းဝန်းခြင်းအားဖြင့် သူက အဲဒီလုပ်ငန်း လုပ်တဲ့အခါမှာ အဲဒါကို သဘောကျနိုင်ဖို့အတွက် မျက်စိတွေလည်း တအားဖွင့်ရတယ်။ နားတွေလည်း တအားစွင့်ရတယ်။ ဦးနှောက်တွေလည်း တအား ဆင်ခြင်တာ လုပ်ရတယ်။

အဲဒီလို လုပ်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ဒီသူက ဘာဖြစ်သလဲဆိုရင် သူက ကံမြောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို ကံမြောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီကံလည်း ပြီးသွားရော သူက ဘာဖြစ်သလဲဆိုရင် သူ့ဆီမှာ အဲဒီ မျက်စိကလည်း ဒီတိုင်းတိုင်း ဖွင့်လျက်က စွင့်လျက်အတိုင်း ကျန်ခဲ့တယ်။ ဖွင့်လျက်က ဖွင့်လျက်အတိုင်း ကျန်ခဲ့တယ်။ အဲဒီလိုပဲ ဦးနှောက်ကို တစ်ခါတည်း တအားဖွင့်လိုက်တဲ့ အခါမှာလည်း ဦးနှောက်တွေလည်း အဲဒီ ဖွင့်လျက်အတိုင်း ကျန်ခဲ့တယ်။

သူ အဲဒီလို ကျန်ခဲ့တာကို ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ မြင်တတ်အောင် ဆင်ခြင် ရလိမ့်မယ်။ မြင်တတ်အောင် ဆင်ခြင်ရလိမ့်မယ်ဆိုတာ ကျုပ်တို့တွေ အဲဒီအပိုင်းကို အမြင် သိပ်နည်းနေကြတယ်။ ဝိပါက်အပိုင်းကို အမြင် သိပ်နည်းနေကြတယ်ပေါ့။

ကျုပ်တို့ ကံတွေကို လုပ်ရင်လည်း လုပ်မယ်၊ မလုပ်ဘဲ နေချင်လည်း နေမယ်၊ ကံတွေကို လုပ်ရင်ကတော့ သေချာပေါက် အဲဒီဝိပါက်တွေ ဖြစ်မယ်၊ ကံတွေကို မလုပ်ပေမယ့်လည်း အရင်တုန်းက လုပ်တဲ့အတိုင်း ရပ်တည်ထားခဲ့ဖူးတဲ့ဟာတွေကလည်း ဝိပါက်တွေအဖြစ်နဲ့က ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒီတော့ ကံတွေကို မလုပ်ဘဲ နေရုံမျှနဲ့လည်း ဒီကံက လွတ်မြောက်ပြီလို့ ပြောလို့မရဘူး။

ဒီကံဆိုတာဟာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ နည်းနည်းပေးပြီး များများယူချင်တဲ့ကံပေါ့၊ အဲဒီကံက နည်းနည်းပေးပြီး များများရယူချင်တဲ့ကံက ကျုပ်တို့ မလုပ်တာနဲ့ လွတ်မြောက်ပြီလို့ ပြောလို့မရဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် အရင်က ဒီကံတွေကို လုပ်ခဲ့ဖူးတာရှိတော့ အဲဒီ လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ဟာတွေကနေပြီး ကျုပ်တို့ဆီမှာ ဝိပါက်တွေ ကျန်နေသေးတယ်။

ဝိပါက်တွေ ကျန်နေသေးတယ်ဆိုတာက မျက်စိတို့၊ နားတို့၊ နှာခေါင်းတို့၊ လျှာတို့၊ ကိုယ်တို့၊ ဦးနှောက်တို့ ဆိုတဲ့အရာတွေ ကျုပ်တို့ဆီမှာ ကျန်နေသေးတယ်၊ အဲဒီ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဦးနှောက်တွေက မွေးကတည်းကပါလာပြီး ရှိနေတာ မဟုတ်လားဆိုရင် သူက ဒီအတိုင်းလေး ရပ်တည်ပြီး ရှိနေတဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။

ဘာနဲ့သွားတူမလဲဆိုရင်တော့ လျှပ်စစ်ကြိုးတွေမှာ လျှပ်စစ်တွေ သွားနေတာလိုပဲ၊ လျှပ်စစ်ကြိုးက သွားနေတာ မဟုတ်ဘူး၊ လျှပ်စစ်ကြိုးထဲမှာ လျှပ်စစ်က သွားနေတာ၊ လျှပ်စစ်ကြိုးထဲမှာ လျှပ်စစ် သွားနေတာကို ကျုပ်တို့က ကြည့်လိုက်ရင် ကြိုးပဲ မြင်ရတယ်၊ သွားနေတာကို မမြင်ရဘူး၊ သွားနေတာကို မမြင်ရပေမယ့် တိုင်းတာတဲ့ ကိရိယာနဲ့ သေချာ တိုင်းတာကြည့်လိုက်ရင်တော့ သွားနေတာကို တွေ့ရတယ်။

အဲဒီလိုပဲ ကျုပ်တို့ ကိုယ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ဒီပဿာဒဆိုတဲ့အရာတွေကလည်း သူက နဂိုက ရှိနေတဲ့အတိုင်း ရပ်တည်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ မျက်စိတို့၊ နားတို့၊ နှာခေါင်းတို့၊ လျှာတို့၊ ကိုယ်တို့ဆိုတာက လျှပ်စစ်ကြိုးလိုပဲလို့ အဓိပ္ပာယ် ရှိတာပေါ့၊ ဒီအထဲထဲမှာ လျှပ်စစ်တွေ သွားနေတယ်၊ လျှပ်စစ်တွေ သွားနေတယ်ဆိုတာ ကျုပ်တို့ဦးနှောက်နဲ့ ကျုပ်တို့ကိုယ်ကာယနဲ့၊ ကျုပ်တို့ ဦးနှောက်နဲ့ ကျုပ်တို့မျက်စိနဲ့၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ဦးနှောက်နဲ့ ကျုပ်တို့ရဲ့နားနဲ့ ကျုပ်တို့ဦးနှောက်ထဲမှာလည်း အချင်းချင်း အကုန်လုံး

လျှပ်စစ်တွေ ဝင်ပြီးတော့ နေနေတယ်။

ဒီလျှပ်စစ်ကို တိုင်းထွာမယ်ဆိုရင် သိပ်ပီပီသသ တိုင်းထွာလို့မရဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ ရိုးရိုးလျှပ်စစ် မဟုတ်ဘူး၊ ဖရီကွမ်စီ အနေနဲ့ကတော့ ဘီတာတို့၊ သီတာတို့ သိပ်သေးငယ်တဲ့ အပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ သို့မဟုတ် သိပ်ကြီးမားတဲ့ အတိုင်းအထွာနဲ့ အဲဒီလို ဖြစ်နေတာဆိုတော့ သူက ရှင်သန်နေတာလို့ ပြောရမယ်၊ သူက ရပ်တည်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ သူက ရှင်သန်နေတာ၊ ရှင်သန်နေတယ် ဆိုတာ အမြဲတမ်း အလုပ်လုပ်နေတာလို့ ပြောရပါမယ်။

အဲဒါကြီးမှာ ကျုပ်တို့ မျက်စိတို့၊ နားတို့၊ နှာခေါင်းတို့၊ လျှာတို့၊ ကိုယ်တို့၊ ဦးနှောက်တို့ ဆိုတဲ့ဟာတွေက ဒီတိုင်း ဒီတိုင်းပဲလို့ ကျုပ်တို့က သာမန်အားဖြင့် ထင်ရပေမယ့် ဒီတိုင်း ဒီတိုင်းပဲ မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့ တစ်စုံတစ်ခုလုပ်လိုက်ရင် လုပ်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်က မလုပ်သေးခင်က ဖြစ်ရပ်နဲ့ မတူတော့ဘူး။

ကျုပ်တို့ တစ်စုံတစ်ခုကို ကြည့်လိုက်၊ ကြည့်လိုက်လို့ တွေ့ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ကျုပ်တို့ တစ်စုံတစ်ခုကို မကြည့်တော့ဘူးလို့ ဆိုရင် ကြည့်ပြီးနောက်ပိုင်းဟာ မကြည့်သေးခင်ကနဲ့ မတူတဲ့ အနေအထား ရှိတယ်၊ ကျုပ်တို့ တစ်စုံတစ်ခုကို သင်ကြားလိုက်၊ သင်ကြားလိုက်ရင် ကျုပ်တို့တတ်သွားတယ်၊ တတ်သွားတဲ့အရာဟာ ကျုပ်တို့ မသင်သေးခင်ကနဲ့ မတူတော့ဘူး ဖြစ်နေတယ်၊ မတူတော့ဘူး ဖြစ်နေပေမယ့်လည်း ဘာက မတူတာတုန်းလို့ ကျုပ်တို့တွေက မသိဘူး။

ကျုပ်တို့ကိုယ်ထဲမှာ သွေးတွေရှိတယ်၊ ဒီသွေးတွေကလည်း နဂိုသွေးအတိုင်းပဲ၊ ကျုပ်တို့ကိုယ်ထဲမှာ အသားတွေ ရှိတယ်၊ ဒီအသားတွေကလည်း နဂိုအသားအတိုင်းပဲ၊ ကျုပ်တို့ကိုယ်ထဲမှာ အရိုးတွေ အရည်တွေ ရှိတယ်၊ ဒီအရိုးတွေ အရည်တွေကလည်း နဂိုအတိုင်းပဲ၊ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ကျုပ်တို့ အတတ်တစ်ခုကို တတ်အောင် သင်ကြားပြီးသွားလို့ တတ်သွားတဲ့အခါမှာ မသင်ကြားသေးခင်ကနဲ့ ကျုပ်တို့က သင်ကြားပြီးလို့ တတ်မြောက်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ထူးခြားနေတာကို မတွေ့ရဘူးလို့ ဖြစ်မယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ မသင်ကြားသေးခင်က အလေးချိန် (၂၅)ပိဿာ ရှိတယ် ဆိုရင်လည်း သင်ကြားပြီးနောက်မှာလည်း (၂၅)ပိဿာပဲ ရှိမှာပဲ၊ မသင်ကြားသေးခင်က

အရပ်အမောင်းက ငါးပေခွဲ ရှိတယ်ဆိုရင်လည်း သင်ကြားပြီးနောက်မှာလည်း ငါးပေခွဲပဲ ရှိမှာပဲ။ အရပ်အမောင်းလည်း နိမ့်သွားခြင်း မြင့်လာခြင်း မရှိဘူး၊ အလေးချိန်လည်းပဲ လျော့သွားခြင်း၊ တိုးလာခြင်း မရှိဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အရောင်အဆင်းအားဖြင့်လည်း နဂိုကအတိုင်းပဲ ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ဘာမှ ကျုပ်တို့တွေမှာ တိုးလာတာ လျော့သွားတာ မရှိဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ဘာနဲ့သွား တူလဲဆိုရင်တော့ ခုနကပြောတဲ့ လျှပ်စစ်နဲ့ပဲ သွားတူမယ်လို့ ပြောရမှာပါ။ ကျုပ်တို့ရဲ့ ဒီတယ်လီဖုန်း သေးသေးလေးမှာပဲ ဘက်ထရီ ထည့်ထားရင် ဘက်ထရီက အားရှိနေတယ်။ သူက အလုပ်လုပ်နေတယ်။ ဖွင့်ထားတယ်ဆိုလည်း အလေးချိန်က ဒီလောက်ပဲ။ ဘက်ထရီလည်း ထည့်ထားတယ်။ ဖွင့်တော့ မထားဘူးဆိုလည်း အလေးချိန်က ဒီလောက်ပဲ ရှိမှာပဲ။

အဲဒီလိုပဲ အလေးချိန်ရှိသလို ဒီထဲမှာ လျှပ်စစ်တွေ သွားလာနေခြင်းအားဖြင့် သူ့ရဲ့အရွယ်ပမာဏ ပိုကြီးလာတာလည်း မရှိဘူး၊ သေးသွားတာလည်း မရှိဘူး၊ ဒီအထဲထဲမှာ လျှပ်စစ်မသွားလာခြင်းအားဖြင့်လည်း အရွယ်ပမာဏ သေးသွားခြင်းလည်း မရှိဘူး၊ ကြီးလာခြင်းလည်း မရှိဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့ထဲမှာ မျက်စိဟာ ရပ်နေတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။ နားကလည်း ရပ်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေကလည်း ရပ်နေတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ရပ်နေတာ မဟုတ်ဘူးဆိုရင် အမြဲတမ်း သူက ရှင်သန်နေတယ်။ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြောင်းလဲနေတယ်။

ဥပမာ ဒီနေ့ကြီးက ရပ်မနေသလိုဘဲ။ ဒီနေ့ကြီးဟာ တကယ်ကျတော့ မနက်လင်းလာတယ်ဆိုရင် အရှေ့အရပ်က ထွက်လာပြီးတော့ အမြဲတမ်းသူသွားနေတယ်။ ရပ်နေတယ်လို့ကို မရှိဘူး၊ ညနေဘက်လောက် ရောက်လာတာနဲ့ နေဝင်သွားတယ်။ နေဝင်သွားတယ်ဆိုပြီး သူက ရပ်သွားတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့ မမြင်ရရာကနေပြီး တော့ ဆက်သွားနေတယ်။ ဆက်သွားနေလိုက်လို့ ကမ္ဘာတစ်ခြမ်းကို ကျော်လာတဲ့အခါ ကျတော့ မနက်လင်းလာတယ်ဆိုပြီး ကျုပ်တို့ မြင်လာတာပဲ။ ဒီနေ့ကြီးဟာ တစ်စက္ကန့်လေးမှ ရပ်ပြီးမနေဘူး။

ဒီနေ့ကြီးကို ပြောရတာက နေကြီးကထင်ရှားနေလို့ ပြောရတာပါ။ တကယ်အတိုင်း ဆိုရင်တော့ ကျုပ်တို့ ကမ္ဘာကြီးကို ပြောရမှာပါ။ ဒီနေ့ကြီးကတောင်မှ ဘယ်မှ သွားနေတာ၊ ရပ်နေတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ကျုပ်တို့ ကမ္ဘာကြီးက လည်ပတ်ပြီးတော့ ပြေးသွားနေလို့ ဒီနေ့ကြီးက ပြေးသွားတယ်လို့လဲ ဖြစ်နေတာလို့ ပြောရမှာပါ။

ဒါပေမယ့် ကျုပ်တို့ ကမ္ဘာကြီးက ရပ်နေတယ်ပဲ ထားလိုက်ဦးတော့၊ နေကြီးက သွားနေတယ်၊ နေက သွားသွား၊ ကမ္ဘာက သွားသွားပါ။ ရပ်နေတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး၊ ဘယ်အချိန်မှကို ရပ်မနေဘူး၊ အချိန်ဆိုတာကိုက ရပ်မနေတဲ့အရာလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ အမြဲတမ်း တစ်ခုခုကို ပြုလုပ်နေတဲ့အရာပေါ့။

အဲဒါကို ကာလလို့ ခေါ်တယ်၊ ကာလဆိုတာက ပါဠိ စကားလုံးလေးပဲ၊ ကာလဆိုတဲ့ ပါဠိစကားလုံးလေးကို ဗမာကလည်း အချိန်=ကာလလို့ ကာလနဲ့ သုံးပါတယ်၊ တကယ်တော့ ကာလကို စကားလုံးအနေနဲ့ စစ်ကြည့်ရင် ကာလဆိုတာ “ကာရ”ပဲလို့ ဒီလိုပြောတယ်၊ ကာရကို ရကောက်ကို ကျုပ်တို့က “လ”နဲ့ လွဲလွဲပြီးတော့လည်း ခေါ်တတ် သုံးတတ်တာ ရှိတယ်။

ဥပမာ ရော်ဘာပင်ဆိုရင် ဟိုး မော်လမြိုင်ဘက်အရပ်ဆီ မွန်တွေကတော့ ဘယ်လိုပြောသလဲဆိုရင် “လော်ဘာပင်” ဒီလို ပြောတတ်တဲ့ အလေ့အထ ရှိတယ်၊ စီးကရက်ဆိုရင် စီးကလက်နဲ့ ဒီလိုပြောတတ်တဲ့ အလေ့အထရှိတယ်၊ အဲဒီလိုပဲ “ရကောက်”ကို “လ”လို့ သုံးတဲ့ အလေ့အထ ရှိပါတယ်။

အဲဒီလိုပဲ ကာလကလည်းပဲ “ရကောက်”ကို “လ” လို့ သုံးထားတာပါ။ “ကာရ”ပဲ၊ “ကာရ”ဆိုတာ ပြုလုပ်နေတာ၊ အမြဲတမ်း သွားနေတာပေါ့၊ သွားခြင်းကို ပြုလုပ်နေတာပေါ့၊ ဒါကြောင့် အချိန်က ရွှေ့နေတာ၊ ရပ်နေတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီလိုပဲ ကျုပ်တို့ မျက်စိကလည်း အမြဲတမ်းရွှေ့နေတာ၊ နားကလည်း အမြဲတမ်းရွှေ့နေတာ၊ ကျုပ်တို့ နားကြီးကဖြင့် လူ့မျက်နှာရဲ့ တစ်ဖက်တစ်ချက်စီမှာ အမြဲရှိနေတာပါ။ ရပ်တည်နေတာပါလို့ ထင်ချင်စရာကြီး၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ မျက်စိကလည်း ကျုပ်တို့ရဲ့ နှာခေါင်းရဲ့ တစ်ဖက်တစ်ချက်စီမှာ အမြဲတမ်း ရှိနေတာပါလို့ ထင်စရာရှိတယ်၊ ဒါပေမယ့် အဲဒီ မျက်စိကြီးကတော့ ရွှေ့နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီမျက်စိထဲမှာ ပဿာဒ

ဆိုတဲ့ စီးဝင်နေတဲ့အရာတွေက ရွေ့နေတာပါ။ စက္ကန့်မလပ် သူက ရွေ့နေတယ်။

အဲဒီလို ရွေ့နေတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဘာဖြစ်လဲဆိုရင်တော့ အရင်သိထားတဲ့ဟာက နောက်သိထားတဲ့ဟာ မဟုတ်ဘူး။ အရင်သိထားတဲ့ဟာက အရင်ရွေ့နေတာထဲမှာ ပါသွားပြီ။ နောက်သိစရာ တစ်ခုကိုကျတော့လည်း နောက်ရွေ့နေတာ တစ်ခုကနေပြီးတော့ ခံယူလိုက်ပြီ။ အဲဒီလိုဆိုတော့ ကျုပ်တို့က ဒီရွေ့နေတဲ့အရာကို ရွေ့နေမှန်း မသိတော့ ကျုပ်တို့ ဘာလုပ်လုပ်၊ လုပ်တာရဲ့အဖြစ် ကျန်ခဲ့တာကြီးက ဘယ်မှာ ကျန်ခဲ့တယ်ဆိုတာ မပြောတတ်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။

အဲဒီတော့ ဒါလေးလည်း အဘိဓမ္မာဆန်တယ်ပဲ ပြောရမလားပေါ့။ စိပ်စိပ်ဖြာဖြာ လေး နားလည်ပေးကြပါ။ ဒီထဲမှာဆိုရင်လည်း ကျုပ်တို့ရဲ့ သဘောဓမ္မကို နားမထောင်ဖူးတဲ့ လူလို့လည်း မရှိပါဘူး။ နားမထောင်ဖူးတဲ့ လူရယ်လို့ မရှိတော့ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါလေးလည်း နားလည်ပေးကြလိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

ကျုပ်တို့တွေ မှားတဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်ကြတယ်။ အထူးအားဖြင့် ခုနက လူမှုကွန်ယက်နဲ့ စပ်ပြီး ကျုပ်တို့ မှားမှားယွင်းယွင်း လုပ်ကြတယ်။ မှားမှားယွင်းယွင်း လုပ်ကြတယ်ဆိုတာ ပထမတစ်ခု မှားယွင်းပုံကလေး ပြောခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင်တော့ မပေးဘဲနဲ့ ယူချင်တာပေါ့။ အဲဒါဟာ မှားယွင်းပါတယ်။ မမျှတပါဘူး။

တကယ်ဆိုတော့ ကွန်ယက်ဆိုတာက အပေးအယူ ရှိရမှာပေါ့။ တစ်ဖက်သူဆီ ကနေ ကိုယ့်ဆီ ပေးလိုက်တယ်။ ကိုယ်ကနေပြီးတော့လည်း တစ်ဖက်သူကို ပြန်ပေးတယ်။ ဒါမှ 'စက်' လည်မှာပေါ့။ ဥပမာ အင်ဂျင်ဆိုတဲ့ စက်တွေထဲမှာ ဘီးတစ်ဘီးကို အထက်က အရာတစ်ခုကနေပြီးတော့ တွန်းအားပေးလိုက်လို့ လည်တယ်။ တွန်းအားပေးလိုက်လို့ လည်ရင် အဲဒီဘီးက အဲဒီဘီးမှာတင် ပြီးဆုံးသွားတာ မဟုတ်ဘဲ အဲဒီဘီးကနေ နောက်ဘီးတစ်ဘီးကို တစ်ခါထပ်ပြီးတော့ တွန်းအားပေးပါတယ်။

လျော့လျော့ လည်အောင်လား တိုးပြီးလည်အောင်လား တစ်ခုခုပေါ့။ ကိုယ့်ကို တွန်းအားပေးလိုက်တဲ့ ဘီးကလည်း ကိုယ့်ကို တွန်းအားပေးတဲ့ ဘီးထက် ပိုလည် အောင်လား။ တွန်းအားပေးတဲ့ ဘီးထက် လျော့လည်အောင်လား တစ်ခုခုပေါ့။ သူက ကိုယ့်ကို တွန်းအားပေးလိုက်တယ်။ လှုပ်ရှားလာအောင် လုပ်လိုက်သလို ကိုယ်ကလည်း

နောက်တစ်ဘီးကို လှုပ်ရှားသွားအောင် လုပ်ရပါတယ်။ ဒါဟာ ရပ်မနေတာရဲ့ အကြောင်းပဲပေါ့။

အဲဒီလိုနဲ့ အဲဒီထဲပါတဲ့ စက်ရဲ့အစိတ်အပိုင်း အကုန်လုံးဟာ စက်နိုးတယ် ဆိုရင် အကုန်လုံး အလုပ်လုပ်ကြပါတယ်။ အကုန်လုံး လုပ်လုပ်ကြတာဟာ စက်နိုးတာပဲ။ အကုန်လုံး အလုပ်လုပ်ကြမှ အစဆုံး တွန်းအားပေးတဲ့အရာဆီကို တစ်ခါ ထပ်ပြီးတော့ ပြန်ရောက်သွားပြီးတော့ အချက်အလက်ကို သူကနေပြီးတော့ ဖြစ်စေအောင် လုပ်မှာပဲ။ အဲဒီလို လုပ်တဲ့အခါကျတော့ စက်လည်းလည်တာပေါ့။

အဲဒီတော့ တရားနာတဲ့သူတွေကတော့ မူးကုန်ကြမလားပဲ။ ဘုန်းကြီး ပြောတာတွေကဖြင့် မူးကုန်ချင်စရာပါပဲလို့ မအောက်မေ့ကြပါနဲ့။ ဒါတွေဟာ သိပ်မသိ စရာတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ အရာခပ်သိမ်းဟာ အဲဒီလိုပဲ တစ်ခါတည်း တွန်းအားပေးပြီးတော့ နေသလို လူ့လောကကြီးလည်း အဲဒီလို တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးက ဒါဟာ လောကရဲ့ ယန္တရားကြီးအဖြစ်နဲ့ လည်ပတ်နေတာပါပဲ။

အဲဒီလည်ပတ်နေတာကို မသိနိုးနား မဖြစ်ကြပါနဲ့။ အဲဒီတော့ မပေးဘဲနဲ့ လိုချင်တယ်တို့ ဆိုတာဟာ မကောင်းပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ နည်းနည်းလေးပေးပြီး အများကြီး လိုချင်တယ်ဆိုတာလည်း ရှက်စရာကြီးပါလို့ ပြောရမှာပါ။ အဲဒါ ဘယ်လိုကြောင့် ရှက်စရာကြီး ဖြစ်တာတုန်းဆိုရင် သူက လူမှာ စက်ဖြစ်နေတာ၊ မဟုတ်တဲ့ စက်ဖြစ်နေတာ၊ မဟုတ်တဲ့ စက်ဖြစ်နေတာကို သူ့ကိုဖြင့် ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ အပြစ်တင်ကြရပါလိမ့်မယ်။

ဒီကံကို မလုပ်ဘဲနေတာနဲ့ ကိုယ် လွတ်မြောက်ပြီဆိုတာ မမှတ်ပေးကြပါနဲ့လို့ ပြောရပါမယ်။ ဒါကတော့ ငါတို့ လွတ်မြောက်ပြီးသွားပြီ။ ဒါတွေ ငါတို့ လုပ်မှ မလုပ်တော့ဘဲလို့ ဒီလို မအောက်မေ့ကြပါနဲ့။ တကယ်တော့ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်ပါတော့။ မကောင်းမှုအကုသိုလ် ဆိုရင်လည်း ကျုပ်တို့က မလုပ်ဘဲနေတာနဲ့တော့ မကောင်းမှု အကုသိုလ် ကင်းနေပြီ။ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကို ငါတို့က စွန့်ပစ်ပြီးသွားပြီ။ ခွာပြီးသွားပြီလို့ မမှတ်ပေးကြပါနဲ့။ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ဟာ မလုပ်တာနဲ့လည်း ကင်းနေတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။

ကင်းနေအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမှာတုန်းဆိုရင်တော့ အဲဒီ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကို

ဖျက်ဆီးပစ်ရမယ်။ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ဟာ မလုပ်ဘဲနေရင် ဖျက်စရာ ရှိလို့လားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ မလုပ်ဘဲနေလည်း ဖျက်စရာရှိပါတယ်။ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ဟာ သူ့ လုပ်ပြီးနောက် လူမှာ မျိုးစေ့ကျန်ခဲ့တယ်။

ဒီသစ်ပင်တွေမှာ အခုလို သစ်ပင်တွေပေါက်နေလို့ရှိရင် ဒီသစ်ပင်တွေဟာ သီးမှာပဲ၊ ပွင့်မှာပဲ၊ သီးပွင့်ပြီးသွားရင် သူ့ထဲကနေ မျိုးစေ့တွေကလည်း ကျန်ခဲ့မှာပဲ။ မျိုးစေ့တွေလောက် ကျန်ခဲ့လို့တော့ ဒီစိုက်ခင်းမှာ သစ်ပင်တွေ မရှိတာနဲ့တော့ ဒီသစ်ပင်တွေ မရှိတော့ဘူးလို့ ပြောလို့မဖြစ်ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ မျိုးစေ့တွေက ကျကျန်နေခဲ့လို့ပဲ။

ဥပမာ မြက်တွေပဲ ပြောကြည့်ပါမယ်။ မြက်တွေဆိုရင် သူတို့ကလည်း မြက်သီး သီးတယ်။ မြက်နဲ့ ထွက်တယ်။ အဲဒီ မြက်သီး၊ မြက်နဲ့တွေကနေပြီးတော့ မြက်အစေ့တွေ ခြွေချ ကျန်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ မြက်တွေ မရှိတော့ဘူး။ မြက်တွေ မမြင်ရတော့ဘူး။ မရှိတာနဲ့ပဲ ဟာ မြက်တွေတော့ မရှိတော့ဘူးလို့ မအောက်မေ့လိုက်ပါနဲ့လို့ ပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် မြက်မျိုးစေ့တွေက ကျကျန်နေခဲ့တာဆိုတော့ အချိန်တန်လို့ မိုးနဲ့ မြေနဲ့ အဆင်သင့်ဖြစ်ရင်တော့ သူတို့ပြန်ပေါက်လာမှာပါလို့ ပြောရမှာပါ။

အဲဒီလိုပဲ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေကိုလည်း ငါတို့ဖြင့် မလုပ်ပါဘူး။ ငါတို့တော့ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေကနေ လွန်မြောက်နေပြီလို့ မမှတ်ပေးကြပါနဲ့လို့ ပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုရင် အဲဒီ မကောင်းမှုအကုသိုလ် လုပ်တုန်းက ကျန်ခဲ့တဲ့ ဝိပါက်ပေါ့။ ခင်ဗျားတို့ “ဝိပါက်လိုက်တယ်၊ ဝိပါက်လိုက်တယ်” ဆိုတာကို ကြားဖူးမှာပါ။ အဲဒီ ဝိပါက်က မျိုးစေ့အဖြစ် လူမှာ ကျန်ခဲ့တယ်။

အဲဒီမျိုးစေ့ကျန်ခဲ့တာ ဘယ်မှာ ကျန်ခဲ့တယ်လို့လည်း ရှာမရဘူး။ ခုနက ပြောတဲ့ သွေးထဲမှာ ရှာမလား၊ မရဘူး။ အသားတွေထဲ အရိုးတွေထဲမှာ ရှာမလား၊ မရဘူး။ ဘယ်နေရာမှာမှ ရှာလို့မရဘူး။ ရှာလို့မရတာ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုရင်တော့ ကျုပ်တို့က မျက်စိရဲ့ အနေအထား၊ နားရဲ့ အနေအထား၊ နှာခေါင်းတို့၊ လျှာတို့၊ ကိုယ်တို့ရဲ့ အနေအထား၊ ဦးနှောက်ရဲ့ အနေအထား မသိဘူး။ ဒါဟာ ဒါပဲလို့ ထင်ရတယ်။ ဒါဟာ ဒါပဲ ထင်ရလို့ မသိတဲ့အခါကျတော့ ကျုပ်တို့က ကျန်ခဲ့တာ မသိဘူး။

တကယ်ကျတော့ လုပ်တုန်းက မျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ နှာတွေ၊ လျှာတွေ၊

ကိုယ်တွေက အပြောင်းအလဲဖြစ်တယ်၊ လုပ်တုန်းကဖြစ်သလို လုပ်ပြီးတဲ့အခါကျတော့လည်း လုပ်တုန်းကဖြစ်တဲ့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်တွေကလည်း ဆက်ကျန်ခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ကျန်ခဲ့တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ပေါ်မှာ ပတ်ဝန်းကျင် အာရုံတွေက လာလာပြီး ထင်တယ်။

မျက်စိဆိုရင် အဆင်းအာရုံကနေပြီးတော့ မျက်စိမှာ လာထင်တယ်။ အဲဒီ အဆင်းတွေကို မျက်စိကနေပြီးတော့ မြင်တဲ့အခါမှာ မျက်စိက အပြောင်းအလဲ ဖြစ်သွားလို့ရှိရင် အဆင်းတွေကိုလည်း အပြောင်းအလဲတွေနဲ့ပဲ မြင်တယ်။ အသံတွေကလည်း နားမှာ လာထင်တယ်။ အဲဒီ အသံတွေကို နားကနေပြီးတော့ နားထောင်တဲ့အခါမှာ နားက အပြောင်းအလဲ ဖြစ်သွားလို့ရှိရင် အသံတွေကိုလည်း အပြောင်း အလဲတွေနဲ့ပဲ ကြားတယ်။

ဥပမာ ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်ကဆို ဗမာဆိုင်းဝိုင်းတွေလောက်ပဲ ကြားဖူးတာပါ။ ဗမာဆိုင်းဝိုင်းတွေလောက် ကြားဖူးတယ်။ ဗမာသီချင်းတွေလောက်ပဲ ကြားဖူးတယ်။ ဗမာဆိုင်းဝိုင်း၊ ဗမာသီချင်းကို ကျုပ်တို့က နားထောင်တတ်တယ်။ နားထောင်တတ်ပေမယ့် အခု နောက်ပိုင်းကျတော့ ဗမာဆိုင်းဝိုင်းတို့၊ ဗမာသီချင်းတို့ဆိုတာ နည်းသွားပြီ။ နည်းသွားပြီးတော့ နိုင်ငံခြားတီးဝိုင်းတွေနဲ့ နိုင်ငံခြားသီချင်းတွေ၊ နိုင်ငံခြားအလိုက်သီချင်းတွေ ခေတ်စားလာတယ်။

အဲဒါတွေဆိုတော့ ကျုပ်တို့ဆိုရင် နားမထောင်တတ်တော့ဘူးလို့ ပြောရမှာပါ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် နားက အဲဒီမှာတင် ကျန်ခဲ့ပြီးတော့ နောက်ဟာတွေကို ဆက်ပြီးတော့ နားမထောင်တဲ့အခါကျတော့ နားထဲမှာ နောက်ထပ် အဲဒါတွေကို မသွင်းတဲ့အခါကျတော့ အဲဒါတွေကို နားမထောင်တတ်တာပဲလို့ ပြောရမှာပေါ့။

ကျုပ်တို့ ဗမာစကားကို ငယ်ငယ်ကတည်းကနေပြီးတော့ ပြောတတ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဗမာစကား နားထောင်ခဲ့တာဖြစ်လို့ပဲ။ တကယ်လို့များ ကျုပ်တို့ အမေတို့၊ အဖေတို့၊ အဘိုးတွေ၊ အဘွားတွေနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က ဗမာမဟုတ်ဘူး ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် ကုလားဖြစ်နေရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ တရုတ်ဖြစ်နေရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ တခြားနိုင်ငံခြား ဘာသာတစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်နေရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ကျုပ်တို့ဟာ အဲဒီစကား တတ်မှာပဲ။

အခုတော့ ကျုပ်တို့က ဗမာစကားကို နားထောင်တဲ့ ဆော့ဝဲ(လ်)ပေါ့၊ ကျုပ်တို့ မျက်စိထဲမှာ၊ နားထဲမှာ၊ နှာခေါင်းထဲမှာ၊ ဦးနှောက်ထဲမှာပေါ့၊ အဲဒါတွေ ကျန်ခဲ့တော့ ဗမာစကားပဲ ကျုပ်တို့က နားထောင်တတ်တာ ဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒီတော့ ဒါလေးလည်းပဲ ချဲ့ချဲ့ထွင်ထွင် သိပေးကြပါလို့ ပြောရမှာပေါ့။

ကျုပ်တို့ တရားဓမ္မတွေ နားထောင်နေကြလည်း အများကြီးရှိနေပါတယ်၊ အများကြီး ရှိနေတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီစကားကိုလည်း ကျုပ်တို့က နည်းနည်း စိပ်စိပ်ကလေးနဲ့ ပြောပေးရတယ်လို့ ပြောရမှာပါ၊ ကျုပ်တို့တွေ တစ်စုံတစ်ခုကို ပြုလုပ်ပြီးသွားရင် ပြုလုပ်ပြီးသွားတဲ့ အဖြစ်တစ်ခုဟာ ပြုလုပ်တာကတော့ မရှိတော့ဘူး၊ ပြုလုပ်တာ မရှိတော့ဘဲနဲ့ ကျုပ်တို့ဆီမှာ အဲဒီပြုလုပ်တဲ့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်ကျန်ခဲ့ ပါတယ်ဆိုတာကို ပုံဖော်ပြီးပြောနေတာပါ။

ကျုပ်တို့ လုပ်တယ်၊ လုပ်တာဟာ လုပ်ပြီးနောက် မရှိတော့ဘူး၊ လုပ်တာ မရှိတော့ပေမယ့် လုပ်တာမရှိတော့ မလုပ်တော့ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ မလုပ်တော့ဘူးလို့ ပြောရပေမယ့်လည်း အဲဒီလုပ်တုန်းက ဖြစ်ရပ်ဟာ ကျုပ်တို့ဆီမှာ ဖြစ်ကျန်ခဲ့တယ်၊ ကျုပ်တို့ ကိုယ်ထဲမှာကို ဖြစ်ကျန်ခဲ့တယ်၊ ကျုပ်တို့ ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ကျန်ခဲ့တယ်ဆိုပြီး သွေးထဲမှာ သွေးရှာရင်လည်း မရှိဘူး၊ ဘယ်လို ဓာတ်ခွဲကြည့်ကြည့် နဂိုနဲ့ ဘာမှ မထူးလို့ ဓာတ်ခွဲကြည့်လည်း မရဘူး။

ကျုပ်တို့ အသားတွေထဲမှာ ရှာကြည့်မလား၊ မရဘူး၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ အကုန်လုံးကို ရှာကြည့်၊ မရဘူး၊ ကျုပ်တို့ မျက်စိကို ဓာတ်ခွဲကြည့်ရင်လည်း မရပါဘူး၊ ဒီတိုင်း တွေ့မှာပဲ၊ နားတွေ၊ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ ဓာတ်ခွဲကြည့်လည်း နဂိုနှာခေါင်းအတိုင်း နဂိုလျှာအတိုင်း နဂိုနားအတိုင်းပဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ တကယ်လှုပ်ရှားနေတဲ့ ပဿာဒဆိုတဲ့ အဲဒီ အထဲထဲက ရွှေ့လျားနေတဲ့ လျှပ်စစ်လိုင်းပေါ့၊ အဲဒီလိုင်းကို ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ ချိန်လို့လည်း မရဘူး၊ တိုင်းလို့လည်း မရဘူး၊ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒါကို တိုင်းတတ် ထွာတတ် သိတတ်တဲ့ မျက်စိကလည်း ပေါက်တာ မကြာသေးဘူး။

လျှပ်စစ်တောင်မှ တွေ့တာ ဘယ်လောက်မှ ကြာသေးတာမှ မဟုတ်ဘူး၊

နှစ်အနေနဲ့ ရာလောက်ပဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့ အဲဒီလျှပ်စစ်ကို မသိကြတာပေါ့မှာ မှီပြီးတော့ ဘာကျန်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ မသိဘူးလို့ကို ပြောရမှာပါ။ ကျုပ်တို့ ဦးနှောက်လည်း နဂို နဂိုအတိုင်းလို မှတ်မှာပဲ။ ဘာကျန်ခဲ့တယ်လို့ ကျုပ်တို့ မသိဘူးပေါ့။

ကျုပ်တို့ လုပ်တာဟာ ကျုပ်တို့ဆီမှာ ကျန်ခဲ့တယ်။ ဒါလေးကို ကျုပ်တို့ ပြောရမယ်။ ကျုပ်တို့လုပ်တာဟာ လုပ်ပြီးနောက် ကျုပ်တို့ဆီမှာ ကျန်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကျန်ခဲ့တာကို ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ ဘာကျန်ခဲ့တယ်လို့ဆိုတာ၊ ဘယ်မှာ ကျန်ခဲ့တယ်လို့ဆိုတာ ဘယ်သူမှ မသိဘူး ဖြစ်နေတယ်။

အဲဒီတော့ ဘယ်သူမှမသိတော့ ကျုပ်တို့ လုပ်တာဟာ ကံရဲ့သတ္တိ ကျန်ခဲ့တယ်နဲ့ ပြောချင်တတ်ကြတယ်။ ကံရဲ့သတ္တိ ကျန်ခဲ့တယ်လို့ပြောပေမယ့် သတ္တိဆိုတာလည်း ဘာလို့ အရကောက်ပြီးတော့ တကယ်ပြန်င်တဲ့ အဖြစ်မရှိဘူး။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ဘယ်မှာ ကျန်ခဲ့တာလဲ မသိဘူး။ ကျန်ခဲ့တယ်လို့သာ ပြောတယ်။ ဘာကျန်ခဲ့တာလဲဆို ကံရဲ့သတ္တိလို့လည်း ပြောတယ်။ ဒါဖြင့် အဲဒီ ကံရဲ့သတ္တိက ဘယ်မှာ ကျန်ခဲ့တာတုန်းဆိုတော့ ကျန်ခဲ့တယ်ဆိုရင် ကျန်ခဲ့တဲ့နေရာလည်း ရှိရမှာပေါ့။ ဒါကို မသိဘူး။

အခု ကျုပ်တို့ကတော့ ပြောနေပြီ။ ဒါလေးကို အလွန်ကို မြှုပ်လွန်းတဲ့ အတွက်ပါပဲ။ အဲဒီ မြှုပ်လွန်းတဲ့အတွက် ဘယ်ကျန်ခဲ့တယ်လို့ မသိဘူး။ ကျုပ်တို့ လုပ်တဲ့ဟာက လုပ်ပြီးနောက် ကျန်ခဲ့တယ်။ ဘာကျန်ခဲ့တယ်ဆိုတာလည်း မသိဘူး။ ဘယ်မှာ ကျန်ခဲ့တယ်ဆိုတာလည်း မသိဘူး။ တကယ်တော့ အဲဒီ မသိတာဟာ ရှေးအခါက ပင်မမြှုပ်ကွက်ကြီးပဲ။

အဲဒါကို မသိတော့ ဘာဖြစ်သလဲဆိုတော့ ဒီကလုပ်တာတွေက မကောင်းဘူးဆိုရင် အေး မင်းတို့ မကောင်းတဲ့အကျိုးက နောင်ဘဝတော့ ခံရတော့မှာပဲလို့ ပြောကြတယ်။ တကယ်လို့ ဒီဘက်ဘဝ လုပ်တဲ့ဟာက ကောင်းတယ်လို့ဆိုရင် အေး မင်းတို့ လုပ်တာအတွက်ကတော့ ကောင်းကျိုးတော့ မင်းတို့ စံရတော့မှာပဲလို့ ဘာသာကြီး လေးခုလုံးက အဲဒီအတိုင်းပဲ ပြောတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

ခရစ်ယာန်တို့ မွတ်ဆလင်တို့ကတော့ ကောင်းတယ်ဆိုရင် ကောင်းကင်ဘုံမှာ သူက စံရမယ်ပေါ့။ မကောင်းဘူးဆိုရင်တော့ ငရဲမီးနဲ့ ရှို့ဖျက်ဆီးပြီးတော့ ပျက်စီးသွားအောင်

ပျောက်ဖျက်ပစ်တာ ခံရမယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒါက ခရစ်ယာန်တို့ မွတ်ဆလင်တို့က ပြောတာ။

ဟိန္ဒူတို့ ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာတို့ကလည်း ပြောတယ်။ အဲဒါလည်း နောင်ဘဝ ပြောတာပဲ။ အဲဒီလိုပဲ ကောင်းတာလုပ်လို့ရှိရင် ကောင်းတာ လုပ်တဲ့ဟာရဲ့ ကျန်ခဲ့တာက ဘာဖြစ်မှာတုန်းဆို နောင်ဘဝမှာ ကောင်းတဲ့အဖြစ်တွေကို ဖြစ်စေလိမ့်မယ်။ မကောင်းတာလုပ်တဲ့သူ ဆိုရင်ကတော့ အဲဒီလိုပဲ ငရဲအိုးထဲကို ကျပြီး အပါယ်ဘုံတွေ လားပြီး မကောင်းတဲ့အဖြစ် ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ပြောတယ်။

ဒီ ဘာသာကြီး လေးခုက ပြောတာက နည်းနည်းပါးပါး ဖြစ်ရမယ့်နေရာလေး ကွဲလွဲချင် ကွဲလွဲမယ်။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်ရမယ့် အချိန်ချင်းကတော့ နောင်ဘဝကျမှချည်းပဲဖြစ်လို့ အတူတူပဲ။ ကောင်းတာလုပ်လည်း နောင်ဘဝကျမှ ဖြစ်ရမယ်။ မကောင်းတာလုပ်လည်း နောင်ဘဝကျမှ ဖြစ်ရမယ်။ ဖြစ်ရဖို့အတွက် မျိုးစေ့က ဘယ်မှာတုန်းလို့ မေးရင် အဲဒီမျိုးစေ့ကို မပြောတတ်ဘူး၊ ဘာလေးက သွားဖြစ်တာတုန်း၊ ဘယ်လိုလေး သွားဖြစ်တာတုန်းလို့ မေးရင် ဘယ်သူမှ မပြောနိုင်ကြဘူး ဖြစ်လိမ့်မယ်။

ခရစ်ယာန်တို့ မွတ်ဆလင်တို့ကတော့ သေရင် မသေသေးဘူးလို့ ပြောတယ်။ သေရင် မြေကြီးထဲ မြုပ်ပြီး သို့မဟုတ် မီးရှို့ပြီး မသေသေးဘူးလို့ ပြောတယ်။ ဒီလူကြီးကို ပြန်ပြီးတော့ သူတို့ဘုရားကနေပြီး တရားစီရင်တာ လုပ်ဦးမှာလို့ သူတို့ ပြောတယ်။ တရားစီရင်တာ လုပ်တဲ့အခါကျတော့ သူမကောင်းတာ လုပ်ခဲ့တာကို ဖော်ပြပြီးဆိုရင် သူ့ကို ငရဲမီးနဲ့ ရှို့ပစ်မယ်။ ပျောက်ဖျက်ပစ်တာ ခံရမယ်ပေါ့။ တကယ်လို့ ကောင်းတာလုပ်တယ် ဆိုရင်တော့ သူနဲ့အတူတူ ကောင်းကင်ဘုံပေါ်ကို ခေါ်သွားမယ် လို့ပြောတယ်။ အဲဒါကတော့ ကောင်းရင် စံရမယ်ပေါ့။

သူတို့ကတော့ ဒီလူသေကောင်ကြီးက မဆွေးမမြေ့ပေါ့။ တကယ်တော့ ဒီလူသေကောင်ကြီးက ပျောက်ဖျက်သွားမှာပါပဲ။ မီးနဲ့ရှို့လိုက်တယ်ဆိုရင်ကိုပဲ ပျောက်ဖျက် သွားမှာပါပဲ။ ပြာတွေ ဖြစ်သွားမလား၊ အခိုးတွေ ဖြစ်သွားမလားပေါ့။ မြေကြီးထဲ မြုပ်ထားရင် လည်း နောက်ဆုံးပိတ်တော့ ဆွေးမြေ့ပြီးတော့ သူ့ဟာသူ မြေကြီး ဖြစ်သွားမှာပါပဲ။ အဲဒီလိုဆိုတော့ သူတို့ဘုရားသခင်က အဲဒီလိုပဲ မပုပ်ဘဲမသိုးဘဲ နေတာလည်း မဟုတ်တဲ့

ဒီအလောင်းကောင်ကြီးကို ဘယ်လို စစ်မလဲလို့ ပြောရမလို့ ရှိပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့ ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာတို့၊ ဟိန္ဒူဘာသာတို့ကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ ကျုပ်တို့တွေ သေပြီးရင် နောင်ဘဝတော့ သွားဖြစ်ရမှာပဲတဲ့၊ ခံရမှာလည်း နောင်ဘဝ သွားခံရမှာပဲတဲ့၊ စံရမှာဆိုရင်လည်း နောင်ဘဝမှာ စံရမှာပဲလို့ ပြောတယ်။ အဲဒီ ခံရမှာနဲ့ စံရမှာကို ဘယ်သူကနေ သွားခံမတုန်း၊ ဘယ်သူကနေ သွားစံမတုန်းဆိုရင်တော့ ကံရဲ့သတ္တိကလေးက သွားမယ်လို့ ပြောတယ်။

ကံလုပ်တာက ဥပမာ အသက်(၁၅)နှစ်အရွယ်က လုပ်တယ်၊ အသက်(၂၀) အရွယ်က လုပ်တယ်ထား၊ အသက်(၈၀) အရွယ်လောက် သေမယ်၊ အသက်(၉၀)လောက် သေရင်သေမယ်၊ အဲဒီလို သေတဲ့အခါတွေမှာ ဒီကြားထဲမှာ ဒီကံရဲ့သတ္တိကလေးက ဘယ်မှာ နေတယ်ဆိုတာ ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာတွေရော၊ ဟိန္ဒူဘာသာတွေရော ဘယ်သူကမှ မသိဘူး၊ မသိပေမယ့်လည်း အဲဒီ ကံရဲ့သတ္တိကလေးက သွားလိမ့်မယ်လို့ ပြောတယ်။

ဘယ်မှာနေတယ်လဲ မသိ၊ ဘယ်လိုနေတယ်လဲ မသိ၊ သွားတာကတော့ ကံရဲ့သတ္တိဆိုတဲ့ စကားလုံးတော့ ရှိတယ်၊ စကားလုံးရှိပေမယ့် အဲဒီစကားလုံးရှိရင် စကားနက်ဖြစ်တဲ့ ခြပ်ကလေးတစ်ခုတော့ ရှိရမှာပေါ့၊ အဲဒီခြပ်လည်း မရှိဘူး၊ သွားမယ်ဆိုပြီးတော့ စံစရာရှိရင်လည်း စံမှာပေါ့၊ ခံစရာရှိရင်လည်း ခံမှာပေါ့လို့ ပြောတယ်။

အဲဒီလိုဆိုတော့ ကျုပ်တို့က အဲဒီလိုနေရာတွေနဲ့ သွားပြီးဖြစ်ပုံတွေ၊ မဖြစ်ပုံတွေသာ ခြားနားကြမယ်၊ တကယ်ကတော့ အချိန်အားဖြင့်ဆိုရင်ကတော့ သေပြီး နောက်မှချည်းပါပဲ၊ အဲဒီတော့ ဒါကြီးကလည်း တော်တော်ပဲ မသိသာဘူး၊ တော်တော်ပဲ မထင်ရှားဘူးလို့ ပြောရမယ်၊ သိသာထင်ရှားမှု မဖြစ်ဘူးပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် နောင်ဘဝကို ဘယ်သူ သိနိုင်တာမှ မဟုတ်တာ ဖြစ်လို့ပဲ။

သေပြီးပြီဆိုရင် မသေခင်အတွင်းဘဲ ကျုပ်တို့က သိနိုင်ကြတာ၊ မသေခင် သိနိုင်ကြတာကို သေပြီးနောက်ကျရင်တော့ ကျုပ်တို့က သိတတ်တဲ့အရာက ရှိမှ မရှိတော့တာဆိုတော့ အဲဒီ မသိနိုင်တဲ့ နေရာဆီကိုထိ ကျုပ်တို့ ခံရမှာကို ရွှေ့သွားတာတို့၊ ကျုပ်တို့ စံရမှာကို ရွှေ့သွားတာတို့ဟာ တော်တော်ကိုပဲ မရိုးသားဘူးလို့ ပြောရမယ်။

တကယ် ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ အဲဒီလို မသိသာ မထင်ရှားတဲ့ အရာမျိုးနဲ့

မပြောဘူး၊ သူက ဘာပြောသလဲဆိုရင်တော့ လူဟာ မကောင်းတာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကောင်းတာဖြစ်ဖြစ် လုပ်လို့ရှိရင် အဲဒီ လုပ်ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ လုပ်တာနဲ့ဖြစ်တာ ကြားထဲမှာ အဆက်ပြတ်လို့ မကိုက်ဘူး၊ လုပ်တာနဲ့ဖြစ်တာ ကြားထဲမှာ အဆက်ပြတ်လို့ မကောင်းဘူး။

ဥပမာ သစ်စေ့တစ်စေ့ကို စိုက်မယ်ဆိုရင် အဲဒီသစ်စေ့ဟာ သစ်ပင်ပေါက်မယ်ဆိုရင် ဒီသစ်စေ့နဲ့သစ်ပင်ကြားထဲမှာ သစ်စေ့က ပျောက်သွားပြီးလို့ မရှိတဲ့နောက်ကျမှ သစ်ပင်က ပေါက်လာတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီသစ်စေ့ကပဲ သစ်ပင်ဖြစ်တော့မယ်ဆိုရင် သစ်စေ့က ဝမ်းရောင်သလို ဖြစ်လာပြီးတော့ စိုထိုင်းပြီး အဲဒီသစ်စေ့ရဲ့ အဖုံးတွေ ဟလာတာပေါ့၊ ဟလာပြီး ဒီသစ်စေ့ရဲ့ အတွင်းထဲက အညှောင့်ကလေးက အပြင်ဘက်ကို ထွက်လာတာပဲ၊ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ သစ်စေ့နဲ့ သစ်ပင်ဟာ ဆက်စပ်လျက်ဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ခင်ဗျားတို့ အလွန်နားလည်နိုင်ကြတဲ့စကားဖြစ်လို့ ကျုပ် ပြောတာပါ။

ဒီသစ်စေ့က သစ်ပင်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သစ်စေ့ ပျောက်သွားပြီး နောက်ပိုင်းကျမှ သစ်ပင်ဖြစ်လာတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီသစ်စေ့ကပဲ စိုထိုင်းပြီး ဟ လာတယ်၊ ဟ လာပြီးနောက် သစ်စေ့ရဲ့နှစ်ခြမ်း ကြားထဲကနေပြီးတော့ သစ်ပင်ဖြစ်မယ့် အညှောက်ကလေးတစ်ခု သစ်စေ့ထဲကနေ ထုတ်လာပါတယ်၊ ထုတ်လာပြီးတော့ ဒါလေးက နည်းနည်းလေး ရင့်လာတော့ သစ်ရွက်ကလေးဖြစ်လာတာပါပဲ၊ သစ်ရွက်ကလေး ဖြစ်လာတာတင်မကဘဲနဲ့ သစ်မြစ်ကလေးလည်း အောက်ကို ချပေးတယ်၊ သစ်ညွန့်လေး သစ်ရွက်လေးလည်း ထုတ်ပေးတယ်ဆိုတော့ ဒီသစ်စေ့ကနေပြီးတော့ သူမပျောက်ဘဲနဲ့ သစ်ပင်ထုတ်ပေး လိုက်တာပဲ။

သစ်စေ့က သစ်ပင်ထုတ်ပေးရတဲ့အတွက်ကတော့ ထုတ်ပေးလို့ပြီးသွားပြီ ဆိုရင်တော့ သစ်စေ့ ပျောက်သွားတာပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ သူကပဲ သစ်ပင်ဖြစ်အောင် တာဝန်ကို ယူလိုက်ပြီးဖြစ်လို့ပဲ၊ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီသစ်စေ့က ပျောက်သွားတာပါ၊ ဒီသစ်စေ့က တခြား၊ ဒီသစ်ပင်က တခြား မဟုတ်ဘူး၊ ဒီသစ်စေ့က သစ်စေ့အဖြစ်ကနေ ပျောက်သွား၊ ပျောက်သွားတဲ့ နောက်မှာ ဘယ်ကလာတယ်လို့မသိတဲ့ သစ်ပင်ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါ၊ အဲဒီလိုပဲ တကယ့်ဖြစ်ရပ်တွေဆိုရင် ဆက်ဆက်စပ်စပ်ကို အကုန်လုံး သိကြရမှာပါ။

အခု ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ ပြောတယ်။ ဘာပြောသလဲဆိုရင် ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်း လုပ်တာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မကောင်းတဲ့လုပ်ငန်း လုပ်တာပဲဖြစ်ဖြစ် လုပ်ပါတဲ့၊ လုပ်ပြီးရင် ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းလည်း လုပ်ရင်းနဲ့ ပျက်သွားတယ်၊ မကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းလည်း အတူတူပဲ၊ လုပ်ပြီးသွားရင် ပျက်သွားပြီပေါ့၊ ပျက်သွားပြီးနောက် ဘာကျန်ခဲ့သလဲ ဆိုရင်တော့ ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်း လုပ်တုန်းက မျက်စိ၊ ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်း လုပ်တုန်းက နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဦးနှောက်၊ အဲဒါတွေက ကျန်ခဲ့တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒါတွေလည်း သူ့ကျန်ခဲ့တဲ့ ကာလတစ်ခုအထိ ကျန်ခဲ့တာပေါ့။

ဒါကို ကျုပ်တို့က အခုခေတ်စကားလေးနဲ့ပြောတော့ ဆော့ဝဲလ် ကျန်ခဲ့တာ ပဲဟာလို့ ပြောရမယ်။ မျက်စိက အရင်မျက်စိအတိုင်းမဟုတ်ဘူး၊ မျက်စိထဲမှာ ဆော့ဝဲလ်တစ်ခု ရှိသွားတယ်။ နားကလည်း နားအတိုင်း ကျန်ခဲ့တာ မဟုတ်ဘူးဟာ၊ နားကလည်း နားထဲမှာ ဆော့ဝဲလ်ရှိသွားတယ်။ ဦးနှောက်ကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ ကျုပ်တို့ တယ်လီဖုန်းတွေမှာတောင်မှ ဆော့ဝဲလ်တွေ ရှိတယ်။ ဆော့ဝဲလ် မသွင်းထားလို့ရှိရင် ဒီဖုန်းလည်း ဘာမှ အလုပ် လုပ်လို့မရဘူး၊ သူ့သွင်းထားတဲ့ ဆော့ဝဲလ်ရှိသလောက် သူ အလုပ်လုပ်လို့ ရတာပဲလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီလိုပဲ ကျုပ်တို့မျက်စိထဲမှာ ကျုပ်တို့ လုပ်တဲ့ဟာအတိုင်း ကျုပ်တို့ဆီမှာ ဖြစ်ပြီး ကျန်ခဲ့တယ်၊ မျက်စိ ကျန်ခဲ့တယ်၊ နားကျန်ခဲ့တယ်၊ အဲဒီလို မျက်စိတွေ နားတွေမှာမှ အာရုံတွေကနေ တစ်ခါလာပြီးတော့ ထင်ပြန်တယ်။ အာရုံတွေကို ကြည့်တဲ့အခါမှာ မြင်ပြန်တယ်။ ကြားစရာကိုလည်း နားထောင်ပြန်တယ်ဆိုရင် အဲဒီ ကြည့်တာတို့၊ နားထောင်တာတို့မှာ မှီပြီးတော့ ကျုပ်တို့က မြင်တာတွေ ကြားတာတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ မြင်တာ ကြားတာက ကျုပ်တို့ မျက်စိရှိတဲ့အတိုင်း မြင်တာ၊ သူ့ မြင်စရာ အဆင်းရှိတဲ့အတိုင်း မြင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ကြားတာလည်း သူ့အသံရှိတဲ့အတိုင်း ကြားတာ ကိုယ့်နားရှိတဲ့အတိုင်း ကြားတာ မဟုတ်ဘူး။

ခုနတုန်းက နိုင်ငံခြားတီးလုံးတွေ တီးပြီဆိုရင် ကျုပ်တို့က မချို့မြိန်တတ်ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ကျုပ်တို့က နားမရှိဘူး ဖြစ်လို့ပဲ၊ နိုင်ငံခြားတီးလုံး နားထောင်တတ်တဲ့ နားမရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် ကျုပ်တို့ အရသာ မခံတတ်ဘူး၊ ဗမာတီးလုံးတွေ ဆိုရင်တော့

ကလေးကတည်းက ကြားလာရတာဆိုတော့ အဲဒီတီးလုံး တီးလိုက်ရင် ကျုပ်တို့က နားထဲမှာ အာရုံခံတတ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ တီးလုံးက နားခံစရာ နားမခံစရာဖြစ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ နားရှိတာ မရှိတာအလျောက် ကျုပ်တို့ ကြားတာ မကြားတာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

ဥပမာ အင်္ဂလိပ်စကားတွေပြောရင် ကျုပ်တို့နားက မခံစားတတ်ဘူး။ ဗမာစကား ပြောလို့ရှိရင် ခံစားတတ်တာပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ ကျုပ်တို့ နားထဲမှာက ဗမာစကားကို နားထောင်တတ်တဲ့ ဆော့ဝဲလ် ရှိလို့ ဗမာစကားဆို နားထောင်တတ်တာ။ အင်္ဂလိပ်စကားကို နားထောင်တတ်တဲ့ ဆော့ဝဲလ် ကျုပ်တို့နားထဲမှာ မရှိနေဘူး။ မရှိနေတဲ့အတွက် အင်္ဂလိပ်စကားဆိုရင် ကျုပ်တို့ မခံစားတတ်ဘူး။ မသိတတ်တော့ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီလိုပဲ အာရုံတွေကို ကျုပ်တို့တွေက ကြည့်ကြတယ်ဆိုရင် အာရုံတွေက တော့ ဘာမှ မပြောင်းဘူး။ သူဟာ သူ့ဟာအတိုင်း နေတာပဲ။ သူ့ဟာ သူ့ဟာအတိုင်း နေပေမယ့် ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ မျက်စိတွေ နားတွေက သစ်ရင် သစ်သလောက် ကျုပ်တို့ကလည်း သူ့ကို သိတယ်။ မသစ်ရင် မသစ်သလောက် ကျုပ်တို့ကလည်း သူ့ကို မသိဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့ ဒီမျက်စိတွေ နားတွေဟာ ကျုပ်တို့ လုပ်ထားရတာ။ ကျုပ်တို့လုပ်လို့ ဖြစ်ထားတာ။ ကျုပ်တို့ လုပ်ထားတဲ့အတိုင်း သူက ဖြစ်နေတာ။ အဲဒီလိုဖြစ်နေတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီအာရုံတွေကို ကျုပ်တို့က ဒီမျက်စိ၊ နားတွေနဲ့ ခံစားတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ် မြင်ချင်သလို မြင်တော့တာပေါ့။

ဒါ့ကြောင့် လူတွေ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘယ်လောက် အများကြီးရှိနေနေ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မျက်စိချင်း နားချင်းက မတူဘူးလို့ပဲ ပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် သူလုပ်ထားတဲ့အတိုင်း သူ့မျက်စိကဖြစ်တာ။ သူလုပ်ထားတဲ့အတိုင်း သူ့နားကဖြစ်တာပဲ။ တစ်ယောက်တိုင်းက ကိုယ်လုပ်ထားတဲ့အတိုင်း ဖြစ်တာဆိုတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်ကလည်း မတူတာဆိုတော့ မျက်စိချင်း နားချင်းကလည်း မတူကြဘူး။ ဒါ့ကြောင့် အမြင်ချင်းကလည်း မတူကြဘူး။

အဲဒီလို အမြင်မတူတာတွေကြောင့် နောက်ထပ်တစ်ခါ ထပ်ပြီးတော့ လုပ်၊ နောက်ထပ်တစ်ခါ ထပ်လုပ်နဲ့၊ ဒီလိုနဲ့ ကျုပ်တို့ကနေပြီး ကံဆိုးတွေလုပ်ရင် ဆိုးတဲ့ လူတွေ ဖြစ်သွားတယ်၊ ကံကောင်းတွေ လုပ်ရင်လည်း ကောင်းတဲ့လူတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ကျုပ်တို့ရဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ ဒီကံတွေရဲ့ အကျိုးတွေကို လက်ငင်း ပြောပြတယ်။

အဲဒီ လက်ငင်းပြောပြတာကို ခုနက ဝိပါကတွေပေါ့၊ ကံလုပ်ပြီးနောက် ဝိပါကလိုက်လာတာကို လိုက်မှန်းကို မသိကြဘူး၊ သိဖို့ရန်အတွက်ကလည်း ရှေးအခါကတော့ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့သူက ပြောပြတာကို နားထောင်လို့ နားလည်သွားတာက လွဲလို့ တခြား ကိရိယာကို မရှိဘူး၊ ဒီလို သိစေနိုင်တဲ့ ကိရိယာကို မရှိဘူး၊ မရှိတာဖြစ်တဲ့အတွက် ရှေးအခါကဆိုရင်တော့ ဘယ်လိုမှကို မသိနိုင်ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီလို ဒီဝိပါကကို မသိနိုင်တာကနေပြီးတော့ ကျုပ်တို့ လုပ်တော့ လုပ်တယ်၊ လုပ်ပြီးနောက် ဝိပါကကျန်ခဲ့တာကို မသိဘူး၊ ဝိပါကကျန်ခဲ့တာကို မသိတဲ့အခါကျတော့ လုပ်တာက မကောင်းမှတော့ မကောင်းကျိုး ပေးရမှာပေါ့၊ ဒါဟာ လူ့ထုံးစံအတိုင်း မှတ်ယူတာပဲ ဖြစ်တယ်၊ မကောင်းကျိုး ပေးရမှာပေါ့ဆိုတော့ မကောင်းကျိုးက ပေးတာလည်း မမြင်ရတဲ့အခါကျတော့ နောင်ဘဝကို သွားချကြတာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို ကျုပ်တို့ ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာက ချသလို၊ ဟိန္ဒူဘာသာကလည်း နောင်ဘဝ သွားချတာပဲ၊ ဟိန္ဒူဘာသာကလည်း နောင်ဘဝချသလို ခရစ်ယာန်နဲ့ မွတ်ဆလင်ကလည်း နောင်ဘဝပဲ ချတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ဘာသာကြီး (၄)ဘာသာမှာ နောင်ဘဝချတာခြင်း တူညီမှု ရှိတယ်၊ အဲဒီတော့ ဘာသာကြီး (၄)ဘာသာလုံး နောင်ဘဝကို လက်ခံထားတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့ နောင်ဘဝလက်ခံတာတုန်းလို့ မေးရင် ရှင်းရှင်းကလေး ဖြေလို့ ရှိရင်ကတော့ ဝိပါက မသိလို့ပါဘဲ၊ ဒီလိုပဲ ပြောရမှာပေါ့၊ ဝိပါက မသိတော့နောင်ဘဝ ရွှေ့ရမှာပေါ့၊ ကိုယ်မသိနေရင် မသိနေတဲ့အရာ တစ်ခုရဲ့အဖြစ်ကို သိတဲ့နေရာမှာ ပြလို့မရဘူး၊ မသိနေတဲ့အဖြစ် တစ်ခုကို မသိနေတဲ့နေရာက ပြမှဖြစ်မှာ၊ အဲဒါကြောင့် သူတို့ဟာ နောင်ဘဝတွေဆီထိ ရွှေ့ကြတာပေါ့။

နောင်ဘဝဆိုတာ လူမသိနိုင်တဲ့အရာပဲ၊ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ ရှင်းတယ်၊

ခင်ဗျားတို့ သိပ်သိကြပြီးသားဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားတို့ဆိုရင်လည်း အဲဒီအတိုင်းကို ခံယူပြီးသားလည်း ဖြစ်တယ်။ နောင်ဘဝ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဘုရားက သူမပြောဘူး၊ မဖြစ်ဘူးဆိုတာ သူမပြောဘူး၊ ဒီလိုပြောတာကို ခင်ဗျားတို့ သိပ်ကြားဖူးထားကြတယ်။ နားရည်ကို ဝနေအောင် ကြားဖူးထားကြတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကျုပ်တို့က မပြောတော့ဘူး။

ကျုပ်တို့ အခု ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ တရားဓမ္မကတော့ ခုနက မကောင်းတာတွေ လုပ်တယ်၊ မကောင်းတာတွေ ဘယ်လိုလုပ်သလဲဆိုတဲ့အခါကျတော့ မပေးဘဲ ရချင်တယ်။ ဒါဟာ တော်တော်ကို လူမဆန်တဲ့သူလို့ ပြောရမယ်။ လူဆိုတာဟာ သူများတတွေက ကိုယ့်ကို ပေးတယ်၊ ကိုယ်ကလည်း သူများတတွေကို ပေးရတယ်။ အဲဒီလို တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ချိတ်ဆက်နေတာ၊ အဲဒီလို ချိတ်ဆက်နေတဲ့အတွက် “လောကသား၊ သို့မဟုတ် လူသား”လို့ ပြောရတာပေါ့။

လူဆိုတာ လူသားကို ပြောတာပါပဲ။ အဲဒီတော့ လူသားဆိုတာ ကိုယ်မပေးဘဲနဲ့ လောကက ပေးတာချည်းပဲ လူတွေကပေးတာချည်းပဲ ရယူနေတယ်ဆိုတာဟာ လူသားတောင် မဟုတ်တော့ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ကိုယ်လည်း ပြန်ပေးရမယ်။ လူသားကလည်း ကိုယ့်ပေးရမယ်။ အဲဒီလို မျှတနေအောင်နေတာဟာ လူသားပါလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီတော့ လူက မျှတနေအောင် မနေချင်ဘူး၊ မပေးဘဲ ယူလို့ရတယ်ဆိုရင် ရသလောက် ယူချင်တယ်။ နည်းနည်းလေးပေးပြီးတော့ များများကြီးရမယ်ဆိုရင် နည်းနိုင်သမျှ နည်းနည်းလေးပေးပြီးတော့ များနိုင်သမျှ များများကြီးလိုချင်တယ်။ ဒီလိုလူဟာ လူသားရဲ့ မျှတတဲ့ အနေအထားကို ချိုးဖဲ့ဖျက်ဆီးတာပဲ။ အဲဒီလိုဆိုတော့ အဲဒီလောက် ဖောက်ပြန်နေတော့ ဟောဒီ အချက်ကလေးကနေ အဲဒီ ဖောက်ပြန်တာဟာ သိပ်မိုက်မဲတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ သူက အနည်းဆုံးပေးပြီး ရနိုင်သမျှအောင် အများကြီး လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့လူဟာ အမိုက်မဲဆုံးလူပေါ့။ လောကမှာ အဲဒီလို ယူနေတဲ့လူတွေလည်း အများကြီးရှိတယ်။ နည်းနည်းမှကို မပေးဘဲ အများကြီး ယူတဲ့သူကလည်း ရှိတယ်။ ဒါလည်း မိုက်မဲတာပဲ။ သူများရဲ့ လည်ချောင်းပေါ်မှာ တက်နင်းပြီး ဘာယူရယူရ

ယူမယ်ဆိုတဲ့လူတွေဟာ အမိုက်ကန်းဆုံး လူတွေလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီ အမိုက်ကန်းဆုံးလူဟာ ဘာဖြစ်လို့ ဖြစ်တာတုန်းလို့ မေးရင် ခုနတုန်းက သူလုပ်တဲ့ လုပ်ရပ်ရဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို သူမမြင်လို့ လုပ်တာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ သူလုပ်တဲ့ လုပ်ရပ်ရဲ့ ဖြစ်ရပ်က ဝိပါက်ပဲ။ အဲဒီ ဝိပါက်ကို မသိတဲ့အခါကျတော့ သူက နောင်ဘဝကျမှ ဖြစ်မှာလို့ ခံယူလိုက်တော့ သူဟာ ဝိပါက်ကို မသိတော့ဘူး ဖြစ်သွားတဲ့အတွက် ဒီလိုမိုက်ကန်းတာ ဖြစ်တယ်။

မိုက်တယ် မိုက်တယ်ဆိုတာက မသိတာနဲ့ မိုက်တာကို တစ်ခုတည်းလို့ သဘောထားကြပါတယ်။ တကယ်လည်း တစ်ခုတည်းပါပဲလို့ ပြောရမှာပေါ့။ မသိရင် ခုနက ပြောသလို မိုက်တာပဲ။ ငါဟာ မမျှတတဲ့ လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို လုပ်တယ်။ တန်ရာတန်ကြေး မပေးချင်ဘူး၊ အလကားကို လိုချင်တယ်ဆိုတော့ မမျှတတော့ဘူး၊ ကိုယ်က တန်ရာတန်ကြေး ပေးပြီးတော့ လိုချင်တယ်ဆိုတာဟာ မျှတတာပဲ။

အဲဒီ မမျှတတဲ့လုပ်ငန်းကို ဘာဖြစ်လို့ လုပ်ချင်တာတုန်းဆိုရင် သူဟာ အဲဒီလို လုပ်တဲ့အတွက် အကျိုးဝိပါက်ကို မသိဘူး၊ အကျိုးဝိပါက်ကို မသိတော့ အဲဒီမသိတာကိုက သူဟာ မိုက်တာ ဖြစ်သွားပြီ။ ကျုပ်တို့တွေ အားလုံး လောကမှာ လူဟာ အမိုက်ဆုံးပဲလို့ ပြောခဲ့တယ်။ ဒီ အမိုက်ဆုံးလူ ဖြစ်အောင်အတွက် ဘယ်ကနေ စခဲ့တာတုန်းလို့ မေးရင် ဟောဒီ ဝိပါက်ကလေးကို မသိရာကနေ စခဲ့တာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီဝိပါက်ဟာ သိပ်သိဖို့ကောင်းတယ်။ သိပ်သိဖို့ ကောင်းပေမယ့်လည်း သိလို့ကို မရဘူး ဖြစ်နေတယ်။ သိလို့ကို မရဘူးဖြစ်နေလို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ သူကိုယ်တိုင် သိသွားတော့ သူ့တပည့်တွေကို ဟောခဲ့တယ်။ ဟောခဲ့ပေမယ့် သူ့တပည့်တွေကလည်း ကာလတွေက ရွေ့လျားတာတွေတို့၊ ခေတ်ပျက်မှုတွေကလည်း အမျိုးမျိုးနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတာတွေပေါ်မှာ မှီပြီးတော့ သူ့အသိဟာ ပျောက်ပျက်သွားခဲ့တယ်။

ပျောက်ပျက်သွားပေမယ့် သူပြောခဲ့တဲ့စကားတွေ၊ တစ်စွန်းတစ်စတွေတော့ အများကြီး ကျန်ခဲ့တာပေါ့။ အဲဒီ အများကြီးကျန်ခဲ့တာကို ကျုပ်တို့ မတော်တဆနဲ့ ဆက်ဆက်စပ်စပ်နဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒါလေး တွေ့လာတယ်။ ကျုပ်တို့ ဒါလေး သိလာတယ်။ သူက ဘာဖော်ခဲ့တာတုန်းဆိုရင် ဟောဒီ ကံရဲ့အကျိုး ဝိပါက်ကို

မြင်အောင် ပြခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကံရဲ့အကျိုး ဝိပါက်ကလေး မမြင်တာနဲ့ဘဲ ဒီအကျိုး ဝိပါက်က ကိလေသာ ပေါက်စေတယ်ဆိုတာကို မမြင်တော့ဘူး။

ကိလေသာကို အင်မတန် အဆိုးအညစ်တရားတွေလို့ တစ်လောကလုံး သိကြတယ်။ ကိလေသာရှိတာဟာ ကိလေသာထတာဟာ အဆိုးအညစ်တရားတွေ ထတယ်ဆိုတာ သိကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကိလေသာကို မထချင်ကြပါဘူး။ မထချင်ကြ ပေမယ့် ကိလေသာ မထအောင်လည်း မတတ်နိုင်ကြဘူး။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် သူ့ ဝိပါက်ရှိနေတာ ဖြစ်လို့ပဲ။ သူ့ ဝိပါက်ရှိနေတယ်ဆိုတာ ဘာရှိတာတုန်းဆိုရင် သူ မျက်စိရှိနေတယ်၊ နားရှိနေတယ်၊ ဝိပါက်မျက်စိ ဝိပါက်နားတွေ ရှိနေတယ်။ ဝိပါက်မျက်စိ ဝိပါက်နားတွေ ရှိနေတော့ ဒီ မျက်စိမှာလည်း အဆင်းကမထင်ဘဲ မနေဘူး။ မျက်စိဖွင့်ထားရင် အဆင်း လာထင်မှာပဲ။ လာထင်ရင် အဲဒီ အဆင်းပေါ်မှာကျတော့ သူ မသိတော့ဘူး။ အဆင်းရဲ့ အရှိအတိုင်း သူမသိတော့ဘူး။ သူသိချင်ရာ သိတော့မှာ၊ ဟော ဒါဟာ ကိလေသာပဲ။

သူသိချင်ရာ သူသိသွားပြီ ဆိုကတည်းက ဖောက်ပြန်တဲ့ အသိတွေဖြစ်လာပြီ။ အဲဒီဖောက်ပြန်တဲ့အသိတွေ ဖြစ်လာတဲ့အတွက် အဲဒီ ဖောက်ပြန်တဲ့အသိက ကိလေသာ၊ သူသိချင်ရာ သိတာက ကိလေသာ၊ သူမြင်ချင်ရာ မြင်တာက ကိလေသာ၊ အဲဒီ သူသိချင်ရာ သိတာ၊ သူမြင်ချင်ရာ မြင်တာက ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ဝိပါက်ဦးနှောက် ဝိပါက်မျက်စိ ရှိနေလို့၊ မျက်စိနဲ့ဦးနှောက်က ဝိပါက် ဖြစ်နေလို့၊ မျက်စိနဲ့ဦးနှောက်က ဘာဖြစ်လို့ ဝိပါက်ဖြစ်တာတုန်းဆိုရင် သူ လုပ်ခဲ့လို့၊ အဲဒီတော့ သူလုပ်တာကြောင့် ဖြစ်တဲ့ဖြစ်ရပ်ဝိပါက်ကို ကျုပ်တို့ သိကြရမှာပါ။

ဝိပါက်မသိတော့ ကိလေသာ မသိဘူး။ ကိလေသာ မသိတဲ့အခါကျတော့ ဝိပါက်ဖြစ်ရင် ကိလေသာရှိမှာပဲ။ မပေါက်ဘဲ နေလို့ကို မရဘူး။ အဲဒီ ကိလေသာရှိရင် ကံလုပ်မှာပဲ။ ကိလေသာတော့ ထပြီ။ ကံ မလုပ်ဘဲနဲ့ တားထားမယ်ကွာလို့ ရကိုမရဘူး။ ဘယ်သူမှ မတားနိုင်ဘူး။ ကိလေသာရှိရင် ကံဖြစ်မှာပဲ။ အဲဒီတော့ ကံဖြစ်တော့ ကံဆိုးတွေဆိုရင် မလုပ်ချင်ပါဘူး။ ကံဆိုး မလုပ်ချင်ပေမယ့် ခုနက ပြောသလို ကိလေသာ ထနေပြီဆိုတော့ မလုပ်ဘဲက နေလို့မရတော့ဘူး။

ဒါကြောင့် လူတွေဟာ ကံဆိုးတွေကို လုပ်တဲ့သူတွေကို လူမိုက်တွေပဲ ဘာညာနဲ့ အပြစ်တွေ ဘာတွေလည်း တင်ချင်တင်တတ်ကြတယ်။ တကယ်တော့ ကံဆိုးဟာ လုပ်မှာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် သူ့ထဲမှာ ကိလေသာက ရှိနေပြီဖြစ်လို့ပဲ။ ကိလေသာရှိနေမှတော့ ဒီကိလေသာ ရင့်လာတဲ့အခါကျတော့ ကံလုပ်တော့တာပဲ။

ကံကိုလည်း ကိလေသာလို့ပဲ ပြောရတယ်။ ဘာကိလေသာတုန်းဆိုတော့ ဝိတိက္ကမ=(လွန်ကျူး)ကိလေသာလို့ပြောရတယ်။ စိတ်ထတာကလည်း ကိလေသာပဲ။ စိတ်ထတာက ဘာကိလေသာတုန်းဆိုရင်တော့ ပရိယုဋ္ဌာန=(ထကြွ)ကိလေသာပေါ့။ စိတ်ထတာကလည်း ကိလေသာပဲ။ လွန်ကျူးတာကလည်း ကိလေသာပဲ။ စိတ်ထတာနဲ့ လွန်ကျူးတာနဲ့က အရင်းနဲ့အဖျားပဲ။ စိတ်ထတာရှိရင် လွန်ကျူးတာဖြစ်ရမှာပဲ။ လွန်ကျူးတာမဖြစ်ချင်ဘူးဆိုရင်တော့ စိတ်ထတာကို မဖြစ်နဲ့။ စိတ်ထတာဖြစ်ရင် လွန်ကျူးတာဖြစ်မှာပဲ။ စိတ်ထတာလည်း မဖြစ်ချင်ဘူးဆိုရင်တော့ မဖြစ်ချင်လို့ကို မရဘူး။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ဝိပါက်ရှိရင် စိတ်ထတာဖြစ်မှာပဲ။ စိတ်မထချင်ဘူးဆိုရင်တော့ ဝိပါက်မဖြစ်နဲ့။ ဝိပါက်မဖြစ်လို့ရှိရင်တော့ စိတ်မထဘူး။ ဝိပါက်ရှိရင်တော့ စိတ်ထမှာပဲ။ ဝိပါက်ရှိရင် ကိလေသာထမယ်။ ကိလေသာထရင် ကံ လုပ်မှာပဲ။ ဘယ်သူမှ တားလို့မရဘူး။ တချို့ဆိုရင် အမေကနေပြီးတော့ မလုပ်ရဘူးလို့ ဆုံးမတာတွေ၊ အဖေကနေပြီးတော့ ဒီကံတွေ မလုပ်ရဘူးလို့ ဆုံးမတာတွေဟာ မောရုံပဲရှိမှာပါပဲ။ တားမရပါဘူး။ သူကတော့ လုပ်မှာပဲ။

ဥပမာ နံပါတ်ဖိုးသမားတွေတို့၊ အရက်သမားတွေတို့ ရှိတာပေါ့။ မသောက်နဲ့လို့ ပြောလို့မရဘူး၊ နံပါတ်ဖိုး မရှုနဲ့လို့ ပြောလို့မရဘူး၊ မောရုံပဲရှိမှာပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် သူ့မှာ ကိလေသာရှိရင် ကံကတော့ လုပ်တော့မှာပဲ။ အဲဒီ ကိလေသာကလည်း ဝိပါက်ရှိရင် စိတ်ထတာ ဖြစ်မှာပဲ။ ဝိပါက်တော့ရှိပြီး ကိလေသာမပေါက်အောင် နေဟဆိုတာ လုပ်လို့မရဘူး။ ဒါဖြင့် ဝိပါက်က ဘယ်ကရတာလဲဆိုရင် ကံလုပ်ရင် ဝိပါက်ကလည်း ဖြစ်မှာပဲ။

အဲဒီတော့ လောကကြီးမှာ မိုက်တာက အဲဒါကြီး (၃)ခု လည်ခံနေရတာပဲ။ ကံလုပ်တော့ ဝိပါက်ဖြစ်တယ်။ ဝိပါက်ဖြစ်တော့ ကိလေသာထတယ်။ ကိလေသာထ

တော့လည်း ကံကို ထပ်လုပ်ပြန်တယ်ဆိုတော့ ဒီစက်ကွင်းက ရပ်လို့မရဘူး၊ အဲဒီစက်ကွင်း ရပ်လို့မရတာကို တစ်လောကလုံး မသိကြဘူး၊ တစ်လောကလုံး ဘယ်သူမှကို မသိကြဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒါကို ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရား တစ်ပါးတည်းကနေပြီးတော့ ဒီစက်ကွင်းကို သိမြင်ပြီး ပြောပြခဲ့တယ်၊ ဒီစက်ကွင်းကို ပြောပြတဲ့အခါမှာ အဓိကနက်နဲတဲ့အခက်အခဲက ဝိပါက်ကို မသိတာဘဲ၊ ဗုဒ္ဓဘုရား ပြောပြခဲ့ပေမယ့် ပျောက်တဲ့အခါမှာ ဒီစက်ကွင်းထဲက ဝိပါက်ရယ် ကိလေသာရယ် ကံရယ်ဆိုတဲ့ ဒေါက် (၃)ဒေါက် ပြောတယ်။

ဒီဒေါက် (၃)ဒေါက်မှာ ကံကိုလည်း လူတိုင်းသိနိုင်ကြတယ်၊ စိတ်ထတာကိုလည်း လူတိုင်းသိနိုင်ကြတယ်၊ စိတ်ထလာလိုက်တာ ငါ့စိတ်ကို မထိန်းနိုင်တော့ဘူးကွာဆိုပြီးတော့ စိတ်ထတာကိုလည်း လူတိုင်း သိနိုင်ကြတယ်၊ ငါကတော့ မလုပ်ဘဲ မနေနိုင်တော့ဘူးကွာ၊ မလုပ်ဘဲ မနေနိုင်တော့(စိတ်မထိန်းနိုင်တော့)လို့ လုပ်လိုက်ရတာပဲ၊ ကောင်းကံ ဖြစ်ဖြစ်၊ မကောင်းကံ ဖြစ်ဖြစ် ကံကိုလည်း သိနိုင်ကြတယ်။

ကံကိုလည်း သိကြတယ်၊ ကိလေသာကိုလည်း သိကြတယ်၊ ဝိပါက်ကိုတော့ မသိကြတော့ဘူး၊ ဝိပါက် မသိတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီဝိပါက်ကို မသိတာကြောင့် ဒီ(၃)ခုဟာ စက်ဖြစ်ပြီး လည်ပတ်သွားတာကို မသိကြတော့ဘူး၊ ဝိပါက်မသိလို့ ဒီ(၃)ခုလည်ပတ်တာ မသိကြတော့ဘူးဆိုရင် ဒီ(၃)ခုလည်ပတ်တာ မသိကြတဲ့အတွက် ဒီလည်ပတ်ဖြစ်ပွားမှု (သံသရာ)ကို သူမငြီးငွေ့ကြတော့ဘူး။

လူတွေကတော့ လုပ်ပြီးရင် ပြီးပြီလို့ စိတ်ထဲမှာ အောက်မေ့ထားကြတယ်ပေါ့၊ မကောင်းတာလုပ်တဲ့အတွက်ကတော့ နောင်ဘဝမှာ မကောင်းကျိုးတွေ ခံရမှာပေါ့၊ ကောင်းတာလုပ်တဲ့အတွက်ကတော့ နောင်ဘဝကျရင် ကောင်းကျိုးတွေ စံရမှာပေါ့၊ အဲဒီလို အမှန်းတွေ အရမ်းတွေ လာပြီလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီတော့ လူ့လောကမှာ မကောင်းမှု ဆိုတာကိုတောင်မှ သိပ်မသတ်မှတ် နိုင်တော့သလို ဖြစ်လာတယ်၊ မကောင်းမှုဆိုတာက အကုသိုလ်ကံ ဆိုတာမျိုးလောက်ပဲ သိတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ အကုသိုလ်ကံတောင်မှ သိပ်ရေရေရာရာ မပြောတတ်ပါဘူး၊ သိပ်ရေရေရာရာ မပြောတတ်ဘူးဆိုတာက ကိုယ်တော့ ဘာမှ မလုပ်ဘဲနဲ့ ဖြစ်ချင်တာ

တွေကတော့ တအားကြီး ဖြစ်အောင်လုပ်တာပေါ့။ အဲဒါတွေက မကောင်းတာတွေပါပဲလို့ ပြောရမယ်။

ဥပမာ သူများဟာတွေ ခိုးယူမယ်၊ လုယူမယ်၊ လိမ်ယူမယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့။ သူများ အိမ်ထောင်သားမယားတွေကို ကိုယ်ကဖြင့် အိမ်ထောင်သားမယားအဖြစ်နဲ့ ပြုပြီးတော့ နေထိုင်ချင်တာ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ခံစားချင်တာပေါ့။ ဒါမျိုးတွေဆိုရင်တော့ မပေးဘဲ ယူတာတွေပဲလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တာတွေဟာ မကောင်းမှုတွေပါပဲလို့ ပြောရမှာပဲ။

ဒီမကောင်းမှုတွေကို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ပျောက်ချင်တယ်ဆိုရင် မလုပ်ဘဲနေရုံမျှနဲ့ မရဘူး၊ မလုပ်ဘဲနေလို့ကလည်း ပျောက်တာ မဟုတ်ဘူး၊ မလုပ်ဘဲနေရုံမျှနဲ့ မရတော့ ဘာလုပ်ရမှာလဲဆိုရင် သံသရာရဲ့ အချက် (၃)ချက်၊ အဲဒီကံက ဘယ်လိုဖြစ်လာတာတုန်း၊ အဲဒီကံ ဖြစ်လာခြင်းရဲ့ အကြောင်းက စိတ်ထကြွမှုပေါ့၊ စိတ်ထကြွမှုရဲ့ အကြောင်းက ဝိပါက်ပေါ့၊ ဒီဝိပါက်ရှိလို့ စိတ်ထကြွတာ ဖြစ်တယ်၊ စိတ်ထကြွလို့ ကံလုပ်တာ ဖြစ်တယ်လို့ ကျုပ်တို့တွေက သိကြရလိမ့်မယ်။

ဒီဝိပါက်ဖြစ်လို့ ကိလေသာထတာ၊ ကိလေသာထလို့ ကံလုပ်တာ၊ အဲဒီကံလုပ်လို့ တစ်ခါ ဝိပါက်ထပ်ဖြစ်တာပဲဆိုတဲ့ ဒီအချက် (၃)ခုကို သိလို့ရှိရင်တော့၊ ဒီအချက်(၃)ခုကို ကိုယ့်ကို ပြောဆိုဆုံးမလို့ပဲ သိသိ၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ဖတ်လို့ မှတ်လို့ပဲ သိသိ၊ အဲဒါကို ကျုပ်တို့တွေကနေပြီး ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုတော့ ဪ ဒါတွေဟာ ငါလုပ်တာ မဟုတ်ပါလား၊ တကယ်ဆိုတော့ ဒါတွေဟာ သူ့စက်နဲ့သူ လည်ပတ်နေတာပါလား၊ ကိလေသာဟာ ကိလေသာတင် မပြီးသေးဘဲနဲ့ ကံကို ရောက်တာပါလား၊ ကံကလည်း ကံတင် မပြီးသေးဘဲနဲ့ ဝိပါက်ဖြစ်တာပါလား၊ ဝိပါက်ကလည်း ဝိပါက်တင်မပြီးသေးဘဲနဲ့ ကိလေသာ ဖြစ်လာတာပါလား၊ ဒီလိုဆိုတော့ ဘယ်ဟာကမှ တစ်ခုဖြစ်ရင် ကျန်တဲ့နောက်တစ်ခုက မဖြစ်လို့ကို မရတော့ဘူး။

ဝိပါက်ရယ်လို့ ရှိနေမှတော့ ကိလေသာကလည်း ထလာမှာပဲ၊ ကိလေသာ ရယ်လို့ ထမှတော့ ကံကလည်း မြောက်တော့တာပဲ၊ ကံပြုတော့တာပဲပေါ့၊ ကံရယ်လို့ ပြုမှတော့ ကံနဲ့ ဝိပါက်ကြားထဲမှာ ကံတော့လုပ်တယ်ဟေ့၊ ဝိပါက်တော့ မလာစေနဲ့ဟလို့

လုပ်လို့ မရဘူး၊ ဝိပါက်တော့ ဖြစ်ပြီဟေ့ ကိလေသာတော့ မပေါက်စေနဲ့ဟလို လုပ်လို့ကို မရဘူး၊ ကိလေသာတော့ ဖြစ်တယ်ဟေ့၊ ကံတော့ မမြောက်စေနဲ့ဟလိုလည်း တားလို့ကို မရဘူး၊ အဲဒီတော့ ဒီ ဝဋ်(၃)ပါးကတော့ သူ့လည်ပတ်စရာ အချက်(၃)ခုပဲ၊ လည်ပတ်စရာ အချက်(၃)ခုရှိပြီဆိုတော့ မလည်အောင်ကို လုပ်လို့မရတော့ဘူး။

အဲဒီတော့ ဒါကို ဗုဒ္ဓဘုရားက ဘာပြောလဲဆိုတော့ ဒီဝဋ်လည်နေတဲ့ဟာကို သိလို့ ဒီဝဋ်လည်နေတာကလည်း ငါတို့ လုပ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဟာနဲ့သူ စက်ဖြစ်နေတာ၊ စက်ဖြစ်နေတာ ဘယ်မှာ လာဖြစ်နေတာတုန်း ဆိုတော့ လူပေါ်မှာလာပြီး စက်ဖြစ်နေတာ၊ လူပေါ်မှာ ဒီစက်က ဝင်သွားပြီ ဆိုတော့ လူက အငြိမ်နေလို့ မရတော့ဘူး၊ ဒီစက်နောက်ပဲ လိုက်နေရတော့တာ၊ ဒီစက်ရဲ့ ကျေးကျွန်ဖြစ်နေရတော့တာပဲ။

ကိုယ်လုပ်ချင်တာ လုပ်လို့မရတော့ဘူး၊ ဒီစက်က အလည်ခံရတာအတိုင်းပဲ လိုက်လုပ်နေရတော့တာ၊ အရုပ်ကို ကြိုးတပ်ထားတော့ အရုပ်က ငြိမ်ငြိမ်နေလို့ မရတော့ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ကြိုးဆွဲ တဲ့အတိုင်းကတော့ လှုပ်ရတော့မှာပဲ၊ ကြိုးမရှိရင် မလှုပ်ပေမယ့်လည်း ကြိုးက ရှိနေတော့ ဒီအရုပ်က မလှုပ်လို့ကို မရတော့ဘူး။

ခုလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ၊ ခုနတုန်းက သံသရာဆိုတဲ့ အချက်(၃)ခုနဲ့ လည်တဲ့အရာက သူ့ဟာသူ လည်နေတာ၊ သူ့စက်နဲ့သူ လည်နေတော့တာ၊ ခုကျုပ်တို့ အင်ဂျင်စက်တွေ တွေ့ရပါတယ်၊ ဒီ အင်ဂျင်စက်တွေဟာ သူ့လည်နေတာဟာ သူ့ဟာနဲ့သူ စက်ဖြစ်ပြီး လည်နေတာ၊ စက်ဖြစ်ပြီး လည်နေတယ်ဆိုတာ ပင်စတင်ဆိုတဲ့အရာတစ်ခုက တွန်းလိုက်တဲ့အခါမှာ သူက လေတွေကနေ ပူလာတယ်၊ အဲဒီအချိန်မှာ ဆီတွေလည်း ပန်းလာတယ်၊ အတွင်းထဲကို ဆီတွေလည်း ဝင်သွားအောင် လုပ်လိုက်တယ်၊ အဲဒါကို မီးလောင်တယ်၊ မီးလောင်တဲ့အခါကျတော့ ဒီပင်စတင်ကြီးကို ကန်ထုတ်လိုက်တယ်၊ ပင်စတင်ကြီးက နောက်ဆုတ်သွားတယ်။

နောက် ဝင်ရိုးပေါက်ကနေပြီးတော့ တစ်ခါ ဘီးကို လည်စေတယ်၊ ဘီးကို လည်စေတဲ့အခါကျတော့ ဘီးလည်တဲ့အတွက် ဒီတွန်းလိုက်တဲ့အရာကြီးက ရှေ့ ပြန်သွားပြန်ရော၊ ရှေ့ပြန်သွားတဲ့အခါကျတော့ မီးက တစ်ခါ ပေါက်ပြန်တယ်၊ မီးတစ်ခါပေါက်တော့ တစ်ခါ တွန်းပြန်တယ်၊ တွန်းပြန်တော့လည်း တစ်ခါ ထပ်ပြီးတော့

သူက ဒီဝင်ရိုးပေါက်ကနေ လည်ပြီး ဘီးကနေတစ်ခါ တွန်းပို့တဲ့အတွက် ဒီပင်စတင်ကြီးက ရှေ့ရောက်သွားပြန်ပြီ။

အင်ဂျင်တစ်ခုလည်တာနဲ့ သိပ်တူတာပဲလို့ ပြောရမှာပေါ့။ သူ့ဟာနဲ့သူ ဖြစ်သွားတဲ့အခါကျတော့ သူ့ဟာနဲ့သူ အလုပ်လုပ်နေပြီ၊ ပြောရမယ်ဆိုရင် တော့ ဒီကံရယ်၊ ဝိပါကံရယ်၊ ကိလေသာရယ်ဟာ သူ့ဟာသူ အလုပ်လုပ်နေပြီးတော့၊ ကိုယ်ကကို မလုပ်ရတော့ဘူး၊ ကိုယ်ကကို အလုပ် မလုပ်ရတော့ဘူးဆိုတော့ ကိုယ့် လူအဖြစ်ရုံးပြီလို့ ပြောရတော့မှာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် သံသရာဝဋ်ရဲ့ ကျေးကျွန်လို ဖြစ်နေလို့ပဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်တာကို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ သဘောပေါက်တဲ့အခါကျတော့ “ဒါဟာ ငါ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီဝိပါကံကို ဒီဝိပါကံဟာ ငါမဟုတ်ဘူး၊ ဒီဝိပါကံဟာ ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းရမှာ၊ အဲဒီလို သုံးသပ်ရမှာ၊ အဲဒီလို သုံးသပ်တော့ ဘာဖြစ်မလဲ။

ဒီဝိပါကံဟာ အပျက်ကြီး၊ ငါ မဟုတ်ဘူး၊ လူ့လောကအတွက် အပျက်ကြီး၊ ဒီလူ့လောကအတွက် အပျက်လုပ်ငန်းရဲ့ လည်ပတ်နေတဲ့ စက်ကြီးပဲ၊ စက်ကြီးလည်နေတာ အပျက်ကြီးပဲ၊ ဒါဟာ အနိစ္စကြီးပဲလို့ သူ့ကို မြင်ရမှာ၊ ဒါဟာ တကယ်တော့ လူ့လောကအတွက် အကောင်းမဟုတ်တဲ့ အဆိုးအဝါးကြီးပဲ။

ဒီအဆိုးအဝါးကြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီစက်ကြီးဟာ အကောင်းမဟုတ်ဘူး၊ ဒုက္ခကြီးပဲ၊ ဒီစက်ကြီးဟာ လူ့လောကအတွက် ဘယ်လိုမှ အဓိပ္ပာယ် အကောင်းအမွန် အသစ်အဆန်း မထွက်လာတဲ့အရာကြီးဘဲ၊ အဲဒါကြောင့် ဒီစက်ကြီးဟာ အနတ္တကြီးပဲလို့ ကျုပ်တို့တွေက သူ့အပေါ်မှာ လက္ခဏာတင်ရမယ်။

ဒီမျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေ၊ ဦးနှောက်တွေဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝိပါကံ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဦးနှောက်တွေ ဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် ဒီမျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဦးနှောက်တွေကို ကျုပ်တို့တွေက အပြစ်တင်ရမယ်၊ အပြစ်တင်တယ်ဆိုတာ အပျက်ကြီးဆိုတော့ အနိစ္စကြီးပေါ့၊ မကောင်းဆိုးဝါးတဲ့ဖြစ် ရပ်ကြီးဆိုတော့ ဒုက္ခကြီးပေါ့၊ အဓိပ္ပာယ် မရှိတဲ့ဟာကြီးဆိုတော့ အနတ္တကြီးပဲပေါ့။

ကျုပ်တို့တွေက ပါဠိလိုဖြစ်ဖြစ် မြန်မာလိုဖြစ်ဖြစ် အပြစ်တင်ရင် ဒီဝိပါက်ကို ကျုပ်တို့တွေ မတပ်မက်တော့ဘူး။

အဲဒီလို ဒီဝိပါက်က ကိလေသာတွေပေါက်ပြီး ကံတွေလုပ်လို့ ဖြစ်တာဆိုတော့ ဒီကံတွေကမှ မဟုတ်တရုတ်တွေလို့ ဆိုတော့ ဒါတွေဟာ အဓိပ္ပာယ် မရှိတဲ့ဟာကြီးပဲလို့ မြင်ရင် မတပ်မက်တော့ဘူး။ အဲဒီလို မတပ်မက်တော့လို့ရှိရင် ထပ်ပြီးတော့ အဲဒီဝိပါက်ဖြစ်တဲ့ ဒီမျက်စိကနေ အလုပ် မလုပ်တော့ဘူး၊ ဒီနားက အလုပ် မလုပ်တော့ဘူး၊ အလုပ်လုပ်တဲ့ ဟာတွေလည်း အကောင်းလို့ မထင်တော့တဲ့အတွက် အဲဒါတွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ စက်ပြတ်တယ်ဆိုတဲ့အဖြစ် ရောက်တယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

ပြောချင်တာက ကျုပ်တို့တွေဟာ ဒီအကုသိုလ်ကံကို မလုပ်ဘဲနေရုံမျှနဲ့ အကုသိုလ်ကံက လွတ်မြောက်ပြီလို့ ပြောလို့မရဘူး၊ ဒီအကုသိုလ်ကံကို အပြစ်တင် ဝေဖန်ရမယ်၊ ဘယ်လို အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမှာလဲဆိုရင် ဒီအကုသိုလ်ကံရဲ့ စက်ဝန်းကို ကိုယ်က သိရမယ်၊ သိပြီးတော့ ဒီအကုသိုလ်ကံရဲ့ စက်ဝန်းဟာ ကျုပ်တို့လုပ်တဲ့ လုပ်ရပ် မဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ သူ့စက်ဝန်းနဲ့သူ ဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ပဲ၊ ဒါကြောင့် ကျုပ်တို့လုပ်တဲ့ဟာ မဟုတ်ဘဲ ကျုပ်တို့တွေဆီမှာ ဖြစ်နေတာကြီးက အဓိပ္ပာယ် မရှိတဲ့အရာကြီးပဲ ဖြစ်တယ်လို့ အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမယ်။

အမှန်ကတော့ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အတော်များများ သိကြတာကတော့ ဝိဘဇ္ဇဝါဒရှိတဲ့ ဘာသာလို့ သိကြတယ်၊ ကျုပ်တို့က ဘာမှ မဟုတ်တဲ့ ရုပ်တွေ နာမ်တွေ သွားပြီး အပြစ်တင်ဝေဖန် နေကြတယ်၊ အဲဒီလို လုပ်တာဟာ အလကားပဲ၊ တကယ်တော့ ရုပ်တွေ နာမ်တွေက ကျုပ်တို့တွေကို ဒုက္ခပေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့တွေကို ဒုက္ခပေးနေတာက ကျုပ်တို့ရဲ့ ကံတွေကသာ ဒုက္ခပေးနေတာ၊ ရုပ်တွေ နာမ်တွေက ဘာမှ ကောင်းတာလည်း မလုပ်နိုင်ဘူး၊ ဆိုးတာလည်း မလုပ်နိုင်ဘူး။

ဒီကံတွေကပဲ ကျုပ်တို့ ကောင်းတဲ့ကံတွေ ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး လူကောင်း ဖြစ်အောင်လုပ်၊ ဆိုးတဲ့ကံတွေ ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး လူဆိုးဖြစ်အောင်လုပ်နဲ့ ဒီကံတွေကပဲ ကျုပ်တို့ကို ဒုက္ခပေးနေတာဆိုတော့ ဒီကံတွေကိုပဲ ကျုပ်တို့ အပြစ်တင်ရမှာ၊ ဝေဖန်ရမှာ၊ အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမှာပါ။

ဝိဘဇ္ဇလုပ်တယ်။ ဝိဘဇ္ဇလုပ်တယ်ဆိုတာဟာ ဝိဘဇ္ဇအလုပ်ခံရတဲ့အရာကို ကျုပ်တို့တွေက မှားနေကြတယ်။ ရုပ်နာမ်တွေကို သွားပြီးတော့ ဝိဘဇ္ဇလုပ်နေကြတယ်။ ရုပ်နာမ်တွေဟာ ပျက်နေတာဖြစ်လို့ အနိစ္စတွေပဲ။ နိပ်စက်ခံနေတာဖြစ်လို့ ဒုက္ခတွေပဲ။ အစိုးမရနေတာဖြစ်လို့ အနတ္တတွေပဲနဲ့ အပြစ်တင်ကြတာပေါ့။ အဲဒါကိုပဲ ဝိဘဇ္ဇလုပ် တယ်ဆိုပြီးတော့ ပြောကြတယ်။ လွဲလိုက်တဲ့ ဖြစ်ခြင်းပါပဲ။

တကယ်တော့ ဝိဘဇ္ဇအလုပ်ခံရမယ့်အရာ မဟုတ်တာကို ဝိဘဇ္ဇ သွားလုပ်နေကြ တယ်။ တကယ် ဝိဘဇ္ဇ အလုပ်ခံရမယ့်အရာက ကျုပ်တို့ရဲ့ ကံတွေပါပဲ။ ကံ(၄)မျိုး ရှိတဲ့အထဲက အကုသိုလ်ကံ၊ ဘာမှ မပေးဘဲ အလကား ယူချင်တဲ့ကံပေါ့။ အဲဒီ အလကား ယူချင်တဲ့ကံက တော်တော်ကို မကောင်းတဲ့ကံ၊ တော်တော်ကို ပျက်စီးစေတဲ့ကံ၊ အလကားယူစရှိရင် ရနိုင်သမျှ အလကားယူတယ်။ ဒါတွေဟာ ခင်ဗျားတို့လည်း ကိုယ်တွေ့တွေအဖြစ်နဲ့ သိနေကြမှာပါပဲ။

လောကကြီးထဲမှာ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး လုပ်နေရတော့ ဘာမှ ဟုတ်တိပတ်တိ မပေးဘဲ သူများဟာတွေကို ယူသွားတာတွေ သိမ်းသွားတာတွေဆို ပြည့်လို့၊ နိုင်ရင် လုပ်ကြတာပဲ။ မနိုင်လို့သာ မယူကြတာလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ အဲဒီတော့ လူမှာ အဲဒီ ဝိပါက်တွေက ရှိနေတော့ ဒါတွေ ထွင်း မရသေးလို့သာ မထကြတာ၊ ထွင်းရတောင် ပြုခွင့်မရသေးလို့သာ မပြုကြတာလို့ ပြောရမှာ။ အဲဒီတော့ ဒီ အကုသိုလ်ကံတွေဟာ မလုပ်ဘဲနေရုံမျှနဲ့တော့ ကျုပ်တို့တွေ သူ့ကို ပယ်ပြီးသွားပြီလို့ မမှတ်ပေးကြပါနဲ့လို့ ပြောရမှာပေါ့။

တကယ် ကံမြောက်တဲ့ အချောင်လိုချင်နေတဲ့ အရာကို ကျုပ်တို့တွေက ဝေဖန်ကြပါ။ ဝေဖန်နိုင်ဖို့ရန်အတွက်ဆိုရင်လည်း ဒီကံက ဘယ်လိုဖြစ်တာတုန်း၊ ဒီကံက နောက်ထပ် ဘာကို ဖြစ်စေတာတုန်း၊ ဒီကံက ဖြစ်စေတာက ဘာ၊ အဲဒီကံက ဖြစ်စေတဲ့ဟာက နောက်ထပ် ကံကိုဖြစ်စေတဲ့ အရာကို မွေးဖွားပေးတာပဲ။ ဒီလိုပြောလိုက်ရင် နားလည်ကြပါတယ်။

ကံရယ်၊ ဒီကံရဲ့ အကြောင်းကိလေသာရယ်၊ ဒီကံရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိလေသာက သူ့ဟာသူ မိုးပေါ်က ကျလာတာမှ မဟုတ်ဘူး၊ မွေးရာကနေ ပါလာတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဝိပါက်ကနေပြီးတော့မှ ဒီကိလေသာကို ဖြစ်စေတာ။

ဒီဝိပါက်ကလည်း လူမှာ မွေးရာပါပစ္စည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဒီဝိပါက်ကလည်း ကိုယ်က ကံကိုလုပ်ရာကနေ ဖြစ်လာတဲ့ဝိပါက်၊ ဒီလိုဆိုရင် ဒီကံက ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေပြီး ဒီဝိပါက်က ကိလေသာကို ဖြစ်စေပါလား။

ဒီကိလေသာကပဲ ကံကို ဖြစ်စေတာဆိုတော့ တို့တွေ လုပ်တာကို မပါပါလား၊ ဒီအထဲမှာ ဝိပါက်ကလည်း တို့တွေ မဟုတ်ဘူး၊ ကိလေသာကလည်း တို့တွေ မဟုတ်ဘူး၊ ကံကလည်း တို့တွေ မဟုတ်ဘူး၊ ကံက အချွတ်ချွတ်အချော်ချော်ကလည်းပဲ မတော်တဆ လုပ်လိုက်တာ၊ မတော်တဆ လုပ်လိုက်ရာကနေပြီးတော့ ဝိပါက် ဖြစ်လာတယ်၊ ဒီဝိပါက်ကနေပြီးတော့ ကိလေသာ ပေါက်လာတယ်၊ ဒီကိလေသာကနေပြီးတော့ ဒီကံကို ထပ်လုပ်၊ ဒါကြောင့် ဒီကံဟာ တို့တွေ လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။

တို့တွေ လုပ်တာ မဟုတ်ရင် ဒါဖြင့် ဘာက လုပ်တာတုန်း ဆိုရင်တော့ စက်ဖြစ်နေတာ၊ ဇီဝစက်တစ်ခု လည်နေတာ၊ ဒီလို ပြောရမှာပေါ့၊ အဲဒီလို ဇီဝစက်တစ်ခု လည်နေတာဆိုတော့ အဲဒါကို လည်နေမှန်း သိပြီဆိုတော့ ဘာလုပ်ရမလဲဆိုရင် ငါတို့ လုပ်ထားတဲ့ပစ္စည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ အပျက်ပစ္စည်းပဲ၊ ဒါဟာ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ ပစ္စည်း မဟုတ်ဘူး၊ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ ပစ္စည်းပဲလို့၊ ဝိဘဇ္ဇ ဖြစ်သွားအောင်ဆိုရင်တော့ ဒီကံကို အပြစ်တင်ရမှာ၊ ပြစ်တင်ဝေဖန်ရမှာလို့ ပြောရမှာပေါ့၊

အပြစ်တင်တာကိုပဲ ဝေဖန်တယ်လို့ ခေါ်တာဆိုတော့ ပြစ်တင်ဝေဖန်ရမယ်၊ ကံကို ဝေဖန်ဖို့ရန်အတွက်ဆိုရင် ကံရဲ့ အချက် (၃)ချက်ကို သိရမယ်၊ ဒီကံကို ဘယ်သူက မွေးပေးတာတုန်း၊ ဒီကံက နောက်ထပ် ဘာကို မွေးပေးတာတုန်း၊ အဲဒီကံက မွေးထားတဲ့အရာက ကံကိုမွေးပေးတဲ့ ကိလေသာကို တစ်ခါ ထပ်မွေးပေးတယ်၊ ကဲ ကြည့်စမ်းပါဦး၊ တစ်ခုကို တစ်ခု ထပ်ထပ် မွေးနေကြတာ။

အမေက သာသမီးကို မွေးတယ်၊ သားသမီးကလည်း နောက်ထပ် သူ့သားသမီး ကို မွေးတယ်၊ အမေက မွေးတုန်းကတော့ ကိုယ်က သားသမီး၊ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ တစ်ခါ ထပ်မွေးပေးတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်က မိဘ ဖြစ်သွားတယ်၊ အဲဒီလိုပဲ မိဘကလည်းပဲ သူ့မိဘကနေ မွေးတုန်းက သူက သားသမီးပဲ၊ ကိုယ့်ကို မွေးတဲ့အခါကျမှ သူက မိဘဖြစ်သွားတာ၊ ခုလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ။

ကံရဲ့ အကြောင်းကလည်း သူက ကံရဲ့အကြောင်းသာ ဖြစ်နေတာ၊ သူကရော ဒါဖြင့် သူ့ဘာသာသူ ဖြစ်လာတာလားဆိုရင် မဟုတ်ဘူး၊ သူလည်း အကျိုးပဲ၊ ဘာရဲ့ အကျိုးလဲဆိုရင် ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝိပါကံရဲ့ အကျိုးပဲ၊ ကိလေသာက ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝိပါကံရဲ့ အကျိုး၊ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝိပါကံရဲ့ အကျိုးဖြစ်ပေမယ့် တစ်ခါ ဒီကိလေသာက ကံကို ဖြစ်စေတဲ့အခါကျတော့ အကြောင်းတစ်ခါ ပြန်ဖြစ်သွားပြန်ရော။

သားသမီးက သားသမီးအတိုင်း မနေဘူး၊ မိဘက မွေးထားတုန်းကတော့ သားသမီးပဲ၊ ဒီသားသမီးကနေပြီး နောက်ထပ် သားသမီး မွေးတဲ့အခါကျတော့ သူက မိဘပြန်ဖြစ်သွားပြန်ရော၊ မိဘဖြစ်လိုက် သားသမီး ဖြစ်လိုက်လို့ ပြောရမှာပေါ့၊ ကိုယ့်အမွှေးခံရတုန်းကတော့ သားသမီး၊ ကိုယ်က မွေးပေးတဲ့အခါကျတော့ မိဘ၊ အဲဒီလိုဖြစ်သွားတယ်လို့ ပြောရမယ်။

ခုနက ကိလေသာကလည်း ကံကို ဖြစ်စေတဲ့အခါကျတော့ သူက မိဘဖြစ်သွားပြီးတော့ အကြောင်းဖြစ်သွားပြီး၊ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝိပါကံက ဖြစ်စေလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ သူက အကျိုးဖြစ်နေတယ်၊ ကိလေသာက အကျိုးလည်း ဟုတ်တယ်၊ အကြောင်းလည်း ဟုတ်တယ်၊ ဝိပါကံကလည်း အကျိုးလည်းဟုတ်တယ်၊ အကြောင်းလည်း ဟုတ်တယ်၊ ကံကလည်း အကျိုးလည်း ဟုတ်တယ်၊ အကြောင်းလည်းဟုတ်တယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ ကိလေသာက ဖြစ်စေလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ကံက အကျိုး၊ ဝိပါကံကဖြစ်စေလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ကံက အကြောင်း၊ ကံကြောင့် ဝိပါကံက ဖြစ်တာဆိုတော့ ကံက မိဘနေရာ ရောက်သွားပြန်ရောလို့ ပြောရမယ်၊ အဲဒီလိုနဲ့ လည်ပတ်ပြီးတော့ ဖြစ်နေတာဆိုတော့ ဒါဟာ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ သဘာဝ အစဉ်ကြီးလို့ပဲ၊ အဲဒီ သဘာဝအစဉ်ကြီးက သူ့ဘာသာသူ နေနေသလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့တွေရဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာ တက်ဖြစ်နေတာ၊ ကျုပ်တို့တွေရဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာ တက်ဖြစ်နေတော့ ကျုပ်တို့တွေက ဘာမှ မလုပ်သာတော့ဘူး။

သူစေသမျှ၊ သူခိုင်းသမျှ ကျုပ်တို့တွေက လိုက်လုပ်နေရတဲ့အတွက် ကျုပ်တို့တွေက မအားတော့ဘူး၊ ကျုပ်တို့လုပ်ချင်တာလည်း လုပ်လို့မရတော့ဘူး၊ သူကနေပြီး ကိလေသာ လုပ်ချင်တာအတိုင်း အကုန်လိုက်လုပ်နေရတော့တာပဲ၊ ကိလေသာ

မောင်းနှင်တာကို ကျုပ်တို့တွေက လိုက်ပြီး လုပ်နေရတဲ့ တကယ့်အရပ်လို၊ ကြိုးတပ်ထားတဲ့ အရပ်လို ဖြစ်နေတယ်။ တကယ့် ကိုယ်ပိုင်စက်ရုပ်ကလေးလို ကိုယ့်ဟာနဲ့ ကိုယ် ရှင်သန်ပြီး နေရတာမဟုတ်ဘူး။ ကြိုးဆွဲအရပ်လိုကို ကြိုးဆွဲတဲ့အတိုင်းပဲ ကျုပ်တို့တွေက လုပ်နေရတာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒါကို အဲဒီလို သိတဲ့အခါကျတော့ ဟာ ဒါ တို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါ တို့ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါကို ကျုပ်တို့က ကြပ်ကြပ် ရှုရမှာပဲ၊ ကြပ်ကြပ် သုံးသပ်ရမှာပဲ၊ အဲဒီ ကြပ်ကြပ် ရှုတယ်။ ကြပ်ကြပ် သုံးသပ်တယ်ဆိုတာဟာ အဲဒီကံကို ဝေဖန်ပစ်တာပဲ။ အဲဒီကံကို ဝေဖန်တယ်ဆိုတာ အဲဒီကံဟာ ငါတို့ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီကံဟာ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီကံဟာ ငါတို့အတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ဟာ မဟုတ်ဘူးလို့ ကျုပ်တို့တွေက ဒီအချက် (၃)ချက်ထဲကနေ တစ်ချက်ချက်နဲ့ပေါ့။ ဒီကံဟာ ငါတို့ မဟုတ်ဘူးလို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီကံဟာ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒီကံဟာ ငါတို့အတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ အရာမဟုတ်ဘူးလို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ သူ့ကို ဝေဖန်တာလုပ်ကြရမှာပဲ။

အဲဒီလို လုပ်ပြီးဆိုရင်တော့ ဒီကံတွေအပေါ်မှာ ကျုပ်တို့တွေက ငြီးငွေ့သွားပြီ။ အဲဒီလို ဝေဖန်နိုင်တာကိုပဲ ဘယ်လိုပြောမတုန်းဆိုတော့ ကံကို သိတယ်လို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီလို ဝေဖန်နိုင်တာ မဖြစ်သေးရင် ကံမသိသေးဘူးလို့ ပြောရမယ်။ **“ကံသိတယ်၊ ကံသိတယ်”**ဆိုတာဟာ ပြုလုပ်တာလေးလောက် သိတာကို ကံသိတယ်လို့ ပြောလို့ မရသေးဘူး။

တကယ် ကံသိတယ်ဆိုတာ ပြုလုပ်တာ ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိလေသာကိုလည်း ဒီကိလေသာကတော့ ငါ့ကို နှောက်ပြီဆိုတာ သိတာဟာလည်း ကံသိတာ၊ ငါ ကံလုပ်တဲ့အတွက်ကတော့ ကံရဲ့အကျိုးဝိပါက် ဖြစ်သွားတာပဲဆိုတာ သိတာဟာလည်း ကံရဲ့ အချက်(၃)ချက် ပြည့်အောင် သိတာပေါ့။ ကံရယ်၊ ကံရဲ့ အကြောင်းရယ်၊ ကံရဲ့ အကျိုးရယ်၊ ဒီအချက်(၃)ချက်ကို ဆုပ်မိအောင် သိတာကို ကံသိတာလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီလို ကံသိပြီးဆိုရင်တော့ ကံသိရင် ကံကို မုန်းတယ်။ အဲဒီကံကို မုန်းရင် အဲဒီကံကို မလိုချင်တော့ဘူး၊ အဲဒီကံကို မုန်းရင် အဲဒီကံကို စိတ်ပျက်တယ်။ နှလုံးနာတယ်လို့

ပြောရမယ်။ ဒီကံကို မလိုချင်တော့ဘူး၊ ဒီကံကို ငြီးငွေ့တယ်။ ဒီကံကြီး ဖြစ်နေရတာကို စိတ်ပျက်တယ်။ အဲဒီကံကို သိရင် အဲဒီကံကို မုန်းတယ်လို့ ပြောရမယ်။

မိုးကုတ်ဆရာတော်က ကံကို သိခိုင်းတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကံကို အမှန်းခိုင်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သူသိတာက ရုပ် နာမ်ရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကို သိတာ၊ ရုပ်နာမ်ရဲ့ အဖြစ်အပျက် သိတဲ့အတွက် အဲဒီရုပ်နာမ်ကို မုန်းတာ၊ ရုပ်နာမ်ကို မုန်းတဲ့အတွက် ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက် မရှိတော့တာကို မိုးကုတ်ဆရာတော်က လွတ်မြောက်တယ်လို့ ပြောတာပါ။ အဲဒီ ရုပ်နာမ် မဖြစ်မပျက်တော့တာကိုပဲ နိဗ္ဗာန်လို့ ပြောတာပဲ။

ကျုပ်တို့က အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ ကံကို အသိခိုင်းတာ၊ ကံကို ဘယ်လို သိရမှာတုန်းဆိုတော့ ခုနက အချက်(၃)ချက်ပဲ။ ကံရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိလေသာလည်း သိရမယ်။ ကိလေသာကနေ ကံ ဖြစ်စေပုံကိုလည်း မျက်ဝါးထင်ထင် သိရမယ်။ တစ်ခါ ကံကလည်း ကံတင်ရပ်မနေဘဲ ကံကနေပြီး မျက်စိအသစ်ကို ဖြစ်စေတာ၊ မျက်စိ ပေါက်စေတာပေါ့။ ကံမျက်စိ ပေါက်စေတာ၊ ကံနား ပေါက်စေတာ၊ ကံဦးနှောက် ပေါက်စေတာ၊ ဒါကို ပြောရမယ်ဆိုရင် ဆော့ဝဲလ်ဖြစ် ဖြစ်သွားတာကို သိရမယ်။ အဲဒီလို ကံရယ်၊ ကံရဲ့ အကြောင်းရယ်၊ ကံရဲ့ အကျိုးရယ်ကို သိတာ၊ သူတို့(၃)ခု လည်ပတ်ပြီး ဖြစ်ထွန်းနေတာလို့ သိတာဟာ ကံကို သိလိုက်တာပဲ။

အဲဒီလို သိတဲ့အခါကျတော့ ကံကို ဝေဖန်တော့မယ်။ ဒီကံဟာ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကံဟာ ငါ မဟုတ်ဘူး၊ ငါတို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကံဟာ ငါတို့အတွက် အနှစ်သာရ ရှိတဲ့အရာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဒီအချက် (၃)ချက်နဲ့ ဝေဖန်ပစ်လိုက်တာ၊ ဝိဘဇ္ဇ လုပ်ပစ်လိုက်တာ၊ “ဝေဖန်တယ်၊ ဝေဖန်တယ်”ဆိုတာ ပြစ်တင်တယ်ပေါ့။ ဒီကံနဲ့ ကံရဲ့အကျိုး ကံရဲ့အကြောင်းကို အပြစ်တင်လိုက်တာ၊ ဒါဟာ ငါတို့ဆီ ကပ်ရောက်လာပြီး ငါတို့ကို ပူးပြီးတော့ ငါတို့ကို ခိုင်းနေတာ ဖြစ်တယ်။

စုန်းပူးတယ်၊ နတ်ပူးတယ်ဆိုတာတွေ ခင်ဗျားတို့ မြင်ဖူးကြမယ် ထင်ပါတယ်။ အဲဒီသူတွေဆိုရင် စုန်းပူးခံရတဲ့သူက စကားပြောရင်လည်း လူစကားပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ စုန်းရဲ့စကား ပြောတာ၊ နတ်ပူးတယ်ဆိုရင် နတ်ပူးခံရသူက စကားပြောရင်လည်း လူစကား ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ နတ်စကား ပြောတာ၊ သူက လူကြီးက စကားတွေ

ပြောနေပါလျက်နဲ့ ဘယ့်နယ် နတ်စကား ပြောတာလဲလို့မေးရင် သူ လူစကားပြောတာ မဟုတ်တဲ့အကြောင်း ထင်ရှားတယ်။ အဲဒါ ဘာလဲဆိုရင် စကားပြောတဲ့အခါမှာ လူလို စကားမပြောဘူး။

လူလိုက ဘယ်လို စကားပြောတာလဲဆိုရင် လူက သူအပြောခံရတဲ့ လူကို ကြည့်ပြီး ပြောတာ၊ လူက လူစကားပြောတယ် ဆိုရင် သူက သူအပြောခံရတဲ့ လူကို ကြည့်ပြီး နားထောင်ရဲ့လား၊ နားလည်ရဲ့လားဆိုတာ ကြည့်ပြီး ပြောတယ်။

နတ်က စကားပြောတာဆိုရင် လူကို မကြည့်ဘူး၊ သူက ဘာဖြစ်သလဲဆိုရင် လူကြီးက ယိမ်းထိုးနေတယ်၊ ခေါင်းကြီးက တစ်ခါတည်း ဟိုယိမ်း ဒီယိမ်းနဲ့ ယိမ်းနေတယ်၊ အဲဒါ သူ လူမဟုတ်ဘူးဆိုတာ ပြောတာပဲ။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ယိမ်းနေတာကိုက သူ မဟုတ်နေလို့ဘဲ၊ သူယိမ်းပြီး သူပြောချင်ရာတွေ ပြောနေတာ၊ ယိမ်းပြီး သူပြောချင်တာတွေ ပြောနေတာကိုက လူစကား မဟုတ်တာကို ပြောနေတာလို့ ပြောရမယ်။ ဒါဟာ စုန်းပူတာ နတ်ပူးတာနဲ့ စပ်လာလို့ အလျဉ်းသင့်လို့ ပေါ်လွင်လာအောင် ပြောလိုက်တဲ့သဘောပါပဲ။

ခုနက ကိလေသာရယ်၊ ကံရယ်၊ ဝိပါက်ရယ်ကနေပြီး ပူးတာကလည်း အဲဒီလို ပူးပြီးတော့ လူကို စကားပြောစေတယ်၊ လူကို အလုပ်လုပ်စေတယ်၊ လမ်းသွားစေတယ်၊ လူကို မျက်နှာနေမျက်နှာထား ကိုယ်လက်ဟန်ပန် သူ့ရဲ့ ကံအလျောက် ချိုးပြစေတယ် လို့ပြောရမယ်။

ဒီတော့ အဲဒီလိုလူက ကိုယ့်ပါးစပ်လည်း ကိုယ်မပိုင်တော့ဘူး၊ ကိုယ့်ကိုယ်လည်း ကိုယ် မပိုင်တော့ဘူး၊ ကိုယ့်ရဲ့ မျက်နှာနေ မျက်နှာထားလည်း ကိုယ် မပိုင်တော့ဘူး၊ သူထားစေချင်တဲ့အတိုင်း ထားရမယ်၊ သူပြောစေချင်တဲ့အတိုင်း ကိုယ့်ပါးစပ်ကလည်း ပြောရမယ်၊ သူလုပ်စေချင်တဲ့အတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကလည်း လုပ်ရမယ်ဆိုတော့ ဒီလူက ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မပိုင်တော့ဘူး၊ အချည်းနှီးလူ ဖြစ်သွားပြီလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ “ဟာ ငါ့ကိုယ် ငါ မပိုင်စေတဲ့ လုပ်ငန်းကို ဒီကံကနေ ငါ့ကို ဖြစ်စေတာပဲ၊ ဒီကံနဲ့ ကံရဲ့အကြောင်း၊ ကံရဲ့အကျိုးတွေကနေပြီး ငါ့ကိုယ်ကို ငါ မပိုင်စေတာဘဲ” လို့ ဝေဖန်လိုက်လို့ရှိရင်တော့ အဲဒီလို ဝေဖန်မိတဲ့သူက အဲဒီကံကို သိတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ ဝေဖန်ကြည့်တော့ သိတယ်၊ သိတဲ့အတွက် အဲဒီကံကို

မလိုချင်တော့ဘူး။

အဲဒီကံကို မလိုချင်တော့ “ဝိရာဂံ ဝိမုစတိ” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အဲဒီကံကို မလိုချင်တော့တာ၊ မတပ်မက် မနှစ်သက်တော့တာ၊ အဲဒါကို မတပ်မက် မနှစ်သက်တော့ အဲဒီကံက လွတ်မြောက်တော့တာပေါ့၊ တပ်မက်တယ်၊ တပ်မက်တယ်ဆိုတာဟာ စွဲတယ်ဆိုတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။

ဥပမာ ဆိုးရည်တစ်ခုထဲကို ဆိုးစရာအရာတစ်ခုကို ထည့်လိုက်တယ်ဆိုရင် အဲဒီ ထည့်ပြီးနောက် ဆိုးရည်ထဲကနေပြီးတော့ ပြန်ပြီးဆိုးစရာကို မ လိုက်တယ် ဆိုရင် အဲဒီဆိုးစရာဆီမှာ ဆိုးရည်ထဲက အရောင်တွေ တပ်လာတယ်၊ ဆိုးရည်တပ်တယ် လို့ ခေါ်တာပေါ့၊ စွဲလာတာပါပဲ။ အဲဒီ ဆိုးရည်ထဲကနေ ပြန်ဆည်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဆိုးရည်မဝင်ခင်က အရောင်နဲ့ မတူတော့ဘူး၊ သူ့ဆီမှာ စွဲလာတယ်၊ သူ့ဆီမှာ စွန်းသွားတယ်၊ စွဲသွားတယ်၊ တပ်သွားတယ်ဆိုတာကို တပ်စွန်းတယ်လို့ပြောတာပါပဲ။

အဲဒီလို ဒီကံရဲ့အပေါ်မှာ ကျုပ်တို့ မစွဲတော့ဘူး၊ ဒီကံပေါ်မှာ မငြိတော့ဘူး၊ ဒီကံပေါ်မှာ မငြိတော့ဘူးဆိုတော့ ဒီကံက လွတ်မြောက်သွားတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့၊ အဲဒီကံက လွတ်မြောက်သွားတယ်ဆိုရင် ဒါဟာ မပေးဘဲ ယူချင်တဲ့ လူရာမဝင်တဲ့ လုပ်ငန်းပေါ့၊ အဲဒီလုပ်ငန်းဟာ အကုသိုလ်လုပ်ငန်းပေါ့၊ မပေးဘဲ ယူတယ်ဆိုတာ လူရာမဝင်တဲ့လုပ်ငန်းပဲ၊ အဲဒီ လူရာမဝင်တဲ့လုပ်ငန်းကို ဘာကံလုပ်ငန်းလို့ ပြောမလဲဆိုရင် အကုသိုလ်ကံလုပ်ငန်းလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီ အကုသိုလ်ကံလုပ်ငန်းက လွတ်မြောက်ချင်တယ်ဆိုရင် မလုပ်ဘဲနေရုံမျှနဲ့ အကုသိုလ်ကံက လွတ်မြောက်လို့ မရပါဘူးလို့ ပြောရမယ်၊ မလုပ်ဘဲနေရုံမျှနဲ့ မရရင် ဘာလုပ်ရမှာတုန်းဆိုရင်တော့ အဲဒီ အကုသိုလ်ကံကို “အင်က္ခာရီ” လုပ်ရမယ်၊ လိုက်ပြီး စုံစမ်းရမယ်။

ဒီအကုသိုလ်ကံက ဘယ်လိုဖြစ်တာတုန်း၊ ဒီအကုသိုလ်ကံက ဘာဖြစ်စေတာတုန်း၊ ဒီအကုသိုလ်ကံက ဖြစ်စေတဲ့အရာကရော ဖြစ်စေပြီး သူကနေပြီးတော့ ပျောက်ပျက်ပြီး၊ ရပ်စဲသွားသလားဆိုတော့ ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီ အကုသိုလ်ကံက ဖြစ်စေတဲ့ ဝိပါက်က အကုသိုလ်ကံဖြစ်ဖို့အတွက် ကိလေသာ ပြန်ဖြစ်စေတယ်။

အဲဒီလို သူ့ကို အချက်(၃)ခု လိပ်ပတ်လည်အောင် ဒီ(၃)ခုကို သိပေးလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဟာ ဒီလိုဆိုရင် တို့က တို့လုပ်ချင်တာ လုပ်တာမဟုတ်ဘဲ သူ့ကိလေသာရှိတဲ့အတိုင်း တို့ လုပ်ရတာပါလား၊ သူ့ကိလေသာကလည်း သူ့ကိလေသာမပေါက်ချင်လို့လည်း မရဘဲ သူ့ဝိပါက်ရှိရင် ပေါက်တာပါလား၊ ဝိပါက်ကလည်း သူ မဖြစ်ချင်လို့လည်း မရပါဘဲ ကံရှိရင် ဖြစ်တာပါလား။

ကံရယ်လို့ လုပ်မှတော့ ဝိပါက်က မဖြစ်ဘဲမနေဘူး၊ ဝိပါက်ရယ်လို့ဖြစ်မှတော့ ကိလေသာက မပေါက်ဘဲမနေဘူး၊ ကိလေသာရယ်လို့ ပေါက်မှတော့ နောက်ထပ် ကံကလည်း မလုပ်ဘဲမနေဘူး၊ ဟာ သူတို့ ဒီလိုကြီးကို လည်ပြီးဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ တို့ကို နှိပ်စက်နေတာပါလားလို့ သိသွားတော့တာပဲ။

အဲဒီလို သိသွားတဲ့အခါကျတော့ သူ့ဝေဖန်ရတော့မယ်၊ ဘယ်လို ဝေဖန်မတုန်းဆိုရင် ဒီကံဟာ တို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကံဟာ တို့လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းမဟုတ်ဘူး၊ ဒီကံဟာ တို့အတွက် အနှစ်သာရရှိတဲ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူးလို့ ဝေဖန်တဲ့ အခါကျတော့ သူ့ကို ပိုင်းခြား သိသွားပြီဖြစ်လို့ သူ့ကို ရွံ့မုန်းလာတယ်၊ ငြီးငွေ့လာတယ်၊ စက်ဆုပ်လာတယ်၊ ဒီကံကြီးက တို့ နှိပ်စက်နေတဲ့ အရာကြီးပဲလို့ နှလုံးနာလာတယ်၊ အဲဒီလို မတပ်စွန်းတော့တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီကံက လွတ်မြောက်သွားတယ်၊ အဲဒီအခါကျမှ ကျုပ်တို့တွေ အကုသိုလ်ကံက လွတ်မြောက်ကြတာပါလို့ ပြောရပါမယ်။

ဟုတ်ပြီ၊ အကုသိုလ်ကံတော့ အဲဒီလိုနဲ့ လွတ်မြောက်တယ် ဆိုရင်တော့ ခုနကလိုပဲ ကာမကုသိုလ်ကံဆိုတာ နည်းနည်းတော့ ပေးတယ်၊ နည်းနည်းပေးပြီး ရစရာကျတော့ အတိုင်းအဆမရှိ ရချင်တယ်၊ အများကြီး ရချင်တယ်၊ ဒါဟာ ကာမကုသိုလ်ကံပဲ။

ဒီကာမကုသိုလ်ကံ ဆိုတာလည်း သူက ရှက်စရာလည်း ကောင်းပါတယ်၊ ကြောက်စရာလည်း ကောင်းပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ ရှက်စရာ ကြောက်စရာ ကောင်းတုန်းဆိုရင် လူတွေအပေါ်မှာ နည်းနည်းလေးပဲ ပေးပြီးတော့ များများကြီး ရချင်တယ် ဆိုတဲ့ လူဟာ တော်တော်မတရားတဲ့လူပဲ၊ တော်တော်မတရားတဲ့လူ ဖြစ်ပေမယ့် ဒီကာမကုသိုလ်ကံကို တရားတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။

တရားတယ်လို့ ထင်ပြီးတော့ များများပွားကြဖို့များတောင် တိုက်တွန်းကြ

တာတွေ၊ ဆော်သြကြတာတွေကလည်း ပြည့်လို့ပဲ၊ ရှက်လည်း မရှက်ကြဘူး၊ ဒါကို သူတို့ မသိလို့ဘဲ၊ မသိတော့လည်း မရှက်တော့ဘူးပေါ့။

တကယ်တော့ နည်းနည်းပေးပြီး များများရချင်တယ်ဆိုတာ ဘယ်တော် ပါ့မလဲပေါ့၊ ပြောရင် ဒီထက်ရှက်စရာကောင်းတာက ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် သူက များများရချင်တော့ သူက ပေးပြီပေါ့၊ သူကပေးတော့ အပေးခံရတဲ့သူတွေကို သူကနေပြီးတော့ ရစေချင်လို့ ပေးသလိုလို ဘာလိုလိုနဲ့ပေါ့လေ၊ သူ့စိတ်ထဲမှာ အပေးခံရတဲ့သူတွေကို ရစေချင်တာ မရှိဘူး။

ကိုယ် ရချင်တာကိုပဲ ရဖို့အတွက် ကိုယ် လုပ်တာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့ ကိုယ် အပေးခံရတဲ့သူတွေရဲ့ ယူရတာက ကိုယ်ကနေပြီးတော့ အသုံးချလိုက်တာလို့ ပြောရမယ်၊ အဲဒီလူတွေကို နင်းပြားအဖြစ်နဲ့ ကိုယ် ပေးတာလေးကို ယူခြင်းအားဖြင့် အသုံးချပြီးတော့ ကိုယ်က ဒီထက်များများ ရဖို့ကို လုံးပန်းတာပဲ၊ ဒီလိုဆိုတော့ ကိုယ်က လူတွေကို အသုံးချပြီး ကိုယ်ရဖို့ရန်အတွက် တက်လှမ်းတာဆိုတော့ ရှက်စရာကြီးပေါ့။

မကောင်းတာကတော့ အဲဒီလောက်အထိ မကောင်းတာပေါ့၊ ဒါပေမယ့် ကာမကုသိုလ်ကံကို ကောင်းတယ်လို့ ထင်ပြီး လုပ်ကြတာတွေကလည်း ပွစာတက်နေ တာပါပဲ၊ တချို့ သိန်းတွေထောင်ချီပြီးတော့ လုပ်တယ်လို့ ပြောရမယ်၊ နောင်ကျရင်တော့ သူရမယ့်ဟာကို သူမြင်တာ သိန်းထောင်ချီ မဟုတ်ဘူး၊ သိန်းတွေ ကုဋေကုဋာမက သူ ရမှာလို့ သူထင်တယ်။

ဘာဖြစ်လို့ သိန်းတွေ ကုဋေကုဋာမက ရမှာလို့ ထင်သလဲဆိုရင် အဲဒီလောက်ကြီး များတောင် သူများပေးကမ်းတာတွေကို လုပ်မှတော့ နတ်ပြည်မှာတော့ သူ့အတွက် နတ်ဘုံဗိမာန်၊ ဥယျာဉ်၊ ပန်းမန်၊ ပဒေသာပင်၊ အခြံအရံနတ်သမီးတစ်ဖက်(၅၀၀) သေချာပေါက် ရပြီးသားပဲလို့ သူထင်ထားတယ်။

နတ်ပြည်ရောက်တယ် ဆိုရင်လည်း နတ်ဘုံဗိမာန်၊ ဥယျာဉ်၊ ပန်းမန်၊ ပဒေသာပင်တွေကလည်း ကိုယ်ဆောက်နေဖို့ မလိုဘူး၊ အသင့်ဆောက်ပြီးသား သူရမှာလို့ ထင်တယ်၊ အဲဒါတင် မကဘဲနဲ့ အခြံအရံနတ်သမီးတွေကလည်း တစ်ဖက် (၅၀၀)ဆိုတော့ (၁၀၀၀)လောက် သူရမှာလို့ကို ထင်တယ်။

တကယ်တော့ သိန်းသန်း ကုဋေချီပြီးတော့ ပေးတောင်မှလည်း နတ်သမီးတစ်ယောက် မရနိုင်လောက်ပါဘူး။ အဲဒီလို မရနိုင်လောက်တာဆိုတော့ နတ်သမီးတွေကလည်း အများကြီးရဦးမှာ။ နတ်ဘုံဗိမာန်တွေကလည်း ရဦးမှာဆိုတော့၊ သူ့ဟာက ပိုက်ဆံနဲ့ တိုင်းထွာလို့ကို မရနိုင်အောင်ထိ သူလိုချင်တယ်၊ ရမှာကလည်း ဧကန္တလို့ကို သူမြင်ပြီးတော့ လုပ်တာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီတော့ ပိုက်ဆံတွေ သိန်းပေါင်းထောင်ချီပြီးတော့ အလှူအတန်းပေးတယ်ဆိုတာကို ရကြရတဲ့ လူလေးတွေ ရှိမှာပေါ့။ ကြက်သားဟင်း ဝက်သားဟင်းနဲ့ ထမင်းစားရတဲ့ လူတွေလည်း ရှိမှာပေါ့။ ဒါမှမဟုတ်လည်း ဝတ်စရာတို့၊ ခြံစရာတို့ဆိုတာ ရကြတဲ့သူတွေလည်း ရှိမှာပေါ့။ နည်းနည်းစီ ရကြတာပေါ့။ ရတယ်သာပြောရတာ အဲဒီလူတွေ အသုံးချပြီးတော့ သူကနေ ဟို ရစရာကြီးကို လိုချင်တာ၊ ဒါဟာ တော်တော် မကောင်းတဲ့ဟာကြီးလို့ ပြောရမယ်။

တော်တော် မကောင်းတဲ့ဟာကြီးကို တော်တော်ကို အကောင်းကြီးဆိုပြီး ချီးမြှောက်တာတွေလည်း သိပ်များတယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီလောက်ရှက်စရာ ကောင်းတဲ့ အလုပ်ကြီးကတော့ဖြင့် လူ့အလုပ်မဟုတ်တဲ့ အလုပ်ကြီးပဲ။ လူက ဒီလို မလုပ်ရဘူး။ လူတွေကို အသုံးချပြီး ကိုယ် ကြီးမြင့်ရာ ကြီးမြင့်ကြောင်းကို သူများခေါင်းပေါ်ကို တက်နင်းပြီး မသွားရဘူး။ ခု ကိုယ်က အဲဒီလိုသွားဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့လူ၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ ဒါကြီးကတော့ဖြင့် လူ့လောကမှာ မတော်တဲ့ လုပ်ငန်းကြီးပဲလို့ မြင်ဖို့ကောင်းတယ်။

အဲဒီလို မြင်ချင်တယ်ဆိုရင်လည်း ခုနက ကာမကုသိုလ်ကံကလည်း ကံပဲ။ အဲဒီ ကံကလည်း ကာမကံလေးသာကြောင့်ဖြစ်တာပဲ။ တကယ်လို့သာ ကာမကံလေးသာ တစ်စက်မှ မရှိရင် ကာမကုသိုလ်ကံဆိုတာလည်း တစ်စက်မှ လုပ်လို့မရဘူး။ ကာမကုသိုလ်ကံဆိုတာ တစ်စက်မှ လုပ်လို့မရလို့ မလုပ်ရင်လည်းဘဲ ကာမဝိပါက် လို့ဆိုတာကလည်း တစ်စက်မှ မဖြစ်ဘူး။

အခုကတော့ ကာမကုသိုလ်ကံ လုပ်ရင် ကာမဝိပါက်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကာမဝိပါက် ဖြစ်တာကလည်း လူမှာ ဘယ်မှာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ ဘယ်ဘာသာကမှကို မသိကြဘူး။ ဟိန္ဒူလည်း မသိဘူး။ ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာလည်း မသိဘူး။ ဓမ္မတလင်လည်း

မသိဘူး၊ ခရစ်ယာန်လည်း မသိဘူး၊ ဘယ်ဘာသာကမှ မသိဘူး။

မသိတော့ ဘာလုပ်ကြတုန်းဆိုတော့ အဲဒီ ကာမကုသိုလ်ကံ လုပ်တာအတွက် အကျိုးတွေကတော့ မင်းတို့ရမှာပေါ့၊ အဲဒီအကျိုးတွေ ရမှာဆိုတော့ ဒီကလုပ်တဲ့ လုပ်ရပ်နဲ့ အဲဒီအကျိုးတွေ ရမယ့်အချိန်က သူတို့က ဆက်ပြီးတော့ ပြလို့မရတော့ဘူး၊ တကယ်တော့ အဖြစ်တစ်ခုဟာ အလုပ်လုပ်လို့ဖြစ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီအလုပ်နဲ့ အဲဒီအဖြစ်နဲ့ဟာ ဆက်စပ် နေရမှာပေါ့၊ အဲဒီအလုပ်နဲ့အဲဒီအဖြစ်ဟာ မဆက်စပ်ရင် မဖြစ်ရဘူး၊ မဆက်စပ်ဘဲနဲ့ ဖြစ်တယ်ဆိုရင်တော့ ဒါကို အချည်းနှီးအဖြစ်မရှိတဲ့စကားပဲလို့ ပြောရမယ်။

ဥပမာ မျှစ်တစ်ချောင်းပေါက်တယ်၊ ဒီမျှစ်တစ်ချောင်း ပေါက်တာဟာ ဝါးပင်ရှိလို့ မျှစ်ပေါက်တာပဲ၊ ဒီမျှစ်ကနေ နောက် ဘာဖြစ်လာမှာတုန်းဆိုရင် နောက်ထပ် ဝါးပင်ကြီး ဖြစ်သွားမှာပဲ၊ ဒီဝါးပင်ကြီးဖြစ်တာနဲ့ ဒီမျှစ်ဖြစ်တာဟာ ဒီမျှစ်ကနေပြီးတော့ ဝါးပင်အဖြစ် ပြောင်းတာပဲ၊ ဝါးပင်အဖြစ် ပြောင်းလို့ ဒီမျှစ်ပျောက်သွားတာပဲ၊ တစ်ရက် ပျောက်သွားတယ်၊ သို့မဟုတ် တစ်လပျောက်သွားတယ်၊ ပြီးမှ ဝါးပင်က ပေါ်လာတယ်၊ ဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ ဒီမျှစ်ကပဲ တဖြည်းဖြည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရင့်ရင့် ရင့်ရင့်လာပြီးတော့ နောက်ဆုံး ဝါးပင် ဖြစ်သွားတာပဲ။

အဲဒီလိုဆိုတော့ အလုပ်နဲ့အဖြစ်ဟာ ဆက်စပ်လျက်ပဲ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးဟာ ဆက်စပ်လျက်လို့ ပြောရမယ်ပေါ့၊ အကြောင်းနဲ့အကျိုးဟာ မဆက်စပ်ဘူးဆိုရင် ဒီအကြောင်းနဲ့ အကျိုးဟာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်၊ သူတို့တွေကတော့ မသိတဲ့ဟာလေးနဲ့ ဘယ်လိုဆက်စပ်ပါတယ် ဆိုတာမျိုးနဲ့ ခရစ်ယာန် ကလည်း ပြောမှာပဲ၊ မွတ်ဆလင်ကလည်း ပြောမှာပဲ၊ ဟိန္ဒူကလည်း ပြောမှာပဲ၊ ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာကလည်း ပြောမှာပဲ၊ အဲဒါတွေလည်း အချည်းနှီးအဖြစ်မရှိတဲ့စကားပဲလို့ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်။

စကားဟာ လူတွေသိဖို့အတွက် ပြောတဲ့စကားပဲ၊ လူတွေ သိဖို့အတွက်ဆိုရင် စကားမှာ စကားချည်းပဲ မပြီးဘူး၊ စကားနက်ဆိုပြီးတော့ စကားလုံးရဲ့ အနက် ရှိရတယ်၊ မင်းအမေ ဘာပြုသတဲ့ဆိုရင် မင်းအမေဆိုတဲ့ စကားမှာ အမေဆိုတဲ့ အကောင်ထည် ဖြစ် စကားနက် ရှိတယ်၊ နွားတွေဟာ ဘယ်သွားနေကြတယ်လို့ စကားပြောတယ်

ဆိုရင် စကားထဲမှာသာ နွားရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ တကယ့် နွားတွေ ဘယ်သွားနေကြတယ်လို့ ဆိုတဲ့ဟာလည်း တကယ်ရှိနေတယ်လို့ ပြောရမယ်။

စကားကို စကားနက် မထင်ဘူးဆိုရင် စကားနက် မမြင်ရဘဲ အဲဒီစကား ပြောတယ်ဆိုရင် အဲဒီစကားဟာ အချည်းနှီးအဖြစ်မရှိတဲ့စကားဘဲ၊ တကယ်တော့ စကားတိုင်း စကားတိုင်းမှာ စကားနက်ရှိရတယ်၊ အခုဟာကတော့ ဒီကနေပြီး လုပ်လိုက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီလုပ်တာရဲ့ အကျိုးဟာ သေပြီးနောက် ရမှာပါလို့ ပြောတာဟာ ဘယ်လိုရတာတုန်း၊ ဘယ်သူက ရတာတုန်း၊ ဘာတွေရသွားတာတုန်းလို့ ဘယ်သူမှ စကားနက်ကို ပီသအောင် မပြောနိုင်ကြဘူး။

စကားနက်ပီသအောင် မပြောနိုင်တဲ့အခါကျတော့ စကားထဲမှာ အနက်မရှိဘူးလို့ ပြောရမယ်၊ အနက်မရှိတဲ့စကား ပြောတာဟာ လူတွေအတွက်တော့ အချည်းနှီးစကားလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ တကယ်တော့ ငါကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းကျိုးရတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုရတာတုန်းလို့ မေးရင် ပြောလို့ရနိုင်မှာပေါ့။

သူများကို ပေးတယ်၊ ကမ်းတယ်၊ လှူဒါန်းတယ်ဆိုတော့ တကယ့်အတိုင်း စစ်ကြည့်ရင်တော့ သူများပေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ သူယူတာ၊ သူယူတာဖြစ်တဲ့အတွက်ကတော့ သူများပေးတာဆိုရင် ကောင်းတာဖြစ်ပေမယ့် သူရဖို့ပဲ လုပ်တာဖြစ်တဲ့အတွက် မကောင်းတာလို့ ပြောရမယ်၊ သူများကို အသုံးချပြီးတော့ သူကတော့ နည်းနည်းလေး ပေးပြီး၊ စတိလောက်ကလေး ပေးပြီးတော့ သူကျတော့ အများကြီး အတိုင်းအဆမရှိ ယူမယ်လို့ စိတ်ကူးတဲ့လူဆိုတော့ အလွန် စိတ်ဆိုးစိတ်ဆာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီလို ကောင်းတဲ့ကံကို ကိလေသာကြောင့် ဖြစ်တဲ့ကံ၊ ဘာကိလေသာ တုန်းဆိုတော့ ကာမကိလေသာပဲ၊ ကံမှန်သမျှဟာ ကိလေသာမပါဘဲနဲ့ ကံမဖြစ်ဘူး၊ အခု ကာမကုသိုလ်ကံလည်း ကိလေသာကြောင့် ဖြစ်တာပဲ၊ ကာမကိလေသာ ကြောင့်ပဲ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကာမကိလေသာကိုတော့ “ထတဲ့ကာမကိလေသာ”လို့ ပြောရတယ်၊ ကာမကုသိုလ်ကံကျတော့လည်း “လွန်ကျူးတဲ့ကာမကိလေသာ”လို့ ပြောရတယ်၊ ကံကို ကံလို့ သာမန်ကာ မပြောဘဲ “လွန်ကျူးတဲ့ကာမကိလေသာ”လို့ ပြောရတယ်။

ဒါပေမယ့်လို့ ကာမကုသိုလ်ကံကို ဝီတိက္ကမကာမကိလေသာလို့ ပြောရင်

ကုသိုလ်လုပ်ရတဲ့သူတွေက ကုသိုလ်လုပ်တာတွေကို လွန်ကျူးတာလို့ ဆိုတာမျိုးထိ သိကုန်မှာဖြစ်တဲ့အတွက် ကုသိုလ်လုပ်တာကို ဝီတိက္ကမကာမကိလေသာလို့ ဘယ်သူမှ မပြောဝံ့ကြဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီတော့ ခု ကျုပ်တို့ တရားနာကြရတဲ့သူတွေကတော့ “**ဪ ကာမ ကုသိုလ်ကံဆိုတာကလည်း လွန်ကျူးတဲ့ ကာမကိလေသာဆိုပါလား။**”လို့ ဆိုတာကို သိပေးကြပါလို့ ပြောရမယ်။ ဒီလိုဆိုရင် အဲဒီလွန်ကျူးတဲ့ ကာမကိလေသာက ဘာကို ဖြစ်စေသေးတာတုန်းလို့ မေးတော့ ကာမဝိပါက်ကို ဖြစ်စေတယ်။ အဲဒီ ကာမဝိပါက်ကိုတော့ ကာမဝိပါက်လို့ မပြောတော့ဘဲ သူ့ကိုတော့ အနုဿယကိလေသာလို့ပဲ ပြောရတယ်။ ဒီမှာ အနုဿယကိလေသာဟာ ကိလေသာတော့ ကိလေသာပဲ။ ဘာ ကိလေသာတုန်း ဆိုရင်တော့ အိပ်နေတဲ့ ကာမကိလေသာပဲပေါ့။

သူကတော့ သူရှိမှန်းကို မသိရတော့ဘူး၊ သူ အိပ်နေပြီ။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ကျုပ်တို့ ကာမကုသိုလ်ကံကိုလည်း ဒီအချက် (၃)ချက်နဲ့ပဲ သိရမယ်။ အဲဒါတွေကတော့

- (၁) ကာမကုသိုလ်ကံရယ်၊
- (၂) ကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကာမကိလေသာရယ်၊
- (၃) ကာမကိလေသာရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အနုဿယကိလေသာဆိုတဲ့ ကာမ ကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုးဝိပါက်ရယ်ပေါ့။

ဒီအချက် (၃)ခုရဲ့ စပ်ဆက်ပြီးတော့ ဖြစ်တာ၊ လူ မပါဘူး၊ သူ့ဘာသာသူ သဘောတရားတွေ ချိတ်ဆက်ပြီးဖြစ်နေတာ။ အဲဒီသဘောတရား ဖြစ်ရပ်ကြီးတွေက လူပေါ်မှာ တက်ဖြစ်နေတာ၊ လူမပါပေမယ့် လူပေါ်တက်ဖြစ်နေတော့ အဲဒီလုပ်ရပ်တွေကို လူကပဲ သရုပ်ဖော်နေရတယ်။ လူကို ကြိုးဆွဲခံတဲ့အရပ်လို့ သဘောထားပြီး ခုနတုန်းက ကံရယ်၊ ဝိပါက်ရယ်၊ ကိလေသာရယ်က ကြိုးတွေ ဖြစ်ပြီးတော့ သူတို့က ဆွဲပြီး လူကို လှုပ်ရှားခိုင်းနေတာ ဖြစ်တယ်။

လူကို စကားပြောခိုင်းတယ်၊ လူကို အပြုအမူတွေ ပြုမူခိုင်းတယ်၊ လူကို မျက်နှာနေ မျက်နှာထား ဟန်ပန်မူရာတွေ ချိုးပြခိုင်းတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တော့ ဒါတွေလည်း ငါတို့ လုပ်တာ မဟုတ်ပါလား၊ ဒီလို မတော်တရော် လုပ်ငန်းမျိုးကိုလည်း ငါတို့ကလုပ်တာ

မဟုတ်ပါလား၊ ကိုယ်ကနေ သိပြီးတော့ ဒါတွေဟာ ငါတို့ကလုပ်တာ မဟုတ်တာကြီးဖြင့် ငါတို့အတွက် အင်မတန် ပျက်စီးတဲ့ အရှုပ်ထုပ်ကြီးပဲ၊ ငါတို့အတွက် အင်မတန်ကို ဒုက္ခရောက်တဲ့အရာကြီးပဲ၊ ငါတို့အတွက် အင်မတန် အဓိပ္ပာယ်မဲ့တဲ့အရာကြီးပဲလို့ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ သူ့ကို ဝေဖန်ရမယ်၊ အပြစ်တင်ရမယ်။

အမှန်ကတော့ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ ဗုဒ္ဓဘာသာလို့ သိထားကြတယ်၊ ဝိဘဇ္ဇဆိုတာကတော့ ဝေဖန်တာပါပဲ၊ ဝေဖန်တယ်ဆိုတာ အပြစ်တင် တာပါပဲ၊ ဘာအပြစ်တင် ဝေဖန်တာတုန်းဆိုရင် ခုနက ရပ်တွေ နာမ်တွေကို အပြစ်တင် ဝေဖန်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့တွေရဲ့ အရိုးတွေ အကြောတွေကိုလည်း အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။

ခုနက ကျုပ်တို့တွေ လုပ်တာမဟုတ်ဘဲ ကျုပ်တို့တွေရဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာ တက်ဖြစ်နေတဲ့ ကံတွေ၊ ဝိပါကံတွေ၊ ကိလေသာတွေဟာ ကျုပ်တို့ မဟုတ်ဘဲ သူ့ဘာသာသူ စက်လည်ပြီး မပြတ်တမ်းဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို ကျုပ်တို့တွေက အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမှာ ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လို အပြစ်တင်ဝေဖန်မတုန်း၊ အဲဒါ ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကံတွေရဲ့ လည်ပတ်နေတဲ့ဟာက ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ အနှစ်သာရရှိတဲ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဒီအချက်(၃)ချက်နဲ့ ကျုပ်တို့က အပြစ်တင် ဝေဖန်ရမယ်။

အဲဒီလို အပြစ်တင်ဝေဖန်ရင်တော့ အဲဒီကံတွေကို ဒီကံတွေဟာ ဒီလိုဖြစ်တာပဲလို့ သိပြီလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ အဲဒီလို ကံတွေကို သိတဲ့အခါကျတော့ ကံတွေကို ငြီးငွေ့လာပြီ၊ ကံတွေကို ငြီးငွေ့လာပြီဆိုတော့ ကံကို မငြိတော့ဘူး၊ ကံကို မတပ်စွန်းတော့ဘူး၊ ကံကို မနှစ်သက်တော့ဘူး၊ ကံကို မုန်းလာပြီလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီ ကံကို မနှစ်သက်တော့ရင် ကံကို ငြီးငွေ့လာရင်၊ ကံကို မငြိတော့ရင် ကံကနေပြီးတော့ လွတ်မြောက်တယ်၊ ကျုပ်တို့တွေ ကာမကုသိုလ်ကံကနေ လွတ်မြောက် ချင်တယ်ဆိုရင် ကာမကုသိုလ်ကံကို ဒီလိုအပြစ်တင်ဝေဖန်ရမှာပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်၊ အဲဒီတော့ ကာမကုသိုလ်ကံကို အပြစ်တင်ဝေဖန်ဖို့ဆိုတာ အပြစ်တင်ဝေဖန်ပုံကိုလည်း ကျုပ်တို့ကနေ ပြောပြီးပြီ၊ ကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ အပြစ်တင်ဝေဖန်စရာတွေဖြစ်တဲ့

သူလည်ပတ်နေပုံကိုလည်း ကျုပ်တို့က ပြောပြီးပြီ။ ကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိလေသာကိုလည်း ကာမကိလေသာဆိုတာကို ကျုပ်တို့က ပြောပြီးပြီ။

အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီကာမကုသိုလ်ကံဟာ ဒီလိုဖြစ်နေတယ်။ ရှက်နိုးစရာလည်းဖြစ်နေတယ်။ တော်တော်ကို မသတိစရာလည်း ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာကိုလည်း ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ ပြောပြီးပြီ။ အဲဒီလို ပြောပြီးပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ကျုပ်တို့အပြစ်တင်ဝေဖန်ကြဖို့ လိုလာပါတယ်။ အပြစ်တင်ဝေဖန်စရာလည်း သိပြီ။ အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမယ့်အနေအထားလည်း သိပြီဆိုတော့ အပြစ်တင်ဝေဖန်တတ်မှာပါလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီလိုများ ကျုပ်တို့ကနေ အပြစ်တင်ဝေဖန်လိုက်နိုင်ရင်တော့ အဲဒီကာမကုသိုလ်ကံက လွန်မြောက်ပြီ။ တကယ်လို့ ကာမကုသိုလ်ကံကို အဲဒီလိုတော့ အပြစ်တင်မဝေဖန်ရသေးဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်တို့တွေက အကြောင်းအားလျော်စွာ ကာမကုသိုလ်ကံကို မပြုဘူး။ အဲဒီလို မပြုဘဲနေရုံမျှနဲ့တော့ ကာမကုသိုလ်ကံလည်း မလွန်မြောက်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။

မပြုဘဲနေပေမယ့်လည်း သူ့ရဲ့ အကျိုးဝိပါက်က မစိုက်သေးလို့ရှိရင် မပေါက်ပေမယ့် မျိုးစေ့ကတော့ ရှိနေမှာပဲ။ မျိုးစေ့ရှိနေရင်တော့ စိုက်လိုက်ရင် ပေါက်ပြီလို့သာမှတ်တော့လို့ ပြောရမှာပေါ့။ အဲဒီလိုပဲ ကျုပ်တို့လည်း ကာမကုသိုလ်ကံကို ငါတို့ဖြင့် မလုပ်မိပါဘူး။ ဒါကြောင့် မလုပ်တော့ဘူးဖြစ်တဲ့အတွက် ငါတို့ကတော့ လွတ်မြောက်ပြီးသား ဖြစ်နေပြီလို့ မအောက်မေ့ပေးကြပါနဲ့လို့ ပြောရမှာပေါ့။

ကာမကုသိုလ်ကံကို အပြစ်တင်ဝေဖန်ကြပါ။ အပြစ်တင် ဝေဖန်တယ်ဆိုတာကလည်း ဘယ်လို အပြစ်တင်ဝေဖန်မလဲ။ ဒီကံတွေက ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီကံတွေက ငါလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒီကံတွေဟာ ငါ့အတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့အရာတွေလည်း မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို အချက်(၃)ချက်နဲ့ အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမှာပါလို့ ပြောရမယ်။ ဒီလိုအပြစ်တင်ဝေဖန်ရင် ဒီကာမကုသိုလ်ကံဟာ ကျုပ်တို့ဆီမှာ ဘယ်တွယ်ကပ် နေနိုင်ပါ့မလဲ။ စိတ်ပျက် စိတ်ကုန် ဖြစ်ရမှာပေါ့။

အဲဒီလို စိတ်ပျက် စိတ်ကုန်ဖြစ်ပြီဆိုရင် ဒီကာမကုသိုလ်ကံနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ကျုပ်တို့က မငြိတော့ဘူး။ ဒီကာမကုသိုလ်ကံအပေါ်မှာ မငြိတော့ဘူးဆိုရင်

ကာမကုသိုလ်ကံက လွတ်မြောက်တာပဲ။ “ဝိရာဂံ ဝိမုစ္စတိ” ဖြစ်တော့တာပဲပေါ့။ အဲဒီလို လွတ်မြောက်ပြီဆိုရင် ဟောဒီကံက လွတ်မြောက်တာဟာ ကျုပ်တို့တွေရဲ့ အရိယာအဆင့် တစ်ဆင့်တက်လာတာပဲလို့ ပြောရမယ်။

ခုနတုန်းက အကုသိုလ်ကံကလည်း သူ့လွတ်မြောက်အောင် လုပ်လိုက် နိုင်တာကလည်း အရိယာအဆင့် တစ်ဆင့်ပါပဲလို့ ပြောရမယ်။ အရိယာအဆင့်မှာ မဂ်တွေကို ပွားရမယ်။ မဂ်တွေကို ပွားရမယ်လို့ ပြောတယ်။ ကျုပ်တို့က မဂ်တွေကို ပွားတယ် ဆိုတာကလည်း ကံတွေကို ပွားတာပဲ။ ဘာကံတွေ ပွားတာတုန်းဆိုတော့ လူရာမဝင်တဲ့ ကံတွေကို ဒါလူရာမဝင်ဘူးလို့ အပြစ်တင်ဝေဖန်ပစ်တာဟာ ကျုပ်တို့တွေ ပွားတာပဲ။

ခုနက အကုသိုလ်ကံဟာ လူရာမဝင်ဘူး၊ မပေးဘဲ လိုချင်တာဟာလည်း ဘယ်လူရာဝင်မလဲ၊ သူလည်း လူရာမဝင်ဘူး၊ အဲဒီလို လူရာမဝင်တဲ့ဟာကို လူရာမဝင်ဘူးလို့ အပြစ်တင်ဝေဖန်လိုက်တာဟာ အပြစ်တင်ဝေဖန်တာက အရိယမဂ်ပေါ့။ မပေးဘဲ လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ အပြောမျိုး၊ မပေးဘဲ ရအောင်လုပ်တဲ့ အပြောမျိုး၊ မပေးဘဲ ရအောင်လုပ်တဲ့ မျက်စိ မျက်နှာနေ မျက်နှာထား ဟန်ပန်ချိုးပြတဲ့အနေမျိုး ရှိတာပေါ့။

အဲဒီလို မပေးဘဲ ရအောင်လုပ်တဲ့ အပြောမျိုး၊ အပြောမျိုး၊ အနေမျိုးတွေဟာ မဟုတ်တဲ့ အပြော၊ အပြု၊ အနေတွေပဲလို့ သူကနေပြီးတော့ အပြစ်တင်ဝေဖန်တဲ့အခါကျတော့ ဘာနဲ့ ဝေဖန်တာတုန်း ဆိုရင်တော့ မပေးဘဲ ရယူချင်တဲ့ဟာကို မပြောမိအောင်ကို ငါနေမယ်၊ မပြောမိအောင်ကို ငါနေမယ်၊ အဲဒီလို မျက်စိမျက်နှာမျိုး မပြောမိအောင်ကို ငါနေမယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ဒါဟာ ရုက္ခစရာကြီး၊ ဒီအချက်(၃)ခုက လူပေါ်မှာ လည်ပတ်နေတဲ့အရာ၊ ငါတို့ လုပ်ထားတာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့သဘောသဘာဝအရ လည်ပတ်နေတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ကနေပြီးတော့ မပေးဘဲ ရယူချင်တဲ့ အကုသိုလ်ကံစက်ကို သိသွားတဲ့အခါကျတော့ ဒါဟာ ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ ငါမဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ ငါ့ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့အရာ မဟုတ်ဘူးလို့ အပြစ်တင်ဝေဖန်တာဟာ ပထမအရိယမဂ်ရဲ့ သမာဓိကို ပွားလိုက်တာပဲ။

သီလ ဆောက်တည်တယ်၊ သီလဆိုတာဟာ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝပေါ့။ အဲဒီသီလတွေ ဆောက်တည်တယ်၊ သီလဆောက်တည်ပြီး အဲဒီကံတွေကို

အပြစ်တင်ဝေဖန်တယ်။ အဲဒီကံတွေက လွတ်အောင်နေပြီး ဒီကံတွေက လွတ်အောင်နေတာကို ဆက်ကြိုးစား လုပ်ရင်းကနေပြီးတော့ ဆက်ပြီး စိတ်တွေသွင်းထားပြီး အဲဒီကံတွေကို အပြစ်တင်ဝေဖန်တာတွေ ဖြစ်လာတာဟာ သမာဓိတွေကို ပွားများတာပေါ့။

အဲဒီလိုကနေပြီးတော့ အဲဒီ မဂ္ဂင်(၈)ချက်လုံး သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပတွေအထိ လည်သွားတဲ့အခါ ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ချက်လည်တော့ အဲဒီကံတွေကို အပြစ်တင်ဝေဖန်တာ အောင်မြင်သွားပြီပေါ့။ အောင်မြင်သွားပြီဆိုရင် ပထမကံလွတ်မြောက်ပြီ။ သူ့ကို အပြစ်တင် ဝေဖန်ပြီးသွားပြီဆိုရင်တော့ သူ့ကို လွန်မြောက်သွားပြီ။ သူ့ကို လွန်မြောက်သွားပြီ ဆိုရင်တော့ ဒါက ပထမအရိယမဂ်ရပြီလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ပထမဆုံး ကိလေသာကို ပယ်သတ်ပစ်လိုက်လို့ပဲ။

ပထမဆုံး ကိလေသာကို ပယ်သတ်ပစ်ပြီးသွားပြီဆိုရင် ပထမဆုံး ကံငြိမ်းသွားပြီ။ ပထမဆုံး ကံငြိမ်းသွားပြီးရဟာ နိဗ္ဗာန်ပဲ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ ကံငြိမ်းအေးတာဟာ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်လို့ပဲ။ ရုပ်နာမ်တွေ ချုပ်ငြိမ်းတာကို နိဗ္ဗာန်လို့ ရှေးအခါက မှတ်ခဲ့ကြတာကတော့ မတော်ဘူး။ ရုပ်နာမ်ကတော့ ဘယ်ချုပ်ငြိမ်းလို့ ရပါ့မတုန်း၊ ရုပ်နာမ် ချုပ်ငြိမ်းတာကတော့ သေတာပဲ။ အဲဒီ သေတာကြီးကို နိဗ္ဗာန်လို့ ပြောသလိုဖြစ်လို့ မတော်တာဘဲ။

တကယ်တော့ ဒီကံတွေကတော့ ငြိမ်းလို့ရတာပေါ့။ ဒီကံတွေကို ကျုပ်တို့တွေက နေပြီးတော့ မလိုချင်ဘူး။ ဒီကံတွေဟာ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူးလို့ ရှုရင် ဒီကံတွေ ချုပ်ငြိမ်းတာပေါ့။ အဲဒီကံတွေ ချုပ်ငြိမ်းတာဟာ ကျုပ်တို့တွေအတွက်တော့ တကယ့် အငြိမ်းတစ်ခုပဲလို့ ပြောရမယ်။ ရက်စက်ယုတ်မာမှုတွေ အမျိုးမျိုးထဲက ရက်စက်ယုတ်မာမှု တစ်ခုတော့ ပြုတ်ကျသွားပြီလို့ ပြောရမှာပေါ့။

ခုနုက ကာမကုသိုလ်ကံကိုလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ။ ကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ အကြောင်း က ဘာတုန်း၊ ကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုးက ဘာတုန်း၊ အဲဒီ ကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးက ကာမကုသိုလ်ကံနဲ့ ဘယ်လိုဖြစ်ကြတာတုန်းလို့ စိတ်စိတ်ဖြာဖြာ အပြစ်တင်ဝေဖန်လိုက်မိတော့ ဟာ ဒါဟာ ရက်စရာကြီးပဲ။ နည်းနည်းလေးပေးပြီးတော့ ပိုက်ဆံတစ်ပဲနဲ့ ငါးကြင်းခေါင်းကို ကိုင်တာလို လောကမှာ ဖြစ်နေပြီပေါ့။ ဒါဟာ မတော်တဲ့လူတစ်ယောက်ရဲ့ လုပ်ရပ်ပဲ။ ဟာ ဒီလုပ်ရပ်က ငါလားဆိုတော့ ငါလည်း

မဟုတ်ဘူး၊ သူ့စက်နဲ့သူ ဖြစ်နေတာ၊ ကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ စက်ကို သိပြီးနောက် ဒီကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ စက်ဟာ ငါလည်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဟာသူ စက်လည်တာပဲ။

အဲဒီလို လည်နေတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါတော့ဖြင့် ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူးလို့ သိဖန်များရင်၊ ဝေဖန်တာများရင် သူ့ကို အပြစ်တင်ဝေဖန်တာများရင် ဘာဖြစ်မလဲဆိုတော့ ဒီကံက နောက်ဆုတ်သွားရမှာပဲပေါ့၊ နောက်ဆုံးပိတ်တော့ ဒီကံကနေပြီးတော့ လွတ်မြောက်သွားရမှာပဲပေါ့။

တကယ်လို့ အဲဒီလို လွတ်မြောက်ချင်တယ်ဆိုရင် ခုနတုန်းက ဝေဖန်တာကို လုပ်နိုင်ဖို့ရန်အတွက် အဲဒီကံတွေကို နံပါတ်(၁)က မလုပ်ရဘူး၊ အဲဒီကံတွေကို မလုပ်ဘဲနေရုံမျှလည်း မဟုတ်ဘဲ အဲဒီကံတွေကို မြင်အောင်ကြည့်ရမယ်၊ ဒီကံ ဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲ၊ ဘာအကျိုးကို ဖြစ်စေသလဲ၊ အဲဒီလို မြင်အောင်ကြည့်တာ ဖြစ်လာတဲ့ အခါကျတော့ နောက် အဲဒီကံကို လွန်မြောက်တဲ့ အဘိညာဉ်တရားတွေ ပေါက်လာပြီးတော့ အရိယမဂ္ဂင်(၈)ချက် ပေါက်လာမှာပေါ့၊ ဒါကတော့ ဒုတိယ အရိယမဂ်ပေါက်လာမှာပေါ့။

ဒုတိယအရိယမဂ္ဂင်ရဲ့ သီလက ပထမအရိယမဂ္ဂင်ရဲ့ သီလနဲ့ မတူဘူး၊ ပထမအရိယမဂ္ဂင်ကလည်း သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝပဲ၊ ဒုတိယအရိယ မဂ္ဂင်ကလည်း သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝပဲ၊ ပထမအရိယမဂ္ဂင်ရဲ့ သမ္မာဝါစာရဲ့ သမ္မာတဲ့အဖြစ်၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝတို့ရဲ့ သမ္မာတဲ့အဖြစ်က ဒုတိယအရိယမဂ္ဂင်ရဲ့ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝရဲ့ သမ္မာတဲ့အဖြစ်နဲ့ မတူဘူး၊ မသမ္မာခံရတဲ့ ပစ္စည်းချင်းက ခြားနားသွားတယ်လို့ ပြောရမယ်။

ဒါဆိုရင် ဒုတိယအရိယမဂ် ပေါက်သွားတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ ဒုတိယအရိယမဂ် ပေါက်သွားပြီဆိုရင် ကာမကုသိုလ်ကိုတော့ဖြင့် လွန်မြောက်သွားပြီ၊ ကာမကုသိုလ်က လွတ်မြောက်တာကလည်း အဲဒီ ကာမကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ မဟုတ်တရုတ် လုပ်ရပ်ကနေ လွတ်မြောက်တဲ့အတွက် အဲဒါလည်း ငြိမ်းချမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ပဲလို့ ပြောရမယ်။

နောက် ရူပကုသိုလ်ကံ၊ ရူပကုသိုလ်ကံ ဆိုတာကလည်း လူရာမဝင်တဲ့ကံပဲ၊ ရူပကုသိုလ်ကံဆိုတာ ဘယ်လိုလူရာမဝင်တဲ့ ကံဖြစ်တာတုန်းဆိုရင်တော့ လူနဲ့သူနဲ့ ပေါင်းရောင်းပြီး မနေချင်တော့ဘူး၊ မနေချင်တော့ လူ့အကြောင်းလည်း မတွေးချင်တော့ဘူး၊

သူ့အကြောင်းလည်း မတွေးချင်တော့ဘူး၊ ပစ္စည်းဥစ္စာအကြောင်းလည်း မတွေးချင်တော့ဘူး၊ လောကအကြောင်းဆို ဘာမှ မတွေးချင်တော့ဘူး၊ ဘာမှ မတွေးဘဲနေနေရတာကိုပဲ သူလိုချင်တော့တယ်။

ဘာမှ မသိချင်တော့ဘူး၊ သိရတာမှန်သမျှတွေကို မဖြစ်ချင်တော့ဘူး၊ သိရတာမှန်သမျှ မဖြစ်ချင်တဲ့အခါကျတော့ သူ့ရဲ့ အသိဟောင်းတွေကို ပြန်ဖျက်တယ်၊ အသိဟောင်းတွေကို ပြန်ဖျက်တဲ့အခါကျတော့ အသိဟောင်းမရှိရင် သိတာလည်း မရှိတော့ဘူး၊ လက်ငင်း သိတယ်၊ သိတယ်ဆိုတာဟာ အသိဟောင်းထက် ပိုပိုပြီး အသိအသစ်က ဖြစ်ရတာ၊ အသိဟောင်းမရှိရင် သိတယ်ဆိုတာ မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီလို သိတယ်ဆိုတာ မရှိတော့ဘူးဆိုရင် မသိဘဲ နေရတာငြိမ်းတယ်၊ အဲဒီလို သူ့စိတ်ထဲ ထင်တာပေါ့။

သူ့စိတ်ထဲထင်ပြီး အဲဒီလို မသိတဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တာပေါ့၊ အသိဟောင်းတွေ ဖျက်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တယ်၊ အသိဟောင်းတွေ ဖျက်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တယ်ဆိုတာက ဘာတွေ့မိသလဲဆိုတော့ တွေးတယ်ဆိုတာ အသိဟောင်းတွေကို ဖော်တာပဲ၊ အဲဒီအသိဟောင်းကို မဖော်တော့ဘူးဆိုရင် မတွေးတော့ဘူး၊ မတွေးတော့ရင် အသိဟောင်း မပေါ်တော့ဘူး၊ အသိဟောင်းမပေါ်တော့ရင် အသိဟောင်း ပျက်တယ်၊ အသိဟောင်း ဖျက်နိုင်လို့ရှိရင် အသိအသစ် သိတယ်ဆိုတာ မရှိတော့ဘူး၊ အသိအသစ် ဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်တယ်ဆိုတာဟာ အသိဟောင်းနဲ့ ပေါင်းပေါင်းပြီး အသိအသစ် ဖြစ်ရတာပဲ။

အနည်းဆုံး ကိုယ့်အဖေ ကိုယ့်အမေကို ကိုယ်က သိတယ်ဆိုတာတောင်မှ ကိုယ့်အဖေ ကိုယ့်အမေ အပေါ်မှာ အဟောင်းသိထားလို့ပဲ၊ အရင်က ကိုယ့်အဖေ အမေ အပေါ်မှာ သိတာမရှိဘူးဆိုရင် အခု ကိုယ့်အဖေ ကိုယ့်အမေကြီးကို ထင်းလင်းကြီး တွေ့နေရင်လည်း ကိုယ့်အဖေမှန်း အမေမှန်း မသိဘူး၊ အသိဟောင်းပျောက်ရင် အသိအသစ် မဖြစ်ဘူးလို့ ဆိုလိုတာပေါ့။

အဲဒီတော့ အသိအသစ်ကို သူမဖြစ်ချင်ဘူး၊ အသိအသစ် မဖြစ်အောင် သူကနေပြီးတော့ လေ့ကျင့်တယ်၊ လေ့ကျင့်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလေ့ကျင့်တာဟာ ကံလုပ်တာပဲဆိုတော့ အဲဒီကံ လုပ်တာကြောင့် အသိအသစ် မဖြစ်တော့ဘူး၊ အသိအသစ်

မဖြစ်တော့ဘူးဆိုရင် အဲဒီကံရဲ့ အကျိုးဝိပါက်ဖြစ်တဲ့ မျက်စိကလည်း အသိအသစ် မဖြစ်ဖို့ရန် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဦးနှောက်တွေ သူ့မှာ ဖြစ်ကျန်ခဲ့တာပေါ့။ ဝိပါက် ဖြစ်ကျန်ခဲ့တာပေါ့။ အဲဒီဝိပါက်ကလည်း သိမ်မွေ့လွန်းတဲ့အတွက် မသိဘူး။ ဝိပါက်ဖြစ်မှန်းကတော့ မသိမ်မွေ့မွေ့၊ သိမ်မွေ့မွေ့၊ မသိပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ကျုပ်တို့လည်း အစက မသိခဲ့ပါဘူး။

ကျုပ်တို့ တော်တော် စောစောပိုင်းတုန်းကဆို စတောထွက်ခါစလောက်က ကိုယ့်ကိုယ်ကို စိတ်ကလေးကို ငြိမ်သွားအောင်ဆိုပြီးတော့ ထိန်းတယ်။ တောထဲရောက်တော့ စိတ်ကလည်း မငြိမ်မသက် ဖြစ်တော့ စိတ်ထိန်းတယ်။ စိတ်ငြိမ်သွားတာလေးက လက်ဖျစ်တစ်တွက်လောက်ပဲ ကြာမယ်လို့ ပြောရမယ်။ “အေး ဒါလေးကောင်းသားပဲ” ဆိုပြီး ထားလိုက်တယ်။ နောက် အဲဒီဟာလေးအတိုင်း ဖြစ်နေတယ်။ ဒါဟာ ဝိပါက် ဖြစ်နေတာ။ ဝိပါက်ဖြစ်မှန်းလည်း မသိဘူး။ သူ့ဖြစ်နေမှန်းကို မသိဘူး။

မသိပေမယ့်လို့လည်း သူက ကြီးကြီးလာတယ်။ ကြီးကြီးလာပြီး နောက်(၃)နှစ် လောက် ရှိတဲ့အခါကျတော့ သူက ဘာမှကို လိုလားတာလို့ကို မရှိတော့ဘူး။ ဘာမှ ကြောက်ရွံ့တယ်လို့ ဆိုတာလည်း မရှိတော့ဘူး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်တာတုန်းဆိုရင် လွန်ခဲ့တဲ့ (၃)နှစ်လောက်က လက်ဖျစ်တစ်တွက်လောက်ကလေးဖြစ်တဲ့ အချိန်တိုတို လေးဖြစ်တဲ့ အသိလေးတစ်ခုရဲ့ အကျိုးဝိပါက်ပဲ။

ဒီဝိပါက်က ကြောက်စရာကောင်းတယ်လို့ ပြောရမယ်။ ကိုယ့်ဖြစ်နေလို့လည်း ဖြစ်မှန်းမသိဘူး။ ကိုယ့်ဖြစ်နေတာကို ဖြစ်မှန်းမသိတော့ ဖြစ်မှန်းသိအောင်လုပ်ဖို့ရန် ဖော်ရတာပေါ့။ နောက် တကယ်ဖော်ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ဟာ ဒါပဲလို့ဆိုတာ သိလာရပါတယ်။

ဒါကလည်း မတော်တဆကနေပြီးတော့ ကျုပ်တို့လည်း ရောက်ရှိ ရောက်ရှိသွားတာပါ။ အဲဒီလို ရောက်ရှိသွားတော့ ဪ ဒါဟာ ဝိပါက်ပဲ။ ဝိပါက်ကို ဝိပါက်ဖြစ်မှန်း ဘယ်သူမှ မသိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ မသိတာတုန်းဆိုတော့ သူ့ကိုက မသိရမယ့်စိတ် ဖြစ်နေတယ်။ သူ့ကိုက မသိရမယ့်စိတ် ဖြစ်နေတဲ့အတွက် သူ့ကို မသိကြဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီလိုဆိုတော့ သူကိုယ်တိုင်သာ သိတဲ့စိတ် ဖြစ်ပြီးတော့ သူကဖြင့် အသိခံတရား မဟုတ်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ သိတတ်တဲ့တရားပဲ ဖြစ်နေတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီဝိပါက်က တော်တော်ကို ဆိုးတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ အဲဒီလိုဆိုတော့ ရူပဝိပါက်ဖြစ်နေတာလည်း မသိဘူး၊ မသိတဲ့အခါကျတော့ သူကလည်း ရူပကိလေသာ ရူပတဏှာ ပေါက်တယ်။

အဲဒီ ရူပတဏှာဖြစ်တော့ ဒီ ရူပတဏှာက တစ်ခါ ထတဲ့အခါကျတော့လည်း ရူပကံကိုပဲ တစ်ခါထပ်လုပ်တယ်။ ရူပကံ တစ်ခါထပ်လုပ်တော့လည်း ရူပဝိပါက်ပဲ တစ်ခါပြန်ဖြစ်တာပေါ့။ အဲဒီ ရူပဝိပါက်ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့လည်း အာရုံတွေ တွေ့တိုင်းတွေ့တိုင်း ရူပမျက်စိနဲ့ပဲ ကြည့်တာဆိုတော့ ရူပကိလေသာပဲ သူက ပေါက်တော့တာပေါ့။

အဲဒီလို ရူပကိလေသာပေါက်လို့ ရူပကံထပ်လုပ်တော့ ဪ သိကြီးက ကံရယ်၊ ဝိပါက်ရယ်၊ ကိလေသာရယ်လို့ ဒီရူပတရားတွေအပေါ်မှာ သိလာတယ်။ သိလာ တဲ့အခါကျတော့ ဟာ ဒီကံလည်း တို့လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဘာသာသူ စက်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်နေတာလို့ သိရမှာပဲ။

စက်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်နေတာလို့ သိတဲ့အခါကျတော့ ဒီစက်ဟာ ငါတို့အပေါ်မှာ လာပြီးဖြစ်နေတာဆိုတော့ ငါတို့က မလွတ်လပ်တော့ဘူး၊ ဒီစက် လည်ပတ်တာ ကြီးနောက်ကို ကိုယ်က လိုက်လုပ်နေရတာနဲ့ တို့လွတ်လပ်တာ မဖြစ်တော့ဘူး၊ တို့မျက်စိတွေလည်း ဒီစက်က ဖောက်ပြန်ခိုင်းလို့ ဖောက်ပြန်နေပြီ၊ တို့နားလည်း ဒီစက်က ဖောက်ပြန်ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ဖောက်ပြန်နေပြီ၊ တို့မျက်စိတွေ နားတွေကို ဒီစက်က ဖျက်ဆီးတာပဲ။

အဲဒီလို ရူပကံ စက်ကနေပြီးတော့ ဖျက်ဆီးပြီလို့ သိတဲ့အခါကျတော့ သူ့ကို စိတ်ပျက်လာတယ်။ သူ့ကို ငြီးငွေ့လာတယ်။ အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမယ်၊ ဘယ်လို အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမလဲဆိုတော့ ဒီကောင်ဟာ ငါတို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကောင်ဟာ ငါတို့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကောင်ဟာ ငါတို့အတွက် အနှစ်သာရရှိတဲ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူးလို့ အဲဒီလို ဝေဖန်မိလာတဲ့ အခါကျရင်တော့ ဒီရူပကံကို ငြီးငွေ့မှာပေါ့။ ဒီရူပကံကို ငြီးငွေ့ရင် ရူပကံကို မငြိတော့ဘူး၊ ရူပကံမငြိတော့ရင် ဒီရူပကံက

လွတ်မြောက်တယ်လို့ ပြောရမယ်။

ဒီလွတ်မြောက်တာကလည်း ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ သူလည်း အရိယမဂ္ဂတစ်ခုပါလို့ ပြောရမယ်။ ဒါဟာ အရိယမဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ရဲ့ အဖြစ်ပါလို့ ပြောရမယ်။ ရူပကံကိုလည်း ကျုပ်တို့တွေက မဝေဖန်ဘဲနဲ့ထားရင်တော့ ရူပကံကို မပွားပေမယ့် ရူပကံက လွတ်မြောက်နေတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ရူပကံကို ပွားတဲ့သူဆိုတာဟာ လောကမှာ နည်းနည်းပဲ ရှိပါတယ်။ အတော်များများကတော့ ရူပကံကို မပွားကြပါဘူး။

ရူပကံ မပွားပေမယ့်လို့လည်း မပွားဖူးပေမယ့်လို့လည်း သူ့ကို မဝေဖန်မိရင်တော့ ရူပကံက လွတ်မြောက်တာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီလိုပဲ ရူပကံက မလွတ်မြောက်ဘူးဆိုရင်တော့ ရူပကံနဲ့ ငြိနေတယ်၊ ငြိနေတဲ့အတွက် ရူပကံ ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းပေါ်လာပြီဆိုရင် ရူပကံပဲဖြစ်မှာပါလို့ ပြောရမယ်။ တကယ်လွတ်မြောက် ချင်တယ်ဆိုတဲ့သူက ရူပကံကလည်း လွတ်မြောက်ရမှာပါ။

အရူပကံကလည်း ဒီနည်းလည်းကောင်းပါပဲ။ အရူပကံဆိုတာကလည်း တော်တော်ကို လူရာမဝင်တဲ့ ကံတစ်မျိုးပါ။ သူကတော့ ဘာလဲဆိုရင်တော့ ဘာမှ မရှိအောင် သူက လောကကြီးကို ဖျက်ဆီးတယ်။ အားလုံးက အဖြစ်အပျက်တွေပဲဆိုပြီးတော့ ဒီအဖြစ်အပျက်တွေက ကြည့်ဖန်ကြည့်ဖန်များရင် လူက ရှိတောင်မရှိတော့ဘူး၊ ဘာမှကို မရှိတော့ဘူးလို့ သိအောင်ကြည့်တယ်။ အဲဒါဟာ အရူပကံ လုပ်ငန်းပါပဲ။

ဒီအရူပကံ လုပ်လိုက်လို့ရှိရင် အရူပကံက ဝိပါက်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဝိပါက်ဖြစ်လို့ ရှိရင် အဲဒီဝိပါက်ကနေလည်း ကိလေသာကို ပေါက်စေတယ်။ ဝိဘဝ တဏှာ ပေါက်တယ်။ ဝိဘဝတဏှာ ပေါက်ပြီဆိုရင် ဒီဝိဘဝတဏှာလည်း ထပ်ပြီးတော့ အရူပကံကိုပဲ တစ်ခါ ထပ်လုပ်စေတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ဒီအရူပကံကလည်း ကိလေသာကြောင့်ဖြစ်ပြီးတော့ တစ်ခါထပ်ပြီး အရူပဝိပါက်ကိုပဲ ပေါက်စေတယ်။ အဲဒီ အရူပဝိပါက်ဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့လည်း အာရုံတွေ တွေ့တိုင်းတွေ့တိုင်း အရူပမျက်စိနဲ့ပဲ သူကကြည့်တာဆိုတော့ အရူပကိလေသာပဲ သူက ပေါက်တော့တာပေါ့။

အဲဒီလို အရူပကိလေသာပေါက်လို့ အရူပကံထပ်လုပ်တော့ ဪ ဒါကြီးက ကံရယ်၊ ဝိပါက်ရယ်၊ ကိလေသာရယ်ပဲလို့ ဒီအရူပတရားတွေအပေါ်မှာ သိလာတယ်။

သိလာတဲ့အခါကျတော့ ဟာ ဒီကံလည်း တို့လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဘာသာသူ စက်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်နေတာလို့ သိရမှာပဲ။

စက်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်နေတာလို့ သိတဲ့အခါကျတော့ ဒီစက်ဟာ ငါတို့အပေါ်မှာ လာပြီးဖြစ်နေတာဆိုတော့ ငါတို့က မလွတ်လပ်တော့ဘူး၊ ဒီစက် လည်ပတ်တာ ကြီးနောက်ကို ကိုယ်က လိုက်လုပ်နေရတာနဲ့ တို့လွတ်လပ်တာ မဖြစ်တော့ဘူး၊ တို့မျက်စိတွေလည်း ဒီစက်က ဖောက်ပြန်ခိုင်းလို့ ဖောက်ပြန်နေပြီ၊ တို့နားလည်း ဒီစက်က ဖောက်ပြန်ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ဖောက်ပြန်နေပြီ၊ တို့မျက်စိတွေ နားတွေကို ဒီစက်က ဖျက်ဆီးတာပဲ။

အဲဒီလို အရူပကံ စက်ကနေပြီးတော့ ဖျက်ဆီးပြီလို့ သိတဲ့အခါကျတော့ သူ့ကို စိတ်ပျက်လာတယ်၊ သူ့ကို ငြီးငွေ့လာတယ်၊ အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမယ်၊ ဘယ်လို အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမလဲဆိုတော့ “ဒီကောင်ဟာ ငါတို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကောင်ဟာ ငါတို့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကောင်ဟာ ငါတို့အတွက် အနှစ်သာရရှိတဲ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူး”လို့ အဲဒီလို ဝေဖန်မိလာတဲ့ အခါကျရင်တော့ ဒီအရူပကံကိုလည်း စိတ်ပျက်ပြီး ငြီးငွေ့မှာပေါ့၊ ဒီအရူပကံကို ငြီးငွေ့ရင် အရူပကံကို မငြိတော့ဘူး၊ အရူပကံမငြိတော့ရင် ဒီအရူပကံက လွတ်မြောက်တယ်လို့ ပြောရမယ်။

ဒီအရူပကံက လွတ်မြောက်တာကလည်း အရိယမဂ်တစ်ခုပါလို့ ပြောရမယ်၊ ဒါဟာ အရိယမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ရဲ့ အဖြစ်ပါလို့ ပြောရမယ်၊ အရူပကံကိုလည်း ကျုပ်တို့တွေက မဝေဖန်ဘဲထားရင်တော့ အရူပကံကို မပွားပေမယ့် အရူပကံက လွတ်မြောက်နေတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်၊ အရူပကံကို ပွားတဲ့သူဆိုတာဟာ လောကမှာ နည်းနည်းပဲ ရှိပါတယ်၊ အတော်များများကတော့ အရူပကံကို မပွားကြပါဘူး။

အရူပကံ မပွားပေမယ့်လို့လည်း မပွားဖူးပေမယ့်လို့လည်း သူ့ကို မဝေဖန်မိရင် တော့ အရူပကံက လွတ်မြောက်တာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်၊ အဲဒီလိုပဲ အရူပကံက မလွတ်မြောက်ဘူးဆိုရင်တော့ အရူပကံနဲ့ ငြိနေတယ်၊ ငြိနေတဲ့အတွက် အရူပကံဖြစ်ဖို့ အကြောင်းပေါ်လာပြီဆိုရင် အရူပကံပဲဖြစ်မှာပါလို့ ပြောရမယ်၊ တကယ်လွတ်မြောက် ချင်တယ်ဆိုတဲ့သူက အရူပကံကလည်း လွတ်မြောက်ရမှာပါ။

တကယ်လို့များ အဲဒီအရပ်ကံကိုပါ လွန်မြောက်သွားပြီလို့ဆိုရင်တော့ သူလွန်မြောက်စရာ ရှိသမျှတွေအကုန်လုံးကို လွန်မြောက်ပြီးသွားပြီလို့ ပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ အကုသိုလ်ကံကိုလည်း လွန်မြောက်ပြီ၊ ကာမကုသိုလ်ကံကိုလည်း လွန်မြောက်ပြီ၊ ရူပကုသိုလ်ကံကိုလည်း လွန်မြောက်ပြီ၊ အရူပကုသိုလ်ကံကိုလည်း လွန်မြောက်ပြီ၊ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သက်ရှိတွေထဲမှာ လူဟာ အဆိုးဆုံးပဲ၊ လောကမှာ လူဟာ အဖျက်ဆီးနိုင်ဆုံး၊ လူဟာ အဆိုးသွမ်းဆုံးပဲလို့ ကျုပ်တို့က ပြောခဲ့တယ်။

ဒီအဆိုးသွမ်းဆိုးဆိုးတာ လူက ဆိုးနေတာ မဟုတ်ဘူး၊ လူမှာ မသိနိုးနားနဲ့ ဟိုဟာပူး ဒီဟာပူးနဲ့ ပူးနေတာက ဆိုးနေတာ၊ အဲဒီပူးနေတာကို ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ ကွာသွားအောင် မခွါနိုင်တတ်ကြဘူး၊ လူက သိတာက အကုသိုလ်ကံပဲ သိတယ်၊ မကောင်းမှုဆိုတာဟာ အကုသိုလ်ကံ တစ်ခုတည်းပဲလို့ သိတယ်၊ ကာမကုသိုလ်ကံကို မကောင်းဘူးလို့ သိသူ အလွန်ရှားပါတယ်၊ ရူပကုသိုလ်ကံနဲ့ အရူပကုသိုလ်ကံဆိုရင်တော့ ပိုပြီးတော့ကဲပဲ မကောင်းဘူးလို့ သိသူ မရှိကြပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။

ဒီလိုဆိုတော့ လူတွေက ကိုယ်ရှင်းလင်းရမယ့် ကိလေသာတရား၊ ကိုယ်ရှင်းလင်း ရမယ့်ကံတရား၊ ကိုယ်ရှင်းလင်းရမယ့် ဝိပါက်တရားတွေကို မသိကြဘူး၊ အဲဒီလို မသိကြတဲ့အတွက် လူတွေဟာ ဆိုးကြပါတယ်၊ လူတွေဟာ ဆိုးကြတာဖြစ်တဲ့အတွက် လူတွေ အဲဒီ ဆိုးနေတာတွေကနေပြီးတော့ လွတ်မြောက်ပြီး ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း ဖြစ်အောင်အတွက်ဆိုရင် ဒီကံတွေ ကျုပ်တို့ရဲ့ကိုယ်ပေါ်မှာ ဖြစ်တာကို သိပြီး ကျုပ်တို့ကိုယ်ပေါ်မှာ မဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျုပ်တို့ကနေ ပွားများပေးကြရမှာပါလို့ ပြောရမယ်။

ဒီကံတွေကို ကျုပ်တို့ကိုယ်ပေါ်ကနေ မဖြစ်ပေါ်အောင် ပွားများတာကလည်း ဘာစက်ကိရိယာကြီး တစ်ခုမှလည်း မလိုပါဘူး၊ ဘယ်လောက်ကြီး ကြိုးစား အားထုတ်မှုကြီးလည်း မလိုပါဘူး၊ ကျုပ်တို့တွေကနေပြီး အဲဒီကံတွေကို ဝေဖန်ပေးဖို့ပါပဲ။

တစ်ခုကလေးလိုတာကတော့ အဲဒီကံတွေကို သိနိုင်ပေမယ့် အဲဒီကံတွေရဲ့ အကျိုးဝိပါက်ကို မသိတတ်ကြတာဟာတော့ဖြင့် လိုအပ်ချက်ပါပဲ၊ အဲဒီကံတွေရဲ့ အကျိုးဝိပါက်ဆိုတာကို မသိတာ မဖြစ်ရလေအောင် ကျုပ်တို့ကနေပြီး ငါတို့မျက်စိဟာ

မွေးကတည်းက ဒါ ဒါပဲလို့ ဆိုတာမျိုး မမှတ်ပေးကြပါနဲ့၊ ငါတို့နားတွေ၊ နှာတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေကလည်း မွေးကတည်းက ပါလာတဲ့အတိုင်းဖြစ်နေတာလို့ မမှတ်ပေးကြပါနဲ့၊ ငါတို့ရဲ့ ဦးနှောက်ကလည်း မွေးကတည်းက ပါလာတဲ့အတိုင်းပဲ ရှိနေတယ်လို့ မမှတ်ပေးကြပါနဲ့။

တို့ရဲ့ မျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ နှာတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေ၊ ဦးနှောက်တွေ ဟာ အသစ်အသစ် ဖြစ်နေပါတယ်၊ အသစ်အသစ် ဖြစ်တဲ့အခါမှာ အသစ်အသစ် ဖြစ်တာလည်း အလိုအလျောက်ဖြစ်လာတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်လိုက်လို့ ဖြစ်လာတာပါ၊ ဖြစ်အောင်လေ့ကျင့်တဲ့အခါမှာ အကောင်းတွေလည်းပါသလို အဆိုးတွေလည်း ပါပါတယ်၊ အကောင်းတွေကတော့ ဘာတွေလဲဆိုရင် ဒီအဆိုးတွေ မဖြစ်ဘဲနဲ့ လူ့လောကအတွက် အကျိုးရှိမယ့် အရာတွေကို ဖြစ်အောင်လုပ်တာ အကောင်းတွေ ဖြစ်တာပါ။

ခုနက လူ့လောကအတွက် အကျိုးမရှိတဲ့ လူအရာကို မဝင်တဲ့ လူရဲ့အလုပ် မဟုတ်တဲ့ အကုသိုလ်ကံ၊ လူ့ရဲ့အလုပ် မဟုတ်တဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံ၊ လူ့ရဲ့အလုပ် မဟုတ်တဲ့ ရူပကုသိုလ်ကံ၊ လူ့ရဲ့အလုပ်ကို လုံးဝ မဟုတ်တဲ့ အရူပကုသိုလ်ကံ၊ ဒီကံတွေကို ကျုပ်တို့တွေကနေပြီးတော့ ရှင်းပစ်ရပါမယ်၊ ဒီကံတွေကို ရှင်းပစ်ပြီးသွားပြီဆိုရင် ကျုပ်တို့တွေကနေပြီးတော့ ပြောဆိုမှုတွေလည်း လုပ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒီကံတွေကို ရှင်းပစ်ပြီးပေမယ့်လည်း ပြောဆိုမှုတွေ လုပ်ပါလိမ့်မယ်၊ ပြုလုပ်မှု တွေလည်း လုပ်ပါလိမ့်မယ်၊ နေထိုင်မှုတွေလည်း လုပ်ပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီပြောတာတွေ၊ ပြုတာတွေ၊ နေတာတွေဟာ အလုပ်မဟုတ်တဲ့အလုပ်တွေကို ရှင်းပြီးသွားပြီ ဆိုရင် ကျုပ်တို့တွေက အလုပ်ဖြစ်တဲ့အလုပ်တွေပဲ လုပ်ကြပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် အလုပ်ဖြစ်တဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်ကြပြီဆိုရင် လူရဲ့ ကွန်ယက်ကြီး၊ လူသားရဲ့ ကွန်ယက်ကြီးဟာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အပေးအယူနဲ့ မျှတနေကြမှာပါ။

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အပေးအယူနဲ့ မျှတနေကြတယ်ဆိုတာ သူများဆီကလည်း ကိုယ်ယူနေပါတယ်၊ ကိုယ်ကလည်း သူများကို ပေးနေပါတယ်၊ အနည်းဆုံး ပါဆင်ဂျာ ကားတစ်စင်း မောင်းတယ်ဆိုရင် ကားနဲ့ ခရီးသွားကြမယ့်လူတွေကို

ကားမောင်းသူက လိုက်ပို့နေရတာပါ။ တကယ်ဆိုတော့ ဒါဟာ သူများအကျိုးကို သူဆောင်ရွက်နေတာပါပဲ။

သူများအကျိုးကို ကိုယ်က အရင်ဆောင်ရွက်ပြီးမှ ပါဆင်ဂျာဆိုတဲ့ ကားစီးကြ တဲ့လူတွေဆီက ကိုယ့်ကို ပြန်ပြီးတော့ အကျိုးပြုတယ်ဆိုတဲ့ ငွေကြေးပိုက်ဆံလေးတွေကို ကိုယ်က ယူရတာပါ။ အဲဒီလိုဆိုတော့ ကိုယ်ဟာ သူများအကျိုးလည်း ဆောင်တယ်။ သူများတွေက အကျိုးဆောင်ပေးတာကိုလည်း ကိုယ် ရတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

ဘယ်အရာဖြစ်ဖြစ် ဘယ်အလုပ်ဖြစ်ဖြစ် ပထမဦးဆုံး ကိုယ်က အလုပ်လုပ် ရပါတယ်။ အလုပ်လုပ်တဲ့အခါမှာ အလုပ်ရဲ့တန်ဖိုးကို အလုပ်လုပ်ပြီးမှ ရပါတယ်လို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ပါလျက်နဲ့ ကိုယ်ရဖို့အတွက်ပဲ အလုပ်လုပ်နေတယ်ဆိုတာ ကိုယ်ရဖို့ပဲ သိပ်ရှေ့ရှုတာဟာ မှားပါတယ်။ တကယ်အတိုင်းကတော့ ကိုယ်အလုပ်လုပ်ပေးလို့ ရစရာက ရတာပါ။ အဲဒီလိုဆိုရင်တော့ ကိုယ်အလုပ်လုပ်ပေးတာက အရင်လုပ်ရတာဆိုတော့ ကိုယ်အလုပ်လုပ်ပေးတာကို “**ဪ ငါ လောကကို အလုပ်အကျွေးပြုတာပါလား**”လို့ နှလုံးသွင်းဖို့ ကောင်းပါတယ်။

အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲ “**ကိုယ်က လောကဆီကနေပြီးတော့ ရစရာ ရအောင်လို့ လုပ်ရတာပါလား**”ဆိုတဲ့ ကိုယ်နောက်လုပ်ရတဲ့ဟာကို ရှေ့တန်းမတင်ကြပါနဲ့လို့ ပြောရမှာပေါ့။ အလုပ်လုပ်တာတောင်မှ ကိုယ်ရချင်လို့ လုပ်တာမဟုတ်ဘဲ “**ဒီအလုပ်က လူ့လောကအတွက် အကျိုးများဖို့အတွက် ငါ အလုပ်လုပ်တာပါလား**”လို့ သိပြီး အလုပ်လုပ်တာဖြစ်ရင် လောကကို ကိုယ်က အလုပ်အကျွေးပြုနေတဲ့ လောကရဲ့ အလုပ်အကျွေး ပြုမှုကိုလည်း ကိုယ်က ခံယူထိုက်တဲ့ ဖြူစင်တဲ့လူလေးတွေ ဖြစ်လာပါမယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ပြီ ဆိုရင်တော့ လူမိုက်၊ လူရမ်းကားဆိုတာ မရှိတော့ပါဘူး။

လူမိုက်ဆိုတာ ခုနက ကံ (၄)မျိုးထဲက အကုသိုလ်ကံလောက်ကိုသာ လူမိုက်ရဲ့ အလုပ်လို့ သိပြီး ပယ်ဖို့ကြိုးစားနေကြတော့ ပယ်လို့ မရတာပါ။ ဘာဖြစ်လို့ ပယ်လို့ မရတာလဲဆိုရင်တော့ အကုသိုလ်ကံကို ပယ်ပေမယ့်

(၁) ကာမကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ နည်းနည်း ပေးပြီး အများကြီးရချင်တဲ့ကံ၊

(၂) ရူပကံဆိုတဲ့ ဘာမှမသိအောင်နေတဲ့ကံ၊

(၃) အရူပကံဆိုတဲ့ဘာမှမရှိအောင်နေတဲ့ကံဆိုတာ ရှိနေသေးတော့ အဲဒီကံတွေ ကလည်း လူကို ပြန်မိုက်စေတာပါပဲ။ ပြန်မိုက်စေတာဖြစ်တဲ့အတွက် လူ့ရဲ့အမိုက်တွေ ကုန်သွားစေချင်တယ်ဆိုရင် အကုသိုလ်ကံတစ်မျိုးတည်းကိုသာ ပယ်ဖို့မကြိုးစားဘဲ ကံ(၄)မျိုးလုံးကို ပယ်ဖို့ ကြိုးစားပေးကြပါလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ကံ(၄)မျိုးလုံး ပယ်ဖို့ဆိုတာကလည်း မတတ်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပါဘူး။ ဒီကံတွေကို ဖော်ပြီး အပြစ်တင်ဝေဖန်ပစ်ကြဖို့ပါပဲလို့ ပြောရမှာပါ။ အထူးပြောချင်တာက ဒီကံတွေကို မလုပ်ဘဲ နေရုံမျှနဲ့လည်း လွတ်မြောက်တယ်ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ပဲ။

အဲဒီတော့ ဒီနေ့ ကျုပ်တို့ပြောဆိုစကားတွေဟာ နက်နဲလည်း နက်နဲပါတယ်။ ရှည်လည်း ရှည်ပါတယ်။ စကားလည်း ရှည်ပါတယ်။ ဉာဏ်မသက်ဝင်နိုင်သူတွေဆိုရင် ငြီးလည်း ငြီးငွေ့သွားကြမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒီပြောကြားချက်လေးကို နိဂုံးချုပ်ပါမယ်။ ဒါလေးကိုပဲ ဝမ်းသာနိုင်ကြတယ်ဆိုရင် ဝမ်းသာတာကို ဖော်ပြတဲ့အနေနဲ့ သုံးကြိမ်လောက် သာဓုခေါ် ပြီးတော့ နိဂုံးချုပ်ကြပါစို့။ (သာဓု - သာဓု - သာဓု)

၁၅-၆-၂၀၁၆(၂၅)

အခန်း(၃)

ဒီလူတာ လူလောကအတွက် အန္တရာယ်လူ

ဘုန်းကြီးရဟန်း ဆိုတဲ့သူတွေကလည်း တရားဓမ္မကို ပေးတယ်လို့ ဆိုပေမယ့် တကယ့်တရားဓမ္မကို သိပ်မပေးကြတော့ဘူးလို့ ပြောရလိမ့်မယ်။ တကယ့်တရားဓမ္မကို သိပ်မပေးကြတော့ဘူးဆိုတာ ဘာပေးနေလို့လဲ မေးရင် အဲဒီ ဘုန်းကြီးရဟန်းများက တရားဓမ္မလို့ သိနေတဲ့အရာက ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့တရားဓမ္မ မဟုတ်တော့လို့ ဖြစ်နေတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ တရားဓမ္မဆိုတာက လူကို ရိုးသားအောင်၊ ဖြူစင်အောင်၊ ဖြောင့်မတ်အောင် ယဉ်ကျေးအောင် လမ်းညွှန်ပေးတဲ့တရားပဲလို့ ပြောရမှာပါ။

ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ တရားဓမ္မဆိုတာ လူကို ရိုးသားအောင်၊ ဖြူစင်အောင်၊ ဖြောင့်မတ်အောင် ယဉ်ကျေးအောင် သင်ကြားပေးတာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ တရားဓမ္မပဲ။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ ဗုဒ္ဓဘာသာက ပေးတာမဟုတ်တဲ့ တရားဓမ္မတွေက ဒါနတရားတွေကို များများလုပ်ကြလို့ ပြောတဲ့ဟာမျိုးတွေ၊ သီလတရားတွေကို များများ ဆောက်တည်ကြလို့ ပြောတဲ့ဟာမျိုးတွေ၊ သမထဝိပဿနာဘာဝနာတရားတွေကို များများပွားကြလို့ ပြောတဲ့ဟာမျိုးတွေကို ဘုန်းကြီး ရဟန်းများကလည်း ညွှန်ပြနေကြတယ်။

အဲဒါကတော့ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတင် မကပါဘူး။ ဘယ်ဘာသာမဆိုကလည်း အဲဒီ ဒါန၊ သီလ၊ သမထဝိပဿနာဘာဝနာတွေကို များများလုပ်ကြဖို့အတွက် ပြောနေတာတွေပါပဲလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီ ဒါန၊ သီလ၊ သမထဝိပဿနာဘာဝနာ ဆိုတာတွေက ဘာလုပ်ဖို့လဲလို့ မေးရင် အဲဒီဒါနတွေကလည်း ကိုယ်က နည်းနည်းပေးပြီး များများရမယ့်ဟာတွေကို ညွှန်ပြပြီး အလုပ်ခိုင်းနေတယ်။ တကယ်တော့ လူလောကမှာ

မျှတတဲ့ တရားမှန်ရင်ကတော့ နည်းနည်းပေးပြီး များများရတာရယ်လို့ မရှိပါဘူး။

ကိုယ်ပေးသလောက် ရကြတာပါပဲ။ များများပေးရင် များများရတာပဲ။ နည်းနည်းပေးရင် နည်းနည်းရတာပဲ။ တကယ်တော့ မပေးဘဲ ရတာမျိုးကတော့လည်း မရှိပါဘူး။ နည်းနည်းပေးပြီး များများရတယ်ဆိုတာလည်း မရှိပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ဒါပေမယ့် လူက လိုချင်တာကတော့ မပေးဘဲတောင် ရချင်တာပဲ။ ဒါဟာ လူ့ရဲ့ အလိုဆန္ဒပဲ။ အဲဒီလို မပေးဘဲ ရတာမျိုး မဟုတ်တောင်မှလည်း နည်းနည်းပေးပြီး များများရတာမျိုးကို လိုချင်တာလည်း လူ့ရဲ့ ဆန္ဒဖြစ်နေတော့။ လူ့ရဲ့ ဆန္ဒတွေကို ဖြည့်ပေးတဲ့အနေနဲ့ နည်းနည်းလုပ်ပြီး အများကြီးရမှာလို့ ပြောပြီးတော့ ဒါနကို အလုပ်ခိုင်းပါတယ်။

အဲဒီတော့ အဲဒီလိုအလုပ်ခိုင်းတော့ ဘာဖြစ်မလဲဆိုရင် ဒီသူက နည်းနည်းပေးပြီး များများရတဲ့လုပ်ငန်းကို များများကြီးပေးပြီး များများကြီးထက် အများကြီးကို ရတဲ့လုပ်ငန်းကို ရယူချင်တယ်။ သူက များများကြီး လုပ်တယ်။ များများကြီးထက် အများကြီးများတဲ့ ဟာကို သူရယူချင်တာပဲ။ သူက အဲဒီလို လုပ်တဲ့အခါကျတော့ စိတ်ကြီးဝင်တာပေါ့။ စိတ်ကြီးဝင်တယ်ဆိုတာ သာမန်လူတွေနဲ့ မတူတဲ့စိတ်ရှိသွားတာကို စိတ်ကြီးဝင်တယ်လို့ ပြောရတာ။ အဲဒီလို စိတ်ကြီးဝင်တဲ့လူက သူ့ကိုယ်သူ လူထဲကလူလို့ မမှတ်တော့ဘူး။ လူ့အပေါ်ကလူလို့ မှတ်ပါတယ်။

သူ့ကိုယ်တိုင်က သူ့ကိုယ်သူ လူ့အပေါ်ကလူလို့ အသိအမှတ်ပြုထားတော့လည်း လူတွေကလည်း လိုက်ပြီးတော့ သူ့တို့အပေါ်ကလူလို့ ဆိုတာမျိုး အသိအမှတ် ပြုကြရ ပြန်သေးတော့တာပေါ့။ အဲဒီတော့ အဲဒါက မကောင်းဘူး။ လူ့လောကကို ပျက်စီးစေ တယ်။ လူ့လောကကို မှန်ဝါးစေတယ်လို့ ပြောရမယ်။ ကိုယ့်ကို ဩဇာပေးနိုင်တယ်။ ကိုယ့်ကို အာဏာပေးနိုင်တယ်ဆိုတဲ့သူ ပေါ်လာတာပဲ။

အဲဒီလူကို ဘယ်လို ပြောရမလဲဆိုတော့ သူက ကိုယ့်အထက်ကလူ ဖြစ်နေတဲ့ အတွက် အဲဒီလူကို ဘယ်လိုလူလို့ ပြောရမလဲဆိုရင်တော့ ကျော်ကြားတဲ့လူ၊ တောက်ပတဲ့လူ၊ အဲဒါကို ပါဠိလိုလေး ပြောလိုက်လို့ရှိရင် ဒိဗ္ဗလူပေါ့။ ဒိဗ္ဗလူဆိုတာ ဒေဝလူပါ။ ဒိဗ္ဗက “ဗ” က “ဝ” နဲ့ အသံပြောင်းလို့ ရတော့ ဒိဝံ၊ ဒိဗ္ဗဟာ ဒေဝပဲ။ ဒေဝလူလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီလို နည်းနည်းပေးပြီး များများရစေနိုင်တဲ့ ဒါနတွေကို ဟောကြ

ပြောကြတာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်ဘူး၊ ဘာတရားတုန်းလို့ မေးရင်တော့ လူ့အပေါ်မှာ လူဇော်လုပ်နိုင်တဲ့ တရားလို့ ပြောရမယ်၊ လူ့အပေါ်မှာ လူဇော်လာလုပ်ပြီဆိုရင် လူ့လောကကတော့ အနှောက်အယှက် ဖြစ်တော့တာပဲ၊ အဲဒီလို လူ့လောကကို အနှောက်အယှက် ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီလူဟာ လူ့လောကအတွက် အန္တရာယ်လူလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ အဲဒါ ဘယ်သူလဲလို့မေးရင် ဒေဝလူပဲ။

ဗြဟ္မာ့တရားဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်

အဲဒီလုပ်ငန်းမျိုးဟာ မလုပ်ကောင်းတဲ့ လုပ်ငန်းပဲ၊ မလုပ်ကောင်းတဲ့ လုပ်ငန်းဖြစ် နေပေမယ့် ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာတွေက အဲဒါကို လုပ်ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်း သိပ်လုပ်ရမယ့်လုပ်ငန်း အဖြစ်နဲ့ အားပေးနေကြတယ်၊ ဒါလေးဖြင့် နားလည်သွားကြလေရဲ့လား၊ မပြောတတ်ဘူး၊ ကျုပ်လည်း ပြောတတ်သလောက် စကားနဲ့ ခင်ဗျားတို့ကို ပြောလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။

ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ တရားဓမ္မကို လိုလားကြတယ်၊ ဘာတရား လိုလားကြတာတုန်းလို့မေးတော့ ဗုဒ္ဓဘုရား ဟောတဲ့တရားကို လိုလားကြတာ၊ ဗုဒ္ဓဘုရားက ဘာတုန်းလို့ မေးတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားက အရိယာလူသားပဲ၊ အရိယာဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့၊ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကို ပြန်ပြောမယ်၊ ဗုဒ္ဓဘုရားဆိုတာက ဘာလဲလို့ မေးရင် အရိယာဖြစ်တဲ့ လူသားပဲ၊ အရိယာလူ၊ အဲဒီ အရိယာဖြစ်တဲ့လူ၊ အစဆုံး အရိယာအဖြစ် လမ်းကို ဖောက်နိုင်တဲ့အတွက် ဖော်နိုင်တဲ့အတွက် သူ့ကို ဘုရားလို့ ပြောရတာပေါ့။

ဘုရားဆိုတာဟာ ဗမာစကား မဟုတ်ဘူး၊ နိုင်ငံခြားစကားပဲ၊ ကုလားစကား ပေါ့၊ တကယ်တော့ ဘုရားဆိုတာ ဟိုး ပုဂံခေတ်လောက်တုန်းကဆိုရင် **“ပုသျှား”**လို့ ခေါ်မှာပေါ့၊ “ပုသျှား”ဆိုတာဟာ “ပုရသျှား”ဆိုတာကနေ လာတယ်လို့ပြောရမှာပေါ့၊ “ပုရသျှား” ဆိုတာဟာ “ပုရိသ”ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားကနေ လာတယ်လို့ပြောရမှာပေါ့၊ အဲဒီ ပါဠိစကားနဲ့ နည်းနည်းလေး ရှေးအဖြစ်နဲ့နောက်အဖြစ်နဲ့ ကွာတဲ့ ဆန်စစ်ခရစ်ပေါ့၊ ဆန်စစ်ခရစ်က ပုရိသဆိုတဲ့ မာဂဓစကားကို ပုရသျှလို့ ပြောတဲ့ အလေ့အထရှိတယ်၊ အဲဒီ ပုရသျှဆိုတာကို ပြောရင် ရှေ့ဆောင်ခေါင်းရွက်ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ပြောရမှာပဲ။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့ ဘုရားဆိုတာ ရှေ့ဆောင်ခေါင်းရွက်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဓိပ္ပာယ်ကတော့

ခေါင်းဆောင်ပေါ့၊ ဘာရဲ့ ခေါင်းဆောင်တုန်းလို့ မေးရင် အရိယလူသားဖြစ်ဖို့ရန်အတွက် ဖော်ဆောင်ပေးတဲ့ ခေါင်းဆောင်၊ အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့ ဘုရားက အရိယလူသားပေါ့၊ ဒါကို ဒီလောက် ပြောလိုက်ရင် ခြုံမိရော့မယ်လို့ထင်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့က ဘုရားကို ကိုးကွယ်တဲ့သူ၊ ဘုရားနောက်ကနေ လိုက်နေတဲ့သူ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေပေါ့၊ အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာ ဗုဒ္ဓဘုရားနောက်ကနေ လိုက်နေတဲ့သူဆိုတော့ ဘာဖြစ်လို့ ဘုရားနောက်က လိုက်နေတာတုန်း ဆိုရင် ကျုပ်တို့လည်း အရိယလူသားဖြစ်ဖို့အတွက်ပဲ၊ အရိယလူသားဖြစ်ဖို့အတွက် နောက်ကလိုက်နေတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာပီပီ ကျုပ်တို့ဖြင့် အရိယလူသားဖြစ်ဖို့ လမ်းကြောင်းကို တရားလို့ ကျုပ်တို့ကနေ မှတ်ယူရမှာပါ၊ အဲဒီတော့ အရိယလူသားဖြစ်စေနိုင်တဲ့ လမ်းကြောင်း မဟုတ်ဘူးဆိုရင် ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ အရိယလူသားဖြစ်စေနိုင်တဲ့ တစ်ခုတည်းသော လမ်းကြောင်းပဲ၊ အဲဒီတရားဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ တရားပဲ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားမဟုတ်တဲ့ တခြားတရားတွေလည်း ရှိပါသေးတယ်၊ အဲဒါက ဘာတွေလဲဆိုရင်တော့ ရူပ ဗြဟ္မလမ်းကြောင်း၊ အဲဒီ ရူပဗြဟ္မဖြစ်စေနိုင်တဲ့ လမ်းကြောင်းကိုပြောတဲ့ တရားကလည်း တရားပဲ၊ တစ်ခါ အရူပဗြဟ္မလမ်းကြောင်း၊ အဲဒီအရူပဗြဟ္မဖြစ်စေနိုင်တဲ့ လမ်းကြောင်းကို ပြောတဲ့တရားကလည်း တရားပဲ၊ အဲဒီတရားကတော့ ဘာတရားလို့ ခေါ်သလဲဆိုရင်တော့ “ဗြဟ္မတရား”ပေါ့။

ရူပတရားကလည်း ဗြဟ္မတရား၊ အရူပတရားကလည်း ဗြဟ္မတရား၊ ဗြဟ္မဆိုတာ ဘာတုန်းဆိုတော့ ကိလေသာတွေ ခွါထားတဲ့ ကိလေသာတွေ ကိုယ့်ဆီမှာ မရှိအောင်နေတဲ့ အလေ့အထရှိတဲ့သူကို ဗြဟ္မာလို့ ပြောရတာပါ၊ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ဗြဟ္မာဆိုတာ ဘာတုန်းဆိုရင် အတော်များများ ဗြဟ္မာကို လူတွေ သိနေကြတယ်၊ သိနေကြတာက ဗြဟ္မာမဟုတ်တာကို ဗြဟ္မာလို့ သိနေတယ်၊ ဗြဟ္မာ မဟုတ်တာဆိုတာ ဗြဟ္မာလို့ အသိမခံရတဲ့အရာကို ဗြဟ္မာလို့ သိနေကြတယ်။

တကယ်တော့ အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင်တော့ မိုးပေါ်မှာ ရှိတယ်၊ အဲဒီ ဗြဟ္မာဆိုတာ မိုးပေါ်မှာရှိတယ်နဲ့ လူတွေက ပြောကြတယ်၊ တကယ်တော့ မိုးပေါ်မှာရှိတာ ဘယ်သူများ

သိသတည်း၊ ဘယ်သူမှ မသိဘူး၊ ကျုပ်တို့ လူတွေပဲ၊ လူဆိုတာ မိုးပေါ်မှာရှိတာ ဘယ်လိုလုပ်သိမှာတုန်း၊ ခုခေတ် လူတွေဆိုရင် ပိုပြီးတော့ သိတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ မိုးပေါ်ကို ပျံနိုင်နေကြပြီ ဖြစ်လို့ပဲ။

မိုးပေါ် ပျံနိုင်တယ်ဆိုတာ မြေကြီးနဲ့ ပေ(၁၉၀၀၀)လောက်ဝေးတဲ့ လေယာဉ်ပျံ လောက် ပျံနိုင်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ဟိုး အထက်ကြီးအထိကို ပျံနိုင်တာမှာ ဒီကမ္ဘာရဲ့ ဝန်းကျင်ဖြစ်တဲ့ ဒီကမ္ဘာကနေ လွတ်ပစ်လိုက်လို့ရှိရင် ဒီကမ္ဘာပေါ်ကို ပြန်ကျတဲ့အဖြစ် မရှိတော့တဲ့ ဒီကမ္ဘာ လေထုလွှာရဲ့ အပြင်ဘက်လောက်ကိုအထိ လူတွေက ရောက်ကုန်ကြပြီ၊ ဒီအထဲထဲ လပေါ်အထိတောင် လူတွေက ရောက်ကုန်ကြပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့ မိုးပေါ်မှာ ဘာမှ မရှိဘူးဆိုတာကို သိကြတာပေါ့။

အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ဗြဟ္မာဆိုတဲ့အရာဟာ ခုခေတ်အထိ မိုးပေါ်မှာ ရှိသေးတယ် လို့ လူတွေက ထင်နေတာကတော့ အတော့်ကို မသင့်မြတ်တော့တာဘဲ၊ အတော့်ကို မလှပတော့ဘူးလို့ ပြောရမယ်၊ တကယ်တော့ ဗြဟ္မာကလည်း လူပဲ၊ လူကပဲ ကိလေသာတွေ ဖြစ်ကြတယ်၊ အဲဒီ ကိလေသာတွေကို ကိုယ့်အပေါ်ကနေ ခွါပစ်နိုင်တာကလည်း လူပဲ၊ အဲဒီကိလေသာတွေ ခွါထားတဲ့ လူကို ဗြဟ္မာလို့ ပြောတာပဲ၊ ဟာ ကိလေသာတွေက ခွါလို့မှ လွယ်ပါ့မလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။

လူပဲ ဥစ္စာ၊ ကိလေသာကို လူက လုပ်တာဆိုတော့ လူကခွါထားရတာပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့ လူကခွါထား ရတုန်းဆိုတော့ လူက အထွေထွေ အာရုံတွေကို သိနေတယ်၊ ဥပမာ တခြား လူယောက်ျားတွေကို သိတယ်၊ လူမိန်းမတွေကို သိတယ်၊ ခွေးတွေ ကြောင်တွေကို သိတယ်၊ သစ်ပင်တွေ တောတောင်တွေကို သိတယ်၊ တခြားတခြား အသုံးအဆောင် အမျိုးမျိုးတွေကိုလည်း လူတွေက သိတယ်။

အဲဒီဟာတွေက ဘာတွေဖြစ်မလဲဆိုရင်တော့ ကာမပစ္စည်းတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့၊ သစ်ပင်တွေလည်း ကာမပစ္စည်းပဲ၊ တောတောင် တွေလည်း ကာမပစ္စည်းပဲ၊ မြေတွေ၊ ရေတွေ၊ လေတွေ အကုန်လုံး ကာမပစ္စည်း၊ မော်တော်ကားတွေ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်တွေ၊ အကုန် ကာမပစ္စည်း၊ ဘာဖြစ်လို့ တုန်းဆိုရင်တော့ လိုချစ်စရာ ဖြစ်လို့ပဲ၊ လိုချစ်စရာကို ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ကာမယတီတိ ကာမော၊ ကာမယတီတိ-

အလိုချင်ခံရ၏။ ဣတိတဿ= ထို့ကြောင့်၊ ကာမော= ကာမမည်တယ်တဲ့။

ကာမဆိုတာ ဘာတုန်းဆိုရင်တော့ လိုချင်ခံရတဲ့ဟာတွေ၊ လိုချင်ခံရတဲ့ ဟာတွေဆိုတာ အကုန်လုံးပဲ၊ မြေကြီးလည်း အလိုချင်ခံရတာပဲ၊ ဥပမာ ဒီမြေကြီးလေး တစ်ကွက်ကို ကျုပ်တို့ ဘယ်လောက်လဲဆိုတော့ သိန်းအစိတ်တဲ့၊ ဒီမြေကြီးလေး နှစ်ကွက်ကို ကျုပ်တို့တွေ ဝယ်ယူထားတော့ သိန်းငါးဆယ်ပေးရသတဲ့၊ ဆိုလိုတာကတော့ သိန်း ငါးဆယ်တို့ သိန်းအစိတ်တို့ဆိုတာ ကျုပ်တို့တွေ လက်နဲ့ လုပ်ရင် ကိုယ်တစ်နေ့ လုပ်လို့လည်း မရဘူး၊ တစ်လ လုပ်လို့လည်း မရဘူး။

အဲဒီလို လုပ်ရတဲ့ အချိန်တွေ အများကြီးပေးပြီး အလုပ်လုပ်ပြီးမှ ရတဲ့ပိုက်ဆံတွေ သိန်းအစိတ်တို့ ငါးဆယ်တို့ ကျုပ်တို့တွေက ပေးနိုင်တာဆိုတော့ ဒီမြေကြီးကို ကျုပ်တို့ ဘယ်လောက် လိုချင်လို့လဲလို့ မေးရမှာပေါ့၊ မြေကြီးလည်း အလိုချင်ခံရတယ်လို့ ဒီလို ဆိုလိုတာပါပဲ၊ ရေလည်း အလိုချင်ခံရတာပဲ။

ဘာဖြစ်ဖြစ်ပါပဲ၊ လူ့လောကကြီးထဲမှာ ရှိနေတဲ့ မော်တော်ကားတွေလည်း အလိုချင်ခံရတာပဲ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်တွေလည်း အလိုချင်ခံရတာပဲ၊ ထီးတွေ ဖိနပ်တွေ တောင် အလိုချင်ခံရတာပဲ၊ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ တန်ဖိုးပေးပြီးမှ ရောင်းရတဲ့၊ တန်ဖိုးပေးပြီးမှ ဝယ်ရတဲ့အရာတွေဟာ အလိုချင်ခံရတဲ့ အရာတွေချည်းပဲပေါ့။

အလိုချင်ခံရတဲ့ ပစ္စည်းတွေဟာ ကာမတွေပဲ၊ ကာမပစ္စည်းတွေလို့ ပြောရမယ်၊ အဲဒီ ကာမပစ္စည်းတွေက လွတ်အောင် ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ကျင့်လို့ရှိရင် ကာမပစ္စည်းတွေက လွတ်တာပေါ့၊ အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင် အဲဒါတွေအကြောင်း မတွေးနဲ့၊ အဲဒါတွေအကြောင်း မတွေးနဲ့ ဆိုတာလည်း စိတ်ကို ဖမ်းထားဖို့ဆိုတာ ဘယ်လွယ်ပါ့မတုန်းပေါ့၊ စိတ်ကတော့ သူသိချင် သိမှာပဲ၊ သူတွေးမိချင် တွေးမိမှာပဲလို့ ပြောစရာရှိတယ်၊ အဲဒီဟာတွေကို မတွေးနဲ့လို့ဆိုတော့ မတွေးတာက မတွေးဘဲနေနိုင်အောင် အတတ်ပညာလည်း တတ်မှ မတွေးတာဘဲ။

မတွေးဘဲနေနိုင်အောင် အတတ်ပညာဆိုတာ ဘာလဲဆိုရင်တော့ အရင်တုန်းက မှတ်မိတဲ့ဟာတွေကို အကုန်လုံး မေ့ပစ်အောင်လုပ်လိုက်၊ အရင်တုန်းက မှတ်မိတဲ့ဟာတွေ အကုန်လုံး မေ့ပစ်လိုက်လို့ရှိရင်၊ အရင်တုန်းက မှတ်မိတာမရှိရင်၊ အခု သိရတဲ့ဟာကလည်း

ကာမပစ္စည်း မဖြစ်တော့ဘူး၊ ဒီလိုဖြစ်သွားတယ်။

မြင်စရာတွေ အမျိုးမျိုးကို သူမျက်စိပါတဲ့အတွက် မြင်ကောင်းမြင်လိမ့်မယ်၊ ကြားစရာတွေ အားလုံးကိုလည်း သူနားပါတဲ့အတွက် ကြားကောင်းကြားလိမ့်မယ်၊ မြင်တာတွေ ကြားတာတွေလည်း သူက အရင်တုန်းက အတွေးနဲ့ မပေါင်းလိုရှိရင် မြင်စရာလည်း မြင်ရုံ မြင်နေရတာ၊ လိုချင်စရာလို့ မဖြစ်တော့ဘူး၊ အရင်တုန်းက အသိနဲ့ မပေါင်းလိုရှိရင် ကြားစရာကလည်း ကြားရုံ ကြားနေရတာ၊ လိုချင်စရာလို့ မဖြစ်တော့ဘူး၊ အရင်တုန်းကအသိနဲ့သာ မပေါင်းရရင် လိုချင်စရာ ဘာမှ မဖြစ်လာဘူး။

အဲဒီလို နည်းလမ်းအားဖြင့် လိုချင်စရာတွေကို သိတတ်တဲ့ အသိတွေကို ခွဲထားတာ၊ ခွဲထားနိုင်တာ၊ အဲဒီလို ခွဲထားနိုင်တာဖြစ်တာဖြစ်လို့ ဒီလူကို ကာမ မရှိဘူး၊ ကိလေသာမရှိဘူး၊ ကိလေသာကို ခွဲထားနိုင်တယ်၊ ကိလေသာကို အပပြုထားနိုင်တယ်၊ အဲဒီလို ခွဲထားနိုင်တဲ့ အပပြုထားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို “**ဗြဟ္မာ**”လို့ ပြောတာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီဗြဟ္မာကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့လမ်းကြောင်းကို ဗြဟ္မာ့လမ်းကြောင်းလို့ ပြောရမှာပါ။ အဲဒီ ဗြဟ္မာလမ်းကြောင်းကို တရားလို့ပြောတော့ “**ဗြဟ္မတရား**”ပဲ၊ အဲဒီ ဗြဟ္မတရားဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားက ဗြဟ္မာ မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားက အရိယာပဲ ဖြစ်တယ်၊ အရိယာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓဘုရားဟောတဲ့တရားက ဗြဟ္မာလမ်းကြောင်းတရား မဟုတ်ဘူး၊ အရိယာလမ်းကြောင်းတရားပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမယ်။

ဒေဝတရားကလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်

နောက်တစ်ခါ လူဇော်ဖြစ်ဖို့၊ လူပေါ်ကနေပြီးတော့ လူဇော်ဖြစ်ဖို့၊ ဒါမှမဟုတ်လို့ ရှိရင်လည်း လူမှာ ဩဇာညောင်းတဲ့၊ လူမှာ အထက်တန်းကျတဲ့ လူဖြစ်ဖို့ အဲဒီလို အကျင့်တရားလည်း ရှိတာပဲ၊ အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင် ကိုယ်က များများပေး၊ ဘာလို့ များများပေးနိုင်တာတုန်းဆိုရင် များများပေးတာထက် များများကြီးကို ပိုရလိမ့်မယ်လို့ သူသိလို့ရှိရင် များများပေးနိုင်တယ်၊ တစ်ထောင်ရမှာကို မြင်လို့ရှိရင် တစ်ရာလောက်စွန့်ဖို့ရာ ဆိုတာကတော့ ဝန်မလေးတော့ဘူး။

အဲဒီလိုဆိုတော့ အသင်္ချေလောက်ထိ ရမှာကို မြင်လို့ရှိရင် သိန်းလောက်၊ သန်းလောက်၊ ကုဋေလောက်ကို ပေးနိုင်တာပေါ့လို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီတော့ လူ့လောကမှာ အဲဒီလောက် ပေးနိုင်တာကိုကလည်း တော်တော်ကို ခက်ခဲတဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်တဲ့အတွက် တချို့က ပေးကြတယ်။ အဲဒီလို ပေးကြတဲ့အခါကျတော့လည်း အဲဒီလူက လူတွေအထက်က ရောက်လာတယ်။ လူတွေက မော့ကြည့်လာရတဲ့ အဖြစ်ထိ ရောက်တာပေါ့။

ပြီးတော့လည်း ခုခေတ်စကားနဲ့ ပြောရင် သူက အထက်က လက်ရောက်နေတဲ့သူ၊ သူ့ရဲ့အလှူကို ခံရတဲ့သူတွေကတော့ သူ့လက်ရဲ့အောက်က နေရတဲ့ သူတွေပေါ့။ ယူသူက လက်ဝါးဖြန့် ခံထားရတော့ ပေးသူကနေပြီးတော့ ဒီလက်ဝါးထဲကို ထည့်ပေးတာဆိုတော့ သူ့လက်က အထက်ကနေရတဲ့လက်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ အထက်စီးလက်ပေါ့။ အဲဒီလို ဖြစ်တာဆိုတော့ ဒီလူလည်း တော်တော် မကောင်းတဲ့လူလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီလူရဲ့ လမ်းစဉ်ဖြစ်တဲ့တရားကို “ဒေဝတရား”လို့ ပြောရမယ်။ ဒေဝဖြစ်ကြောင်း တရားဟာ “ဒေဝတရား”ပဲ။ ဒေဝတရားကလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်ဘူး၊ ဘုန်းကြီး ရဟန်းများက ဒေဝဖြစ်ကြောင်းတရားကိုလည်း ဟောကြတယ်။ ဘုန်းကြီး ရဟန်းများက ဘုရားရဲ့ တပည့်ပဲ။ ဘုရားရဲ့တပည့် ဖြစ်ပေမယ့်လည်း ဘုရားရဲ့တရားကို သူတို့ မဟောကြဘူး။ အဲဒီလို ဘုရားရဲ့တရားဖြစ်တဲ့ “အရိယတရား”ကို မဟောဘဲ “ဗြဟ္မတရား”ကို ဟောလိုဟော၊ “ဒေဝတရား”ကို ဟောလိုဟော၊ သူတို့ ဟောကြတယ်။

ကံလေးမျိုးကို အမြင်ပါမကျန် ပယ်နှုတ်သတ်ဖြတ်ပစ်တဲ့ကံ

အဲဒီတော့ ခင်ဗျားတို့တွေ အဲဒါလေးဖြင့် သိပေးကြပါလို့ ပြောရမယ်။ ခင်ဗျားတို့ တွေ နာနေရမှာက ဘာတရားတုန်းဆိုရင် အရိယတရား နာကြရမှာ၊ ဘာဖြစ်လို့ တုန်းဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားတို့တွေက အရိယာဖြစ်အောင်လုပ်ကြရမှာ၊ ဘာဖြစ်လို့ ခင်ဗျားတို့တွေက အရိယာဖြစ်အောင် လုပ်ကြရမှာတုန်းဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ဆရာဘုရားက အရိယာ ဖြစ်သွားတဲ့သူ၊ ခင်ဗျားတို့က အဲဒီ ဆရာဘုရားရဲ့ နောက်ကနေ လိုက်ကြရတဲ့သူ ဖြစ်လို့ ခင်ဗျားတို့လည်း အရိယာဖြစ်အောင် ဒီ“အရိယတရား” နာကြတာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ခင်ဗျားတို့ အရိယတရားကို နာကြရမှာ၊ အဲဒီလိုလေး

သိပေးကြပါလို့ ပြောရမယ်။

ခုနက ဒေဝတရားပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ရူပဗြဟ္မတရားပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အရူပဗြဟ္မတရားပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နာရတယ်၊ ကြားရတယ်၊ ပြသတာကို ခံရတယ်ဆိုရင် “ဪ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်ဘူး” ဒီလိုလေး သိပေးကြပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဆိုတာက အရိယဖြစ်ကြောင်း တရားပဲ၊ အရိယဖြစ်ကြောင်း ဟောတဲ့တရားပဲ ဖြစ်ရမယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီလို ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျုပ်တို့တွေက ဘာလုပ်ရမလဲဆိုရင် ဒီကံတွေကို ခုနတုန်းက အရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို ကျုပ်တို့တွေက မလိုချင်ဘူးဆိုရင် အရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို ကျုပ်တို့တွေက စစ်ဆေးရလိမ့်မယ်၊ သိမြင်ရလိမ့်မယ်၊ အရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို သိအောင်လုပ်ရလိမ့်မယ်။

အရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို သိရင် အရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို မုန်းမယ်၊ ငြီးငွေ့မယ်ပေါ့၊ အထူးကြီး မုန်းတီးနေတာ ရန်လုပ်နေတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့ကို ငြီးငွေ့မယ်၊ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ် ရမယ်ပေါ့၊ အရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို သိရင် အဲဒီအရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို မတပ်မက်တော့ဘူး၊ မတွယ်တာတော့ဘူး၊ မစွဲလန်းတော့ဘူး၊ အဲဒါကို မုန်းတယ်၊ အဲဒါလုပ်ရမှာအတွက် ပျင်းတယ်၊ ငြီးငွေ့တယ်၊ အဲဒီလို အရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို ငြီးငွေ့လို့ ပျင်းမုန်းရင် အရူပဗြဟ္မတရားက လွတ်မြောက်မယ်လို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီတော့ အရိယတရားကို လိုချင်တဲ့သူက အရူပဗြဟ္မတရားကို ငြီးငွေ့ရမယ်၊ အရူပဗြဟ္မတရားကို ငြီးငွေ့တာတင်မကဘဲ အရူပဗြဟ္မတရားကနေ လွတ်မြောက်သူ ဖြစ်ရလိမ့်မယ်၊ အရူပဗြဟ္မတရားကို မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူး ဆိုရင် အရိယတရားကလည်း အဆုံးတိုင်သွားလို့ မရဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အရိယတရားကို ရချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို သိရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို သိလို့ရှိရင် အဲဒီ ရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားကိုလည်း ငြီးငွေ့လိမ့်မယ်၊ ရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရား ငြီးငွေ့လို့ ပျင်းမုန်းရင် ရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားက လွတ်မြောက်လိမ့်မယ်။

ရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားက လွတ်မြောက်တာလည်း အရိယတရားပဲ၊

အရူပဗြဟ္မ ဖြစ်ကြောင်းတရားက လွတ်မြောက်တာလည်း အရိယတရားပဲလို့ ပြောရမယ်။ အရိယတရား ရအောင် ကျင့်တာတွေပဲပေါ့။

အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ ဒေဝဖြစ်ကြောင်းတရားကို လွတ်မြောက်ချင်ရင်လည်း ဒေဝဖြစ်ကြောင်းတရားကို သိရလိမ့်မယ်။ ဒေဝဖြစ်ကြောင်းတရားကို သိမှ ဒေဝ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို မတပ်မက်တော့ဘဲ ငြီးငွေ့လိမ့်မယ်။ ဒေဝဖြစ်ကြောင်းတရားကို မတပ်မက်တော့ဘဲ ငြီးငွေ့လို့ ပျင်းမုန်းရင် ဒေဝဖြစ်ကြောင်းတရားက လွတ်မြောက်လိမ့်မယ်။ ဒေဝဖြစ်ကြောင်းတရားက လွတ်မြောက်တာလည်း အရိယတရားကို သွားတဲ့အခါမှာ တက်သွားရမယ့် လှေကားထစ် တစ်ထစ်ပဲ။

အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲ အပါယ ဖြစ်ကြောင်းတရား ဆိုပြီးတော့လည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒါက ဘာတုန်းဆိုရင် အကုသိုလ်ကံတရားတွေပဲ။ ဒီအကုသိုလ်ကံတရားတွေဟာ အပါယဖြစ်ကြောင်း တရားတွေပဲ။ အပါယဖြစ်ကြောင်း တရားဆိုလို့လည်း သူများတွေ ပြောသလို သိပ်ဆိုးဆိုး ဝါးဝါးကြီးလို့ မမှတ်ပေးကြပါနဲ့။ သူက ဘာမှမပေးဘဲ အလကားရချင်တယ်လို့ ဆိုတော့ တော်တော်တော့ မကောင်းဘူးပေါ့။

တော်တော် မကောင်းပေမယ့် သူ့မှာ ခံစားချက်အနေနဲ့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးကြီး မဟုတ်ဘူး။ ဒီအပါယ ဖြစ်ကြောင်းတရားဆိုတာ ငရဲဖြစ်ကြောင်းတရား၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကြောင်းတရား၊ ပြိတ္တာဖြစ်ကြောင်းတရား၊ အသူရကာယဖြစ်ကြောင်းတရားတွေပဲလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ပြောနိုင်ပေမယ့် ငရဲဖြစ်ကြောင်းတရားလုပ်လို့ ငရဲကျလို့များကတော့ ဆင်းရဲနေလိမ့်မယ်လို့ မအောက်မေ့ကြပါနဲ့။ ကယ်ပါယူပါ တစာစာနဲ့ ခံနေရတဲ့အဖြစ်ကို “ငရဲ”လို့ ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာတွေက ပြောကြတယ်။ တကယ်တော့ အဲဒါ ခြောက်ထားလို့ ကျုပ်တို့တွေ ကြောက်နေကြရတဲ့ သဘောပါပဲ။ ငရဲကျနေတဲ့လူက ကယ်ပါယူပါ တစာစာဖြစ်နေတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။ သူလည်း တပြုံးပြုံး တပျော်ပျော်ပဲ။ ငရဲသားလို့ ပြုံးနေ ပျော်နေတာပေါ့။

ပြိတ္တာဖြစ်လည်း တပြုံးပြုံး တပျော်ပျော်ပဲ။ ကျုပ်တို့ သိရတာကဖြင့် ပြိတ္တာဆိုတာ အငတ်တဲ့။ သူများတတွေ စွန့်ပစ်ထားတဲ့ ထမင်းကျန် ဟင်းကျန်တွေကို လျှောက်ပြီးတော့ ကောက်စားနေရတဲ့ သူတွေတဲ့။ သူများတတွေ တံတွေးတွေ ထွေးပစ်ထားတယ်။

သူများတတွေ နှပ်တွေ ညှစ်ပစ်ထားတယ်။ အဲဒါတွေကိုပဲ ရှာပြီး ကောက်စား နေရတဲ့သူတွေကို “ပြိတ္တာ”လို့ ပြောထားတော့ ကျုပ်တို့တွေက ပြိတ္တာ ဖြစ်ရမှာ ကြောက်နေကြတယ်။ တကယ်တော့ ပြိတ္တာက အဲဒီလို ဆင်းရဲကလူ လူစား မဟုတ်ဘူး၊ သူလည်း တပြုံးပြုံး တပျော်ပျော်ပါပဲ။

ပြိတ္တာဖြစ်လို့ဖြစ်မှန်းလည်း မသိပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် လူတွေဟာ ပြုံးနေကြတာပဲ၊ ပျော်နေကြတာပဲ။ ငရဲကျလို့လည်း ကျမှန်းမသိပါဘူး။ သူတို့လည်း ပြုံးနေကြတာပဲ၊ ပျော်နေကြတာပဲ။ ငရဲကျလို့ ဆင်းရဲကလူ ဖြစ်ပြီး တကယ်ပဲ ငါတို့ဖြင့် ငရဲကျနေပြီလို့ သိတယ်ဆိုရင် အဲဒီငရဲက လွတ်ပြီပေါ့။ ပြိတ္တာလည်း ဒီနည်းလည်းကောင်းပဲ။ သိရင် လွတ်မှာပဲ။ သိရင် ငြီးငွေ့မှာပဲ။ ငြီးငွေ့ရင်တော့ တော်ပါပြီ ဆိုပြီး အဲဒီငရဲကနေပြီးတော့ လွတ်အောင် လုပ်မှာပဲ။

ငရဲကျတဲ့သူကလည်း သူ ငရဲကျနေတယ်လို့ မသိဘူး။ တိရစ္ဆာန် ဖြစ်နေသူ ကလည်း သူ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်နေတယ်လို့ မသိဘူး။ ပြိတ္တာဖြစ်နေသူကလည်း သူ ပြိတ္တာဖြစ်နေတယ်လို့ မသိဘူး။ အသူရကာယ်ဖြစ်နေသူကလည်း သူ အသူရကာယ်ဖြစ် နေတယ်လို့ မသိဘူး။ သူ့ဟာနဲ့သူကတော့ ပြုံးပျော်နေကြတာပဲ။ အဲဒါတွေ အကုန်လုံး ဟာ လူတွေချည်းပါပဲ။ ငရဲကျနေတာကလည်း လူတွေပဲ။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်နေတာလည်း လူတွေပဲ။ ပြိတ္တာဖြစ်နေတာကလည်း လူတွေပဲ။ အသူရကာယ်ဖြစ်နေတာလည်း လူတွေပဲလို့ ပြောရမယ်။

တိရစ္ဆာန်ဆိုလို့ နွားလို့၊ ခွေးလို့၊ ကြက်လို့၊ ငှက်လို့ပဲလို့ မမှတ်ကြပါနဲ့လို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီအကောင်တွေရဲ့ မသိတတ်တဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်လို့ အဲဒီလူကလည်း မသိတတ်ဘူးဆိုရင် အဲဒီလူဟာ တိရစ္ဆာန်လူပဲ။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လို့လည်း သူက ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အဖြစ်မျိုးကြီးနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရလိမ့်မယ်လို့ မအောက်မေ့နဲ့။ သူ မကြောက်ဘူး၊ သူကဖြင့် ပျော်နေမှာပဲ။ ပြုံးနေမှာပဲလို့ ပြောရမယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သူတို့မှာဖြစ်တဲ့ စိတ်တို့ဆိုတာ သောမနဿဆိုတဲ့ ဝေဒနာနဲ့ ယှဉ်နေတာတွေပဲ။ ပီတိတို့ ဆိုတာတွေလည်း ပါနေတာပဲ။ သူတို့မှာ ပီတိမရှိဘူး၊ နှစ်သိမ့်မှုများ မရှိဘူးလို့ မအောက်မေ့ကြပါနဲ့။ သူတို့မှာ ဝမ်းမြောက်မှုလည်း မရှိဘူးလို့

မအောက်မေ့ကြပါနဲ့။ သူတို့ ဝေဒနာတွေက ဝမ်းမြောက်နေတာပဲ။ နှစ်သက်နေတာပဲလို့ ပြောရမယ်။

အပါယ်လေးဘုံသား ဆိုပြီး အဲဒီလူတွေဖြင့် တကယ့်ကို မခံသာဘဲ တစာစာ အော်ဟစ်ငိုယို ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ခံနေရတယ်ဆိုတာ ကျုပ်တို့တွေကို ကြောက်အောင် ခြောက်ခဲ့တာတွေပဲ။ တကယ့်အတိုင်းကတော့ ကျုပ်တို့လည်း မသိမှမသိတာ ဆိုတော့လည်း ခြောက်တဲ့သူက ခြောက်တော့ ကျုပ်တို့တွေလည်း ကြောက်ကြရတာပေါ့။

ဥပမာ ကျုပ်တို့ငယ်ငယ်က အမေကို ဂျီတိုက်ပြီဆိုရင် အမေက ဘာပြောလဲဆိုရင် ကျုပ်တို့ကို ခြောက်ပါတယ်။ ဘာနဲ့ခြောက်တုန်းဆိုတော့ သူလိမ်တာလည်း မဖြစ်ရ အောင်ပေါ့။ ဟော ဟိုမှာ မဟူးဘုတ်ကြီး လာနေပြီ၊ မဟူးဘုတ်ကြီး လာနေပြီလို့ ပြောတာ၊ မဟူးဘုတ်ကြီးဆိုတာ ကျုပ်တို့ကလည်း မြင်ဖူးတာလည်း မဟုတ်တာဆိုတော့ အမေက လာနေပြီလို့ ပြောတော့လည်း မဟူးဘုတ်ကြီး ဆိုတဲ့ဟာကြီးကလည်း ပါတာဆိုတော့ “ဟာ ဒီကောင်ကြီးက ဘယ်လိုနေမှန်း မသိဘူး၊ ဘယ်လောက်ကြီး မယ်မှန်းလည်း မသိဘူး၊ တို့ကို ဘယ်လိုလုပ်မယ်ဆိုတာလည်း မသိဘူး” ဆိုတဲ့အနေနဲ့ ကျုပ်တို့က ကြောက်ရတာပေါ့။

တကယ်ကတော့ မဟူးဘုတ်ဆိုတာ မဟုတ်ဘူးလို့ပြောတာဘဲ၊ ကြီးမှ သိတာပေါ့။ မဟုတ်ဘူးကြီးက လာနေတယ်ဆိုတော့ မဟုတ်ဘူးကြီးက ဘာလာမှာတုန်း၊ မဟုတ်မှ မဟုတ်တဲ့ဥစ္စာပဲ။ အဲဒီလို ခြောက်တယ်။ အဲဒီလိုခြောက်တာ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း ကျုပ်တို့က ကြောက်ရတယ်။ မသိမှမသိတာ ဆိုတော့လည်း ကြောက်လောက်တဲ့ အသံဗလံနဲ့ ဟန်ပန်ကို သူတို့က ထုတ်ပြတဲ့တော့ ကိုယ်ကလည်း ကြောက်ရတာပေါ့။

အဲဒီလိုပဲ ခုလည်း ငရဲဆိုတာ ကြောက်စရာကြီး၊ လက်ပံပင်ငရဲဆိုတာ လက်ပံပင်ကြီးကလည်း လက်တစ်ဖက်မကဘူး အတုတ်ကြီး၊ ဒီအထဲထဲမှာ ဆူးတွေကလည်း ရှိတယ်။ ဆူးကလည်း တစောင်းဆူးလို ချွန်ချွန်တွေလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သူက သေးသေးလေး၊ ချွန်တာလေးက တမတ်လောက်ကလေး ချွန်တာ၊ အောက်က အဖုကြီး၊ ဆူးအဖုကြီး၊ ဆူးအဖုကြီးက အပင်ကို ကပ်နေတာဆိုတော့ ကျိုးဖို့ဆိုတာလည်း မလွယ်ဘူး။

ဒီအပင်ကြီး ဖက်တက်ရမယ်ဆိုရင် ဒီဆူးက ကိုယ့်ကို အကုန်လုံး ရှူပြီး

အနာအဆာတွေ ဖြစ်မှာပေါ့၊ ပြီးတော့လည်း ဖက်လို့လည်း မမီတာဆိုတော့လည်း ဘယ်လိုလုပ် ဖက်ပြီးတော့ တက်မလဲ၊ ဖက်တက်စရာလည်း မရှိ၊ ဒီလက်ပံပင် ထိပ်ကြီးကို ငရဲသားကြီးကနေပြီးတော့ ငရဲထိန်းကပေါ့၊ ငရဲထိန်းကနေ ဒီသူ့ကို လက်ပံပင်ပေါ် မောင်းတင်နေတယ်တဲ့၊ ကျုပ်လည်း တောထဲမှာ လက်ပံပင်တွေ တွေ့ဖူးတာပေါ့၊ အင်း ငါ ငရဲသားဖြစ်လို့ ဒီလက်ပံပင် တက်ရရင်တော့ သေရင်သာ သေရမယ်၊ ဒီလက်ပံပင်တော့ ငါ မတက်နိုင်ဘူးလို့ တော်တော်ကို စိတ်ပျက်လက်ပျက် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။

တကယ်တော့ လူတွေ စိတ်ညစ်အောင် လျှောက်ပြောနေတာတွေပါ၊ ဒီငရဲအပေါ်မှာ စိတ်ကုန်အောင် လူကြီးမိဘတွေက လျှောက်ပြောနေတာတွေပါ၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် အပါယ်လမ်းကြောင်းကို မသွားဝံ့အောင်၊ အပါယ်တရားကို မကျင့်မိအောင်အတွက် အပါယ်နဲ့ လူတွေကို ခြောက်လန့်ပြနေတာလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ ငရဲနဲ့ ခြောက်လန့်ပြနေတာ၊ ပြိတ္တာနဲ့ ခြောက်လန့်ပြနေတာလို့ပြောရပါမယ်။

သီဟိုဠ်က ဘုန်းကြီးတွေ ဒီ ပြိတ္တာနဲ့ တအားခြောက်လန့်ပြတာပေါ့၊ လူသေသွားပြီး နောက် မသေခင်က လိမ်ညာ၊ ခိုးဝှက်နဲ့ အသက်မွေးလာခဲ့ပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာ တွေတော့ စုမိပါရဲ့၊ သူက လိမ်ညာ ခိုးဝှက်ပြီးတော့ ရထားတဲ့ပစ္စည်းတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် သေတဲ့အခါကျတော့ ပြိတ္တာမကြီးတွေ ဖြစ်နေတာတဲ့၊ ပြိတ္တာမကြီးတွေ ဖြစ်နေပြီး သူတို့လည်း အိမ်ကြိုအိမ်ကြားတွေမှာ သွားပြီးတော့ ခုနက ထမင်းလုံးကလေးတွေတို့၊ ဘာတွေတို့ ကောက်ကပ် စားသောက်ရတယ်လို့ ဆိုတာတွေ ပြောတာပေါ့။

မြို့အပြင်ဘက်ကနေပြီးတော့ မြို့ထဲကို ညဘက်ကျ သူတို့ဝင်လာပြီးတော့ အဲဒီလို အိမ်ကြိုအိမ်ကြား လျှောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ သူတို့ နဂိုကနေခဲ့တဲ့ အိမ်ကြားတွေဆီလည်း သူတို့ရောက်တာပေါ့၊ သူတို့ရဲ့ ယောက်ျားလုပ်တဲ့သူတွေက သူတို့ ရှာဖွေထားခဲ့ရတဲ့ပစ္စည်းတွေနဲ့ နောက်မိန်းမတွေ ယူပြီးတော့ ပြုံးပျော်နေတာတွေကို တွေ့တယ်တဲ့၊ တွေ့တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ ပြိတ္တာတွေကနေပြီး အချင်းချင်း ညှိတာပေါ့၊ ညည်း ယောက်ျားကတော့ ဘယ်လိုဖြစ်နေတယ်၊ ဟာ ငါ့ယောက်ျားလည်း ဒီလိုပဲ၊ ဒီလိုတွေ ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ သူတို့ မကျေနပ်တော့ ပြိတ္တာမတွေက မြို့ရိုးပေါ်တက်ပြီး အော်ကြတာတဲ့။

အမှန်ကတော့ အဲဒါတွေကို သိဟိုဠ် ဘုန်းကြီးတွေက ပြောထားခဲ့တာ၊ ရေးထားခဲ့တာတွေပဲ။ ပြိတ္တာက ဒီလို ဘယ် ဟုတ်ရမှာတုန်း၊ တကယ်ကျတော့ ပြိတ္တာဆိုတာတွေကလည်း လူတွေပဲ။ တကယ်တော့ သူတို့လည်း သူ့ဘဝနဲ့သူ ပြုံးပျော်နေကြတာပါပဲ။ ဘယ်သူမှ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ကိုယ် မပျော်တဲ့လူရယ်လို့ မရှိကို မရှိဘူး။ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ကိုယ် ပျော်တဲ့သူတွေချည်းပဲ။ ခင်ဗျားတို့ လူတွေထဲမှာ တွေ့မှာပါ။ လူတွေဟာ ဘယ်လောက်ဆင်းရဲတဲ့လူဖြစ်လည်း သူ့ဟာနဲ့သူ ပျော်နေတာပဲ။ ဘယ်လောက်ချမ်းသာတဲ့လူဖြစ်လည်း ဒီလောက် ပျော်နိုင်တာပါပဲ။ ဒီထက် ပိုမပျော်နိုင်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီတော့ အပါယ်လမ်းကြောင်း ဆိုတာကလည်း ကြောက်အောင် လူတွေက ခြောက်လန့်ပေမယ့်လည်း အခြေအနေအရ အပါယ်လမ်းကြောင်းဖြစ်တဲ့ အပါယ်ရောက်ကြောင်းအကုသိုလ်တရား၊ အဲဒီ အကုသိုလ်တရားလည်း မလုပ်ကောင်းဘူး၊ မလုပ်ကောင်းဘူးလို့သာ မိုးမွန်နေအောင် ပြောနေကြပေမယ့် လုပ်နေကြတဲ့သူတွေကလည်း ဒုနဲ့ဒေးပါပဲလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒါလည်း အရိယာ ဖြစ်ကြောင်းတရား မဟုတ်ဘူး၊ အရိယာဖြစ်ကြောင်းတရား မဟုတ်တဲ့အတွက် အပါယ်တရားလည်း မကောင်းဘူး၊ ဒေဝတရားလည်း မကောင်းဘူး၊ ရူပဗြဟ္မတရားလည်း မကောင်းဘူး၊ အရူပဗြဟ္မတရားလည်း မကောင်းဘူး၊ “ဟင် မကောင်းဘူးတွေက များလှချည်းလားဆိုရင် ဟုတ်တယ်၊ မကောင်းတာတွေချည်းဘဲ”လို့ ပြောရမယ်။

တကယ်ကတော့ အပါယ်တရားဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်ကံလည်း မကောင်းဘူး၊ ဒေဝတရားဖြစ်တဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံလည်း မကောင်းဘူး၊ ရူပဗြဟ္မတရားဖြစ်တဲ့ ရူပကုသိုလ်ကံလည်း မကောင်းဘူး၊ အရူပဗြဟ္မတရားဖြစ်တဲ့ အရူပကုသိုလ်ကံလည်း မကောင်းဘူး၊ အရူပကုသိုလ်ကံလည်း မကောင်းဘူး၊ ရူပကုသိုလ်ကံလည်း မကောင်းဘူး၊ ကာမကုသိုလ်ကံလည်း မကောင်းဘူး၊ အကုသိုလ်ကံလည်း မကောင်းဘူး။

ကဲ ကောင်းတာ ဘာများကျန်သေးတုန်းလို့ ပြောရမလို့ရှိတယ်၊ ကျုပ်တို့ တစ်လောကလုံးလူတွေက ဒါတွေကို အကောင်းလုပ်နေကြရတယ်၊ ခင်ဗျားတို့တတွေလည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ဆန်းစစ်ကြပါ၊ ဒါတွေကို အကောင်းလုပ်နေကြရတာပဲ။ အကုသိုလ်ကံ

ကလေးလောက်ပဲ ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်ပြီး ကာမကုသိုလ်ကံဆိုရင် မလုပ်နိုင်သေးလို့သာ မလုပ်နေရမယ်။ လုပ်နိုင်ရင်ကတော့ ဖောဖောသီသီ လုပ်ပစ်လိုက်ချင်ပါလို့ ပြောရမှာပဲ။

ရူပကုသိုလ်ကံလည်း တရားထိုင်ရတာ ခက်လို့သာ မထိုင်နိုင်ရှိရမယ်။ ထိုင်စ ရှိနေလို့သာကတော့ “အမလေး တရားလေးထိုင်ရတာ ကောင်းလိုက်တာ၊ ဘာကောင်းတာနဲ့မှ မတူဘူး” လို့ ပြောကြတော့မှာပေါ့။ အရူပကုသိုလ်ကံ ပေါက်တဲ့ သူတွေကျတော့ တရားတောင် မထိုင်ရတော့ဘူး။ အရူပကုသိုလ်ကံဆိုတာက နေရင်း ထိုင်ရင်းနဲ့ကို ကောင်းနေတော့တာ။ ဟာ ဒီအရူပကုသိုလ်ကံက ကောင်းလိုက် သမှဖြစ်ခြင်း၊ ဒီထက်ကောင်းတာ ဘာရှိတော့မှာတုန်း၊ အဲဒီအထိ ကျုပ်တို့တွေက ကံတွေကို မွေ့လျော်နေကြပါတယ်။

ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ တရားကတော့ အရိယတရားဆိုတော့ အရိယတရားက လည်း ကံတော့ ကံပါပဲ။ ဘာကံလဲဆိုရင် ကုသိုလ်ကံပဲ။ ဘာကုသိုလ်ကံလဲဆိုတော့ အရိယကုသိုလ်ကံပဲ။ အရိယကုသိုလ်ကံဆိုတာ လောကုတ္တရကုသိုလ်ကံပဲ။ အရိယ ကုသိုလ်ကံကို လောကုတ္တရကုသိုလ်ကံလို့ ခေါ်တယ်ပေါ့။ ကံတွေကို ကျုပ်တို့ပြောခဲ့တာ ငါးမျိုးဖြစ်သွားပြီ။

- (၁) အကုသိုလ်ကံက တစ်မျိုး၊
- (၂) ကာမကုသိုလ်ကံက ဒုတိယတစ်မျိုး၊
- (၃) ရူပကုသိုလ်ကံက တတိယကံတစ်မျိုး၊
- (၄) အရူပကုသိုလ်ကံက စတုတ္ထကံတစ်မျိုး၊ (အောက်ကံ လေးမျိုး)၊
- (၅) အရိယကုသိုလ်ကံတော့ ပဉ္စမကုသိုလ်ကံပဲပေါ့။

အဲဒီတော့ ကံကိုက ငါးမျိုးရှိတယ်။ ကံငါးမျိုးမှာ ထူးထူးခြားခြားလေး ထူးခြားတာက အဲဒီ ရှေ့ကံလေးမျိုးနဲ့ နောက်ကံတစ်မျိုးဟာ တော်တော်ထူးခြားတယ်။ ကံတစ်ခုနဲ့တစ်ခု မတူဘူးပေါ့။ ဘယ်လောက်ထိ မတူတာတုန်းဆိုရင်တော့ ရှေ့ကံလေးမျိုးကို အမြစ်ပါမကျန် ပယ်နှုတ်သတ်ဖြတ်ပစ်တဲ့ကံက နောက်ဆုံးကံဖြစ်တဲ့ “အရိယကုသိုလ်ကံ” တစ်မျိုးတည်းပဲ။ နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ကံတစ်မျိုးက ကံလို့သာပြောရပေမယ့် သူက ရှေ့ကံလေးမျိုးကို အမြစ်ပါမကျန် ပယ်နှုတ်သတ်ဖြတ်ပစ်တဲ့ကံပဲ။

အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ အကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်ပုံ

ရှေ့ကကံလေးမျိုးကို အမြစ်ပါမကျန် ပယ်နှုတ် သတ်ဖြတ်ပစ်တယ်ဆိုတာ ရှေ့ကကံတွေကို လေ့လာတာပဲ။ ရှေ့ကကံတွေက ဘာတွေလဲ၊ ဘယ်လို ဖြစ်တာတွေလဲလို့ လေ့လာတာပဲ။ အဲဒီလိုလေ့လာလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ရှေ့ကကံတွေရဲ့ အကြောင်းတွေ အကျိုးတွေ ဆက်စပ်လည်ပတ်နေတာတွေကို အကုန်သိကုန်တယ်။

အကုသိုလ်ကံဆိုရင်လည်း အကုသိုလ်ကံရဲ့ အကြောင်းတွေ သိတယ်၊ ဘယ်လိုသိတုန်းဆိုရင် ဒီအကုသိုလ်ကံက ဘယ်သူလုပ်တာတုန်း၊ ဟာ ဒီအကုသိုလ်ကံက ဘယ်သူလုပ်ရမှာလဲ၊ ကိလေသာက လုပ်တာပေါ့လို့ သူသိတယ်၊ တစ်ခါ ဒီကိလေသာက ဘယ်ကလာတာတုန်း၊ ဟာ ဒီကိလေသာက ဘယ်ကလာရမှာလဲ၊ သူ့မှာပေါက်နေတဲ့ မျက်စိတွေ၊ နားတွေ ဦးနှောက်တွေကနေပြီး မြင်တဲ့အာရုံအပေါ်မှာ သူက မသိလို့ လိုလားရာက ဖြစ်လာတာတွေပဲ။

ဒါဖြင့် အဲဒီမျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ ဦးနှောက်တွေက ဘယ်ကရတာတုန်း၊ ဟာ အဲဒါတွေက ဘယ်ကရရမှာလဲ အရင်တုန်းက သူကလုပ်ထားတာတွေကနေပြီးတော့ မျက်စိတွေ နားတွေ ဦးနှောက်တွေက အသစ်ပေါက်စေတာတွေပေါ့၊ ဒီလိုဆိုတော့ ဒီအကုသိုလ်ကံနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ခုနက အရိယမဂ်ကနေပြီးတော့ လေ့လာတာပေါ့၊ လေ့လာလိုက်တော့ အဲဒီလိုအကုသိုလ်ကံတွေရဲ့ အကြောင်းတွေ အကျိုးတွေ ဆက်စပ်လည်ပတ်နေတာတွေကို သိကုန်တော့တာပေါ့။

အဲဒီလို သိတဲ့အခါကျတော့ “ဟာ ဒီ အကုသိုလ်ကံဆိုတာ ငါတို့ ဥစ္စာမှ မဟုတ်တာဘဲ၊ ငါတို့လုပ်ထားတာမှ မဟုတ်တာဘဲ၊ ငါတို့အပေါ်မှာ တက်ဖြစ်နေတဲ့ ဇီဝသံသရာတရားကြီးကနေပြီး ဖြစ်စေတဲ့အရာပဲ”လို့ သိတော့ ဒီအကုသိုလ်ကံ ဆိုတာဟာ ငါတို့ကို အဟုတ်အဟတ် ဖြစ်စေတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ အပါယ်ဘဝကို ရစေတဲ့ဟာပဲ ဆိုပြီး အကုသိုလ်ကံ ငြီးငွေ့တာပေါ့၊ ငြီးငွေ့တော့ တပ်မက်မှုကင်းတော့တာပေါ့၊

တပ်မက်မှုကင်းတော့ အကုသိုလ်ကံ မလုပ်တော့ဘူး၊ မလုပ်တော့ အကုသိုလ်ကံက လွတ်မြောက်တော့တာပေါ့။

အကုသိုလ်ကံ မလုပ်ဘဲနေရုံမျှနဲ့ အကုသိုလ်ကံက လွတ်မြောက်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ခုလို ခင်ဗျားတို့ တရားဓမ္မ နာကြားနေကြတယ်၊ ကျုပ်တို့လည်း တရားဓမ္မ ဟောပြောနေကြတယ်၊ အကုသိုလ်တွေကို မလုပ်ဘူး၊ ကျုပ်လည်း တရားဟောနေတဲ့ဥစ္စာ ဘယ်လုပ်လို့ ရမှာတုန်း၊ ခင်ဗျားတို့လည်း တရားနာနေကြရတာဆိုတော့ အကုသိုလ်ကံ မလုပ်ကြဘူး၊ အဲဒါကို ငါတို့ အကုသိုလ်ကံတွေ ကုန်နေပြီလို့ မမှတ်ပေးကြနဲ့လို့ ပြောရမယ်ပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့ အကုသိုလ်ကံ ကုန်နေတာ မဟုတ်တာတုန်းဆိုရင် မလုပ်ပေမယ့် ကုန်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ မဖြစ်သေးတာဘဲ ရှိတယ်၊ တကယ်လို့မှ ကျုပ်တို့တွေက အကုသိုလ်ကံကို သွန်မပစ်သေးဘူး၊ မှောက်မပစ်သေးဘူး၊ သူ့ကို အပြစ်တင်ဝေဖန် မပစ်သေးဘူးဆိုရင် အကုသိုလ်ကံကို အပြစ်မမြင်ဘူး၊ **“အကုသိုလ်ကံကို အပြစ်မမြင်သေးသမျှ အကုသိုလ်ကံကနေပြီးတော့ မလွတ်မြောက်သေးဘူး”** ဖြစ်နေဦးမှာပဲ။

အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် အကုသိုလ်ကံက လွတ်မြောက်ချင်တယ်ဆိုရင် အကုသိုလ်ကံကို အပြစ်မြင်အောင်လေ့လာရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီအကုသိုလ်ကံ အပြစ်မြင်ဖို့အတွက်ဆိုရင် ခုနက အရိယကုသိုလ်ကံကို ပွားရမှာပဲ၊ အရိယကုသိုလ်ကံကို ပွားရင်တော့ ဘယ်လိုပွားမတုန်းဆိုရင် ဒီအကုသိုလ်ကံတွေဟာ ဘယ်လိုဟာတွေတုန်း၊ သူ့ဘယ်လို ဖြစ်တာတုန်းလို့ သိအောင် လေ့လာရပါတယ်၊ သိအောင်လေ့လာတယ်ဆိုတာ ကိုယ်လုပ်နေတဲ့ မိသားစုအလုပ်တွေရပ်ပြီး လေ့လာရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

အလုပ်တွေအကိုင်တွေ လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းနဲ့ပဲ ဒီအကုသိုလ်ကံကို ဝင်စားမယ်၊ ဘယ်သူတွေက လုပ်နေတဲ့ အကုသိုလ်ကံ၊ ကိုယ်က လုပ်နေတဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေကို ဈာန်ဝင်စားမယ်၊ ဪ ဒီအကုသိုလ်ကံက ဘယ်လို ဘယ်လို ဖြစ်တာတုန်းဆိုတာကို လေ့လာလိုက်လို့ရှိရင် သူဟာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ လုပ်ချင်တဲ့စိတ်ကို မထိန်းနိုင်ရာကနေပြီးတော့ လုပ်တာ၊ လုပ်ချင်တဲ့စိတ် မထိန်းနိုင်အောင်က ဘယ်ကပေါက်လာတာတုန်းဆိုရင် အဲဒီအာရုံကို မြင်ရတဲ့ဟာက သူ့စိတ်ကို လှုံ့ဆော်နေတာ၊ လှုံ့ဆော်နေတော့ မလုပ်ရမနေနိုင်

ဖြစ်တာဘဲ။

အဲဒီ အကုသိုလ် လုပ်ချင်စရာအာရုံက သူဘာဖြစ်လို့ မြင်တာတုန်းဆိုတော့ သူ့မျက်စိက အဲဒီ အကုသိုလ်ကံ လုပ်လိုဖြစ်ထားတဲ့ မျက်စိဖြစ်နေတော့ သူ့ရဲ့ ဦးနှောက်က အကုသိုလ်ကံ လုပ်လိုဖြစ်ထားတဲ့ ဦးနှောက်ဆော့ဝဲလ်ဖြစ်နေတော့ သူက အာရုံတစ်ခုကို ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် အကုသိုလ် လုပ်စရာအဖြစ်နဲ့ပဲ သူမြင်တယ်။

တကယ်တော့ အာရုံက အကုသိုလ် လုပ်စရာရယ်၊ ကုသိုလ် လုပ်စရာရယ်လို့ မရှိဘူး၊ သူ့ဟာသူ နေတာပဲ၊ သစ်ပင်ကလည်း သစ်ပင်အတိုင်း နေတာပါပဲ၊ လူသူက လည်း လူသူအတိုင်း နေတာပဲ၊ တခြား ဘာပစ္စည်းမဆိုကလည်း သူ့ပစ္စည်းအတိုင်း နေတာပဲ။

အကုသိုလ်လုပ်ဖို့ မျက်စိပေါက်နေတဲ့ သူကတော့ သူမြင်တဲ့အခါ သူ့ရှိတဲ့အတိုင်း မမြင်တော့ဘူး၊ အကုသိုလ် လုပ်စရာအဖြစ်နဲ့ပဲ သူကမြင်တယ်၊ လုပ်စရာအဖြစ် မြင်တဲ့အခါ အဲဒီမြင်တဲ့စိတ်ကို အထပ်ထပ် ပွားမိရက်ဖြစ်တော့ အကုသိုလ် လုပ်ချင်တော့တာပေါ့၊ အဲဒီလို အကုသိုလ် လုပ်ချင်တော့ အကုသိုလ်ကလည်း လုပ်မိပြန်တော့တာပေါ့လို့ ပြောရမယ်။

ဒီတော့ ကိုယ်က ကိုယ့်ကိုယ်ကို မထိန်းနိုင်တော့ဘူး၊ အကုသိုလ်မလုပ်နဲ့လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တားမြစ်လို့ မရဘူး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတောင်မှ အကုသိုလ် လုပ်ချင်တာကို မလုပ်မိအောင်အတွက် တားမြစ်လို့ မရဘူးဆိုမှတော့ ဆရာသမားက တားမြစ်လို့ ရဖို့ဆိုတာကတော့ ဝေးရောပဲ၊ မိဘက တားမြစ်လို့ ရဖို့ဆိုတာကလည်း ဝေးရောထဲကပဲ၊ ဒီအကုသိုလ်ကံ ကလည်း ကြောက်စရာ အင်မတန် ကောင်းတယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ သူက အဲဒီ အကုသိုလ်ကံလုပ်လို့ ပေါက်နေတဲ့ မျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေ ၊ ဦးနှောက်တွေက သူ့ဆော့ဝဲလ် တွေ ဝင်နေတယ်၊ ဒီအကုသိုလ် လုပ်စရာကို မြင်တတ်တဲ့ ဆော့ဝဲလ်တွေ ဝင်နေတယ် ဆိုတော့ အဲဒီလို ဝင်နေမှတော့ သူက အာရုံတွေကို လက်ခံပြီး ကြည့်လိုက်ရင် မြင်စရာပဲ ကြည့်ကြည့်၊ ကြားစရာပဲ နားထောင် နားထောင်၊ သူမြင်ရ ကြားရတဲ့ဟာတွေက အကုသိုလ် လုပ်ချင်စရာတွေချည်း မြင်တော့ ကြားတော့တာပဲ။

ကဲ အကုသိုလ်များ ဖြစ်လာပြီလားဆိုတဲ့အခါကျတော့ သူ့သဘာဝနဲ့သူ ဖြစ်လာတာဆိုတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လည်း တားလို့ မရဘူး၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်တင် တားလို့ မရတာဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်မိဘကတားလည်း မရဘူး၊ ကိုယ့်ဆရာသမားက တားလည်း မရဘူး၊ အစိုးရလို့ ဆိုတဲ့သူတွေကဆိုရင်လည်း ထောင်တွေတန်းတွေနဲ့ ချပြီးတော့ကို တားတာလည်း မရဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် သူ့ရဲ့ဝဋ်က လိုက်နေတာဖြစ်လို့ပဲ။

အကုသိုလ်က လုပ်တာကလည်း ဝဋ်၊ အကုသိုလ်က လုပ်လို့ ပေါက်လာတဲ့ ဝိပါက် မျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေ၊ ဦးနှောက်တွေထဲမှာ ဝင်နေတဲ့ ဆော့ဝဲလ်တွေကလည်း ဝဋ်၊ အဲဒီ ဆော့ဝဲလ်တွေနဲ့ ကြည့်လိုက်လို့ မြင်လာတဲ့ မြင်စရာတွေ၊ ကြားစရာတွေကလည်း အကုသိုလ်လုပ်စရာတွေလို့ သူ မြင်တာ ကြားတာတွေကလည်း ဝဋ်ပဲ၊ ဒီဝဋ်ကို ဘယ်သူမှ မချိုးဖြတ်နိုင်ဘူး၊ အရိယဆရာကလွဲရင် ဘယ်သူမှ ချိုးဖြတ်နိုင်အောင် မလုပ်ပေးနိုင်ဘူး၊ ဪ အကုသိုလ်ကက ကြောက်စရာကြီးပါ။

အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီအကုသိုလ်ကရဲ့ အဲဒီလို လည်ပတ်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို တွေ့လိုက်ရရင်တော့ “ဟာ အဲဒါ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူးဟ၊ ငါတို့ မဟုတ်ဘူးဟ၊ သူ့ဟာနဲ့သူ သဘောတရားအရ လည်ပတ်နေတဲ့အရာဟ၊ ဘယ်သူမှ တားလို့ မရတဲ့အရာဟ”လို့ ကိုယ်ကသိရမှာ၊ သိတဲ့အခါကျတော့ ငြီးငွေ့တာပေါ့၊ ငြီးငွေ့တော့ “ဒါဟာ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ ငါတို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟာ ငါတို့အတွက် အကျိုးရှိတဲ့အရာလည်း မဖြစ်ဘူး” ဒီအချက် သုံးချက်ပေါ့။

ခုနုတုန်းက အကုသိုလ်ဝဋ်လိုက်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို ကိုယ်သိတဲ့အခါကျတော့

(၁) “ဒါဟာ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

(၂) “ဒါဟာ ငါတို့လည်း မဟုတ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

(၃) “ဒါဟာ ငါတို့အတွက် အကျိုးရှိတဲ့အရာလည်း မဖြစ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

အဲဒီအချက် သုံးချက်ထဲက တစ်ချက်ချက်မိလိုက်၊ သိလိုက်ပြီဆိုရင်တော့ ဒီအကုသိုလ်ဝဋ်က ကျွတ်တာပေါ့၊ ဒီအကုသိုလ်ဝဋ်က ကျွတ်ဖို့အတွက်ဆိုတာ ကျုပ်တို့ ပြောတဲ့အတိုင်း အဖေက ချွတ်ပေးလို့လည်း မရဘူး၊ အမေက ချွတ်ပေးလို့လည်း မရဘူး၊ ကိုယ်တိုင် ချွတ်လို့လည်း မရဘူး။

အဲဒီလို သိအောင်အတွက်ကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရား ဖောက်ပေးခဲ့တဲ့ အရိယလမ်းဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ်ပေါ့။ အရိယမဂ်ဆိုတာ အရိယကုသိုလ်ကံပေါ့။ ဒါတွေက အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ အကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်ပုံပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ အကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်မှ ခုနတုန်းက အကုသိုလ်ကံ အမြစ်ပြတ်သေတာပဲ။ အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကံဟာ အနက်တူပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမယ်။

အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်ပုံ

အဲဒီလိုပဲ ကာမကုသိုလ်ကံ ကျပြန်တော့လည်း ကာမကုသိုလ်ကံဆိုတာ ကောင်းလှချည်ရဲ့လို့ လူတိုင်းက ထင်ကြတယ်။ လူတိုင်းက ထင်ကြပေမယ့် တကယ် တွက်ကြည့်တော့ မမျှတဘူး။ မမျှတဘူးဆိုတာ ဘာလဲဆိုရင်တော့ မျှတတယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးလေးကို အနက်ထင်ကြည့်ကြပါ။

မျှတတယ်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုရင် ပေးတာနဲ့ ယူတာဟာ ကိုက်ညီတာဖြစ်ရင် မျှတတာပဲ။ ပေးတာနဲ့ ယူတာ ကိုက်ညီတယ်လို့ ပြောရမယ်။ တစ်ထောင်တန်တဲ့ ပစ္စည်းကို တစ်ထောင်ပေးပြီး ယူတာဟာ မျှတတာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သူ့ပစ္စည်း ကိုယ်က ယူသလို အဲဒီပစ္စည်းရဲ့ တန်ဖိုးနဲ့ညီတဲ့ ကိုယ့်ဆီက ပိုက်ဆံတစ်ထောင်ကိုလည်း သူပေးခဲ့တာဆိုတော့ အကျေပဲပေါ့။

သူတစ်ထောင်တန်ပစ္စည်းကို ကိုယ်က တစ်ထောင် ပေးပြီးဝယ်ခဲ့တယ် ဆိုတော့ သူနဲ့ကိုယ်က ဘာမှပြောစရာလည်း မလိုဘူး။ သူကလည်း ကိုယ့်ကို ဘာမှပြောစရာ မလိုဘူး။ သူတစ်ထောင်တန်ပစ္စည်းကို ယူသွားတယ်လို့ သူက ကိုယ့်ကို အမှတ်မထင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သူ့ဆီက တစ်ထောင်တန်ပစ္စည်းကို ပေးလိုက်ရတော့ ကိုယ့်ဆီက တစ်ထောင်တန်တဲ့ ငွေကြေးပိုက်ဆံကို သူက ရလိုက်တာဖြစ်လို့ပဲ။ အဲဒါဆိုရင် မျှတတယ်လို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီလိုပဲ အလုပ်တစ်ခု လုပ်တယ်။ တစ်မနက်ခင်း ဒီယာခင်းမှာရှိနေတဲ့ ပေါင်းတွေကို နှုတ်ပေးပါ။ ပိုက်ဆံနှစ်ထောင် ပေးပါမယ်ဆိုရင် ပိုက်ဆံနှစ်ထောင် တန်တယ် ဆိုရင် သူ့လုပ်အားက ပေါင်းတွေကို တစ်မနက်ခင်း နှုတ်ပေး၊ နှုတ်ပေးတယ် ဆိုရင်

ဪ ဒီလိုဆိုရင်တော့ သူ့လုပ်အားခအဖြစ်နဲ့ ပိုက်ဆံနှစ်ထောင်ကို ပေးရမှာပေါ့ဆိုပြီး ပေးလိုက်တော့ သူ့လုပ်တာနဲ့ ကိုယ်ပေးတာနဲ့ မျှတတယ်ပေါ့။

အဲဒီလိုပဲ သူများဆီကနေပြီးတော့ ကိုယ်ယူရတာကလည်း သက်ရှိ လူတွေတိုင်းရဲ့ ဓမ္မတာပဲ။ သူများဆီက မယူဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဘယ်သူမှ အသက်မရှင်နိုင်ဘူး၊ သူများတွေကနေပြီး ကိုယ့်ကို ပေးစရာတွေကို ပေးနေတာကို ကိုယ်က ရယူသုံးဆောင်ခြင်း အားဖြင့်ပဲ ကိုယ့်အသက် ကိုယ်ရှင်သန်အောင် လုပ်နေကြရတာ။ အဲဒီလို လုပ်တဲ့အခါမှာ မျှတအောင်ယူကြရတာ၊ ကိုယ်ကပေးရတဲ့ အခါမှာလည်း မျှတအောင်ပေးကြရတာ။ အဲဒီလို မျှတယ်ဆိုတဲ့ဟာကတော့ဖြင့် ခုခေတ်မှာ သိပ်ကို မရှိတော့သလိုဘဲ။ တတ်နိုင်သမျှထိ ဈေးရောင်းဈေးဝယ် လုပ်တာလောက်ပဲ ရှိတော့တယ်လို့ ပြောရတော့မယ်။

ဈေးရောင်းဈေးဝယ်လုပ်တာ မဟုတ်ရင်ကတော့ဖြင့် ကိုယ်က အသာစီးရဖို့ပဲ ကြိုးစားကြတယ်။ အဲဒီလို အသာစီးရဖို့ ကြိုးစားတာထဲမှာတော့ ကြိုးစားတကုာ ကြိုးစားတာထဲမှာ ကြိုးစားမှု ထိပ်ခေါင်ကတော့ အလှူပေးတာပဲ။ အလှူပေးတာကတော့ အသာစီး အရဆုံးလို့ကိုထင်တဲ့ အသာစီးယူတာပဲ။

အဲဒီ အသာစီးယူတာလောက် မလှပတာ၊ ဆိုးညစ်တာ၊ မသမာတာ မရှိဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ငါကတော့ တစ်ဆုပ်လောက်ကြတာပဲ။ ငါ့တော့ဖြင့် တစ်လှည်းလောက်ကို နောင်ဘဝကျရင်တော့ ဝင်လိမ့်မယ်လို့ သူ့အမျှော်ကြီးနဲ့ လုပ်တာဆိုတော့ သူမောရုံပဲ။ တကယ်တော့ သူမောရမှာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ နည်းနည်းလေးပေးပြီး အများကြီး ရချင်တယ်လို့ ဆိုတာ လောကမှာပဲ ကြည့်စမ်းပါ။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်လို သေးသေးသောသောကလေး သွားဝယ်ကြည့်ပါလား။ ပိုက်ဆံလေး နည်းနည်းပေးပြီးတော့ အများကြီး ယူလာချင် လို့ကတော့ ဆိုင်ရှင်က ရိုက်တောင်လွတ်လိုက်ဦးမယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ အခုတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့တွေက နည်းနည်းလေးပေးပြီးတော့ အဲဒီပေးတာလောက်မကဘူး အများကြီးကိုမှ အများကြီး သူက လိုချင်တာတဲ့။

အဲဒီလိုဆိုတော့ ဒါကတော့ တော်တော်ကို ရှက်စရာ အကောင်းဆုံး၊ တော်တော်ကို ကြောက်ရွံ့စရာ အကောင်းဆုံး၊ ဒီလိုလူဟာတော့ဖြင့် တော်တော်ကို မသမာတာလို့

ပြောရမှာပေါ့။ အဲဒီ မသမာတဲ့ဟာကို လုပ်ဖန်လုပ်ဖန်များရင်လည်း သူက ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် နောက်ဆုံးပိတ်ကျတော့ လူပေါ်လူဇော်ဖြစ်မှာပဲ။ လူပေါ်လူဇော်ဆိုတာ နတ်ကို ပြောတာ ဖြစ်တယ်။

ပြီးတော့ ရပ်ကွက်ထဲဆီမှာ ရှိသေးတယ်။ ပိုက်ဆံကလေး နည်းနည်းပေးပြီးတော့ ဈေးဝယ်ရင် ဈေးသည်ဆီက ဆစ်ခများများရအောင် ယူနိုင်တဲ့သူကို လူတော်လို့ မှတ်တယ်။ ဟာ သိပ်ဈေးဝယ်တတ်တာတဲ့။ သူဝယ်လာရင် အများကြီး ရတယ်ဆိုတာလိုပေါ့။ တကယ်ကတော့ ကိုယ့်ပိုက်ဆံပေးသလောက်ပဲ ရတာ ဖြစ်သင့်တာပေါ့။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ သူက အများကြီးရအောင် ဝယ်နိုင်တယ်ဆိုတာကိုက သူ့ဂုဏ်သိက္ခာ ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောကြတယ်။

အဲဒီလိုပဲ သူက ကိုယ့် နည်းနည်းလေး ပေးပြီးတော့ အများကြီးရအောင် အလှူတွေ လုပ်တယ်ဆိုရင် ဒီအလှူတွေကို ထပ်ခါထပ်ခါလုပ်၊ ထပ်ခါထပ်ခါ လုပ်ပြီလို့ ဆိုတော့ သူ့ကို လူသိများလာပြီးတော့ ကြာတော့ သူလည်း လူပေါ်လူဇော် ဖြစ်တာပဲလို့ ပြောရမှာပဲ။ အဲဒါက ဒေဝ(နတ်)လမ်းစဉ်လို့ပဲ ပြောရမယ်။

အဲဒီလောက် ရှက်စရာကောင်းတဲ့ အဲဒီလောက် မသမာတဲ့ဟာကိုလည်းဘဲ ခုနက ပြောသလိုပဲ ကြည့်ရမယ်။ သူက ဘာဖြစ်လို့ ဖြစ်တာတုန်း၊ ခုနက ဦးသိန်းရွှေက ပြောတယ်“လူတွေက သူ့ဘာသာသူကို ညဉ့်တွေက ကပ်ပါလာသလား မသိပါဘူးဘုရား”တဲ့။ အဲဒါ မဟုတ်ပါဘူး။ သူသွင်းထားတဲ့ သူ့ဆော့ဝဲလဲပဲ။ သူအဲဒီလိုအဖြစ်ကို လုပ်တတ်အောင် လုပ်စရှိသွားအောင် မတော်တဆ လုပ်ရပ် ကလေးတစ်ခုကို သူသဘောပေါက်သွားတာပါ။ အဲဒီ သဘောပေါက်တာဟာ အင်မတန် ကြောက်စရာလည်း ကောင်းတယ်။

လူဟာ ချဲလေး တစ်ခါလောက် ပေါက်တယ်။ နှစ်ခါလောက် ပေါက်တယ်။ တခါလောက်ပေါက် နည်းနည်း တော်သေးတယ်။ နှစ်ခါလောက်များ ပေါက်ရင်တော့ ဒီလူကတော့ ဘဝပျက်ပြီသာ မှတ်တော့ပဲ။ ဟာ ပေါက်တာနဲ့ပဲ ဘဝပျက်ရသလား မအောက်မေ့နဲ့။ ပေါက်တော့ ထိုးတာပေါ့။ သူက နှစ်ခါပေါက်ဖူးထားတော့ ပေါက်မယ်ချည်း ထင်တော့တာပဲ။ ထင်တဲ့အခါကျတော့ ထိုးတော့ နောက်ဆုံးပိတ်ကျ အရင်းပါ ပြုတ်တာပဲ။

ချဲ့ အရင်းပြတ်ကြတယ်ဆိုတာ ချဲ့ပေါက်ဖူးတဲ့ သူတွေပဲ၊ ချဲ့မပေါက်ဖူးတဲ့ သူတွေက ချဲ့နဲ့ အရင်းပြတ်တယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။

သူ့ တစ်ခါလောက် ပေါက်လိုက်တဲ့ဟာလေးက သူ့ထဲမှာ ဆော့ဝဲလ် ဝင်သွားတယ်၊ ငါလုပ်လိုက်ရင်တော့ ပေါက်မှာပဲလို့ပေါ့၊ သူစဖြစ်တာဟာ အစဆုံး သူ့ခေါင်းထဲမှာ အချက်အလက် ဝင်သွားတော့ မျက်စိပေါက်သွားလို့၊ နားပေါက်သွားလို့ ပြောရမယ်။

အလုပ်လုပ်ချင်တဲ့သူကလည်း အလုပ်လုပ်မှုမှာ မျက်စိပေါက်သွားလို့ပဲ၊ အလုပ်မလုပ်ဘဲ ထိုင်စားချင်တဲ့သူကလည်း အလုပ်မလုပ်ဘဲ ထိုင်စားရတာမှာပဲ သူ မျက်စိပေါက်နေလို့ပဲ၊ မျက်စိက ဘာလို့ ပေါက်တာတုန်းဆိုရင် သူလုပ်ခဲ့တာပါပဲ၊ သူလုပ်ခဲ့လို့ မျက်စိပေါက်တာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့ အလကားနေရင်း သူ့ဘာသာသူ ဖြစ်လာတာလို့များတော့ မထင်ပေးကြပါနဲ့လို့ ပြောရမယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ကျုပ်တို့ဘုရားရဲ့ ဝါဒက “**ယေဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ**”လို့ ဆိုတာကို ကြားဖူးနေကြတယ်၊ ယေဓမ္မာ = အကြင်ဖြစ်သမျှ တရားတို့သည်၊ ဟေတုပ္ပဘဝါ = ဟေတု ပဘဝါ၊ ဟေတုဆိုတာ အကြောင်းပြောတာပါ၊ ပဘဝါ ဆိုတာ အမွန်အစကို ပြောတာ၊ အကြောင်းသာလျှင် အမွန်အစ ရှိကုန်၏၊ ဖြစ်သမျှတွေဟာ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တာတွေချည်းပဲလို့ ဆိုလိုတာ ဖြစ်တယ်။

အကြောင်းဆိုတဲ့ အမွန်အစ မရှိရင် အဖြစ်ဆိုတာ ရှိကိုမရှိဘူး၊ မကောင်းတဲ့ အဖြစ်လည်း မရှိဘူး၊ ကောင်းတဲ့အဖြစ်လည်း မရှိဘူး၊ မကောင်းတဲ့အဖြစ် ဖြစ်နေတယ်၊ မကောင်းတဲ့အလုပ် လုပ်နေတယ်ဆိုတာ အကြောင်းက အမွန်အစပဲ၊ ကောင်းတဲ့အဖြစ် ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာလည်း ကောင်းအောင်လုပ်ထားတဲ့ အလုပ်က အမွန်အစပဲလို့ ပြောရမယ်၊ မလုပ်ဖူးဘဲ မဖြစ်ကို မဖြစ်ဘူး၊ အဲဒီလို လုပ်ဖူးတဲ့အတွက် လုပ်ချင်တယ်၊ ကျုပ်တို့တွေမှာ ပြောတယ်တို့၊ လုပ်တယ်တို့၊ နေတယ်တို့ ဆိုတဲ့ဟာက သုံးခုရှိတယ်။

လူတွေ ဆက်ဆံတဲ့အခါမှာ ပြောတယ်၊ လုပ်တယ်၊ နေတယ်ဆိုတဲ့ သုံးခု၊ ကာယ၊ ဝစီ၊ မနော၊ ဒီသုံးခုက လူတွေ ဆက်ဆံတာတင် မကဘူး၊ ဆက်ဆံလိုက်ပြီဆိုရင် ဆက်ဆံချက် မှတ်တမ်းက အလို့အလျောက် တင်ကျန်ခဲ့တယ်၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ ခေါင်းထဲမှာ

ကျုပ်တို့ရဲ့ မျက်စိထဲမှာ ငါ ဒီသူ့ကို ဒီလိုဆက်ဆံရမှာ၊ ဒီလို ဆက်ဆံလိုက်မှ ဟုတ်သွားတယ်လို့ ဆော့ဝဲလ် ဝင်သွားပြီ၊ ဒီသူ့ကို ဒီလို ဆက်ဆံလိုက်မယ်၊ ဒီလို ဆက်ဆံလိုက်မှ ဟုတ်သွားပြီ၊ နားထဲမှာ နားဆော့ဝဲလ်လည်း ဝင်သွားတယ်၊ အဲဒီလိုပဲ ကိုယ်ကာယ ဆော့ဝဲလ်လည်း ဝင်သွားတယ်။

လုပ်ကြည့်လိုက်တာ ဟုတ်သွားပြီလို့ ဆိုရင် ပျော်သွားတယ်၊ အဲဒီ ပျော်သွားတယ်ဆိုတာကိုက ဘာဖြစ်တာတုန်းဆိုရင် ဆော့ဝဲလ်ဝင်သွားတာပဲ၊ စိတ်ချရပြီ ဆိုတာကို အချက်ပြလိုက်တာပဲ၊ ကျုပ်တို့ ဖုန်းတွေ ဘာတွေမှာ အလုပ်လုပ်ပြီးသွားပြီဆိုရင် သူက အသံလေး မြည်ပြတာလို အလင်းလေး ထွက်ပြတာလို တစ်ခုခုကို အချက်ပြတာလေးတွေ ရှိသလိုပေါ့၊ ကျုပ်တို့ လုပ်လိုက်တာဟာ ဖြစ်သွားပြီဆိုတာကို ဘာကနေပြောသလဲဆိုရင် ဝမ်းသာတာကနေ ပြောတယ်။

ဝမ်းသာသွားပြီဆိုရင် ကြက်မတွေ ဥ ဥသလိုပေါ့၊ ကြက်မတွေ ဥ ဥပြီဆိုရင် ဥဥပြီးသွားရင် ကြက်မက တစ်ခါတည်း ပျံထွက်သွားတယ်၊ သူ ဥ ဥပြီးရာကနေပြီး ပျံထွက်သွားရင် အသာကလေးပျံထွက်သွားတာ မဟုတ်ဘူး၊ “ကတော်၊ ကတော်၊ ကတော်” အော်ပြီးတော့ ပျံထွက်သွားတယ်၊ ကြက်မဟာ ပျော်ပြီး ပျံထွက်သွားတယ်လို့ ပြောရမယ်။

အခုလည်း ကျုပ်တို့တွေလည်း တစ်စုံတစ်ခု မကောင်းတာပဲ လုပ်လုပ်၊ ကောင်းတာပဲ လုပ်လုပ်၊ လုပ်လို့ရှိရင် အောင်မြင်သွားရင် ပျော်သွားတယ်၊ သူခိုးတွေတို့ ဓားပြတွေတို့များ အောင်ပွဲတွေ ခံတယ်လို့ဆိုတာ ကြားဖူးကြမှာပါ၊ ဒါဟာ သူတို့ ပြုံးပျော်တာကို ဖော်ပြတာပဲ။

ကိုယ့်သားသမီးတွေ စာမေးပွဲတွေ ဖြေကြတယ်၊ စာမေးပွဲများ တကယ် ကောင်းကောင်းကန်းကန်း အမှတ်ကလေးနဲ့ အောင်သွားပြီဆိုရင် ဘာလုပ်သတုန်းဆိုတော့ ပြုံးပျော်သွားတယ်၊ ပျော်သွားတဲ့အတွက် ဘာလုပ်တုန်းဆိုရင် မိတ်ဆွေတွေ ဖိတ်ပြီးတော့ ဒန်ပေါက်ထမင်း ကျွေးရတာနဲ့၊ ကြာဇံဟင်း တိုက်ရတာနဲ့ လုပ်ကြတယ်၊ အဲဒါ ပြုံးပျော်သွားတာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြတာပဲ။

အဲဒါ ဘာဖြစ်တာတုန်းဆို ဆော့ဝဲလ်ဝင်သွားပြီလို့ ပြောတာပဲ၊ ကျုပ်တို့တွေ

လုပ်ရပ်နဲ့ လုပ်တာက ဆော့ဝဲလ်သွင်းတာ၊ လုပ်ရပ်နဲ့လုပ်လို့ ဆော့ဝဲလ်သွင်း လိုက်ရာကနေပြီးတော့ ချောချောမောမော ဆော့ဝဲလ်ဖြစ်သွားပြီ ဆိုရင် အောင်မြင်သွား ပြီဆိုပြီး ကျုပ်တို့တွေက ပျော်သွားတယ်ဆိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကုသိုလ်လုပ်တဲ့သူကလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ။ ပျော်တယ်၊ ပျော်တော့ ဘာဖြစ်လဲဆိုရင် ပျော်တာ တပ်နှစ်သက်တာပဲ။ အဲဒါဟာ ငါ့ဟာပဲ။ အဲဒါဟာ ငါပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်တာ ငါမို့ဖြစ်တာ။ အဲဒါဟာ ငါ့ရဲ့ အနှစ်သာရပဲ။ အဓိပ္ပာယ်အရှိဆုံးအရာပဲလို့ အဲဒီလို ထင်သွားတာဟာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဖြစ်တာလို့ ပြောရမယ်။

ဒါဟာ ငါ့ဟာပဲလို့ ဆိုတာ တဏှာ၊ အဲဒါဟာ ငါပဲလို့ မှတ်ယူလိုက်တာဟာ ကိုယ်လုပ်တဲ့ အလုပ်ကတော့ မဟုတ်ဘူး၊ မဟုတ်ပေမယ့်လည်း အဲဒါကိုက ငါပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ငါက မဏိဇောတဓရ ဘွဲ့ ရမယ့်သူပဲ။ အစရှိသဖြင့်ပေါ့။ ဒါမှမဟုတ် သုဓမ္မသီဂီဟာ ငါပဲ။ အဲဒီလို ကိုယ့်အလုပ်ကဖြင့် မဟုတ်ဘူး၊ လူပေါ်လူဇော် လုပ်တဲ့အလုပ်၊ အဲဒီလိုအလုပ်ကို ငါပဲလို့ လုပ်တာကတော့ ဒါဟာ မှားတဲ့အလုပ်၊ မာနအလုပ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ အဲဒါက အနှစ်သာရပဲ။ အဲဒါဟာ ငါ့ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်အရှိဆုံးလုပ်ငန်းပဲလို့ လုပ်တာဟာ ဒိဋ္ဌိအလုပ်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒါ ဘာတုန်းဆိုရင် ကိုယ်လုပ်ထားတဲ့ ကောင်းမှုအပေါ်မှာ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြစ်တာ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိလည်းဖြစ်ရော၊ အဲဒါမျိုး ထပ်ထပ်လုပ်တော့မယ်၊ သူ့ဆီ ဆော့ဝဲလ်ဝင်သွားပြီ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ထပ်လုပ်ဖို့ရန်အတွက် မျက်စိကလည်း အသစ်ပေါက်သွားပြီ၊ နားကလည်း အသစ်ပေါက်သွားပြီ၊ ဦးဇောက်ကလည်း အသစ်ဖြစ်သွားပြီ၊ ကိုယ်ကာယကလည်း အသစ်ဖြစ်သွားပြီ၊ အဲဒီလို ဖြစ်နေတဲ့အခါကျတော့ နောက်တစ်ခါ လုပ်စရာလေး တွေ့တွေ့၊ လုပ်စရာလေး မြင်မြင်၊ လုပ်စရာလေး ကြားကြား၊ သူလုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ အာရုံအတိုင်းပဲ မြင်တော့မှာ။

အဲဒီလို မြင်ပြီ ဆိုတော့ ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် သူက အဲဒီအာရုံကို မရရင်မနေနိုင် လိုလားတော့တာပဲ။ လိုလားတော့တာဆိုတော့ ထပ်လုပ်တော့တာပေါ့။ ဪ ဒီကုသိုလ်တရားကလည်း ဒီလို ချာချာလည်နေတာပါလား၊ ဒီလို ချာချာလည်နေမှတော့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ရိုးသားတဲ့သူ၊ ဖြောင့်မတ်တဲ့သူ ဖြစ်စေတော့မလဲ၊ ဒါကို ငြီးငွေ့ရမှာ။

အရိယကုသိုလ်ကံကို ပွားများတဲ့သူက ဒီကာမကုသိုလ်တရားကို အာရုံအဖြစ်ထားပြီး အရိယကုသိုလ်ကံကို ပွားများတော့ အဲဒါကြီးကို သိမြင်တော့တာပဲ။ သိမြင်တဲ့အခါကျတော့ “ဟာ ဒါကြီးက မဟုတ်တဲ့ဟာကြီးပဲ။ ဒါကတော့ တကယ့်ကို မလုပ်ကြရမယ့်ဟာကြီးပဲ။ အဲဒါ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါတို့ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဟာနဲ့သူ စက်သဘောတရားအရ လည်ပတ်နေတဲ့အရာ၊ ဘယ်သူမှ တားလို့ မရတဲ့အရာပဲ”လို့ ကိုယ်က သိတဲ့အခါကျတော့ သူ့ကို မုန်းပြီ၊ သူ့ကို ငြီးငွေ့ပြီ၊ သူ့ကို စက်ဆုပ်ရွံရှာ နှလုံးနာပြီ၊ သူ့ကို လုပ်ကို မလုပ်ချင်တော့ဘူးဆိုတာ ဖြစ်တော့တာပဲ။

ခုနတုန်းက ကာမကုသိုလ်ဝဋ်လိုက်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို

(၁) “ဒါဟာ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

(၂) “ဒါဟာ ငါတို့လည်း မဟုတ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

(၃) “ဒါဟာ ငါတို့အတွက် အကျိုးရှိတဲ့အရာလည်း မဖြစ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

အဲဒီအချက် သုံးချက်ထဲက တစ်ချက်ချက်သိလိုက်ပြီဆိုရင်တော့ ဟော အဲဒီအခါမှာ ကာမကုသိုလ်ကံလုပ်ငန်းကနေပြီးတော့ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ပြောရမယ်။ ဒီကာမကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က ကျွတ်တော့တာပေါ့။ ဒီကာမကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က ကျွတ်ဖို့အတွက်ဆိုတာ ကျုပ်တို့ ပြောတဲ့အတိုင်း အဖေက ချွတ်ပေးလို့လည်း မရဘူး၊ အမေက ချွတ်ပေးလို့လည်း မရဘူး၊ ကိုယ်တိုင် ချွတ်လို့လည်း မရဘူး။

အဲဒီလို ကာမကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က ကျွတ်ဖို့အတွက်ကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရား ဖောက်ပေးခဲ့တဲ့ အရိယလမ်းဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ်ပွားရမှာပေါ့။ အရိယမဂ်ဆိုတာ အရိယကုသိုလ်ကံပေါ့။ ဒါတွေက အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်ပုံပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်မှ ခုနတုန်းက ကာမကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က အမြစ်ပြတ်သေတာပဲ။ မလုပ်ဘဲနေတာနဲ့များကတော့ ကာမကုသိုလ်ကံကနေ လွတ်မြောက်တာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။

ခုပြောနေတဲ့ စကားကြောတွေကတော့ ရှည်ပြီးတော့ နေတာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ တကယ်တော့ ဒါလေးကို သဘောထားပေးကြပါ။ ကုသိုလ်တရား ဆိုပြီးတော့များဖြင့် အဆင်ခြင်မဲ့ မလုပ်လိုက်ကြပါနဲ့လို့ ပြောရမယ်။ ကုသိုလ်တရား

ဆိုတာကတော့ ကျုပ်တို့တွေ လက်လှမ်းအမီဆုံးတရားပဲ။ အလှူခံသူတွေရင် လှူတတ်ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ အလှူခံသူ မတွေ့ဘဲနဲ့တောင်မှ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်လည်း အကြောင်းအားလျော်စွာ လှူတတ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အောက်ဆုံး လုပ်ငန်း၊ တကယ်တော့ အဓိကကျတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားလည်း မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလုပ်ငန်းဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေမှာ အပျော်မွေ့ဆုံးလုပ်ငန်းပဲ။ ကျုပ်တို့ အမေတို့ အဖေတို့လည်း ဒီလို လုပ်လာခဲ့ကြတာပဲ။

ဒီတော့ အဲဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားမှ မဟုတ်တာဘဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားက အရိယတရားပဲ ၊ အရိယတရားက အဲဒီတရားကို သတ်ပစ်တဲ့တရား၊ ဒီအရိယတရားက လောကုတ္တရ ကုသိုလ်ကံတရား၊ ဒါ လောကုတ္တရ ဒုတိယကုသိုလ်ကံနဲ့ သတ်ရလိမ့်မယ်လို့ ပြောရမယ်။ အဲဒီတော့ လောကုတ္တရမှာ-

- (၁) ပထမကုသိုလ်ကံ၊
- (၂) ဒုတိယကုသိုလ်ကံ၊
- (၃) တတိယကုသိုလ်ကံ၊
- (၄) စတုတ္ထကုသိုလ်ကံလို့ သူလည်း လေးခု ရှိတယ်။

လေးခုရှိတာမှာ ပထမကုသိုလ်ကံကိုတော့ သောတာပန်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒုတိယကုသိုလ်ကံကိုတော့ သကဒါဂါမ်၊ တတိယကုသိုလ်ကံကိုတော့ အနာဂါမ်၊ စတုတ္ထကုသိုလ်ကံကိုတော့ ရဟန္တာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒါတွေ မသိရင်နေပါဦး၊ ဒီကံတွေဟာတော့ဖြင့် ငါတို့လုပ်ငန်း မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သိရလိမ့်မယ်လို့ ပြောရပါမယ်။

အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ ရူပအရူပကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်ပုံ

နောက်တစ်ခါ ရူပကုသိုလ်ကံဆိုတာလည်း အဲဒီတိုင်းပဲ။ သူလည်း တော်တော် ကောင်းတဲ့ဟာနဲ့၊ အထူးအားဖြင့် အိန္ဒြိယမှာဆိုရင် လူတွေဟာ မိသားစုတွေကို ယောက်ျားလုပ်တဲ့သူက လုပ်ကျွေးရတယ်။ မိန်းမလုပ်တဲ့သူကို အလုပ် မလုပ်ခိုင်းရဘူး၊ မခိုင်းရတော့ သားသမီးတွေရဲ့ ဝန်တာ၊ ဇနီးမယားရဲ့ဝန်တာ အစစ မိသားစုရဲ့ဝန်တာကို ယောက်ျား တစ်ယောက်တည်းကနေ လုပ်ရတာဆိုတော့ အတော်ပန်းမှာပေါ့။

အတော်ပန်းတဲ့အခါကျတော့ သားသမီးတွေလည်း အတော်ကြီးလာတဲ့အခါ ကျတော့ “အေး ငါတော့ လက်လွှတ်ပြီ” ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ ဘာလုပ်တုန်းဆိုရင် ဒီအိမ်မှာ ကို သူ မနေချင်တော့ဘူး၊ ဒီမိသားစုကို သူ လှည့်မကြည့်ချင်တော့ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သူတို့လုပ်ကျွေးရလို့ ပင်ပန်းတာတွေဟာ သိပ်များလွန်းလာပြီဆိုတော့ ငြီးငွေ့တာပေါ့၊ ကဲ ဒီလိုဆိုရင် တော်---ဆိုပြီး သူက တစ်ခါတည်း ကိုယ်လွတ်ရုန်းတော့တာပဲ၊ သားသမီး တွေလည်း အရွယ်လေးရောက်လာပြီ ဆိုကတည်းက သူ တောထွက်တော့တာပဲ။

တောထွက်တယ်ဆိုတာ လူကောင်းသူကောင်းတို့ရဲ့ အလုပ်လို့ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ လူတိုင်း သိနေကြတယ်၊ တကယ်တော့ တောထွက်တယ်ဆိုတာ လူကောင်းသူကောင်းတို့ရဲ့ အလုပ် မဟုတ်ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ဒီ လူ့လောကကနေ ထွက်ပြေးတာပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့ ထွက်ပြေးတာတုန်းဆိုရင် မောလို့ပဲ၊ ဒီ လူ့လောကထဲမှာ နေရတာ မောလို့ ထွက်ပြေးတာပဲ။

ထွက်ပြေးလို့ တောထဲရောက်တဲ့အခါကျတော့ ပျော်နေရော့လားဆိုရင် ဘယ် တောထဲ ပိုပြီးတော့ ကျပ်တည်းတာပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ကိုယ့်အစာကိုယ် ရှာစားရမှာပဲ၊ ရှာစားရမယ်ဆိုတော့ စားရတဲ့အစားအစာကလည်း စားနေကျအစားအစာ ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ တောထဲက သစ်ဥလေးလိုလို၊ သစ်ဖုလေးလိုလို၊ သစ်သီးလေးလိုလို၊ သစ်ရွက်ကလေးလိုလို ပြုတ်ပြီး စားရမှာပဲ၊ တစ်ခါတစ်ခါ ဆားတောင် ပါချင်မှ ပါမှာ၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ သူ အဲဒါတွေလည်း ဒဏ်ခံရတာပေါ့။

အဲဒီလို ဒဏ်ခံရတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီဒဏ်လည်း မခံရအောင်အတွက် ဘာလုပ်ရ တုန်းဆိုရင် ဘယ်မှ အတိတ်ကဟာတွေ မတွေးမိအောင် သူကနေပြီးတော့ ဖျောက်တော့တာ ပေါ့၊ အတိတ်တွေ တွေးမိနေရင် မယားဆီလည်း ပြန်ရောက်ချင် ရောက်မှာပဲ၊ သားဆီလည်း ပြန်ရောက်ချင် ရောက်မှာပဲ၊ အလုပ်အကိုင်တွေဆီလည်း ပြန်ရောက်ချင် ရောက်မှာပဲ၊ ဒါ အိန္ဒိယသားတွေရဲ့ တကယ့်ခလေ့ပဲ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို ခလေ့ဟာ သူတို့ ဖန်တီးလာခဲ့တာပဲ၊ အကုန်လုံး မောင်တစ်ထမ်း မယ်တစ်ရွက် လုပ်မယ်ဆိုရင် သူ့ဟာလေးနဲ့သူ သင့်တင့်မျှတဦးမှာပေါ့၊ အခုတော့ မောင်ချည်းပဲ ထမ်းရတာ၊ မယ်က ဘာမှမလုပ်နဲ့ ဆိုတော့ ပိုပြီး ပင်ပန်းတာပေါ့၊

အဲဒီတော့ ခင်ဗျားတို့ မိုးကုတ်က ဒကာတွေလည်း အဲဒီလိုတော့ မလုပ်ကြနဲ့။

ခင်ဗျားတို့မှာ ဇာတ်တွေကနေပြီးတော့ သင်ပေးလိုက်တယ် ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ဇာတ်မျိုးရိုးကပေါ့၊ မျိုးရိုးကို ဇာတ်ပြောတာပါ။ မျိုးရိုးက အဲဒီလို သင်ပေးရင် လူက ကိုယ့်ဇာတ်ကို မလွန်တတ်ကြတော့ဘူး၊ ခင်ဗျားတို့လည်း ဇာတ်တွေကို လွန်ကြလို့ ပြောရမှာပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားတို့ကို ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘုရားက အရိယာဇာတ် သွင်းပေးနေတာ၊ အရိယာဇာတ် သွင်းပေးလို့ရှိရင် အရိယာဇာတ်ထဲ ရောက်ပြီဆိုရင်က တော့ ကိုယ့်နဂိုက မိဘဇာတ်၊ မျိုးရိုးဇာတ်ဆိုတာတွေက ဖျက်ပစ်ရမှာပေါ့၊ မဟုတ်ရင် တော့ မလုပ်နဲ့တော့ပေါ့၊ အခုနကလို ကိုယ်ချည်းပဲ လုပ်ရရင် သိပ်ပန်းမှာပေါ့၊ သိပ်ပန်းရင် ငြီးငွေ့ရမှာပေါ့။

ကျုပ်တို့ ဗမာပြည် ဟိုး တော်တော်စောစော ဦးနေဝင်းအစိုးရရဲ့ ပြည်သူပိုင်တွေ သိမ်းပြီးကာစ ကာလလောက်ဆိုတုန်းကပေါ့၊ မြစ်ငယ်စက်ရုံကြီးဟာ အလုပ်သမားတွေကို လခပေးနိုင်လောက်အောင် ဘာမှ မရှိတော့ မဝရေစာလေးနဲ့ လခလေး ပေးနေတယ်၊ အဲဒီလိုပေးတော့ ဘာဖြစ်တုန်း၊ ငတ်ကြတာပေါ့၊ အလုပ်သမားတွေဆိုရင် သူတို့ တစ်လ အလုပ်လုပ်လိုက်တဲ့ လုပ်အားခဟာ သူတို့ ငါးရက်လောက် မနက်စာ၊ ညစာ ဆိုင်ကို ထမင်းဝယ်စားရင် သူတို့လခ ကုန်သွားပြီ၊ တစ်လလုပ်ရတာ ငါးရက်စာပဲ ပေးတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် ရောက်တာပေါ့၊ မယားအတွက် မပေးဘူး၊ သားအတွက် မပေးဘူး။

အဲဒီလိုဆိုတော့ သူတို့လည်း တော်တော် စိတ်ပျက်တာပေါ့၊ စိတ်ပျက်ပေမယ့် ဒီအလုပ်ရုံကနေ မထွက်ခွဲဘူး၊ ထွက်ရင် ပိုဆိုးသွားမှာ၊ သူတို့ ဘာမှ မလုပ်တတ်ဘူး၊ သူတို့က အလုပ်ရုံပဲ လုပ်တတ်တာ ဖြစ်လို့ပဲ၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ သူတို့ ဇနီးမယားတွေက နေပြီး ကျောက်မဲသွားပြီးတော့ မှောင်ခိုစီးပွားရေးချလိုချင်၊ လားရှိုးသွားပြီး မှောင်ခို စီးပွားရေးချလိုချင်၊ တောင်ကြီးတက်ပြီး မှောင်ခိုစီးပွားရေးချလိုချင်၊ မော်လမြိုင်တက်ပြီး မှောင်ခိုစီးပွားရေးချလိုချင်နဲ့ လုပ်ရတာ၊ သူတို့ မယားတွေက လုပ်ရတာဆိုပေမယ့် အစတော့ ဘယ်သိပ်ဖြစ်မှာတုန်း။

နောက်တော့လည်း သူတို့မယားတွေက လုပ်တတ်သွားပြီ၊ သူတို့မယားတွေ

လုပ်တတ်တော့ ပိုပြီးစိတ်ပျက်သွားပြီ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် မယားနိုင်တာ ခံရပြန်လို့ပဲ။ သူတို့ အလုပ် မလုပ်တုန်းကတော့ ကိုယ်နိုင်နေတာလေ။ ဒီအိမ်မှာ ကိုယ်က ရှင်ဘုရင်ပေါ့။ အခုတော့ မယားက စီးပွားရှာသွားလို့ သူတို့ထက် ဆယ်ဆလောက်သာအောင် ရပြီဆိုတော့ လင်ယောက်ျားကို တယ် မထီလေးစား လုပ်လာပြီ။ အဲဒီတော့ ပိုပြီးစိတ်ပျက်ရတော့တာပေါ့။

စိတ်ပျက်ရတော့ သူတို့က ဘာလုပ်ကြတုန်းဆိုရင် ငါတို့ ထိပေါက်စမ်းပါ။ ခုနေသာ ထိပေါက်ရင် ထိပေါက်တဲ့ပိုက်ဆံတွေ အကုန်လုံး မိန်းမကိုပေးခဲ့ပြီး တောထွက်မယ် ပြောတာပဲ။ တကယ်ကျတော့ တောထွက်ကြတာ သူတို့နားမှာရှိတဲ့ မြစ်ငယ်ရဲ့ အနောက်မြောက်နားဆီမှာ ရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ဘုန်းကြီးဝတ်ကြတာ၊ သူတို့ဟာသူတို့ ဝတ်၊ သူတို့ဟာသူတို့ နေကြတာပေါ့။ ဘုန်းကြီးတွေကို တပုံတပင်ကြီးပဲ။ အဲဒီသူတွေဟာ မြစ်ငယ်စက်ရုံက လူတွေချည်းပဲ။ ဒါဟာ အလွတ်ရုန်းကြတာပဲပေါ့။

အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့ အလွတ်ရုန်းတာတုန်းလို့ မေးတော့ ခုနကလိုပဲ သညာဖျက်တဲ့ လုပ်ငန်းနဲ့ နေနိုင်ရင် ချမ်းသာတယ်ထင်လို့ပဲ။ အလွတ်ရုန်းတဲ့သူက ဒီကသာ လွတ်သွားပေမယ့် ဟိုမှာက မလွတ်ပြန်ဘူး။ သူများလုပ်ကျွေးရတာ ခက်ခဲတာက လွတ်သွားပေမယ့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို လုပ်ကျွေးရတာကျတော့လည်း အိမ်မရှိ၊ ယာမရှိပဲ။

အသင့်ဆိုတာ ဘာမှ မရှိဘူး၊ ချက်ပြီးသားလည်းမရှိဘူး၊ ပြုတ်ပြီးသားလည်း မရှိဘူး၊ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် မီးမွှေး၊ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ချက်ပြုတ်၊ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သစ်သီးသစ်ရွက် ခူးပြီး လုပ်ရမှာလို့ ဆိုတဲ့အခါကျတော့ သူတို့လည်း ဒါကြီး တော်တော် ရုန်းကန်ရမှာပဲ။ အဲဒါကို ခံနိုင်အောင် ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတော့ “ကဲ အတိတ်မတွေးနဲ့၊ အတိတ်မတွေးနဲ့” ဆိုပြီးတော့ အဲဒီ အတိတ်မတွေးတဲ့လုပ်ငန်း လုပ်တော့တာပဲ။ အတိတ်မတွေးတဲ့လုပ်ငန်းက ရူပ ဗြဟ္မလုပ်ငန်းပဲ။

အဲဒီလုပ်ငန်းပေါက်သွားရင် ရူပဗြဟ္မ ဖြစ်တာပဲ။ ဒီလူက ရူပဗြဟ္မလူပဲပေါ့။ ရူပဗြဟ္မလူဖြစ်ပေမယ့် ကောင်းတယ်မထင်နဲ့ မတွေးမှ မတွေးတတ်တော့ဘဲဆိုတော့ မကောင်းဘူး၊ လူဆိုတာ တွေးရတယ်၊ မတွေးတတ်တဲ့သူဟာ ဘယ်လိုမှ မကောင်းနိုင်ဘူး။ အညံ့စားပဲ တွေးတတ်တဲ့သူဆိုရင် နည်းနည်းတွေးတတ်တဲ့သူ၊ အကောင်းစားတွေး

တတ်တဲ့သူဟာ အများကြီး တွေးတတ်တဲ့သူပဲ။

ဥပမာ ဆရာဝန် တစ်ယောက်ဆီ လူနာသွားပြရင် ဆရာဝန်က သာမန်ဆရာဝန် လောက်ဆိုရင် သိပ်မတွေးတတ်ဘူး၊ တကယ်လို့မှ နောက်ထပ် ဆရာဝန်က သမားတော်ကြီးအဆင့် တတ်ထားတဲ့ ဆရာဝန်ဆိုရင်ကတော့ သူက တော်တော် တွေးတတ်သွားပြီ၊ တော်တော်တွေးတတ် သွားပြီဆိုတော့ သူက တော်တော်ကြီး ရောဂါကို ပျောက်အောင်ကုနိုင်တယ်၊ ဟိုလူက ရောဂါကို သာမန်ကာလောက်ပဲ ပျောက် အောင်ကုနိုင်တယ်။

အဖိုးတန်တာတွေးတတ်တဲ့သူက အဖိုးတန်တဲ့လူပဲ၊ မတွေးတတ်တဲ့သူက အညံ့စားလူပဲ၊ နည်းနည်းမှကို မတွေးတတ်တဲ့သူကတော့ နည်းနည်းမှကို အသုံးမကျတဲ့လူလို့ ပြောရမှာပေါ့၊ အဲဒီတော့ ဒီ ရူပလုပ်ငန်းက လူထဲသူထဲ မနေပေလို့သာပဲ၊ လူထဲသူထဲနေရင် တော်တော်ကို လူအလူငနွား၊ ငနွေး၊ လူငဝက်ဖြစ်မှာလို့ ပြောရမှာပါ။

အဲဒီတော့ အဲဒီလို ရူပဗြဟ္မာ့လုပ်ငန်းကလည်း ငြီးငွေ့စရာကြီး၊ အဲဒီ ငြီးငွေ့စရာကြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ရူပဗြဟ္မာ့လုပ်ငန်းကိုလည်း အပြစ်တင်ရမယ်၊ သူ ဘယ်လိုဖြစ်တာတုန်း၊ သူက ဘာဖြစ်မှာတုန်း၊ သူက ဘာဖြစ်မှာက နောက်ထပ် ဘာဆက်ဖြစ်မှာတုန်းလို့ သူ့ရဲ့စက်ကွင်းကို ပတ်လည်မိအောင်အထိ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ သိမြင်အောင် ပွားများလေ့လာရလိမ့်မယ်၊ သိမြင်ရရင် ကိုယ်လုပ်တာမဟုတ်ဘဲ သူ့ဟာသူကို စက်လည်ပြီး လူထဲမှာ မွေနေတာကို တွေ့ရလိမ့်မယ်။

လူထဲမှာ အဲဒါမွေနေတာကို ခံရပြီ ဆိုတော့ အဲဒီလူက လူဖြစ်ရုံ့ပြီ၊ အဲဒီလို လူဖြစ်ရုံ့တာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီရူပဗြဟ္မာ့အဖြစ် ရူပဗြဟ္မာ့လုပ်ငန်းကလည်း တော်တော်ကို လူနဲ့ မတော်တဲ့ ရူပကုသိုလ်လုပ်ငန်းပဲပေါ့၊ အဲဒီလို သိသွားပြီဆိုရင်ကတော့ “ဟာ ဒါကြီးက မဟုတ်တဲ့ဟာကြီးပဲ၊ ဒါကတော့ တကယ့်ကို မလုပ်ကြရမယ့်ဟာကြီးပဲ၊ အဲဒါ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါတို့ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဟာနဲ့သူ စက်သဘောတရားအရ လည်ပတ်နေတဲ့အရာ၊ ဘယ်သူမှ တားလို့ မရတဲ့အရာပဲ”လို့ ကိုယ်က သိတဲ့အခါကျတော့ သူ့ကို မုန်းပြီ၊ သူ့ကို ငြီးငွေ့ပြီ၊ သူ့ကို စက်ဆုပ်ရွံရှာ နှလုံးနာပြီ၊ သူ့ကို လုပ်ကို

မလုပ်ချင်တော့ဘူးဆိုတာ ဖြစ်တော့တာပဲ။

ခုနတုန်းက ရူပကုသိုလ်ကံဝဋ်လိုက်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို

(၁) “ဒါဟာ ငါတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

(၂) “ဒါဟာ ငါတို့လည်း မဟုတ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

(၃) “ဒါဟာ ငါတို့အတွက် အကျိုးရှိတဲ့အရာလည်း မဖြစ်ဘူး”လို့ သိရမယ်။

အဲဒီအချက် သုံးချက်ထဲက တစ်ချက်ချက်သိလိုက်ပြီ ဆိုရင်တော့ ဟော
အဲဒီအခါမှာ ရူပကံလုပ်ငန်းကနေပြီးတော့ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ပြောရမယ်။
ဒီရူပကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က ကျွတ်တော့တာပေါ့။ ဒီရူပကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က ကျွတ်ဖို့
အတွက်ဆိုတာ ကျုပ်တို့ ပြောတဲ့အတိုင်း အဖေက ချွတ်ပေးလို့လည်း မရဘူး၊ အမေက
ချွတ်ပေးလို့လည်း မရဘူး၊ ကိုယ်တိုင် ချွတ်လို့လည်း မရဘူး။

အဲဒီလို ရူပကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က ကျွတ်ဖို့အတွက်ကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရား
ဖောက်ပေးခဲ့တဲ့ အရိယလမ်းဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ်ပွားရမှာပေါ့။ အရိယမဂ်ဆိုတာ
အရိယကုသိုလ်ကံပေါ့။ ဒါတွေက အရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ ရူပကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်ပုံပဲ
ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအရိယကုသိုလ်ကံနဲ့ ရူပကုသိုလ်ကံကို သတ်ပစ်မှ ခုနတုန်းက
ရူပကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က အမြစ်ပြတ်သေတာပဲ။ မလုပ်ဘဲနေတာနဲ့များကတော့ ရူပကံကနေ
လွတ်မြောက်တာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။

လူမှာ အရေးကြီးဆုံးက ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်ပြန်ရဖို့

တပည့်တော်တို့က ရူပကံလုပ်ငန်း၊ အရူပကံလုပ်ငန်း လုပ်လည်း မလုပ်ဖူး
တာဆိုတော့ တပည့်တော်တို့ဖြင့် ကာမကံလုပ်ငန်းတွေကို လွတ်မြောက်အောင်
လုပ်နိုင်ပြီးတယ်ဆိုရင်ပဲ တရားများ ပြီးဆုံးနေပြီလားလို့ မှတ်တယ်ဘုရား ကျုပ်ကို
မေးတတ်ကြတယ်။

ဟ မလုပ်ဖူးတာနဲ့ လွတ်မြောက်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရတယ်ပေါ့။
တကယ်လို့များ လုပ်ဖူးတဲ့အဖြစ်လေး ကြုံပြီဆိုရင် “ အမလေး ကောင်းလိုက်တာ”
ဆိုပြီးတော့ တစ်တို့လျက်၊ တစ်တို့လျက်နဲ့ နောက်ဆုံးပိတ်တော့ အကုန်လုံး

မော့သောက်တဲ့အဖြစ် ရောက်သွားလိမ့်မယ်။

ဒီလိုဆိုတော့ ရူပကံလုပ်ငန်းကိုလည်း အပြစ်တင်ဝေဖန်ရမယ်။ ဘယ်လို အပြစ်တင် ဝေဖန်မှာတုန်းဆိုရင် ဘာဖြစ်လို့ ရူပကံကို ငါတို့ လုပ်မိတာတုန်းဆိုတော့ ရူပကံ မျက်စိပေါက်နေတာ ဖြစ်လို့ပဲ။ ရူပကံ မျက်စိပေါက်နေတော့ ကြည့်လိုက်ရင် ရူပကံလုပ်စရာပဲ မြင်တယ်။ ရူပကံလုပ်စရာပဲ မြင်တဲ့အခါကျတော့ ရူပကံ လုပ်ချင်တယ်။ မြင်တော့လည်း လုပ်ချင်တာပေါ့။ ရူပကံ လုပ်ချင်တာကြီး မထိန်းနိုင်တဲ့အခါကျတော့ ရူပကံကို ထပ်လုပ်မိသွားတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ ချာချာလည်ပြီးတော့ ကိုယ့်အဖြစ်ကို ကိုယ်မသိတော့ဘူး၊ တကယ်တော့ ကိုယ့်ရဲ့ ဗြဟ္မအဖြစ်ကဖြင့် ချာတူးလန် ဖြစ်နေတယ်။ ချာတူးလန် ဖြစ်နေပေမယ့် အကောင်းစားကြီးလို့ကလည်း လူတွေက ထင်နေကြတယ်။ အရူပကံလည်း ဒီနည်း လည်းကောင်းပဲ။

ဒီတော့ ကံလေးမျိုးဟာ တစ်ခုမှ မကောင်းဘူး၊ တစ်ခုမှ မကောင်းပုံကိုလည်း ကျုပ်တို့ကနေ အခုလိုလေး ဆင်ခြင်ပြတော့ ခင်ဗျားတို့လည်း အတန်အသင့် မြင်ကြလိမ့် မယ်လို့ အောက်မေ့တယ်။ ဒီထက်လည်း တိုးတက်ပြီး မြင်အောင်လည်း နည်းနည်း နားစွင့်ပေးကြပါ။ နည်းနည်းလည်း မျက်စိဖွင့်ပေးကြပါလို့ ပြောရမယ်။

အဓိကကတော့ ဘာပြောရမလဲဆိုရင် ဒီ အရူပကံလုပ်ငန်းဟာလည်း တရားမဟုတ်ဘူး၊ ရူပကံလုပ်ငန်းဟာလည်း တရား မဟုတ်ဘူး၊ လူ့အဖြစ်က ပျက်စီးပြီး လျော့ကျစေတဲ့ လမ်းတွေဖြစ်တယ်။ ကာမကုသိုလ်ကံလုပ်ငန်းဟာလည်း တရားမဟုတ်ဘူး၊ ရိုးရိုးလူ့အဖြစ်ဖြစ်တဲ့ အရိယာအဖြစ်ကနေ လျော့ကျပျက်စီးစေတဲ့ လုပ်ငန်းပဲ ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်ကံလုပ်ငန်းကတော့ လူတိုင်းသိပြီးသားဖြစ်လို့ အထူးမပြောတော့ဘူး၊ လူ့အဖြစ် ကနေပြီးတော့ လျော့ကျပျက်စီးစေတဲ့ လုပ်ငန်းပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ ကာမကုသိုလ်ကံ၊ ရူပကုသိုလ်ကံ၊ အရူပကုသိုလ် ကံဖြစ်တဲ့ ကံတွေဟာ ဘယ်ကံကမှ မကောင်းဘူး၊ ကျုပ်တို့တွေက အကုသိုလ်ကံကလွဲလို့ ကျန်တဲ့ကံ သုံးမျိုးကိုတော့ အကောင်းတွေလို့ မှတ်တယ်။ ဒီလို အကောင်းတွေလို့ မှတ်တာကလည်း ဒါတွေကို ငါတို့တွေ မသိမြင်နိုင်သေးလို့ပဲ။

ဟာ တကယ် ငါတို့ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ ဒါတွေကို သိပြီးပြောခဲ့တယ်။ ဒီကံတွေဟာ သတ်ပစ်ရမယ့်ကံတွေ၊ ပယ်နှုတ်ပစ်ရမယ့်ကံတွေ၊ ဒီကံတွေက အလေ့ကျပေါက်တဲ့ ကံတွေ၊ ဒီကံတွေက ပေါင်းပင်လိုကံတွေ၊ ပေါင်းပင်ဆိုတာ စိုက်ပင်ကို ဖျက်ဆီးတယ်။ စိုက်ပင်စားမယ့် မြေဆီဩဇာလေးတွေကို ပေါင်းပင်တွေက ထလာပြီးတော့ သူတို့ချည်း စားသွားကြတာဆိုတော့ စိုက်ပင်က ကောင်းကောင်း မြေဆီဩဇာ မစားရတော့ဘူး ဖြစ်သွားမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ ဒီလူပေါ်မှာ ဒီကံတွေက ကောင်းတဲ့ကံတွေလို့ ထင်ပြီး မွေးထားရင် တကယ့် စိုက်ပင်ဖြစ်တဲ့ အရိယအဖြစ်၊ ဗုဒ္ဓဘုရားက သူကိုယ်တိုင် အရိယဖြစ်ပြီးတော့ တပည့်တပန်းတွေဖြစ်တဲ့ ကျုပ်တို့တွေကိုလည်း အရိယဖြစ်အောင် ဟောပြောတာ မဟုတ်လား၊ ဟာ ငါတို့ အရိယအဖြစ်ကို တားမြစ်ထားတဲ့ကံတွေ၊ ဒီကံတွေကို ငါတို့ ဖယ်ရှားကြရမှာ၊ ဒီကံတွေနဲ့စပ်လျဉ်းလို့ ငါတို့ အပြစ်တင်ရမှာတဲ့ဟာ၊ ဒီကံတွေကို အပြစ်မြင်လို့ အကုန်လုံး ပြီးသွားပြီဆိုရင် တရားပြီးတာပဲတဲ့။

ဒီကံတွေကို အပြစ်တင်တာဟာတော့ဖြင့် အကုသိုလ်ကံလောက်တော့ ငါတို့ ကောင်းကောင်း အပြစ်မြင်ပြီဆိုရင် အကုသိုလ်ကံငြိမ်းပြီးတဲ့ ကျင့်ဆဲအရိယာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ကာမကုသိုလ်ကံတွေ အပြစ်တင်ဝေဖန်ပြီးသွားပြီ ဆိုရင်လည်း အဲဒီကံတွေ အပြစ်တင် ဝေဖန်ပြီးတဲ့အတွက် ကျင့်ဆဲအရိယာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ရူပကုသိုလ်ကံတွေ၊ အရူပကုသိုလ် ကံတွေကို အပြစ်တင်ဝေဖန်ပြီးလို့ သူတို့ကို အာသာကုန်နေပြီဆိုရင် အနာသဝဖြစ်ပြီလို့ ပြောရမှာပေါ့။ အာသဝေါကုန်ပြီပေါ့။ အဲဒီလို အာသဝေါကုန်တဲ့ အဖြစ်ဆိုတာ ကံတွေကို အပြစ်တင်ဝေဖန်ပြီးလို့ ဒီကံတွေနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ဖြင့် ကိုယ့်ဆီကို ဘယ်လိုမှ ပြန်ပြီး လက်ခံဖို့ရန် မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့အဖြစ် ရောက်တာကသာလျှင် ကျင့်ပြီးတဲ့အရိယာအဖြစ်လို့ ပြောရမယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားက အရိယာဖြစ်သလို သူချည်း အရိယာဖြစ်ဖို့အတွက် အရိယာ လုပ်ငန်းကို လုပ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်တို့တွေကို မစင်ကြယ်နေကြလို့၊ မသန့်ရှင်းနေကြလို့ အရိယာဖြစ်စေချင်တာ၊ ဒီအရိယာအဖြစ် ဖြစ်လို့ရှိရင် လူတွေဟာ စင်ကြယ်လာမယ်၊ သန့်ရှင်းလာမယ်၊ ဘာတွေ စင်ကြယ်မှာတုန်း၊ ဘာတွေ သန့်ရှင်းလာမှာတုန်းဆိုတော့ လူမှာ ရန်ဖြစ်ရတာတွေလည်း အများကြီးရှိတယ်၊ လောဘ၊ ဒေါသ ဖြစ်ရတာတွေလည်း

အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီလို လောဘမှ မဖြစ်တတ်ဘူး၊ ဒေါသမှ မဖြစ်တတ်ဘူးဆိုရင်လည်း လူက နံချာနေတယ်။

နည်းနည်းလေး ဒေါက်တတ်မှပဲ လူတွေကလည်း ကိုယ့်ကို လေးလေး နက်နက်ကလေး ဆက်ဆံချင်တယ်။ ဟာ ဒီလူ့ သွားမထိနဲ့ဟ၊ ဒီလူက မလွယ်ဘူး၊ ဒီလိုနဲ့ ကိုယ့်ကို ကြောက်တာပေါ့၊ ကြောက်တဲ့အခါကျတော့လည်း နည်းနည်း အလုပ်ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်က ပိုပိုလေးဖြစ်တဲ့ လောကြီးတာမျိုးလေးလည်း နည်းနည်းရှိမှ ကိုက်တယ်။ လောလည်း မကြီးတတ်ဘူး၊ ဒေါလည်း မကန်တတ်ဘူး ဆိုရင် လူတွေက ကိုယ့်ကို အလကား ဘာမှ အဆိပ်မရှိတဲ့မြွေ ဆိုတာလိုပဲ အမြီးဆွဲပြီးတော့ ဆော့ချင်ကြတယ်။

အဲဒီလို ရှိတာဆိုတော့ ကျုပ်တို့တွေက လောကြီးတာတို့၊ ဒေါက်တာတို့ ဆိုတာတွေကလည်း လုပ်ကြရတော့တာပဲ။ လောလည်း မကြီးတတ်ဘူး၊ ဒေါလည်း မကန်တတ်ဘူးဆိုရင် အဲဒီလူ ဘာဖြစ်မှာတုန်းဆိုရင် လူပေါ့၊ ငမဲ့ဖြစ်မှာပါ။ လောမကြီးတတ်ဘူးဆိုရင် လူငမဲ့ဖြစ်မှာ၊ ဒေါမကန်တတ်ဘူးဆိုရင် တကယ့်ကို လူရာမသွင်းတဲ့သူ ဖြစ်မှာ၊ ဒီသူက ရေမြေပါကွာ ဆိုတာမျိုးနဲ့ အဲဒီသူက ငမဲ့ဖြစ်မှာ။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သူက အဲဒီ လောကြီးတာ ဒေါက်တာတွေလုပ်တော့ ဘာမှ မစဉ်းစားတတ်ဘူး၊ သူဖြစ်နေတဲ့ အဖြစ်က ဘယ်အဖြစ်လဲဆိုတာလည်း သူမသိဘူး၊ ငရဲဖြစ်နေလို့လည်း ငရဲဖြစ်နေမှန်း မသိဘူး၊ ပြိတ္တာဖြစ်နေလို့လည်း ပြိတ္တာဖြစ်နေမှန်း မသိဘူး၊ အသူရကာယ်ဖြစ်နေလို့လည်း အသူရကာယ်ဖြစ်နေမှန်း မသိဘူး၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်နေလို့လည်း တိရစ္ဆာန်ဖြစ်မှန်း မသိဘူး၊ နတ်ဖြစ်လို့လည်း နတ်ဖြစ်မှန်းမသိဘူး၊ ဗြဟ္မာဖြစ်လို့လည်း ဗြဟ္မာဖြစ်မှန်းမသိဘူး။

သူ့ကိုယ်သူ ဘာကောင်ဖြစ်မှန်းကိုး မသိဘူး၊ ပွဲထဲက ထွက်-ထွက် ဆိုလို့သာ ထွက်လာရတယ်။ ငါ့ကိုယ်ငါ ဘာကောင်မှန်းကို မသိဘူးလို့ ဆိုတာမျိုးပေါ့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘာကောင်မှန်းမသိဘူး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘာကောင်မှန်း မသိဘူး ဆိုတဲ့သူက ကိုယ် ဘယ်ရောက်နေတယ်ဆိုတာ မသိဘူး၊ ကိုယ် ဘယ်ရောက်နေတယ်ဆိုတာ မသိတော့ ကိုယ် ဘယ်သွားရမှာဆိုတာလည်း မသိပြန်ဘူး၊ ဘယ်ရောက်နေတယ်လို့မှ မသိတာဆို တော့ ဘယ်သွားရမယ်ဆိုတာလည်း ဘယ်လိုလုပ် သိတော့မှာလဲပေါ့။

အဲဒီတော့ ကျုပ်ဖြင့် ပြောတတ်တဲ့ စကားလုံးလေးနဲ့ ရှေးအခါက ပြောနေကျ စကားလုံးအတိုင်း ပြောရမယ်ဆိုရင် “ကျုပ်တရား နာရလို့ရှိရင် ခင်ဗျားတို့ကိုယ်လေး ခင်ဗျားတို့ ပြန်ရမှာ”လို့ ကျုပ်ကပြောတယ်။ ခင်ဗျားတို့ကိုယ်လေး ခင်ဗျားတို့ ပြန်ရမှာဆိုတော့ “ဟင် ဒါပဲလား”တဲ့။ တရားနာတဲ့ ဒကာမတစ်ယောက်ကနေပြီးတော့ ကျုပ်ကို မျက်နှာပြတာ ခံရဖူးတယ်။ ‘ဟင် - ဒါပဲလား’ တဲ့။

ဟင် ဒါပဲလားလို့ ဆိုတော့ ကျုပ်က ဘာမှ ပြန်မပြောဘူး။ သူ့သားတစ်ယောက် ပါလာတယ်။ သူ့သားကနေ “အမေ ဟုတ်သားပဲ”တဲ့။ “အမေ့ကိုယ်ကို အမေ ပြန်ရလို့လား”တဲ့။ သူ့သား ကူလိုက်လို့ တော် တော်ပေသေးတော့တယ်လို့ ပြောရ မလိုဘဲပေါ့။ လူမှာ အရေးကြီးဆုံးက ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်ပြန်ရဖို့ရန်က အရေးအကြီးဆုံးပဲ။

ကံတွေတာ ငါတို့ တိုက်ရမယ့် ရန်သူ

ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်ပြန်ရမှ ကိုယ် ဘယ်ရောက်နေတယ်ဆိုတာ သိတာ၊ ကိုယ် ဘယ်ရောက်နေတယ်ဆိုတာ သိလို့ကတော့ ဘယ်လောက် တောအုပ်ကြီးရဲ့ အလယ်မှာ ရောက်နေနေ၊ မျက်စိ ဘယ်လောက်လည်နေနေ၊ ကိုယ် ဘယ်ရောက်နေတယ်လို့ သိရင် ငါသွားရမယ့်အရပ်ဟာ ငါရှိတဲ့နေရာရဲ့ အရှေ့အရပ်မှာ၊ ငါရှိတဲ့ နေရာရဲ့ အနောက်အရပ်မှာ၊ တောင်အရပ်မှာ၊ မြောက်အရပ်မှာ သူသိတယ်။ ကိုယ်ရောက်နေတဲ့နေရာ သိရင် ကိုယ်သွားရမယ့်နေရာ သိတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်တဲ့အတွက် လွတ်မြောက်ကြမှာပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကိုယ်ရောက်နေတဲ့နေရာ သိဖို့ရာကတော့ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့အတွက် ဟောဒီတရားကို ကြပ်ကြပ်ကလေး ပွားများကြပါလို့ ပြောရမယ်။ ကြပ်ကြပ်ကလေး ပွားများတယ်ဆိုတာ ဘာပွားများမှာတုန်းဆိုရင် ကိုယ့်ရဲ့ လုပ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေကို ပြန်ပြီးတော့ အပြစ်တင်ကြည့်ကြပါ။ ဝေဖန်ကြည့်ကြပါ။

ဒီအကုသိုလ်ကံက ဘယ်လို ဖြစ်တာတုန်း၊ သူက ဘာကို မွေးဖွားပေးမှာတုန်း၊ အဲဒီ မွေးဖွားတဲ့ဟာက ဘယ်လို ကြီးထွားလာမှာတုန်း အစရှိသဖြင့် သူ့ကို ကွင်းဆက် မိတဲ့အထိ အချက်(၃)ခု လိပ်ပတ်လည်တဲ့အဆင့်အထိ အကုသိုလ်အဖြစ်ကို ရောက်တဲ့

အဆင့်အထိ ဒီအကုသိုလ်ကံကို ဝေဖန်ကြည့်ကြပါ။ ကာမကုသိုလ်ကံကိုလည်း အဲဒီလိုပဲ ဝေဖန်ကြည့်ကြပါ။ ရူပကုသိုလ်ကံတို့ အရူပကုသိုလ်ကံတို့ကိုလည်း အဲဒီလိုပဲ ဝေဖန်ကြည့်ကြပါ။

ဒီလို မဝေဖန်ဘဲနဲ့ကတော့ ဒီလို ဝေဖန်မသိဘဲနဲ့ကတော့ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ အရိယကုသိုလ်ကံ၊ အရိယမဂ်၊ အရိယလမ်းကတော့ဖြင့် မပေါက်ပါဘူး၊ မရောက်ပါဘူးလို့ ပြောချင်တယ်။ အဲဒီတော့ ဒီကံတွေကို ဝေဖန်နိုင်သွားလို့ အချက်(၃)ခု လိပ်ပတ်လည်ပြီး ကံတွေကို သိသွားလို့ကတော့ အရိယလမ်းကို ရောက်တော့မှာပါလို့ ပြောရမှာပါ။

အရိယာဖြစ်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ပြီးဆိုရင် ကိုယ့်ဘဝရဲ့ ထွက်ပေါက် ကိုယ်သိပြီးလို့ ပြောရမယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲ ကလူဖြစ်နေတယ်၊ ငါဘာလုပ်ရမလဲ သိမှာပေါ့၊ အဲဒီလိုပဲ ကိုယ့်ထွက်ပေါက်ကို ကိုယ်သိတဲ့ သူက ထွက်ပေါက်သိရင် မထွက်ဘဲလဲ မနေဘူး၊ ထွက်မှာပေါ့၊ ထွက်ပြီးဆိုရင် လူမွဲတွေဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ လူတွေမှာနော် ကိုယ့်အိမ်နဲ့ ကိုယ့်ယာနဲ့ ရှိသူ ရှိကြသလို ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ယာလေးလောက်တောင် မရှိတဲ့သူတွေလည်း ပြည့်နေတာပဲ။

ထမင်းကို စိတ်ချ လက်ချ စားနိုင်တယ်ဆိုတဲ့လူတွေ ရှိသလို ထမင်းတောင် စိတ်ချလက်ချ မစားနိုင်ဘူး၊ မနည်းကို ကြိုးစားပြီး ဟဲ နေရတယ် ဆိုတဲ့သူတွေလည်း ရှိမှာပဲ။ အဲဒီလို အစားလေး အနေလေး အဝတ်ကလေး ဒါလေး တောင်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အနေအထား မရှိဘူးဆိုတာဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မသိလို့ဘဲ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မသိတဲ့သူက ကိုယ်ဘယ်သွားရမယ်လို့ဆိုတာ မသိဘူး ဖြစ်လိမ့်မယ်။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့ ဗမာပြည်ကလည်း မွဲလိုက်တာ ဟူ နေအောင်ပဲ၊ မွဲပေမယ့် ကျုပ်တို့ ဗမာပြည်ဟာ အတန်းအစား မြင့်တဲ့ထဲမှာ ပါပါတယ်၊ ဘယ်လို ပါတာလဲဆိုရင် ကျုပ်တို့ တိုင်းပြည်မှာ မိုးလည်း ရွာပါတယ်၊ လေလည်း တိုက်ပါတယ်၊ လေမရှိရင်လည်း မဖြစ်ဘူး၊ နေရောင်ခြည်လည်း ကောင်းကောင်း ရပါတယ်၊ နေလည်းပူတယ်ပေါ့၊ နေရောင်ခြည် မရရင်လည်း လူကအသက်မရှင်ဘူး၊ သစ်ပင်တွေ လည်းပဲ မအောင်မြင်ဘူး၊ လူသူတို့ သစ်ပင်တို့ဆိုတာတွေကလည်း သက်ရှိတွေ ဆိုတော့ နေရောင်ခြည်လည်း

လိုချင်တယ်၊ လေလည်း ရချင်တယ်။

ဒီထဲထဲမှာ စားစရာတို့ သောက်စရာတို့ ဆိုတာတွေ ဖြစ်ဖို့အတွက် မြေကလည်း အများကြီးရှိတယ်၊ မြေတွေလည်း သစ်စေ့တစ်စေ့ကိုချလိုက် ဒီသစ်စေ့က ပေါက်လာတာပဲ၊ မပေါက်ဘဲ မနေဘူးလို့ ပြောရမယ်၊ ရေလည်းရှိတယ်၊ မြေလည်းရှိတယ်၊ လေလည်းရှိတယ်၊ နေလည်းရှိတယ်ဆိုတော့ အားလုံး စုံစုံညီညီ ရှိနေတယ်၊ ကျုပ်တို့တိုင်းပြည်မှာ တော်တော့ စားရမဲ့ သောက်ရမဲ့ဆိုတဲ့ အနေအထားမျိုးကတော့ဖြင့် သိပ်မကောင်းလှဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒါ ဘာချွတ်ယွင်းလို့လဲမေးရင် လူတွေ ချွတ်ယွင်းလို့ပဲ၊ လူတွေ မချွတ်ယွင်းရင် အဲဒီသူဟာ အဲဒီအဖြစ်မျိုး မရောက်ရဘူး၊ ကျုပ်တို့ တိုင်းပြည် မွဲနေတယ်ဆိုတာ မွဲရဘူး၊ အစိုးရမကောင်းလို့ မွဲတာပါလို့ ပြောချင်ရင်တော့ ပြောရမှာပေါ့၊ ဒါလည်း ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်၊ တကယ်တော့ အဲဒီ အစိုးရ မကောင်းတာကိုယ်က ဘာလို့မကောင်းတာတုန်းဆိုရင် ကျုပ်တို့တွေက ညံ့နေလို့ မကောင်းတာ ဖြစ်တယ်၊ ကျုပ်တို့တွေက ညံ့နေလို့ မကောင်းတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျုပ်တို့တွေက ဘာဖြစ်လို့ ညံ့နေကြတာတုန်းလို့ မေးတော့ ခုနက ပြောသလိုပဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘာမှန်းမှ မသိတဲ့သူတွေ ဖြစ်နေတာဆိုတော့ မတွေးတတ် တော့ဘူး၊ မခေါ်တတ်တော့ဘူး၊ မမျှော်တတ်တော့ဘူး။

အဲဒီလို မတွေးတတ်၊ မခေါ်တတ်၊ မမျှော်တတ်တဲ့အခါကျတော့ ဘယ်ဟာဆို ရင်တော့ ငါတို့တွေ ဆန့်ကျင်ရမှာ၊ ဘယ်ဟာဆိုရင်တော့ ငါတို့တွေ လိုက်လျောရမှာ ဆိုတာလည်း သိပ်မသိဘူး၊ ခြောက်လိုက်ရင် ကြောက်ပြီးတော့ မဆန့်ကျင်ဝံ့တော့ဘူး၊ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ မျှော လိုက်နေကြတော့တာပေါ့။

အဲဒီလို ခြောက်လို့သာ ကြောက်တယ်ဆိုရင်ကတော့ ခင်ဗျားတို့ လူကြီးတွေပဲ၊ ကလေးတွေ မွေးဖူးထားကြတဲ့သူတွေပဲ၊ ကိုယ့်ကလေးတွေကို ကိုယ်ခြောက်လိုက်လို့ရှိရင် ကိုယ့်ကလေးတွေက ကြောက်သွားပြီဆိုရင် ကိစ္စ ပြီးသွားတာပဲ၊ အဲဒီလိုပဲ သူတို့လည်း ခြောက်လို့ ကြောက်တဲ့လူတွေအတွက် မခက်ပါဘူးဆိုပြီးတော့ အစိုးရတက်လုပ်နေတာ။ အကြာကြီးကို လုပ်နေတာ၊ ဒီအစိုးရစနစ်ပေါ်မှာမှီပြီးတော့လည်း ကျုပ်တို့ တိုင်းပြည်က မွဲတာပေါ့၊ အစိုးရကြောင့် မွဲတာဆိုတာထက် ကျုပ်တို့ကြောင့် မွဲတာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမှာပဲ၊ ဒီအစိုးရစနစ် ဖြစ်နေအောင်ကိုကလည်း ကျုပ်တို့ကြောင့်ပဲလို့ ပြောချင်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကျုပ်တို့တွေ အဲဒီလို မညံ့ကြအောင်ဆိုရင်ဖြင့် အရိယာဖြစ်ကြ ရမှာပါ။ ဒါလေးပဲ ကျုပ်ကတော့ နိဂုံးချုပ် အဆုံးသတ်ပြီး ပြောလိုက်မယ်။ ကျုပ်တို့တွေ အရိယာ ဖြစ်ကြရင် ကျုပ်တို့တွေ မညံ့ကြပါဘူး။ ကျုပ်တို့ အိုကြီးချက်မ ဖြစ်လည်း မညံ့ကြဘူး။ ကျုပ်တို့တွေ သေအံ့မှူးမှူး ဖြစ်နေချင် ဖြစ်နေ မကြောက်ကြဘူး။ အရိယာဖြစ်ရင် အဲဒီလိုကို ဖြစ်ရမှာပါ။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ကျုပ် တစ်ခါစဉ်းစားဖူးတယ်။ ထောင်ထဲမှာ ဒီတစ်ခါ ထောင်ကျတဲ့အခါ မဟုတ်ဘူး။ အရင်တစ်ခါ ထောင်ကျတုန်းက ကျုပ်နည်းနည်း ဒီလက် တွေ ထုံလာတဲ့အဖြစ် ဖြစ်တယ်။ ဒီလောက်ကလေး ထုံလာတယ်။ နောက် ဒီလောက် ထုံလာတယ်။ နောက်တစ်နေ့ကျ ဒီလောက် ထုံလာတယ်။ နောက်တစ်နေ့ကျ ဒီလောက် ထုံလာတယ်။ ဒီပုခုံးလောက်ထိ ရောက်အောင် ထုံလာတယ်။ “ဟာ ငါကတော့ လေဖြတ်တော့မယ်နဲ့ တူတယ်”လို့ လေဖြတ်ရင် ငါဘယ်လိုနေမလဲလို့။

လေဖြတ်ရင် ရေတောင် ငါ့ဟာငါ ခပ်ပြီး မသောက်နိုင်ရင် ရေတိုက်တဲ့သူမှ ရှိပါ့မလားပေါ့။ ရေတိုက်တဲ့သူမရှိရင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ ရေငတ်မှာပေါ့။ ရေငတ်ရင် ဘာဖြစ်မတုန်း သေမှာပေါ့။ သေရင် ဘာဖြစ်မှာတုန်း သေရင်လည်း ပြီးတာပဲပေါ့လို့ ကျုပ်က အဲဒီလို ချလိုက်တယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ လူဆိုတာ ကိုယ်ကအလုပ်လုပ်နိုင်နေမှ ငါ သူများတွေဆီက ရမှာ။ ကိုယ်က ဘာမှ အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ဘူးဆိုရင်ကတော့ ငါ သူများတွေဆီကလည်း ဘာမျှော်လင့်နေဖို့တော့ ကောင်းပါ့မလဲပေါ့။ ကိုယ်ကမှ သူတို့ကို ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်ဘူးဆိုရင် သူတို့က ငါ့ကို ရေခပ်တိုက်ဖို့ ဆိုတာလည်း ပေးချင်မှ ပေးမှာပေါ့။ မပေးရင်လည်း ကိုယ်မှ ဘာမှမလုပ်နိုင်လို့ မရတာဆိုတော့လည်း ဒါကို ကျေနပ်ထိုက်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီလို ရေငတ်ပြီး သေသွားတော့လည်း သေတာဟာ နောက်ဆုံးပိတ်ပဲ။ သေတော့လည်း ဘာဖြစ်သလဲ သေပေါ့။ အဲဒီလို တွေးလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ကျုပ်ဖြင့် ဘာမှ စိတ်ဆင်းရဲတာ မဖြစ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီတော့ ခင်ဗျားတို့လည်း တကယ်ပဲ လွတ်မြောက်တဲ့လူအဖြစ်ကို ရောက်အောင် ဒီအရိယာအဖြစ်ကိုဖြင့် ဦးတည်ချက်အနေနဲ့ ဒီကံတွေဟာ ငါတို့ တိုက်ရမယ့် ရန်သူတွေ။

ကာမအကုသိုလ်ကံတွေကလည်း ငါတို့ရဲ့ ရန်သူ၊ ကာမကုသိုလ်ကံကလည်း ငါတို့
မသိသေးပေမယ့် သတ်မှတ်ထားခံရတာကတော့ ရန်သူတဲဟေ့၊ ရူပကုသိုလ်ကံ၊ အရူပ
ကုသိုလ်ကံတွေကလည်း ငါတို့အပေါ် အတက်မခံရမယ့် တကယ့် ရန်သူတွေတဲဟေ့၊
အဲဒါလေးကို သိပြီးတော့ ခင်ဗျားတို့ဖြင့် ဒီတရားဓမ္မလေးကို ပွားများနိုင်ကြပါစေလို့ပဲ
ဆန္ဒပြုရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ်ပါမယ်။ ဒါလေးကိုပဲ ဝမ်းသာနိုင်ကြတယ်ဆိုရင် ဝမ်းသာတာကို
ဖော်ပြတဲ့အနေနဲ့ သုံးကြိမ်လောက် သာဓုခေါ် ပြီးတော့ နိဂုံးချုပ်ကြပါစို့။
(သာဓု - သာဓု - သာဓု)

ဓမ္မဝိဟာရီဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ
(ငါးဘွဲ့ရ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝိသိဋ္ဌပါကဋ)

နွေစံရာ အရိယဓမ္မသမဂ္ဂ ဥယျာဉ်
စိုးမိုးအိုင်ရွာ၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး

(၁၃၇၉) ခုနှစ် ပြာသိုလပြည့်နေ့၊

(၂၀၁၈) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁)ရက် တနင်္လာနေ့

အထူးပြောချင်တာက

‘အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ခိုင်မာစေချင်တယ်။ အက်ကြောင်းလေးကို မထင်စေချင်ဘူးဆိုရင် အဲဒီလောက်ထိ ညီညီညွတ်ညွတ်ဖြစ်နေအောင်အတွက် ဒီအချက်(၆)ချက်ကိုလည်း မမေ့ကြပါနဲ့လို့ ပြောရပါမယ်။’

- (၁) ပထမအချက်က ကိုယ်နဲ့ ကောင်းမွန်မျှတအောင် ပြုမူရမယ်။
- (၂) ဒုတိယအချက်က နှုတ်နဲ့ ကောင်းမွန်မျှတအောင် ပြောဆိုရမယ်။
- (၃) တတိယအချက်က ကိုယ်လက်ဟန်ပန် မျက်နှာအနေအထား ကောင်းမွန်မျှတအောင် နေထိုင်ရမယ်။
- (၄) စတုတ္ထအချက်က ပစ္စည်းပစ္စယ အသုံးအဆောင်ကို မျှမျှတတဖြစ်အောင် ခွဲဝေသုံးဆောင်ကြရမယ်။
- (၅) ပဉ္စမအချက်က အလုပ်အကိုင်ကိုလည်း မျှမျှတတ ညီညီညွတ်ညွတ် ခွဲဝေလုပ်ဆောင်ကြရမယ်။
- (၆) ဆဋ္ဌမအချက်က ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင်ချင်းလည်း တူညီရမယ်။

ဒါတွေဟာ ခင်ဗျားတို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ အရာတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ဖြစ်နိုင်တဲ့ အရာတွေ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း ကိုယ့်လမ်းအဖြစ်နဲ့ အဲဒီအချက်(၆)ချက်က မရှိနေဘူးဆိုရင်ကတော့ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ ဟိုလွန် ဒီလွန်ဖြစ်သွားနိုင်တဲ့အဖြစ် ဖြစ်စေနိုင်တာဖြစ်လို့ ခင်ဗျားတို့ စိတ်ထဲမှာ ဒီအချက်(၆)ချက်ကို စွဲပြီးတော့ ထားပေးရမယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။’